9. SINIF TEKRAR TESTLERİ 1

www.meb.gov.tr

9. SINIF TEKRAR TESTLERİ 1

www.meb.gov.tr

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

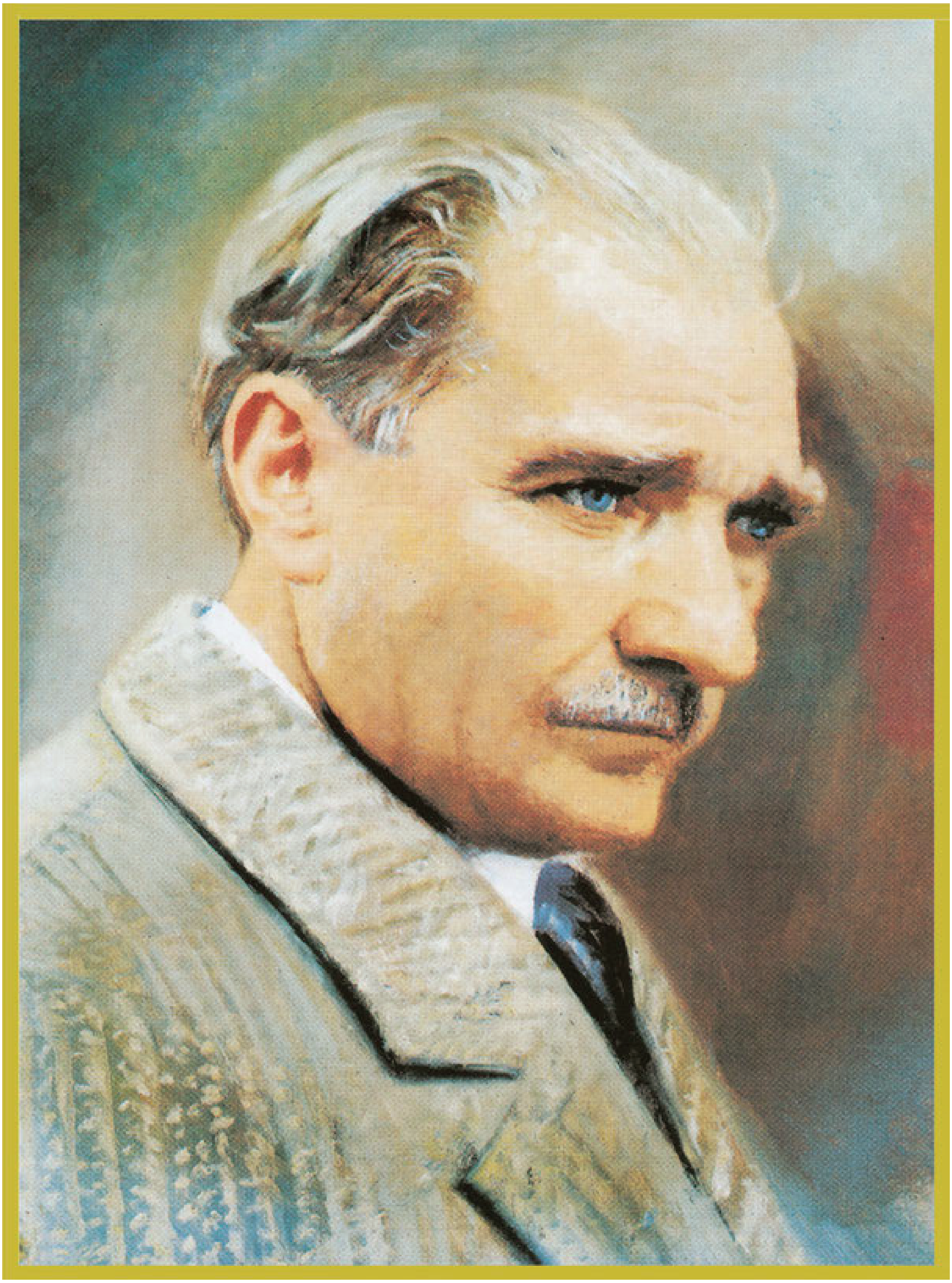
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

1. Ünite

1. Ben o gün çalışmak için kütüphaneye gitmiştim. Görevliden yardım istemek için, “Araştırdığım konu ile ilgili kitapları hangi bölümde bulabilirim?” dedim. Görevli beni duymamışçasına, hiçbir şey olmamış gibi işine devam etti. Bence bu, çok saygısızca bir davranıştı.

Bu parçada aşağıdaki iletişim unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

A) Gönderici B) Alıcı C) Dönüt D) Mesaj E) Bağlam

2. I. İnsanın kendini tanımasına, olayları ve çevresini daha doğru yorumlamasına yardımcı olur.

II. Gerçeği estetik bir tavırla ele alarak toplumun estetik algılarını canlı tutar.

III. İnsanın kalabalıklar içinden sıyrılarak kendi kabuğuna çekilmesine yardımcı olur.

IV. Toplumsal duyarlıkları harekete geçirir ve böylelikle bireyler arasındaki ilişkileri daha olumlu bir zemine taşır.

V. İnsanların birbirini anlamasını, ortak bir paydada buluşmasını sağlar; barışçı bir anlayışa sahip bir toplumun oluşmasını temin eder.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde güzel sanatların insan ve toplum hayatındaki yeri ve önemiyle ilgili yanlış bilgi verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. I. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem, İstanbul’a gittiği için benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan’la artık Dadaruh’un yanından hiç ayrılmıyorduk. Bu, babamın seyisi, yaşlı bir adamdı. Sabahleyin erkenden ahıra koşuyorduk. En sevdiğimiz şey atlardı. Dadaruh’la birlikte onları suya götürmek, çıplak sırtlarına binmek, ne doyulmaz bir zevkti.

II. Ağaları, Gündüz ve Savcı övülürdü. Onları herkesten çok da Osmancık beğenirdi. Beğenmek bir yana, hayrandı onlara, bilgilerine ve akıllarına hayrandı. Dengeli davranışlarına, görev şuurlarına, çekip çevirme yeteneklerine ve evliliklerine hayrandı. Bütün başarılarında ve mutluluklarında kendi başarısını ve mutluluğunu görür gibi olurdu; içine bir kerecik olsun kıskançlığın pası düşmemişti. Her şeyden öte, yeğenleri, Bânu Çiçek -ve hele- Bay Koca ve yengeleri Burla Hatun ile Ayna Melek onun gönül ışıklarıydı; uğurlarında yapmayacağı şey yoktu.

Yukarıdaki metinlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. metin edebî bir metinden alınmıştır.
B) II. metin dönemin zihniyetini yansıtmıştır.
C) Her iki metin de kurmacadır.
D) II. metinde bilgi verme amaçlanmıştır.
E) Her iki metinde de öznel ifadelere yer verilmiştir.

4. Aşağıdakilerden hangisi görsel (plastik) sanatlar içinde yer almaz?

A) Heykel B) Resim C) Tiyatro D) Mimari E) Minyatür

5. Edebiyat sahası ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatıdır.
B) Müzik gibi işitsel (fonetik) sanatlardan biridir.
C) Bir bilgi edinme, üretme ve yöntemli araştırma sürecidir.
D) Dil veya söz denilen malzeme ile icra edilmektedir.
E) Müzik, sinema, tiyatro vb. sanat dallarına kaynaklık edebilmektedir.

6.

– Mustafa Kemal'le beraber mi gittindi sen Yedinci Ordu'ya?
– Hayır, ben başından beri Filistin'deydim. Bir ara Çanakkale'ye geldi bizim batarya. Seddülbahir'e… İkinci Kirte Savaşları yeni bitmişti. Biz 10 Mayıs'ta vardık! 20 Aralık'ta çekildi düşman.
– On on beş kelimeyle anlattı Cemil Çanakkale'yi… Oysa 55127 şehit verdik biz bu savaşlarda… 130 bini aşkın da yaralı…
– Temmuz başında Von Kres Paşa istemiş. İkinci Kanal saldırısı için… Kalktık gittik, ikinci defa saldırdık Kanal'a.

Bu parçada aşağıdaki bilimsel disiplinlerden hangisinin edebî eserlere etkisi görülmektedir?

A) Sosyoloji B) Coğrafya C) Tarih D) Psikoloji E) Felsefe

7. Edebî metinlerin özellikleri şu şekildedir:

*Muhatabında estetik heyecan (güzellik duygusu) uyandırır.

*Doğrudan bilgilendirme amacı taşımaz.

*Kelimeler yan ve mecaz anlamlarıyla kullanılır.

*Anlatıcı öznel bir tutum izler.

*Kurmaca bir yapıya sahiptir.

Verilen bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi bir edebî metin örneği olamaz?

A) Boş vaktim oldukça sinemaya giderim. Yumuşak bir karanlığa gömülmüş makinenin hışırtısını dinleyerek vücudumun değil, ruhumun bir çetin yol üzerinde mola verdiğini hissederim.
B) Hiçbir şey lisan kadar bir ağaca benzer değildir. Lisanlar -tıpkı ağaçlar gibi- mevsim mevsim rengini kaybeden ölü yapraklarını dökerler ve tazelerini açarlar. Lisanın yaprakları kelimelerdir.
C) Dostum, alelade bir insandır, onun için tarifi gayet müşküldür. Vücudunun kusurlarını elbise ile gizlemek hünerinden habersizdir, yani şık değildir. Ahlak kaideleriyle de ruhunun çirkinliklerini saklamayı bilmez, yani iki yüzlü değildir.
D) "Mülakatlar" başlıkları altında çıkan röportajları ile üne kavuşan muharrir 1915 yılında Yeni Mecmua'nın "Çanakkale" özel sayısında neşrettiği "Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal ile Mülakat"la bu büyük Türk askerini ilk defa Türk okuyucusuna tanıttı.
E) İhtiyar yalıların arkasında, denizi takiben bütün Boğaz'ı kateden uzun caddenin karanlıkları kadar zengin bir gece karanlığı bilmiyorum. Mercanlar, süngerler, yosunlar ve bin türlü sedefler ve balıklarla dolu bir denizaltını andıran zengin bir karanlık!

8. Deli Yusuf'un zurna gibi çatlak sesi uzaktan işitilmekteydi:

— Yire batası? Dün ni şekil gelmedin? İreceb'i yola salacaklarmış.

Karabibik, Deli Ali'ye seslendi.

— Genem Deli Yusuf ünlüyo!

— He He, İreceb'i uğratacaklarmış deyyo. Senin habarın var mı?

— Dün gün Yosturoğlu diyoodu. Askere gidiyoomuş.

— Adalya(Antalya)dan çağırmışl.. Muayna olacakmış.

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçada örneklenen dilin kullanımından doğan türünün tanımı doğru verilmiştir?

A) Ortak dilden ayrı olarak belirli toplulukların ses, yapı, söz dizimi ve anlam bakımından farklılık gösteren dili veya kelime dağarcığıdır.

B) Bir dilin, yazılı kaynaklarla izlenebilen tarihî gelişimi içinde ayrılmış kollarıdır.

C) Bir dili toplum olarak konuşan ve yazanların hep birlikte uydukları, ağız özelliklerinden arındırılmış, belirli ölçü ve kurallara bağlı ortak dildir.

D) Aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığıdır.

E) Bir dilin bir ülke sınırları içindeki farklı yerleşim bölgelerinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılaşan konuşma biçimidir.

9. Ağız: Bir ülke içinde aynı dilin farklı konuşma şekillerine denir. Yörelere göre söyleyiş farklılıkları vardır ama yazılış aynıdır. “Karadeniz ağzı, Ege ağzı, Kayseri ağzı…” Türkçenin ağızlarıdır.

Şive: Bir dilin, yazılı kaynaklarla izlenebilen tarihî gelişimi içinde ayrılmış kollarıdır. Azeri Türkçesi, Özbek Türkçesi, Türkmen Türkçesi vb.

Açıklamalardan yola çıkıldığında aşağıdakilerden hangisi farklıdır?

A) Bitlis’te beş minare
Yüreğim dolu yare.
İsterem yanan gelem
Cebimde yok beş pare.

B) Yaz gelir çiçek açar
Yeşiller yaprakları.
Sevduğum senin için
Töktüğüm gözyaşları.

C) Ahirinde bu dert beni öldürür
Eyi olmaz yaram dert dert üstüne.
Hâlimi görenler aklın şaşırır
Gitti şadım geldi gam gam üstüne.

D) Göylerin günün, ayın gizledir
Uldız ahdırır, sayın gizledir
Ohunu atır, yayın gizledir
Ceddimi edip kâman ayrılıg
Aman ayrılıg, aman ayrılıg

E) Aman şimdi yaman şimdi
Dağlar başı duman şimdi.
Güzel sevmek hoşdur amma
Ayrılması yaman şimdi.

10. Tarih bilimi veya tarihçi, genelde insanlığın, özelde toplumların geçmişte karşı karşıya kaldığı önemli olayları ayrıntısına girmeden konu edinir. Edebiyat ise, daha çok tarihin anlatmadığı sıradan kişi ve olaylarla, bunların bıraktığı izlerin ayrıntılarıyla ilgilenir. Tarihî şahsiyetlerin tarihte üstlendikleri rolün dışında yaşantılarına ait örneklerin belli bir olay örgüsü içinde anlatımı edebiyat biliminin, edebiyatçıların, roman ve hikâye sanatının işleri arasında yer alır. Edebî eserin tarih öğretmek gibi bir işlevi olmasa da tarih ilmini anlama ve sevdirme yolunda etkin bir rolü vardır. Bu bağlamda tarihçinin yazdıklarıyla sunulan bir tarihî olay veya şahsiyet, edebiyat ve edebî mahsuller vasıtasıyla ilgi alanı hâline getirilebilir.

Bu metinde edebiyat ve tarih ilişkisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Edebî eserler tarih kitaplarında yer almayan kişi ve olaylara da yer verir.
B) Edebî eserler tarihin sevilmesinde ve anlaşılmasında etkilidir.
C) Edebiyat tarihte yaşamış kişilerin yaşantılarına ait ayrıntıları belli bir olay örgüsü içinde anlatır.
D) Edebiyatçı tarihî olayları tarihçi kadar iyi bilmelidir.
E) Edebî eserin amacı tarih öğretmek değildir.

11. Edebiyatın asıl amacı, estetik zevk duygusunu dil aracılığıyla gerçekleştirmektir. Edebiyatta fayda sağlamak, amaç olarak her zaman ikinci plandadır.

Bu açıklamayı desteklemek için,

I. Şişman yüzünü buruşturdu:

— Bırak, canım! Bu tavırlara gerek var mı? Biz seninle çocukluk arkadaşıyız. Aramızda rütbenin önemi mi var?

Zayıf daha bir ufalarak yılıştı:

— Aman, efendimiz, öyle şey mi olur? Yüce kişiliğinize saygı göstermek bizim görevimizdir. Bizimle konuşmanız bile biz aciz kulunuz için büyük bir lütuftur. Beyefendi hazretleri, oğlum Nafanail, eşim Luiza. Yani Lüteryen bir aileden cariyeniz, saygılar sunarız.

II. Sebepler var ağır basar

Seneler arayı keser.

Sevilenler çabuk küser

Sevgi yetmiyor, yetmiyor.

III. Mektubunda ön sözü baskıya verdiğini yazıyorsun. Sana sabah anlattım. Ben hemen baskıya verileceğini bilmiyordum, yoksa çoktan okurdum. Bugün beşinci sayfaya kadar okudum. Bilhassa “Homeros” bölümü hiç hoşuma gitmedi. Eğer baskıya vermedinse veya basılmaya başlamamışsa, durdur. Al! Şu yazdığını bir daha oku. Mesela o bölüm yirmi bir satır. Orada anlatmak istediğini pekâlâ yedi satırda anlatırdın.

IV. BABA: Pırıl pırıl bir güneş...

KIZ: (Anlamıştır. Sanki vazgeçmesini diler.) Fırtına yok mu?

BABA: Yok. Güneşli bir bahar havası.

KIZ: Yine de fırtına kopabilir ama. Öyle demez miydin? “Dışarısını hep günlük güneşlik sanma sen. Her an fırtına kopabilir.” demez miydin?

BABA: Ama şimdi günlük güneşlik... (Gergin bir an.) Çık istersen.

KIZ: (Ürkek, kapıya yaklaşır.) Çıkayım mı?

parçalarından hangileri <u>kullanılamaz</u>?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) II ve III. E) I, II ve IV.

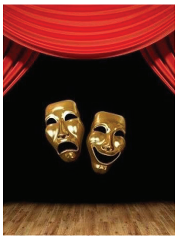
12. Birbirine yaslanmakla ayakta durabilen bu ahşap evler, sanki bir sıraya gelmiş uyuyorlar. Yerde duvar üstünde sönük bakışlarıyla ağır ağır gezinen, tüyleri dökülmüş, derisi karnına yapışmış, birkaç kedi sokağın hareketsizliğini canlandırıyor. Cumbaların birine asılmış küçük kafesteki saka kuşu kafesin çubuklarını gagalayarak aşağı yukarı çırpınıyor.

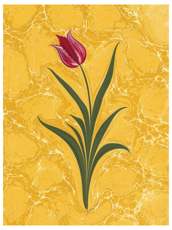
Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

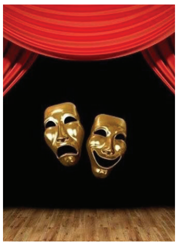
A) Öznel bir bakış açısıyla yazılmıştır.
B) Edebî bir metinden alınmıştır.
C) Haberdar etme amaçlanmıştır.
D) Somutlamaya başvurulmuştur.
E) Sanatlı ifadelere yer verilmiştir.

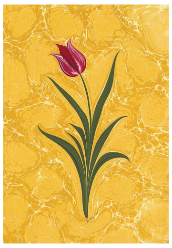
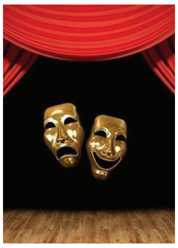
13. Malzemesi kelime, ses, nota vb. olan fonetik (işitsel) sanatlar arasında - - - - ; malzemesi taş, toprak, boya vb. olan plastik (görsel) sanatlar arasında - - - - ; malzemesi hareket, sahne vb. olan ritmik (dramatik) sanatlar arasında - - - - örnek gösterilebilir.

Bu metinde boş bırakılan yerlere uygun görseller aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

E)

14. Edebiyatla bilim arasında çeşitli düzeylerde ilişki söz konusudur. Bu ilişkinin temel nedenleri edebiyatın insana ait hiçbir şeye kayıtsız kalmaması ve dilin hem edebiyatın hem de bilimin ortak ögesi olmasıdır. Edebî bir metinde yazar, temel konusu olan insanı anlatırken psikoloji, sosyoloji, tarih, coğrafya gibi sosyal bilimlerden yararlandığı gibi deneysel bilimlerden de yararlanabilir.

Buna göre,

Bu caddeye ne kadar da çok fotoğrafçı toplanmış, şimdiye kadar kaç tanesinin önünde resimleri seyre daldım. Bütün bu mesut insanlar buralara da saadetlerini tespit ettirmek için koşuşmuş olacaklar. Bu resimlerde, yaşayacaklarından daha uzun zaman tebessümleri devam edecek. Şu gelin, demin gördüğüm kocalı kadın değil mi? Şu pembe yüzlü, çift örgülü saçlı küçük çocuk, daha demin sıçrayarak yanımdan geçen genç kız değil mi? Belli belli! Bu fotoğrafhanelerde hiç ölülerin resmi yok. Zaten en yakın mezarlık buraya kilometrelerce uzakta. Bu caddede ancak mesut dolaşılabilir. Yalnız bu caddede bulunmak insanı mesut etmeye kâfidir. Yaşadığımı, ben de saadetimi düşünmeliyim. Şu kadar dükkânın içinde elbette beni de mesut, hiç olmazsa memnun edebilecek şeyler satanlar da yok değil ya!

metninde edebiyatın hangi bilimden yaralandığı söylenebilir?

A) Tarih B) Sosyoloji C) Psikoloji D) Felsefe E) Coğrafya

15. Metinler gerçeklikle ilişkileri, işlevleri, kullanılan anlatım yöntemleri bakımından sanatsal ve öğretici metinler olmak üzere ikiye ayrılır. Sanatsal metinler ya coşku ve heyecan uyandırır ya da olay anlatır. Öğretici metinler ise bilgi eksikliğini giderme, aydınlatma amacıyla yazılır.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir metin sınıfına dâhil olur?

A) Mevsim sonbahar. Kestel Tepesi'nden bir sürü geminin yüzmekte olduğu denize ve batmakta olan akşam güneşinin aydınlattığı İsveç sahiline bakıyoruz. Ardımızdaki siper dik bir yamaçla sonlanıyor; orada koskoca ağaçla, sararmış yapraklar dallardan dökülmekte.

B) İlk başlarda cahil sadakati sanmıştım ama bununki düpedüz aşk yahu! Karısının çektiği miktarda acı çekmek için bebeklerinden mahrum bırakıyor kendini. O, kucağına almadığı müddetçe bu da anlamıyor. Vay yahu!

C) Son yıllarda yapılan araştırmalar esnemenin beyinde sıcaklık düzenleyici etkisi olduğunu gösteriyor. Bu görüşe göre esnemeyle alınan derin nefes -arabalardaki radyatörler gibi- beynin soğumasını sağlıyor. Beyin sıcaklığı artarsa burun mukozasındaki kan akışı hızlanır. Böylece beynin soğumasına yardımcı olur.

D) Açık konuşalım baba, dedi. Bilirsin ki ben öyle pek kafasız bir kız değilim. Annem gibi, kardeşlerim gibi fakir düştük, parasız kaldık diye sana darılmak hiçbir zaman aklımdan geçmedi. Buna mukabil onlara gösterdiğin zaafı affedemem ve edemeyeceğim.

E) Kral acelesi yüzünden onun söylediklerini pek dinlememiş. Kitabı almış ve sayfaların birbirine yapışık olduğunu görmüş; parmağını ağzına koyup tükürüğüyle ıslatmış ve ilk sayfayı açmayı başarmış.

16. Bir kahvehane işletmecisi, çayın fiyat tarifesini, müşterilerinin isteme biçimine göre uygulamak istemiştir. Dükkânın duvarına asılan;

"– Çay ver: 3 lira,

– Çay gönder: 2,50 lira,

– Çay versene: 2 lira,

– Çay verir misin?: 50 kuruş" yazan liste ilgi görüyor.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mesaj ne kadar vurgulu ise dönüt o kadar güçlü olur.
B) Sözden çok sözün söyleniş biçimi önemlidir.
C) Türkçede aynı cümle çok farklı biçimlerde ifade edilebilir.
D) İşletmede farklı yollara başvurmak işletmenin kârını arttırır.
E) Sözün söyleniş biçimi, dönütü doğrudan etkilemez.

17. Peyami Safa'nın başyapıtlarından biri olan Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Türk edebiyatında "İnsan ruhunun derinliklerinde ve labirentlerinde dolaşan ilk roman" olması ve hasta bir insanı ve onun iç dünyasını ele alması bakımından önemli bir yere sahiptir.

Bu parçaya göre Peyami Safa'nın söz konusu eseri aşağıdaki bilimlerden hangisine daha çok kaynaklık eder?

A) Tarih B) Sosyoloji C) Felsefe D) Psikoloji E) Coğrafya

18. Bu sırada kapı vuruldu. Gel dedi, kadın. Gelen Mehmet'ti.

Bu parçada aşağıdaki iletişim ögelerinden hangisi yoktur?

A) Gönderici B) İleti C) Bağlam D) Alıcı E) Kanal

19. Bir sanat eserinin kendi diliyle anlattıklarının ayrıca anlatılması için yazı ve konuşma dillerinin aracılığına ihtiyaç duyulur. Eleştirmenler sanat eserlerini yazı ve konuşma diliyle inceler. Edebiyatın dışındaki sanat eserlerinde açıklamaya muhtaç gözlemler daha çok barınır. Edebiyat kültürü bu gizlerin çözülmesinde önemli bir etkendir. Dilin inceliklerini özümsemiş birinin ağzından anlatılan bir resim, bir heykel, bir mimari eser layık olduğu yeri bulur. Sanat söyleşilerinin ana öğesi dil olduğuna göre, edebiyatın yetkinleştirdiği dil de bütün sanat eserlerinin anahtarı olarak düşünülebilir. Eserin çıkış noktası, örgüsü, nelerden etkilendiği, neleri etkilediği dil aracılığıyla sergilenir.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her sanat dalının kendine özgü bir dili vardır.
B) Bir sanat eserini doğru değerlendirmek edebiyatın geliştirdiği dil ile mümkündür.
C) Eleştirmenler sanat eserlerini en iyi şekilde değerlendirecek kişilerdir.
D) Edebiyatın dışındaki sanat eserlerinin dille açıklanmaya ihtiyacı vardır.
E) Dili güzel kullanan insanlar sanat eserlerinin değerini en iyi belirleyenlerdir.

20. Bir gün Hoca'ya komşusu sorar: " Hocam, sen kaç yaşındasın?" Hoca aksakalını sıvazlar: "Kırk yaşındayım." der. Bunun üzerine komşusu hemen itiraz eder. "Nasıl olur Hocam, on yıl önce de aynı şeyi söylemiştiniz." deyince Hoca gülümser: "Bak komşum, sözünden dönmek bize yakışmaz. Sen bu soruyu on yıl sonra yine sor, göreceksin yine aynı cevabı vereceğim; ben sözümden dönmem." der.

Aşağıdakilerden hangisinde Nasreddin Hoca fıkrasındaki iletişim kanalından farklı bir kanal söz konusudur?

A) Ali ile Ayşe okul kütüphanesinde karşılaşırlar.
Ali: Yarın edebiyat sınavımız varmış.
Ayşe: Öyle mi? Haberim yoktu. Hemen çalışmaya başlasam iyi olacak.

B) Mehmet ve Salih mahalle takımında futbol oynamaktadırlar.
Mehmet: Oğlum, sen kalede yapamıyorsun. Ortaya geç.
Salih: Tamam abi, geçiyorum.

C) Mert: İyi günler hocam. Size iyi bir haberim var. Bugünkü maçı 4 - 3 kazandık.
Öğretmen: Aferin çocuklar. Çok sevindim. Tebrik ederim.

D) Hasan Öğretmen: "Öğrencilerin kendini ifade edebilme özgürlüğüne kavuşması lazım. Öğretmenliğe ilk başladığımda ilk değiştirdiğim bu oldu. Sınıfa girdim 'Günaydın çocuklar!' dedim, hep bir ağızdan 'Sağ ol!' dediler. İlk değiştirdiğim 'Günaydın çocuklar!' dediğimde gelen cevaptı. Artık 'Sağ ol!' değil 'Günaydın öğretmenim!' diyorlar."

E) Gülşah, arabasıyla spor merkezine gitmektedir. Bir sokağa girecekken sokak başında bulunan ve "Girilmez" anlamını taşıyan trafik levhasını görür, sokağa girmekten vazgeçip yoluna devam eder.

21. İnsan önce kendini bilme özgürlüğüne kavuşmalıdır. Yunus, bunun için, "İlim kendin bilmektir." demiştir. Doğduğu, büyüdüğü çevreyi tanıyan; ait olduğu toplumun genel ve özel niteliklerini öğrenen ve daha geniş anlamda komşu ulusların yaşayışını, düşünüşünü izleyebilen insan, özgürlüğün eşiğine adım atmış demektir. Hem maddi hem manevi yaşantımızın gerçeklerini, okuma, deney ve gözlem yolu ile öğrenme özgürlüğüne sahip olmalıyız. Descartes "Düşünüyorum, o hâlde varım." diyerek insan olarak yaşamanın ancak düşünme yetisi ile gerçekleşebileceğini söylemiştir.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

A) Tanımlama B) Tanık gösterme C) Benzetme D) Karşılaştırma E) Örneklendirme

22. I. Tittim virman çirilet.
II. Çamaşırları tahır tahır gaynadırdıh.
III. Artıg mene bu küçe dar.
IV. Bak, dikiz et abi! Balığı nasıl temizliyor.

Aşağıdaki kavramlardan hangisi numaralanmış cümlelerden herhangi biriyle eşleştirilemez?

A) Lehçe B) Şive C) Ağız D) Standart dil E) Argo

23. Dihidrojen monoksitin özellikleri:

- Suçluların yüzde yüzünün dihidrojen monoksit içtiği bilinmektedir.
- Nükleer reaktörlerde soğutucu olarak kullanılmaktadır.
- Lezyon ve tümörlerde bulunur.
- Fare zehirlerinin üretiminde de kullanılır.

Bu kimyasalı tanıdınız mı?

Nurbanu bir kimyasalı, bilimden uzak bir şekilde farklı şeylerle ilişkilendirmekte ve arkadaşlarına bu kimyasalın ne olduğunu sormaktadır. Dihidrojen monoksit, H_2O molekülüdür, yani sudur. Gerçekten de su, sayılan tüm alanlarda kullanılmaktadır. Ancak DHMO şeklinde yazılınca, korkunç gösterilebilmekte ve tehdit unsuruymuş gibi algılanmaktadır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ön yargı, bir konunun anlaşılmasında en büyük engeldir.
B) Yanılgıya düşülmemesi için olgulara farklı açılardan yaklaşılmalıdır.
C) Bir şey hakkında hüküm verirken kötü ihtimalleri ön planda tutmalıdır.
D) Su, insana hayat verdiği gibi ölümüne de sebep olabilir.
E) Elimizdeki imkânları iyi amaçlar için kullanmak gerekir.

24. Dil canlı bir varlıktır. Kendi içinde zamanla değişime uğrar. Eski Türkçedeki “kapığ” kelimesinin “kapı” şeklini alışı buna örnek olarak verilebilir. Bu farklılaşmada hem zaman hem de yaşanan coğrafi ve kültürel değişim etkilidir. Toplumun kültüründe, dininde, yaşadığı coğrafyada görülen değişim dilin de değişmesine sebep olur. Türkler 10. yüzyıla kadar yabancı kültürlerin etkisinden uzak kalmışlardır. Kendi alfabelerini kullanmışlardır. Ancak İslamiyet’in benimsenmesi ve yaşanan coğrafyanın değişmesiyle birlikte Arap ve Fars kültürlerinin ve dillerinin etkisi Türk kültürü ve dilinde kendini hissettirmeye başlamıştır. Bu dönemde Arap alfabesine geçilmiş, Türkçeye Arapça ve Farsça kelimeler girmeye başlamıştır. Batı medeniyetinden etkilenilen dönemde ise Latin alfabesi, Fransızca ve İngilizce kelimeler kendini göstermiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılanlara örnek gösterilemez?

A) “Edgü” kelimesinin zaman içinde “iyi” şekline dönüşmesi
B) Doğu Türk lehçelerindeki “köz” kelimesinin Türkiye Türkçesinde “göz” oluşu
C) 19.yüzyılda sone, terzarima gibi kelimelerin Türkçede kullanılmaya başlanması
D) Computer kelimesinin yerine bilgisayar kelimesinin kullanılması
E) Göktürklerin kendilerine özgü alfabe oluşturması

25. Aşağıdaki parçalardan hangisi sanatsal bir metinden alınmıştır?

A) İnsan, olayların anlamını ve eşyanın nedenini kavramaya başladığı andan itibaren öğrenmeye başlar. Bu anda bilgi ağacının fidanı hayat toprağına dikilmiş demektir. Hangi insan kendine ve bağlı bulunduğu topluma faydalı bilgileri öğrenmeye çaba harcarsa o insan, hayatını olumlu anlamda değerlendirmiş olur.

B) Mutluluk her insana göre değişen bir kavramdır. Bizim mutluluk diye karşıladığımız bir olay size hiçbir zevk vermeyebilir. Örneğin, futbolun ne olduğunu bilmeyen, hiçbir maç seyretmemiş bir insan Galatasaray - Fenerbahçe maçını, heyecanla izleyenler karşısında tümüyle ilgisiz kalabilir.

C) Şiiri sevdiğim kadar bir şeyi sevmem. Roman, hikaye okumaya, kendilerini edebiyatçılığa kaptırmayan kişilerin yazdıkları denemeleri okumaya da bayılırım ama onlardan ne de olsa bıkılıyor. Bir romanı isterse Stendhal'in olsun, üst üste kaç kere okuyabilirsiniz? Anlattıklarını öğrendiniz mi, elbette kapatacaksınız.

D) İdris susmuştu. Sessiz, sıkıntılı bir yolculuk başladı. Arif kendi içinde sinirlendi, uğraştı durdu. Kimseye belli etmeden kendini yiyordu. Tarlada pancar bitecek gibi değildi. Bu atlarla çabuk çabuk dönmek olanaksızdı. Babası hastaneden bir türlü çıkıp gelemiyordu. Traktör alamadıkları için köylü kendisiyle alay etmeye başlamıştı.

E) Tüm dünyada ilerleyen teknolojiye bağlı olarak kişilerin elektrik enerjisine olan ihtiyaçları da artış göstermektedir. Elektrik enerjisi üretiminde kullanılan mevcut fosil kaynakların sınırlı olması, gün geçtikçe azalmaları ve bir gün tükenecek olmaları nedeniyle, bir yandan elektrik enerjisi tasarruf çalışmaları sürdürülürken diğer taraftan da yenilenebilir kaynaklar kullanılarak elektrik enerjisi üretilmesi üzerinde çalışmalar büyük bir hızla devam etmektedir.

26. Ben bir yerlerdeyim, hep bir yerlerden bir yerlereyim. Uzun uzun yıllar geçmiş parmaklarımla, o biçim bir suların dibinde kırık dökük alnında. Kurgularım yıkıntıya uğramış; bu kadar açıklıkla nasıl söyleyebiliyorum, (ben o mu) nasıl? Artık benim değil bu bahçe, ev. Ben kimim? Onlar nedir benim için? Ağır ağır atımın burnunu okşadım, artık benim değil. Ben neyim? Uysal, ıslak gözleriyle başını eğdi, kişnemek ister gibi ama o kadar yorgun, o kadar bacakları bükülü. İçerlere giremem, neyim ki? İçimde zavallı bir çarpışmayla yeniden yuları yakaladım. Bahçemin oralarda falan atımla birlikte, bir kuyularda yeniden yola koyuldum. Yürüdüğüm tünellerde neyi beklediğimi bilmeyerek, nereye varacağımı bilmeyerek...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Simgesel, kapalı bir dil kullanmıştır.

B) Toplumsal bir temaya yer verilmiştir.

C) Edebî bir metinden alınmıştır.

D) Kendine yabancılaşma duygusu söz konusudur.

E) Zaman unsuru belirsizdir.

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

2. Ünite

1. Hemen herkesin bildiği bir şey kitap ( ) Genelde bilinen şudur ( ) Basılmış ( ) genelde roman veya kaynak eser niteliğinde olan her türlü yazılı ve ciltli nesne ( ) Kullanıldığı amaca göre ise birçok ismin sahibi: ders kitabı, okuma kitabı, hikâye kitabı ( )

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (…) (:) (,) (…) (.)
B) (.) (:) (,) (.) (…)
C) (.) (:) (,) (…) (.)
D) (…) (;) (,) (…) (,)
E) (.) (,) (,) (.) (,)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Ağaç da insan gibi büyür, gelişir ve ölür.
B) Bunları söylüyorum ki bir daha aynı yanlışa düşmeyesin.
C) Türkiye'de okur yazar sayısı gün geçtikçe artıyor.
D) Sıcak bir öğleüzeri deniz kenarında ağır ağır yürüdü.
E) Bahçeye ektiğimiz maydanozlar yeşermeye başladı.

3. (I) En büyük bela sineklerdi, milyonlarca sinek vardı. (II) Siperin bir yanı kara bir kütleyle kaplıydı. (III) Açtığın her şey, örneğin bir teneke et, bir anda sineklerle örtülürdü. (IV) Bir kutu reçel bulacak kadar talihliysen açtığında önce sinekler dalardı içine. (V) Sinekler ağzının çevresinde, yaralarının, çıbanlarının üzerindeydi.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I. cümlede ek fiille yüklem olmuş isim vardır.
B) II. cümlede tamlayan eki almış isim vardır.
C) III. cümlede sayıca çokluk bildiren bir isim kullanılmıştır.
D) IV. cümlede somut isim yoktur.
E) V. cümleyi oluşturan tüm sözcükler isimdir.

4. Ertesi sabah yine başhekimin odasında toplanmıştık. Bu sefer Profesör de aramızdaydı. Kısa boylu, zayıf, ürkek bakışlı bir adamdı. Her hareketinde hatta ağzını her açışında etrafını darıltmaktan korkan bir hâli vardı. Herhangi bir asistan kendisine bir soru soracak olsa yüzüne tatlı bir ifade vermeye çalışarak ona dönüyor, âdeta yalvarır hissini veren bir sesle ve ellerini mahcup mahcup ovuşturarak onunla uzun uzun konuşuyordu. Ameliyat öğleden sonra yapılacaktı. Bütün konuşmalar ameliyatın güçlüğü üzerineydi.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Kahraman anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.
B) Kahramanlardan biri tanıtılmıştır.
C) Diyalog tekniğinden faydalanılmıştır.
D) Betimleyici anlatıma yer verilmiştir.
E) Anlatmaya bağlı bir metinden alınmıştır.

5. Tanzimat Dönemi'ndeki edebiyata kadar hikâyeyi anlatarak aktarmak daha baskındır. Tanzimat ve sonrasında hikâyenin yazılması, okunması yaygınlaşır. Batı'dan yapılan çevirilerle Batı tarzı hikâye Türk edebiyatına girer. Ancak bu tarzda yazılan ilk hikâye konusunda farklı görüşler vardır. Tanpınar, Batı tarzında yazılan ilk telif hikâyenin, Ahmet Mithat Efendi'nin 1870'te yayımladığı - - - - ve - - - - adlı eserleri ile başladığını söyler. Emin Nihat Bey'in - - - - adlı eserini ikinci teşebbüs olarak kabul eder. Bu noktada Tanzimat'ta, hikâye türüne en önemli katkı yapanlardan biri olan Samipaşazade Sezai'nin Türk edebiyatında Batılı öykünün ilk örneği sayılabilecek - - - - adlı eseri de hatırlanmalıdır.

Aşağıdaki eser isimlerinden hangisi bu parçadaki boşluklardan herhangi birine getirilemez?

A) Küçük Şeyler
B) Kıssadan Hisse
C) Müsameretname
D) Letaif-i Rivayat
E) Sergüzeşt

6. Kara kuşları denize inemez, anladık ama kayalara neden konmaz, neden bu kayaların tekeli yalnız martılarda, nadiren de karabatak ve balıkçıl kuşlarında, neden bir zekâ testi şampiyonu karga ya da bir kırlangıç, oranın keyfini denemeyi akletmez? Bu ilke hangi meydan savaşından sonra varılmış bir antlaşmadan kalmadır? Diyeceksiniz ki karalar nasıl kara kuşlarının ise denizler de bahriyelilerindir. Peki o zaman martıların, deniz saksağanlarının telefon tellerinde işi ne? Kırlangıçlar, güvercinler bu işe neden hiç itiraz etmezler, neden bu açıkgözlülüğe karşı koymazlar?

Bu hikâye parçasında aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi ön plandadır?

A) Diyalog
B) İç konuşma
C) Gösterme
D) Özetleme
E) Geriye dönüş

7. İşte düşüncemin burasında beyler, evet tam burasında anladım ki ben bugüne bugün, ömrüm boyunca hiçbir açık artırmaya büyük bir hırsla katılmamışım. İlle bir şey alacağım kararı ile çekişmeye girmemişim. Beni artırmalardan uzak tutan ne o ne bu, sadece bu kararsızlık olmuş. O gün ilk defa orada anladım. Anlar gibi olmak değil, iki kere iki dört eder gibi anladım ki istesem, karar versem, er geç bir şey alırdım. Arttırır martırır, olmazsa apartır kaçar ama alırdım.

Bu parçada kendisinden böyle söz eden bir kahraman için,

I. Açgözlü
II. Tuttuğunu koparan
III. Duyarlı
IV. Tereddütlü

nitelendirmelerinden hangileri yapılamaz?

A) I ve III.
B) I ve IV.
C) II ve III.
D) II ve IV.
E) III ve IV.

8. Öyküleyici anlatım, olay hikâyelerinde çokça başvurulan bir anlatım biçimidir. Bu anlatım biçiminde amaç okuyucuyu bir olayın içinde yaşatmaktır. Okur olayın içine çekilerek kurgunun bir parçası hâline getirilir.

Aşağıdaki metinlerin hangisinde sözü edilen anlatım yöntemine başvurulmuştur?

A) Deniz ve denizciliğe ait sözler, birkaç yıl önce deniz kıyısı kumlarının üzerinde, deniz böceklerinin sedefli ve pırıltılı kabuklarını ilk gördüğüm zamanki kadar güzeldi zihnimde. Örneğin "cunda yelkenleri" sözü yani asıl yelkenlerin iki yanında kanat gibi açılan yelkenler, gönlümde bayağı bir yer tutuyordu.

B) Dış ticaretimizin geliştirilmesi, ekonomimizin dışa açılarak dünya ekonomisiyle bütünleşmesi ve diğer ekonomik hedeflerimizin gerçekleştirilmesi açısından son derece önemli fonksiyona sahip denizcilik sektörümüz hızla gelişmeye devam etmektedir. Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemiz âdeta denizciliği yeniden keşfetmiş, 2002 yılından günümüze 100 binden fazla kişiye amatör denizci belgesi verilmiştir.

C) Etkileyici bir karışım: ıssız kumsallar, kömür yüklü katarlar, dev ağaçlar, Yörük köyleri ve Karadeniz'in kumlara gömülmemiş tek antik şehri… Zonguldak ve Karabük sınırlarında, Batı Karadeniz hattındaki Yeşil Rota'nın vaatleri sadece nostalji değil, bolca da sürpriz içeriyor.

D) Koyu yeşil ladin ormanın içinden yükselen rengârenk bir kayalık… Dik duvarları, farklı özellikteki rotaları, çatlakları, benzersiz manzarasıyla kaya tırmanışı sporu için bir hazine. Trabzon'un Düzköy ilçesinde Şahinkaya adı verilen kireç taşı kütlesi, şimdiden sporcuların gözdesi oldu.

E) Halil Usta'dan korka korka bilgi isterdim. Söylediklerimle içten ilgilendiğimi görünce kaşlarının çatıklığı hızla çözülürdü. Böyle zamanlarda çekici, tabanlara acele acele çivi çakan bir öç aracı olmaktan çıkardı. Artık o, babamın içimde yaratmak istediği kara ve toprak dostluğunun nalına da mıhına da pasına da vururdu.

9. (I) Fenerin ışığı yolun üstüne bir daha düştü. (II) Suat uzaklaşmış bile, tek balığını sallıyor elinde. (III) İstasyona yedi, evine on dakikada varır. (IV) Denize inen yolun başında ışığın sandalı aydınlatmasını bekliyorum. (V) Sandal çırpıntılı ışığın içindeyken atıyorum balığı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) I. cümlede birden fazla isim vardır.

B) II. cümlede özel isim vardır.

C) III. cümleyi oluşturan sözcüklerin tamamı isimdir.

D) IV. cümlede birden fazla somut isim vardır.

E) V. cümlede cins isim vardır.

10. Karlı bir şubat gecesi doğmuştu. Babamın kucağına verirken bir tuhaftım. İsim ararken kamus bana ne kadar boş gelmişti. Ona ışıl ışıl, kâinat gibi manalı bir kelime bulmak istiyordum. Sonunda Ömer dedik. Bu da ona yakışmıştı. Onu, tarihe girmiş bütün Ömerlerin ikbaline layık görüyordum. İlk gülüş… İlk diş… İlk kelime… Annesine doğru, genç, güzel ve mesut annesine doğru ilk adım… Sonra yedinci yaş… Mektebe götürdüğüm gün ne kadar ağlamıştı. Sanki varlığına evden başka bir ortak kabul etmek istemiyordu. Fakat bu mukadderdi. O da her oğul gibi sokak, mektep ve çarşı arasında, günden güne katileşen bir bölünmeye mahkûmdu. Ve on dördüncü yaş… Hırçınlıklar, iştahsızlıklar… Liseyi, daha sonra da fakülteyi bitirdi. Bu arada, onu biraz daha iyi yaşatabilmek için karım, düğününden kalma üç beşibirliğini bozdurdu. Ve o, ilk aşkın bahtsızlığı ile sarsıldı, bizi de perişan etti.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin olay örgüsü ile <u>ilişkilendirilemez</u>?

A) Çocuğun soğuk bir kış günü dünyaya gözlerini açması

B) Çocuğa layık bir isim seçmede babasının titiz davranması

C) Ömer'in, okula karşı ilk başta çekingen bir tavır takınması

D) Ergenlik çağında arkadaşlarıyla Ömer'in anlaşamaması

E) Ömer'in, üniversiteden sonra duygusal çöküntü yaşaması

11. İzmir'e gitmek için evvela Konya'dan otobüse binmek lazımdı. Beyşehir, Karaağaç, Ödemiş üzerinden iki üç günde varılıyordu. Yol parası beş lira idi. İzmir'e varınca hemşehrileri bulup ötesini onlardan öğrenmek lazımdı. Delikanlı bunun üzerine yol parası tedarikine çıktı. Fakat evindeki eski bir çifteye bir liradan fazla veren bulunmadı. Beş lira gibi mühim bir parayı köyde bir araya getirebilmek, bir hafta uğraştığı hâlde, mümkün olmadı. Ne yapacağını şaşırmış bir hâlde iken bakkalın oğluna rastladı. Bu çocuk bir zamanlar babasının yanından kaçıp şoför muavinliği yapmıştı. Kendisine akıl öğretti: "Ülen, sen deli misin? Otomobile de para mı verilirmiş?.." dedi ve ona, şoföre yarım lirayı peşin verdikten sonra bir daha beş para vermemesini, İzmir'e yaklaştıkları zaman usulca arkadan atlayarak tüymesini, İzmir'e yayan girmesini söyledi.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İç konuşma tekniğinden yararlanılmıştır.
B) İlahi bakış açısı ile yazılmıştır.
C) Olay hikâyesinden alınmış bir metindir.
D) Olaylar kronolojik olarak sıralanmıştır.
E) Yöresel dilin özellikleri görülmektedir.

12. Birkaç şeyde devam ve sebat yoktur ( ) yaz bulutunun gölgesi, kötü kimselerin dostluğu ( ) yalan haber, bol para ( ) temelsiz bina ( ) Aklı başında kimse parasının azlığına üzülmez çünkü onun serveti aklı ile yaptığı hayırlı işlerdedir ( )

Bu parçada yay ayraçla belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (,) (.) (;) (.) (.)
B) (:) (,) (,) (...) (.)
C) (.) (:) (,) (.) (;)
D) (:) (,) (;) (.) (.)
E) (,) (:) (.) (!) (.)

13. Bir gece, Mümeyyiz İvan Dimitriç Çerviakov ikinci sıra koltuklardan birine oturmuş, dürbünle "Kornevil Çanları"nı seyrediyordu. Çerviakov seyrediyor, saadetin en yükseklerine ulaştığını duyuyordu. Derken birdenbire… Hikâyelerde bu "Derken birdenbire"lere sık sık rastlanır. Yazarların hakları var, hayat beklenmedik şeylerle o kadar dolu ki... Derken birdenbire yüzü buruştu. Gözleri kaydı, soluğu kesildi. Dürbünü gözünden ayırdı, eğildi ve... Hapşuuu!.. Gördüğünüz gibi aksırık, hiçbir yerde, hiç kimseye yasak edilmemiştir. Köylüler de aksırır, emniyet amirleri de aksırır, hatta bazen müşavirlerin bile aksırdığı olur. Herkes aksırır.

Bu parçanın anlatımı için,

I. İlahi bakış açısıyla yazılmıştır.
II. İç konuşma tekniğinden yararlanılmıştır.
III. Üçüncü kişi ağzından anlatım söz konusudur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) I ve II.
D) I ve III.
E) II ve III.

14. Aşağıdaki metinlerden hangisi sosyal bir gerçekliği yansıtmaktadır?

A) Bu kentin insanları, yağmura tutulma korkusu nedir bilmez, havanın açmasını beklemezlerdi ya içlerinden yalnız bir tanesi onlara benzemezdi. Bu adam, pencereden gökyüzüne bakan bu adam... Bu adamın kimi kimsesi yoktu. Kentin iç kesimindeki koca koca yapılardan birindeydi iş yeri; oraya gider gelir, evine kimseyi çağırmazdı. Gelmeyeceklerini bilirdi çünkü. Kendi de eşinin dostunun evine pek gitmezdi, üst üste çağrılmadıkça.

B) Karne zamanı birkaç gün gelmedi. Meraklanmıştım. Sınavlar sırasında olduğu için belki de sınava hazırlanıyor demiştim. İyi düşünmüşüm. Geldi pırıl pırıl sesiyle, öksürüyordu: “Kusura bakmayın ağabeyciğim. Dersleri hazırlıyordum. Gece yarılarına kadar çalışıp sabahleyin de erkenden uyanmak fena yordu. İki gün aksattım. Dilber Hanım, öksürük için bir ilaç yazdırdı ama nerde?”

C) Sabahın dördünde yazı makinemin başına geçtiğim için bu ses, bu kara, yağmura, ayaza kafa tutan bu canlı, bu pırıl pırıl ses beni yazı makinemin başında bulurdu. Gazete paralarını akşamdan masamın kıyısına koyduğum için bekletmez, koşardım sokak kapısına. Gazetelerimi önceden hazırlamış olurdu. Uzatır, paraları alır, saymaya filan lüzum görmeden cebine atar, donmuş burnu buhar kazanı gibi tüterek uzaklaşırken canlı, yaşam dolu sesiyle sokağı gene neşelendirirdi.

D) Haseki taraflarında bir çıkmaz sokağın içinde yalnız duran üç odalı bu ev, bir mezar gibi ebedî sessizlikle kuşatılmıştı. Bir hâl-i nisyan ve metrukiyette bulunuyordu. Çatısından kopan bir tahta, damdan uçan bir kiremit, duvarlarından yuvarlanan bir taş, senelerce düştüğü yerde kalır. Ara sıra çirkin, ihtiyar bir kadın, cadılara mahsus dehşet ve sükûnetle dışarı çıkarak malzeme-i beytiyesini iştira ve tedarikle alelacele eve girip kaybolurdu.

E) Ağabey, biz, dedi, Tophane’deki sabahçı kahvelerinde yatarız. Hepimiz hamal, uşak gibi insanlarız. Ama namusumuzla yaşıyoruz. Ne yapalım? Beş on para kazanırız. Geceleri de kahveciye beş kuruş verir, bir köşede uyuruz. Ne yapalım? Otellere para mı dayanır? En aşağısı otuz kuruş. Otuz kuruşla iki gün geçimimiz var.

15. Yavrularıyla birlikte pek derin olmayan bir çukurda yaşıyordu; üç yıl önce şiddetli bir fırtınanın, ihtiyar bir çam ağacını kökünüyle birlikte sökmesiyle oluşmuştu bu çukur. Şimdi dibinde yaşlı yapraklar ve yosun vardı, yavruların oynadıkları kemik ve öküz boynuzları duruyordu oracıkta. Yavruların üçü de uyanmışlardı, birbirlerine çok benziyorlardı. Çukurun kıyısında durmuş, eve dönen annelerine bakıyor, kuyruklarını sallıyorlardı. Onları gören köpek az ötede durdu ve uzun süre yavruları izledi. Yavruların da dikkatle kendisine baktıklarını fark ederek öfkeyle, yabancıya havlar gibi havlamaya başladı sonra. Tan yeri aydınlanmış, güneş yükselmişti; kar ışıldıyordu her yerde. Köpek ileride durmuş havlıyordu. Yavrular, ayaklarıyla zayıf karnına vura vura annelerini emiyorlardı. Dişi kurt da bu arada beyaz ve kuru bir at kemiğini dişlemekteydi. Açlık çekiyordu, köpeğin havlamasından başı ağrımaya başlamıştı ve davetsiz misafire saldırıp parçalamak istiyordu.

Bu parçanın üslup özellikleri için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Birden fazla yargı taşıyan cümleler kullanılmıştır.

B) Hâkim bakış açısıyla yazılmıştır.

C) Kişileştirmelere başvurulmuştur.

D) Anlatımda fantastik ögelere yer verilmiştir.

E) Hareket bildiren eylemlerden yararlanılmıştır.

16. Soluk güzel yüzlü bir kadındı. Rengi sarı denecek kadar açık, berrak gözlerinin kenarlarında dost, arkadaş, ahbap bir ifade vardı. Her hoşuma giden yüze gözlerimi açarak bakarmışım. Anlatacağım şeyin içine birdenbire girememe-min tek sebebi kadının bana acır gibi bakması oldu. “Ah, bu gözlerim!..” dedim. Gözlerime daha birtakım ağır laflar edeceğimi sanıyordum. “Bakarlar mı deliler gibi her hoşlarına giden yüze?.. Kendilerine değil, bana acındırıyor güzel insanları... Hatta sinirlendiriyorlar bile bir bakıma...” daha söylenecektim. Birdenbire kafamda başka düğmeler çevrildi. Başka ışıklar yandı. Gerilere doğru sürüklendiğimi duydum. Hızla çevriliyordum. Gençliğimin bir parçasını geçirdiğim kasaba gözümde canlanıverdi.

Bu parçanın dil ve anlatım özelliği için aşağıdakilerin hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Üçüncü kişili anlatım vardır.
B) Ünlem değeri taşıyan yargılar kullanılmıştır.
C) Somutlamalara başvurulmuştur.
D) Varlıklar niteleyici ifadelerle verilmiştir.
E) Geriye dönüş tekniğinden yararlanılmıştır.

17. Sineğin teki, kirli bir su birikintisindeki saman çöpünün üstüne kondu. Kendince çok geniş olan su birikintisini deniz sa-nıyordu. Sinek bir ara başını kaldırdı ve kendi kendine “Gemiyi ve denizi ben nice zamandır düşünür dururdum. İşte şu denizdir, bu da gemim… Ben de işini bilen, bilgili bir kaptanım.” dedi. O küçücük ve pis su birikintisi ona göre sınırsızdı. Altındaki saman çöpünü gemi, kendisini kaptan sanıyordu. Çünkü sinekte durumunu kavrayacak göz yoktu.

Bu hikâyenin teması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Alçak yerde tepecik kendini dağ zanneder.
B) Ağaçtan maşa, aptaldan paşa olmaz.
C) Herkesin dünyası gözünün gördüğü kadardır.
D) Körler memleketinde şaşılar padişah olur.
E) İnsan kendini beğenmese çatlar.

18. Benden bir karşılık beklemiyor. Ona yardım etmek mi bu? Bilmiyorum, bazen karıştırıyorum; özellikle, başımda uğultu-lar olduğu zamanlar. Onun gibi düşünmeyi bilmek isterdim. Bana belli etmemeye çalışarak izliyor beni. Çekiniyor. Acele etmeliyim öyleyse. Feneri yakın bir yere tuttu, annesiyle babasının resimleri. Aralarında eski bir ayakkabı torbası, kırık birkaç lamba. Neden hiç sevmediler birbirlerini? Ölecekler diye öylesine korkmuştum ki.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

A) İç konuşma　B) Diyalog　C) Bilinç akışı　D) İç çözümleme　E) Özetleme

19. <u>Soğuk</u> (I) bir kasım sabahıydı. Günlerden pazar olmalı. <u>Herkes</u> (II) bir köşeye çekilmiş, <u>tatil</u> (III) günün keyfini çıkarıyor. <u>Oğlum</u> (IV), birden okuduğu <u>gazeteden</u> (V) başını kaldırdı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri isim <u>değildir</u>?

A) I ve II.　B) I ve V.　C) II ve III.　D) II ve IV.　E) IV ve V.

20. Her tarafa taşkın bir şeftali rayihasının dolup sindiği durgun sıcak günlerde işsizler takım takım kasabadan inerler, ırmakta yıkandıktan sonra gelip gölgeli çimenlerde yatarlardı. Yüksek dallardaki fazla olgun, ballı şeftaliler saplarından kurtularak dolgun, yumuşak bir sesle yerlere, çimenler içine, yatanların üzerine mütemadiyen yavaş yavaş dökülürdü. Toplamakla biter tükenir şey değildi. Mahsulün yarısı ağaçlarda kalır, böyle pişip oldukça aheste aheste toprağa düşer, karışır, kaybolurdu. Kasabanın çocuk çığlığıyla dolu, gübre kokulu kızgın sokaklarından kurtulanlara bu kuytu, loş, rayihalı yerler ne tatlı gelirdi.

Bu hikâye ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
B) 3. kişi ağzından anlatıma başvurulmuştur.
C) İzlenimsel betimleme yapılmıştır.
D) İç konuşmaya yer verilmiştir.
E) Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.

21. Bazı sözcükler ismin önüne gelip onu nitelerse sıfat, fiili nitelerse zarf, tek başına kullanılırsa isim olur.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kötü" **sözcüğü isim olarak kullanılmıştır?**

A) Kötü günler geride kaldı.
B) Kötü düşünürsen başına kötü şeyler gelir.
C) Kötüler kendilerine tahammül edildikçe daha çok kötüleşirler.
D) Kötü alışkanlıkları terk etmek en büyük ibadetlerdendir.
E) Bazı insanlar terleyince kötü kokarlar.

22.
I. Sırtını taze kumanya anbarına dayayıp, gözleri kapalı, burununu dikeltip havayı kokluyor.
II. Gemi adamlarının yirmibeşi bulduğu bu gemide birçoğu tek başına yaşıyor gibiydi.
III. Başını kaldırıp evvela kanala, sonra biraz yukarıda ki Necip'in tarlasına baktı.
IV. Birden bire hepsi de hareketsiz bir hâlde kaldı.
V. Yüzünde tatlı bir gülümseme ve çalışmakdan doğan bir kırmızılık vardı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla yazım yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

23.
I. İki yaşlı servinin arasına sokulmuş taze bir mezarın önünde durdu.
II. Sonu gelmez hasretle yanan dudaklarını mermerin serin yüzüne yapıştırdı.
III. Mermer söylemiyor, mezar konuşmuyordu.
IV. Küçük anlatıcının gözlerinden birkaç damla yaş yuvarlandı.
V. Servi arkasındaki baba, bu levha karşısında gözyaşlarını tutamadı.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde hem soyut hem somut isim vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

24. Tam bir halk kadınıydı annem. Güçlü kuvvetli sağlam yapısı, her işe yatkın iri kemikli, hünerli elleriyle halkımızın eli öpülesi sayısız çalışkan analarından biriydi. Bolluk günümüzde de, darlık günümüzde de evin hiçbir işi yoktu ki bir ucundan o tutmuş olmasın. Kolay kolay kimseden yardım istemez, buyurmaktan hoşlanmaz, kimseyi horlamazdı. Kapımızdan hiçbir yoksulu boş gönderdiğini görmemiştik.

Bu parçada bahsedilen kişi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Yardımsever B) Güçlü C) Fedakâr D) Alçak gönüllü E) Mutlu

25. Tam otuz sene evvel on iki yaşındaydım. Anadolu'nun bir şehrinde bulunuyorduk. Babam memurdu. Şehre bir yaz sonunda gelmiştik. Sonra bir gün bahar geliverdi. Karlar eridi. Karlar eridi ama karları eriten güneş değildi, yağmurdu. Bu Anadolu şehrinin ilkbaharı kırkikindi yağmurlarıyla başlardı. Sabahleyin parlak mavi bir gökyüzünde, ısıtmayan, güneş vurmuş kar gibi soğuk bir kış güneşi görünürdü. Saat on biri bulmadan doğudan mı, batıdan mı, kuzeyden mi bilmem, bir kara bulut peyda olur, on dakika sonra bardaktan boşanırcasına bir yağmur bütün gün tıkır tıkır, şakır şakır durmadan yağardı.

Bu hikâyenin üslup özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Betimlemeye başvurulmuştur.
B) Kahraman anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.
C) Koklama duyusuyla ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.
D) Benzetmelere yer verilmiştir.
E) Öykülemeden yararlanılmıştır.

26. On dört yaşlarındaydım, okula yeni gidiyordum. Yazın bir yazlığa çıkmak, alışılagelen bir şeydi; o yıl da evimizi kendi başına bırakmış, sıcakları geçirecek bir yere kaçmıştık.

Bir gün, evde bırakılmış kitaplarımdan birkaçını almayı gerekli görerek okuldan çıktıktan sonra eve uğramak için anahtarı yanıma almıştım. Akşamüstü geçerken uğradım ve kapıyı açarak aylardır kullanılmayan bu boş eve girdim. Boş bir eve girmek, insana ufak bir korku titremesi vermekten geri kalmaz.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Durum hikâyesinden alınmıştır.
B) Hikâyenin serim bölümüdür.
C) Okuyucuda merak duygusu uyandırmaktadır.
D) Kahraman anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.
E) Zaman ile ilgili bilgi verilmiştir.

27. Baba-kız bu kısa fakat pek içten dua ve çok hazin bayram öpüşlerinden sonra taşın derin sessizlik ve yaslı esrarı önünde bir süre sanki o üzüntülerine karşılık beklediler. Mermer söylemiyor, mezar sır vermiyordu. Baba, bütün hayatın akıp geldiği bu içi kara kavşağa, hiçliğe karışan bu amaca daldı. Ama bu duymaz, ses vermez katı taşların altında şefkatli, yumuşak bir ana kalbi uyuduğuna inanan yavrucağız, küçük aklının sade ve saf sorularıyla onu uyandırmaya uğraşıyordu.

Aşağıdakilerden hangisi ile bu parçanın bakış açısı eşleştirilebilir?

A) Fırtına akşama doğru koptu. Hava birden soğuyuverdi. Üşüyorduk. Yaz ortalarında bağın içindeki zeytin ağaçlarının kurularını ayıklamıştık. Çıkan yarmalar hâlâ ağaçların diplerinde duruyordu. Kardeşlerimle kucak kucak içeriye taşıdık.

B) Tepedeki kızgın güneş, gölgesini ayaklarının dibine, koyu bir yuvarlak olarak düşürüyor, bastıkça ayakları bileklerine kadar yolun kızgın tozları içine gömülüyordu. Üstü başı toz içinde kalmış, boynundan yüzünden silinen terler tozla karışıp çamur olmuştu. Başına bağladığı mendilin bir ucunu dişleri arasına almış çiğniyor, eliyle de iki yanına işaretler yapıyor, kendi kendine konuşuyordu.

C) Öğleye doğru, güneş tepemize doğru yükselip de güverteyi iyiden iyiye ısıtmaya başladı mı, Ohannes'le sırtımızı taze kumanya ambarına yaslayıp bir branda bezinin üzerine oturuyoruz. Arkamızdaki kumanya ambarının açık kalmış ağzından fırlamış pırasaların, havuçların, kerevizlerin kokusu geliyor.

D) Yan masada ihtiyar bir karı koca ile bir oğlan çocuğu oturuyorlar. Doğru dürüst kesilmemiş ekmekten büyük parçalar kopararak yemekten küçük kaşıklar alarak yiyorlar. Sık sık dışarıya bakıyorlar. İşçiler peronu temizliyorlar. Ellerinde süpürgeler, bezler, uzun saplı fırçalar, renk renk kovalar... El arabaları sürülüyor oradan oraya.

E) Gün, siyahlanmadan varmak istiyordu. İstedikçe düşüyor, düştükçe kalkamadan bekliyordu bir süre. Saatlerden beri geliyordu ötelere doğru. Bir tek kuş bile görmemişti. Önceleri üzülmüş, bozkırın alabildiğine uzanan boşluğunda daha bir yalnız olduğunu anlamıştı. Şimdi, şurada, göğe bakarken kuşların buralara neden gelmediğini anlıyordu.

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

3. Ünite

1. Şair, dış dünyada gözlemlediği nesneleri seçer, sanatçı duyarlılığı ve hayal gücüyle seçilen bu nesneler arasında değişik ilişkiler ve bağlantılar kurar. Gözlemlediği nesnelerin kopyası olmayan yeni bir tasarım oluşturur. Etkileyici, heyecan verici, hayranlık uyandırıcı bu kullanımlara “imge” denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki şiirlerin hangisinde böyle bir söyleyiş özelliği yoktur?

A) Su başında durmuşuz.
Su serin,
Çınar ulu,
Ben şiir yazıyorum.
Kedi uyukluyor,
Güneş sıcak.

B) Kalbim yine üzgün seni andım da derinden;
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!

C) Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarındır.
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir.

D) Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

E) Biliyor musun sen bir şiirde ilk satırsın ilk sözcük
Beyaz bir gül
Beyaz bir gül ne kadar beyaz olursa o kadar
Ne kadar suysa bir su
O kadar

2. Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünürsünüz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?

Cumhuriyet Dönemi'ne ait bu şiirin dil ve anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) "Kar, çizgili yüz, mor halkalar" gibi sözlerle yaşlanmaya ait çağrışımlara yer verilmiştir.

B) Söz sanatları yoluyla anlatılmak istenenler sezdirilerek verilmiştir.

C) "Dost ve düşman" tezadıyla hayatın iki karşıt yönü vurgulanmıştır.

D) Soru cümleleriyle hayata dair bazı durumların kabullenilemediği anlatılmıştır.

E) Söz dizimi kuralları yıkılarak standart dilden kopulmuştur.

3. Akşamı duya duya,
Sular yattı uykuya;
Kızıllık çöktü suya,
Sandım bir cenk akşamı…

Aşağıdaki şiirlerden hangisinin teması bu şiirin teması ile özdeştir?

A) Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher
Yalvarmak yakarmak nafile bugün
Gözünün yaşına bakmadan gider.

B) Ovada ince yollar gölgeleniyor işte.
Karşıdan renk içinde solgun ay görünüyor.
Güneşin son nurundan bir damlacık içmiş de
Şu karşıki kulübe bir saray görünüyor.

C) Bütün sevgileri atıp içimden,
Varlığımı yalnız ona verdim ben.
Elverir ki bir gün bana derinden,
Ta derinden bir gün bana "gel" desin.

D) Dün ana dizinde uyurdu, bugün
Toprakları yastık eden başınız.
Nerdeler, nerdeler şimdi, sizin de
Vardı kardeşiniz, arkadaşınız!

E) Söyle sevda içinde türkümüzü,
Aç bembeyaz bir yelken.
Neden herkes güzel olmaz,
Yaşamak bu kadar güzelken?

4. **Cahit Külebi**, belli bir çevre veya tabiat içinde günlük hayatın çeşitli görünümleri, ümitleri, kırılışları, sevinçleri ve hüzünlerinin peşindedir.

Arif Nihat Asya'nın şiirlerinde kahramanlık, bayrak, vatan, millet, tarih, din başlıca konulardır. O, millî değerleri her şeyin üzerinde tutmuştur.

Mehmet Akif Ersoy, edebiyat için, "Halkın manevi ve ahlaki eğitiminde etkisi en büyük müessesedir." der ve "Her edebiyat mahallîdir ve halka hitap eder." görüşünü savunur.

Bu bilgilere göre şairlerin tercih ettiği şiir türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	Cahit Külebi	**Arif Nihat Asya**	**Mehmet Akif Ersoy**
A)	Didaktik	Epik	Pastoral
B)	Lirik	Epik	Didaktik
C)	Lirik	Pastoral	Didaktik
D)	Pastoral	Lirik	Epik
E)	Didaktik	Pastoral	Lirik

5.

Şehitler tepesi boş değil,
<u>Biri</u> (I) var bekliyor.
Ve bir göğüs, nefes almak için
Rüzgâr bekliyor.
Türbesi yakışmış <u>bu</u> (II) <u>kutlu</u> (III) tepeye;
<u>Yattığı</u> (IV) toprak belli,
Tuttuğu bayrak belli,
Kim demiş <u>meçhul</u> (V) asker diye?

Bu şiirde altı çizili sözcüklerden hangisi sıfat olarak <u>kullanılmamıştır</u>?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. • Koç yiğitler melemeli dev gibi
Düşman kanı devrilmeli dağ gibi
Dest vurun avını almış bey gibi
Haykırı haykırı çalın kılıncı.

• Uydurma söz yapmayız,
Yapma yola sapmayız,
Türkçeleşmiş, Türkçedir;
Eski köke tapmayız.

• Elin kapısında karavaş olan
Burunu sümüklü, gözü yaş olan
Bayramdan bayrama bir tıraş olan
Berbere gelir de dükkân beğenmez

• Deniz kıyısında bir yelkenli var
Yarısı sarı, yarısı mavi.
Denizin üstü dümdüz,
Bembeyaz kağıt gibi.

Aşağıdaki şiir türlerinden hangisi verilen şiirlerden herhangi biriyle eşleştirilemez?

A) Epik B) Lirik C) Satirik D) Didaktik E) Pastoral

7. Bu akşam bilmediğim (I) bir âlem içindeyim,
Ya rüyada bir seyyah ya semavi (II) Çin'deyim...
Bir orman yangınıyla kızardı karşı (III) dağlar.
Taraf taraf (IV) tutuştu meşaleler, çırağlar.
Bir (V) renge girdi eşya günün altın tasında.

Bu şiirdeki altı çizili sözlerden hangisi tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Bu sabah mutluluğa aç pencereni.
Bir güzel arın dünkü kederinden.
Bahar geldi, bahar geldi güneşin doğduğu yerden,
Çocuğum uzat ellerini.

Şu güzelim bulut gözlü buzağıyı
Duy böyle koşturan sevinci.
Dinle, nasıl telaş telaş çarpıyor
Toprak ananın kalbi.

Şöyle yanı başıma çimenlere uzan,
Kulak ver gümbürtüsüne dünyanın.
Baharın, gençliğin ve aşkın
Türküsünü söyleyelim bir ağızdan.

Bu şiirden aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Dış dünyanın güzellikleri iç dünyamızı da etkiler.
B) Doğanın sunduğu güzelliklerin farkına varılmalıdır.
C) Çeşitli durumlar insanların yapacaklarını kısıtlar.
D) Mutluluk başka insanlarla paylaşılmalıdır.
E) Doğanın canlanması insana yaşam sevinci aşılar.

9. Ayva sarı nar kırmızı sonbahar!
Her yıl biraz daha benimsediğim.
Ne dönüp duruyor havada kuşlar?
Nerden çıktı bu cenaze? Ölen kim?
Bu kaçıncı bahçe gördüm tarumar.

Bu şiirle ilgili,

I. Birinci dizede niteleme sıfatı vardır.
II. İkinci dizede belgisiz sıfat vardır.
III. Üçüncü dizede soru sıfatı kullanılmıştır.
IV. Dördüncü dizede işaret sıfatına yer verilmiştir.
V. Beşinci dizede sayı sıfatı kullanılmıştır.

yargılarından hangileri <u>yanlıştır</u>?

A) I ve II. B) I, III ve V. C) II ve III. D) II, III, IV. E) III, IV ve V.

10. Bir öğrenci okuduğu bir şiirde;

- 11'li hece ölçüsü olduğunu,
- Koşma nazım biçimi kullanıldığını,
- Ek hâlinde redife yer verildiğini,
- Tezat ve irsalimesel sanatlarından yararlanıldığını

belirtmiştir.

Buna göre öğrencinin okuduğu şiir aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Aldanma cahilin kuru lafına,
Kültürsüz insanın külü yalandır.
Hükmetse dünyanın her tarafına,
Arzusu hedefi yolu yalandır.

B) Sular çağlarken baharda,
Ben o yâr ile konuştum.
O zaman, gönül o yerde
Ateş aldı, ben tutuştum.

C) Atlarımız aldan, kırdan, yağızdan,
Akıncılar kopmuş, gelmiş Oğuz'dan...
Küçüklü büyüklü hep bir ağızdan,
Evrence söylenir türkümüz bizim.

D) Anlatmam derdimi dertsiz insana
Dert çekmeyen dert kıymetin bilemez
Derdim bana derman imiş bilmedim,
Hiçbir zaman gül dikensiz olamaz.

E) O çay ağır akar, yorgun mu bilmem,
Mehtabı hasta mı, solgun mu bilmem.
Yaslı gelin gibi mahzun mu bilmem,
Yüce dağ başında siyah tül vardır.

11. Örtüldü hafızanın örtüsü
Tasalarımın bittiği yerde.
Yükseliyor şimdi perde perde
"Geri gelen saadet" türküsü.

Bu dörtlük ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Ek şeklinde redife yer verilmiştir.
B) Sarmal kafiye düzeni ile oluşturulmuştur.
C) İki ve üçüncü dizelerde zengin kafiye vardır.
D) "s" ve "r" sesleri ile aliterasyon yapılmıştır.
E) 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.

12. Çal bağlamacı çal, eski türküler,
Dirilt nağmelerini ataların!
Dertli, Emrah, Ruhsat dile gelsin,
Duyur sesini eski ustaların!

Bu dörtlükte aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi ağır basmaktadır?

A) Teşbih B) Teşhis C) Telmih D) Tezat E) Tecahülüarif

13. Aşağıdaki şiirlerden hangisinde tam kafiye vardır?

A) Lakin bu çocuk yolcu, habersiz yarasından,
Gül derlemek ister, şafağın manzarasından.

B) Coştukça böyle sel gibi bağrında hisleri
Bir gün başında kalmayacaktır seyisleri!

C) İstemem artık ışık, rayiha, renk alemini,
Koklamam yosma karanfille, güzel yasemini.

D) Kandilli yüzerken uykularda
Mehtabı sürükledik sularda.

E) Yaşamak zevki nedir bilmez ölümden korkan!
Gür bir imanla damarlarda ateşten bir kan…

14. Aşağıdaki şiirlerden hangisinde hem niteleme sıfatı hem de belirtme sıfatı kullanılmıştır?

A) Elim hiçbir işe yatmadı,
Ömür sürdüm faydasız.

B) Boğaziçi'nin ufak bir iskelesinde
Dolaştığım geceler oldu.

C) Bir mum yanıyordu bir evin bir odasında.
O evde bir de kedi vardı.

D) Bir karanlık içinde bu evler,
Aydınlıkları öyle az ki!

E) Kuşlar en ufak bayraklarıdır aşkın,
Tüyleri dökülür gökten akşamları.

15. Bir bıçak saplı durur göğsünde,
Hangi su tasına uzansan boş;
Hangi pencereye koşarsan koş
Aynı siyah güneş gökyüzünde.

Bu şiirdeki söyleyicinin ruh hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Umutsuz B) Kaygılı C) Korkulu D) Tedirgin E) Kuruntulu

16. Aşağıdaki şiirlerin hangisinde söyleyici, imgeye başvurmamıştır?

A) Âşığım, dağlara kurulu tahtım,
Çobanlar bağrımı dağlar da geçer.

B) Göğsümden havaya kattığım zehir
Solduracak bir gül gibi ömrünü.

C) Ben, gamlı, donuk kış güneşi,
Çıplak dallarda, sessiz dinleniyordum.

D) Yolda bir kadın gördüm çapa çapalar,
Bebeği sallanır iki dal arasında.

E) Bir sarı yaprak gibi düştü gönlüm yoluna,
Buğulu gözlerimden geçmediğin gün olmaz.

17. Aşağıdaki şiirlerden hangisinde yazım yanlışı <u>yoktur</u>?

A) Uzanı verse gövdem, taşlara boydan boya;
Alsa buz gibi taşlar alnımdan bu ateşi.
Dalıp, sokaklar kadar esrarlı bir uykuya,
Ölse, kaldırımların kara sevdalı eşi...

B) O gece o müthiş deniz durgundu,
Ömüründe susmayan rüzgar yorgundu,
En kara gönüller aya vurgundu
Leyla'yı içinde bulan er gibi.

C) Fakat yine üzülme, müsterih ol;
Kabirde böceklere ezberletirim güzelliğini,
Ve neden sonra
Tekrar duyduğun gün sesimi gökkubbede,
Hatırla ki mahşer günüdür
Ortalığa düşmüşüm seni arıyorum.

D) Yersin, içersin sofrasından, üç yüz senedir,
Kuvvetlisin ama kuvvet hak değil.
Bakımsızlıklarla göçüp gitmiş bir cihan,
Mevsimler soğumuş, sular azalmış,
Buğday, Selçuklulardan kalan başak değil.

E) Gül büyütenlere mahsus hevesle,
Renk dertlerimi gözümde besle!
Yalnız annem gibi, o ılık sesle,
İçimde döğünüp ağlama gurbet!

18. Divan şairlerinin şiirlerinde kullandıkları takma ada - - - - denir.
- - - - halk edebiyatı nazım şekillerindendir.
- - - - dinî tasavvufi halk şiiri nazım türlerinden biridir.
- - - - beyitle yazılan bir nazım şeklidir.

Bu cümlelerde boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi <u>getirelemez</u>?

A) Gazel B) Semai C) Mahlas D) Nutuk E) Hicviye

19. Aşağıdaki şiirlerde parantezle belirtilen yerlere getirilen noktalama işaretleri eşleştirilirse hangisi dışarıda kalır?

A) O diyor ki bana ( )
   – Sen kendi sesinle kül olursun ey!
   Kerem gibi yana yana...

B) Ne var, bana ne oldu,
   Odama nasıl doldu
   Birdenbire bu meltem ( )

C) Yaşamak kolay değil ya kardeşler,
   Ölmek de değil ( )
   Kolay değil bu dünyadan ayrılmak.

D) Ben ki her nisan bir yaş daha genç,
   Her bahar biraz daha âşığım.
   Korkar mıyım ( )
   Ah dostum, derdim başka!

E) Açsam rüzgara yelkenimi ( )
   Dolaşsam ben de deniz deniz
   Ve bir sabah vakti, kimsesiz
   Bir limanda bulsam kendimi.

20. Bu, şu, o, sözcükleri ismin önüne gelerek onu işaret ettiği zaman sıfat olarak kullanılır. Bir ismin yerini işaret yoluyla tuttuklarında ise zamir olurlar.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki dizelerden hangisinde bu sözcüklerden birisi sıfat <u>değildir</u>?

A) Sen bu doyulmaz evrendesin.
B) Hani o masal dünyası yalılar?
C) Dağılmış bir sofra bu, bitti şölen.
D) Ne kadar yalnınız şu akşam vakti.
E) Ruhumuz Boğaz'da o eski yerde.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite	3. Ünite
1. C	1. B	1. A
2. C	2. C	2. E
3. D	3. D	3. B
4. C	4. C	4. B
5. C	5. E	5. A
6. C	6. B	6. B
7. D	7. A	7. D
8. E	8. E	8. C
9. D	9. C	9. B
10. D	10. D	10. D
11. C	11. A	11. E
12. C	12. B	12. C
13. A	13. D	13. B
14. C	14. E	14. B
15. C	15. D	15. A
16. B	16. A	16. D
17. D	17. C	17. D
18. C	18. C	18. E
19. B	19. A	19. A
20. E	20. D	20. C
21. B	21. C	
22. D	22. A	
23. B	23. B	
24. D	24. E	
25. D	25. C	
26. B	26. A	
	27. E	

9. SINIF

MATEMATİK

1. Ünite

1. p : “$4x - 2 \leq 10$ ise $x \leq 3$’tür.”

q : “6 ile 15 aralarında asal sayılardır.”

r : “Karesi 9’dan küçük olan 3 tane tam sayı vardır.”

Yukarıda verilen p, q, r önermelerine göre

$$[(p \wedge q) \vee r] \veebar s \equiv 0$$

denkliğinin sağlanabilmesi için s önermesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) “$-2x - 1 < 3$ ise $x > -2$ ’dir.”

B) “Karesi iki basamaklı bir doğal sayıya eşit olan 6 tane doğal sayı vardır.”

C) “$3x - 1 = 5$ ise $x = 2$ ’dir.”

D) “$|-5| \cdot 3 = 15$ ’tir.”

E) “15’ten küçük 15 ile aralarında asal 7 tane doğal sayı vardır.”

2.

p	q
1	1
1	0
0	1
0	0

Şekil I

p	q	r
1	1	1
1	1	0
1	0	1
1	0	0
0	1	1
0	1	0
0	0	1
0	0	0

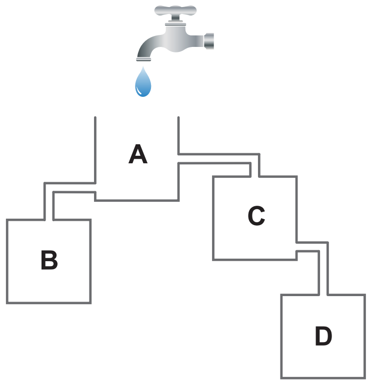
Şekil II

p ve q önermelerinin birbirine göre doğruluk durumları Şekil I’de; p, q ve r önermelerinin birbirlerine göre doğruluk durumları Şekil II’deki doğruluk tablosunda verilmiştir. Bu tablolarda doğruluk değerlerinin yazılı olduğu Şekil I’de 4 satır, Şekil II’de 8 satır vardır.

Buna göre birbirinden farklı p, q, r, s ve t önermelerinin birbirlerine göre tüm doğruluk durumunu belirten doğruluk tablosunda, doğruluk değerlerinin yazıldığı kaç satır olur?

A) 12 B) 16 C) 24 D) 32 E) 64

3.

Şekilde birbirleriyle bağlantılı olan A, B, C, D kapları, A kabının üzerindeki bir musluktan akan su ile tamamen doldurulacaktır. Musluk tüm kaplar dolana kadar açık kaldığında bu dört kapla ilgili

p: “En son A kabı dolar.”

q: “İlk B kabı dolar.”

r: “Üçüncü D kabı dolar.”

s: “İkinci C kabı dolar.”

önermeleri veriliyor.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) $p \equiv q$ B) $p \not\equiv s$ C) $q \not\equiv s$ D) $q \equiv r$ E) $r \equiv s$

4. p : “En küçük asal sayı 2 dir.”

önermesine denk olan önerme aşağıdakilerden hangisidir?

A) q : “İki asal sayının toplamı çift sayıdır.”

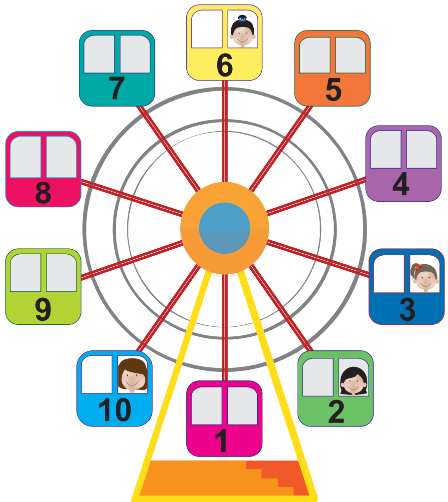
B) r : “Ardışık iki pozitif doğal sayı aralarında asaldır.”

C) s : “Her n doğal sayısı için 2n + 1 bir asal sayıdır.”

D) t : “10’dan küçük 3 tane asal sayı vardır.”

E) u : “10’dan küçük ve 10 ile aralarında asal 3 tane doğal sayı vardır.”

5.

Şekilde verilen dönme dolabın 2, 3, 6 ve 10 numaralı kabinlerine Sena, Esma, Alya ve Beril binmiştir. Bindikleri kabinlerle ilgili

p: "Sena 3 numaralı kabine binmiştir."

q: "Beril 10 numaralı kabine binmiştir."

r: "Alya ile Sena'nın kabinleri arka arkayadır."

s: "Esma'nın kabin numarası 7'den küçüktür."

önermeleri veriliyor.

Verilen önermelerin ikisi doğru, ikisi yanlış, $q' \equiv 1$ ve $p \equiv r$ olduğuna göre Sena, Esma, Alya ve Beril'in bindikleri kabin numaraları sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) 2, 3, 6, 10 B) 2, 6, 10, 3 C) 3, 6, 10, 2 D) 3, 10, 2, 6 E) 3, 10, 6, 2

6. p, q ve r önermeleri için $(p \wedge q) \Rightarrow r$ önermesinin doğruluk değeri sıfırdır.

Buna göre

I. $p \veebar q$

II. $p \Rightarrow q$

III. $p \veebar r$

IV. $q \Rightarrow r$

V. $r \Leftrightarrow p$

önermelerinden hangilerinin doğruluk değeri 1'dir?

A) II ve III. B) I ve V. C) I ve IV. D) II ve IV. E) IV ve V.

7. p: “Fatma, Yaşar ile evli değildir.”

q: “Zehra, Yusuf ile kardeştir.”

r: “Kemal evlidir.”

s: “Zehra öğrencidir.”

önermeleri veriliyor.

$p' \vee q, q' \wedge r$ ve $p' \Rightarrow s$ bileşik önermelerinin doğruluk değerleri 1 olduğuna göre

I. Zehra öğrenci değildir.

II. Zehra ve Yusuf kardeş değildir.

III. Yaşar, Fatma ile evlidir.

IV. Kemal evli değildir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) II ve III. B) I ve IV. C) I ve II. D) III ve IV. E) I, II ve III.

8.

EKİM

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3

Aslan, Yalçın, Şahin ve Kaya Eczaneleri’nden her biri ekim ayının bir pazar gününde nöbet tutacaklardır. Tutacakları nöbet listesi yapılıyor ve

p: “6 Ekim’de Aslan Eczanesi nöbet tutacaktır.”

q: “13 Ekim’de Kaya Eczanesi nöbet tutacaktır.”

r: “20 Ekim’de Şahin Eczanesi nöbet tutacaktır.”

s: “27 Ekim’de Yalçın Eczanesi nöbet tutacaktır.”

önermeleri veriliyor.

$(p' \wedge q) \Rightarrow (r \vee s')$ önermesinin doğruluk değeri sıfır olduğuna göre 6, 13, 20 ve 27 Ekim tarihlerinde sırasıyla nöbet tutacak eczanelerin isimleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Aslan, Kaya, Şahin, Yalçın

B) Aslan, Şahin, Kaya, Yalçın

C) Şahin, Kaya, Aslan, Yalçın

D) Şahin, Aslan, Yalçın, Kaya

E) Yalçın, Aslan, Şahin, Kaya

9. Bir sınıfta düzenlenen kompozisyon yarışmasında ilk üç dereceyi Ayça, Emre ve Pınar isimli üç öğrenci almıştır.

p: “Birinci olan öğrenci Emre değildir.”

q: “İkinci olan öğrenci Pınar’dır.”

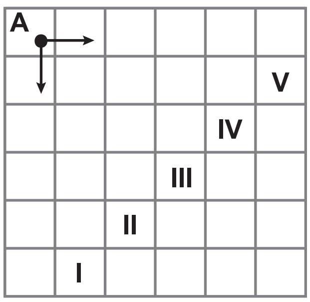
r: “Üçüncü olan öğrenci Ayça değildir.”

önermeleri veriliyor.

$p \Rightarrow (q \vee r)$ önermesi yanlış olduğuna göre yarışmada I, II ve III. olan öğrenciler sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Ayça	Pınar	Emre
B)	Pınar	Emre	Ayça
C)	Pınar	Ayça	Emre
D)	Emre	Ayça	Pınar
E)	Emre	Pınar	Ayça

10.

Yukarıda birim karelerden oluşmuş şekilde, A noktasında bulunan Ayşe verilen önerme doğruysa bir kare sağa, yanlışsa bir kare aşağıya doğru hareket edecektir.

p: "$\forall n \in \mathbb{Z}, n^2 \geqslant 0$"

q: "$\exists n \in \mathbb{N}, \frac{n-4}{3} < 0$"

r: "$\exists n \in \mathbb{Q}, n^2 + 1 = 4$"

önermeleri veriliyor.

Buna göre Ayşe sırasıyla $p, q, r, p \Rightarrow r, p \wedge r, p \Leftrightarrow q$ önermelerinin doğruluk değerlerine göre hareket ettiğinde kaç numaralı kareye ulaşır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Alya, Eda ve Enes arkadaşlarıyla sinemaya gitmişler ve sinema bileti almak için bilet gişesinde sıraya girmişlerdir. Alya, Eda ve Enes'in sıradaki yerleri hakkında

p: "Alya baştan 5. sıradadır."

q: "Eda sondan 5. sıradadır."

r: "Enes ile Eda'nın arasında 1 kişi vardır."

t: "Enes baştan 4. sıradadır."

önermeleri ile ilgili $(p \veebar t) \Rightarrow r'$ önermesi yanlış, $r \Rightarrow (p \wedge q)$ önermesi doğrudur.

Sırada toplam 10 kişi olduğuna göre Alya, Eda ve Enes'in bilet sırasında baştan kaçıncı oldukları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

	Alya	Eda	Enes
A)	5	3	2
B)	4	6	8
C)	7	6	5
D)	5	6	4
E)	5	5	8

12. Babası Berkay'a "Sınıfı geçersen sana bisiklet alırım." önermesini ifade ederek söz vermiştir.

Aşağıdaki ifadelerden

I. Berkay sınıfı geçer ve babası bisiklet almaz.

II. Berkay sınıfı geçemez ve babası bisiklet alır.

III. Berkay sınıfı geçemez ve babası bisiklet almaz.

hangilerinin gerçekleşmesi durumunda Berkay'ın babasının önermesi yanlış olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III. E) I, II ve III.

13. Deniz Öğretmen, öğrencilerinden Büşra'yı tahtaya kaldırıyor ve $(p \wedge q') \Rightarrow p'$ önermesinin en sade hâlini bulmasını istiyor. Büşra, sorunun çözümü için aşağıdaki adımları izliyor.

I. Adım : $(p \wedge q') \Rightarrow p' \equiv (p \wedge q')' \vee p'$

II. Adım : $\equiv (p' \wedge q) \vee p'$

III. Adım : $\equiv (p' \vee p') \wedge (q \vee p')$

IV. Adım : $\equiv 1 \wedge (p' \vee q)$

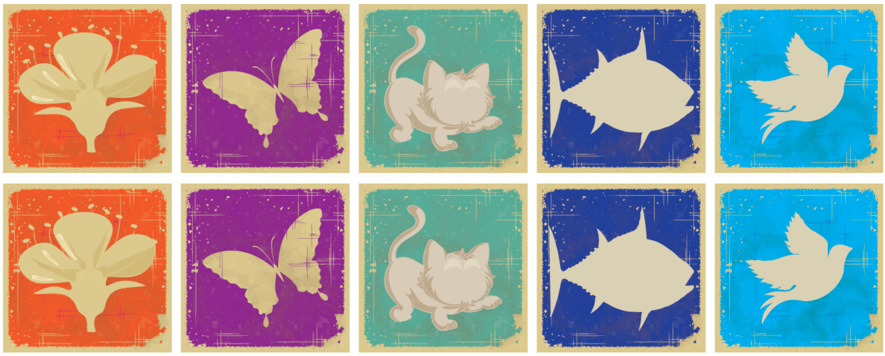
V. Adım : $\equiv p' \vee q$

Deniz Öğretmen, Büşra'ya çözümde hatalarının olduğunu söylüyor.

Büşra ilk hatasını kaçıncı adımda yapmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14.

Yukarıdaki kartlarla Beril, Sena, Umay, Alper ve Berk oyun oynayacaklardır. Bu kartları bir torbaya atıyorlar. Her biri torbadan iki kart çekiyor ve

p: “Beril’in çektiği iki kart çiçek resimlidir.”

q: “Sena’nın çektiği kartlardan biri kelebek, biri balık resimlidir.”

r: “Umay’ın çektiği kartlar aynı resimli değildir.”

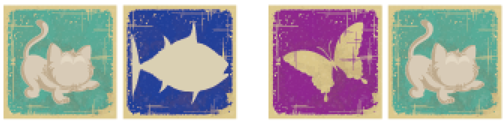
s: “Alper’in çektiği kartlardan biri Umay’ın çektiği kart ile aynı resimlidir.”

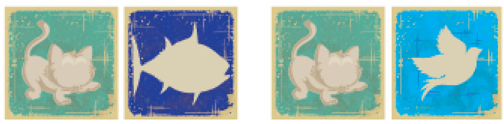
t: “Berk’in çektiği iki kart kuş resimlidir.”

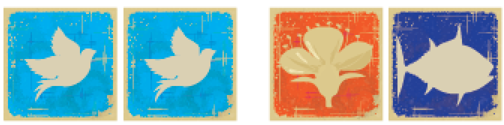
önermeleri veriliyor.

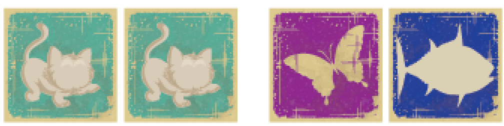
Bu önermelerden ikisi yanlış diğerleri doğru ve $(p \wedge q) \Rightarrow (r \vee s)$ önermesi yanlış olduğuna göre Umay ve Alper’in çektiği kartlar aşağıdakilerden hangisidir?

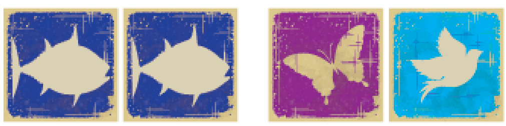
Umay — Alper

A)

B)

C)

D)

E)

15. p, q önermelerinin değilleri p', q' ile gösterilmektedir.

p	q	p′	q′	$q \Leftrightarrow p'$
1	1	a	0	0
1	0	0	c	e
0	1	b	0	1
0	0	1	d	f

Verilen tabloda a, b, c, d, e ve f yerine gelmesi gereken doğruluk değerleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) 0, 1, 0, 1, 1, 0 B) 0, 1, 1, 1, 1, 0 C) 1, 1, 1, 0, 1, 0 D) 0, 1, 1, 1, 0, 0 E) 1, 1, 1, 1, 0, 0

16. Bir lisede okuyan Emre, Kayra ve Eda matematik sınavından 70, 80 ve 90 puanlarından birini almışlardır. Bu öğrencilerin matematik sınavından aldıkları puanlar ile ilgili

p: "Emre 70 puan almıştır."

q: "Kayra 90 puan almıştır."

r: "Eda 80 puan almıştır."

önermeleri veriliyor.

$p' \Rightarrow (r \vee q')$ önermesi yanlış olduğuna göre bu öğrencilerin aldıkları puanlar aşağıdakilerden hangisi olabilir?

	Emre	Kayra	Eda
A)	90	70	80
B)	80	90	70
C)	70	80	90
D)	90	70	80
E)	70	90	80

17. Annesi Ali'ye marketten "peynir ya da süt" ve "ayçiçek yağı ya da zeytinyağı" almasını söylemiştir.

Ali marketten nasıl bir alışveriş yaparsa annesinin söylediğini yapmış olur?

A) Peynir ve süt alıp, ayçiçek yağı ve zeytinyağı almazsa
B) Sadece zeytinyağı alırsa
C) Ayçiçek yağı ve zeytinyağı alıp, peynir ve süt almazsa
D) Peynir ve ayçiçek yağı alıp, süt ve zeytinyağı almazsa
E) Süt ya da zeytinyağı alıp, peynir ve zeytinyağı almazsa

18. Ercan almayı ertelediği bir kitap ile ilgili aşağıdaki bileşik önermeleri ifade ediyor.

I. "Kitap indirime girerse kitabı satın alırım."
II. "Kitap indirime girmezse kitabı satın almam."
III. "Kitabı satın almazsam kitap indirime girmez."
IV. "Kitabı satın almazsam kitap indirime girer."

Bu bileşik önermelerden hangileri birbirine denktir?

A) I ve III. B) I ve IV. C) II ve IV. D) III ve IV. E) I, II ve IV.

19. p: "Tüm asal sayılar tek sayıdır."
q: "Tüm doğal sayılar pozitiftir."
r: "En küçük asal sayı 1'dir."
önermeleri veriliyor.

Buna göre

I. $p \Rightarrow q$
II. $(p \Rightarrow r) \Rightarrow q$
III. $(p \veebar q) \vee r$
IV. $(p \wedge q) \Rightarrow r$

bileşik önermelerden hangilerinin doğruluk değeri sıfırdır?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III. E) IV.

20. Ali, Bayram ve Cemal'in her birinin bir kitapçıdan aldıkları A ve B kitapları ile ilgili,

p: "Ali, A ve B kitabını okumuştur."

q: "Bayram, A veya B kitabını okumuştur."

r: "Cemal, A ya da B kitabını okumuştur."

önermeleri veriliyor.

Bu önermeler yanlış olduğuna göre aşağıdakilerden hangisi doğru olabilir?

A) Bayram, A ve B kitabını okumuştur.
B) Cemal, A kitabını okumuş, B kitabını okumamıştır.
C) Bayram, A kitabını okumuş, B kitabını okumamıştır.
D) Cemal, B kitabını okumuş, A kitabını okumamıştır.
E) Ali, B kitabını okumuş, A kitabını okumamıştır.

21. Aşağıdaki tabloda bir manavdaki meyvelerin birer kilogramlarının satış fiyatları verilmiştir.

Meyveler	Fiyatlar (TL)
Elma	4
Armut	3
Portakal	5
Ayva	8
Muz	6

Emre Bey fiyatları toplamı 10 TL'yi geçmeyecek şekilde bu manavdan birer kilogram meyve alacaktır.

Buna göre Emre Bey'in bu alışverişi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) (Ayva veya muz) ve (elma veya portakal) alır.
B) (Elma ve armut) alır ise portakal alamaz.
C) (Portakal ve ayva) almaz ise (armut ve muz) alır.
D) (Elma ya da portakal) alır ise armut alır.
E) (Elma veya ayva) almaz ise (portakal ve muz) alır.

22. p: "$a^2 + b^2 = 0$"

q: "$a = 0$ ve $b = 0$"

p ve q önermeleri veriliyor.

Buna göre $p \Rightarrow q$ önermesinin karşıt tersi aşağıdakilerden hangisidir?

A) "$a^2 + b^2 = 0$ ise $a = 0$ ve $b = 0$"
B) "$a^2 + b^2 \neq 0$ ise $a \neq 0$ ve $b \neq 0$"
C) "$a = 0$ veya $b = 0$ ise $a^2 + b^2 = 0$"
D) "$a \neq 0$ ve $b \neq 0$ ise $a^2 + b^2 \neq 0$"
E) "$a \neq 0$ veya $b \neq 0$ ise $a^2 + b^2 \neq 0$"

9. SINIF

MATEMATİK

2. Ünite

1. A ve B boş olmayan iki kümedir.

$s(A) = s(B) + 2$

$s(A \cup B) = 13$

$A \cap B$ kümesinin 32 tane alt kümesi olduğuna göre $s(A)$ kaçtır?

A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 13

2. $M = \{1, 2, \{a, b\}, c\}$

$N = \{1, a, b, \{c\}\}$

$K = \{1, \{a, b\}, c\}$

kümeleri veriliyor.

Buna göre

I. $(M \cap N) \subseteq K$

II. $s(N) = s(K)$

III. $K \subseteq M$

IV. $M \not\subseteq (K \cup N)$

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II. B) II ve III. C) I, II ve III. D) I, III ve IV. E) II, III ve IV.

3. Futbol veya basketbol oyunlarından en az birini oynayanlardan oluşan 35 kişilik bir grupta futbol ve basketbol oynayanların sayısı, sadece futbol oynayanlardan 5 eksik, sadece basketbol oynayanlardan 3 fazladır.

Buna göre bu grupta kaç kişi basketbol oynamaktadır?

A) 16 B) 19 C) 22 D) 24 E) 27

4. $A = \{1, 3, 5, 7\}$

$B = \{2, 4, 6, 8\}$

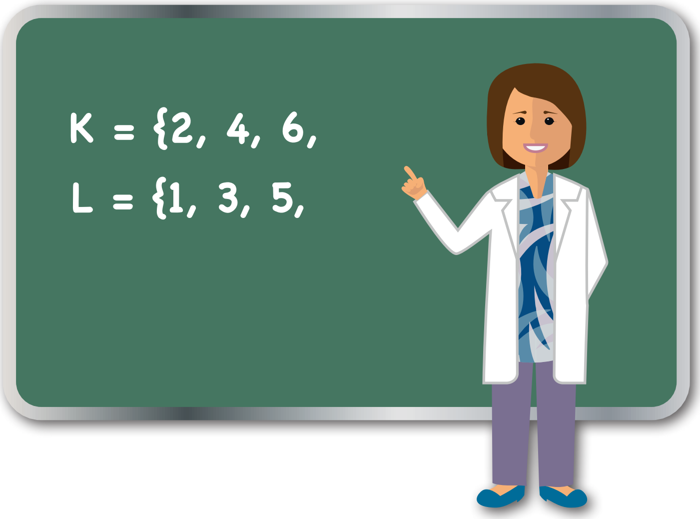
$C = \{1, 2, 3, 4, 5\}$

kümeleri veriliyor.

Buna göre $s[(A \times B) \cap (C \times B)]$ kaçtır?

A) 6 B) 9 C) 12 D) 15 E) 20

5. Nuray Öğretmen alt kümeler konusunu işlerken tahtaya K ve L kümelerinin bazı elemanlarını yazmıştır.

Öğrencilerine, K ve L kümelerini tamamlamaları için aşağıdaki ipucunu vermiştir.

"K kümesinde 2 ve 4'ün birlikte bulunduğu 6'nın bulunmadığı alt kümelerin sayısı ile L kümesinde 1 ve 3'ün birlikte bulunduğu alt kümelerinin sayısı birbirine eşittir."

Buna göre tamamlanmış K ve L kümeleri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) K = { 2, 4, 6, 8, 10, 12 }
L = { 1, 3, 5, 7, 9 }

B) K = { 2, 4, 6, 8, 10 }
L = { 1, 3, 5, 7, 9, 11 }

C) K = { 2, 4, 6, 8 }
L = { 1, 3, 5, 7 }

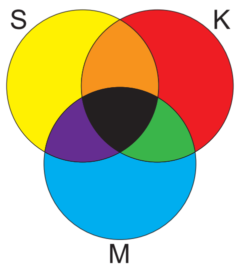
D) K = { 2, 4, 6, 8, 10, 12 }
L = { 1, 3, 5 }

E) K = { 2, 4, 6, 8, 10 }
L = { 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13 }

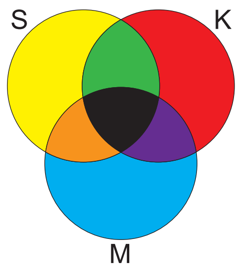
6. Çevremizde gördüğümüz birçok renk üç ana renk olan sarı, kırmızı ve mavinin karışımından elde edilmektedir. Sarı ile kırmızıdan turuncu, sarı ile maviden yeşil, kırmızı ile maviden mor ve bu üç ana rengin karışımından siyah renk elde edilmektedir. Eşit miktarda ana renk kullanılarak boyanan bir şemada sarı S, kırmızı K, mavi M harfleri ile gösterilmiştir.

Bu şema aşağıdakilerden hangisi olabilir?

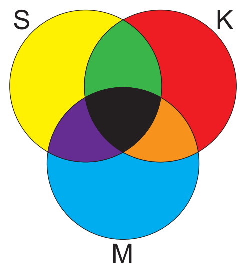
A)

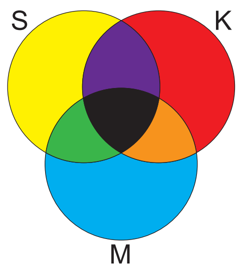
B)

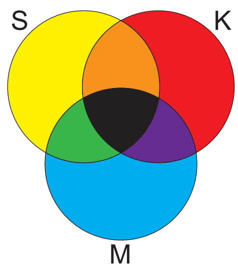
C)

D)

E)

7. Bir bilgisayar programında kullanılan metin belgesinde "bul" işlevi o belgede aranan kelimeleri veya kelimeler içindeki ardışık harf dizilimini bulup göstermektedir.

Örneğin yukarıdaki bul kutusuna "sel" yazıldığında bulunan kelimeler sel, fotosel, selay gibi kelimelerdir.

Ayşen, bilgisayarındaki metin belgesine "tar" yazdığında 32 kelime, "ak" yazdığında 25 kelime, "tar" ve "ak" kelimelerini bitişik "tarak" yazdığında 10 kelime bulunduğuna göre bu metin belgesinin içerisinde "tar" veya "ak" yazan kaç kelime vardır?

A) 43 B) 45 C) 47 D) 48 E) 50

8. Bir şehirde A ve B yerel gazeteleri çıkmaktadır. Bu şehirdeki insanların,

- %2'si bu gazeteleri almamakta,
- %58'i A gazetesini almakta,
- %56'sı B gazetesini almaktadır.

A gazetesi 1,50 TL'ye ve B gazetesi 1,25 TL'ye satıldığına göre hem A hem de B gazetesini alanların bu gazetelere ödediği toplam ücret, sadece B gazetesini alanların bu gazeteye ödediği toplam ücretin yüzde kaçıdır?

A) 48 B) 60 C) 80 D) 88 E) 92

9. Aşağıda Mersin, Diyarbakır ve Rize'de yetiştirilen bazı meyveler verilmiştir. (✓) sembolü meyvenin o şehirde yetiştirildiğini, (✗) sembolü meyvenin o şehirde yetiştirilmediğini göstermektedir.

	Karayemiş	Karpuz	Mandalina	Üzüm	Zeytin
Mersin	✗	✗	✓	✓	✓
Diyarbakır	✗	✓	✗	✓	✗
Rize	✓	✗	✓	✓	✗

Verilenlere göre

- A kümesi, Mersin'de,
- B kümesi, Diyarbakır'da,
- C kümesi, Rize'de
- E evrensel kümesi, Mersin, Diyarbakır ve Rize'de

yetiştirilen meyvelerden oluşmaktadır.

Buna göre

$[(C \cap B') \cup (C \cap B)] \cap A'$

kümesinde bulunan meyve aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karpuz B) Zeytin C) Üzüm D) Mandalina E) Karayemiş

10. $A = \{a, b\}$ ve $B = \{a, b, c, d, e, f\}$ kümeleri veriliyor.

$K \neq A$, $K \neq B$ ve $A \subset K \subset B$ olduğuna göre <u>en fazla</u> kaç farklı K kümesi yazılabilir?

A) 7 B) 8 C) 14 D) 15 E) 16

11. Emre bir miktar pil alıyor. Aldığı pillerin şarj edilebilirlik durumunu inceleyip şarj edilemeyenleri iade etmek istiyor. Yaptığı incelemede aşağıdaki bilgilere ulaşılıyor.

Pil Türü	Şarj Edilebilirlik Durumu
A	Hayır
B	Bazıları
C	Evet

Emre şarj edilebilir pillerden 23 tane, A ve şarj edilebilen B pillerinden 19 tane, C ve şarj edilemeyen B pillerinden 15 tane aldığına göre kaç pili iade etmek istemiştir?

A) 11 B) 12 C) 16 D) 19 E) 27

12.

Bir okulda 18-22 Kasım tarihleri arasında Karadeniz ve GAP turları yapılacaktır. Okuldaki 96 öğrenci bu turlardan sadece birine katılabilecekti. Karadeniz turuna katılacak kız öğrenci sayısı, GAP turuna katılacak erkek öğrenci sayısından 12 fazladır. GAP turuna katılacak kız öğrenci sayısı, Karadeniz turuna katılacak erkek öğrenci sayısından 8 eksiktir.

Bu okulda kaç erkek öğrenci bu turlara katılacaktır?

A) 42 B) 46 C) 48 D) 50 E) 54

13. Aşağıda 3 sinemada gösterimde olan filmler ve bu filmlerin başlama saatleri verilmiştir.

Ada Sineması

	Başlama Saatleri	
Annem	12.30	16.30
Masal Şatosu	11.00	17.00
Hızlı ve Tüylü	11.30	16.30
Hayvanat Bahçesi	12.00	16.30
Rambo	12.00	18.00
Piranalar	19.00	21.00

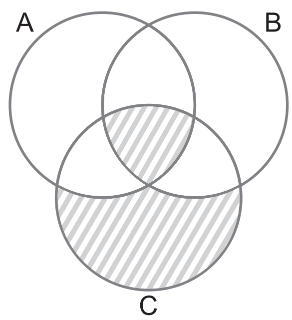
Barış Sineması

	Başlama Saatleri	
Annem	13.00	17.00
Masal Şatosu	11.00	16.00
Hızlı ve Tüylü	11.30	15.30
Hayvanat Bahçesi	13.00	17.00
Rambo	15.00	18.00

Can Sineması

	Başlama Saatleri	
Annem	13.00	16.30
Masal Şatosu	11.00	17.00
Hızlı ve Tüylü	11.30	15.30
Hayvanat Bahçesi	13.00	16.30
Rambo	12.00	18.00
Yıldızlara Doğru	19.00	

Ada, Barış ve Can sinemalarında gösterimdeki filmlerin başlama saatleriyle birlikte kümeleri sırasıyla A, B ve C harfleri ile gösterilerek aşağıdaki şema çizilmiştir.

Şemada taranarak gösterilen bölgelerdeki filmler ve bu filmlerin başlama saatleri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Masal Şatosu : 11.00
Hızlı ve Tüylü : 11.30
Rambo : 18.00
Yıldızlara Doğru : 19.00

B) Masal Şatosu : 11.00
Hızlı ve Tüylü : 11.30
Rambo : 12.00

C) Masal Şatosu : 17.00
Hızlı ve Tüylü : 11.30
Rambo : 18.00

D) Masal Şatosu : 11.30
Annem : 16.30
Rambo : 18.00
Yıldızlara Doğru : 19.00

E) Hızlı ve Tüylü : 11.30
Hayvanat Bahçesi : 11.30
Rambo : 15.00
Yıldızlara Doğru : 19.00

14. Buğday, patates ve mercimek salatalarının yapımında kullanılan malzemelerin listesi aşağıda verilmiştir.

BUĞDAY SALATASI

- Buğday
- Domates
- Salatalık Turşusu
- Ceviz
- Dereotu
- Nar Ekşisi
- Maydanoz
- Zeytinyağı
- Tuz

PATATES SALATASI

- Patates
- Sarımsak
- Soğan
- Limon
- Salatalık Turşusu
- Kırmızı Biber
- Maydanoz
- Zeytinyağı
- Tuz

MERCİMEK SALATASI

- Mercimek
- Havuç
- Soğan
- Nane
- Limon
- Ceviz
- Dereotu
- Kırmızı Biber
- Maydanoz
- Zeytinyağı
- Tuz

Buğday, patates ve mercimek salatalarının yapımında kullanılan malzemelerin kümeleri sırasıyla B, P ve M harfleriyle gösterilmiştir.

Buna göre (P ∩ M) \ B kümesindeki malzemeler aşağıdakilerden hangisidir?

A)
- Salatalık
- Turşusu
- Maydanoz
- Zeytin

B)
- Soğan
- Limon
- Kırmızı Biber

C)
- Dereotu
- Ceviz

D)
- Maydanoz
- Zeytinyağı

E)
- Mercimek
- Havuç
- Nane

15. Yeni açılan bir lisedeki öğrencilerin kulüp çalışmalarına katılımlarıyla ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir.

- Yeşilay Kulübü'nde 210, Spor Kulübü'nde 360 ve Müzik Kulübü'nde 290 öğrenci çalışmalara katılmıştır.
- 9. sınıflarda 120 öğrenci Spor Kulübü'nde çalışmalara katılmıştır.
- 10. sınıflarda 170 öğrenci Spor Kulübü ve 110 öğrenci de Müzik Kulübü'nde çalışmalara katılmıştır.
- 11. sınıflarda bu üç kulüpte çalışmalara katılan öğrenci sayıları birbirine eşittir.

Bu lisede 12. sınıflar bulunmadığına ve bir öğrenci sadece bir kulüpte çalışmalara katıldığına göre 9. sınıflarda Müzik Kulübü'nde çalışmalara katılan kaç öğrenci vardır?

A) 80 B) 90 C) 110 D) 120 E) 140

16. Bir iş yerinde çalışanlar öğle yemeği için gittikleri lokantada lahmacun ya da sulu yemek sipariş vermişlerdir. Bu verilen siparişler için aşağıdaki bilgiler bilinmektedir.

- Lahmacun siparişi veren erkeklerin sayısı; sulu yemek siparişi veren kadınların sayısının 2 katı ve lokantaya bu iş yerinden gidenlerin sayısının $\frac{4}{9}$'udur.
- Sulu yemek siparişi veren erkekler ile lahmacun siparişi veren kadınların sayıları toplamı 12'dir.

Buna göre lokantaya bu iş yerinde çalışan kaç kişi gitmiştir?

A) 24 B) 27 C) 30 D) 36 E) 42

17. Bir toplulukta yer alan kişilerin isimleriyle ilgili aşağıdaki kümeler oluşturuluyor.

- A harfi ile başlayan isimler kümesi A,
- N harfi ile biten isimler kümesi B,
- İçinde L harfi olan isimler kümesi C

ile gösterilmektedir.

Buna göre aşağıdaki isimlerden hangisi $(A \cap B) \setminus C$ kümesinde yer alır?

A) ATALAY B) AYLİN C) ASLAN D) ADNAN E) ALAATTİN

18. A, B ve C kümeleri için $A \not\subset B$ dir.

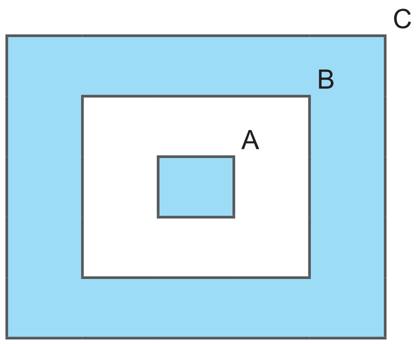
$s(A)=6, s(B)=9$ ve $s(C)=3$ olduğuna göre $s[(A \times C) \cap (B \times C)]$ en fazla kaçtır?

A) 12 B) 15 C) 18 D) 27 E) 45

19. Bir kreşin kütüphanesinde bulunan kitaplar yaşlara göre düzenlenmiş ve aşağıdaki gibi kitapların listesi yapılmıştır.

	3 yaş+ (3 yaş ve üzeri)	4 yaş+ (4 yaş ve üzeri)	5 yaş+ (5 yaş ve üzeri)
Kelebek	✓		
Çiftlikte	✓		
Bebekler Nereden Gelir	✓		
Şekiller	✓		
Dinozor	✓		
Labirent Kitabım		✓	
Hayvanlar		✓	
Sayılar		✓	
Taşıtlar		✓	
Bitkileri İnceliyoruz			✓
Çılgın Hayvanlar			✓
Işığı Arıyoruz			✓

Bu listeye göre "3 yaş+", "4 yaş+" ve "5 yaş+" kitapların kümeleri sırasıyla A, B ve C harfleriyle gösterilerek aşağıdaki şema çizilmiştir.

Şemada boyanarak gösterilen kümelerdeki kitapların toplam sayısı kaçtır?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 7 E) 8

20. Aşağıda uçak, otobüs ve trenle; Ankara, İstanbul ve Sivas'a seyahat eden yolcu sayıları verilmiştir.

	Uçak	Otobüs	Tren
Ankara	4	6	16
İstanbul	8	5	9
Sivas	12	7	10

Yukarıdaki tabloya göre Ankara'ya veya Sivas'a seyahat eden veya otobüsü tercih eden yolcuların sayısı kaçtır?

A) 40 B) 50 C) 60 D) 72 E) 82

21. Bir sınıfta bulunan 38 öğrenciden matematik, fizik ve edebiyat kurslarından en az birine katılanlarla ilgili aşağıdaki bilgiler verilmektedir.

- Fizik kursuna katılan herkes matematik kursuna da katılmaktadır.
- Her üç kursa da katılan öğrenci sayısı yalnız bir kursa katılan öğrenci sayısının yarısıdır.
- Sadece sayısal derslerin kurslarına katılan 10 öğrenci vardır.
- Sadece matematik ve edebiyat kursuna katılanların sayısı, sadece matematik kursuna katılanların sayısının yarısıdır.
- Sadece edebiyat kursuna katılan 12 öğrenci vardır.

Buna göre her üç kursa katılan kaç öğrenci vardır?

A) 5 B) 11 C) 16 D) 22 E) 25

22. E evrensel küme ve $A, B \subset E$ dir. A kümesinin 8 elemanı B kümesinin; B kümesinin 10 elemanı da A kümesinin elemanı değildir.

$s(A) + s(B) = 32$

$s(A') + s(B') = 24$

olduğuna göre $s(A \cap B) - s(A' \cap B')$ farkı kaçtır?

A) 10 B) 8 C) 6 D) 5 E) 4

23. Aşağıda A, B, C kümelerindeki iki basamaklı doğal sayılar ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- 2 ile tam bölünen iki basamaklı doğal sayılar A,
- 3 ile tam bölünen iki basamaklı doğal sayılar B,
- 5 ile tam bölünen iki basamaklı doğal sayılar C

kümeleri ile gösterilmektedir.

Buna göre

I. 10 sayısı $A \cap B$ kümesinin elemanıdır.
II. 30 sayısı $A \cap B \cap C$ kümesinin elemanıdır.
III. 18 sayısı $A \setminus (B \cup C)$ kümesinin elemanıdır.
IV. 45 sayısı $(B \cap C) \setminus A$ kümesinin elemanıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

24. Edebiyat Öğretmeni Yiğit Bey 34 öğrencisine Çalıkuşu, Sefiller ve Yaban romanlarını okuyup okumadıklarını sormuş ve öğrencilerin verdikleri cevaplara göre aşağıdaki listeyi yapmıştır.

Sıra	Çalıkuşu	Sefiller	Yaban
1	✓		
2	✓		✓
3		✓	
⋮	⋮	⋮	⋮
34		✓	✓
Toplam	**20**	**17**	**15**

Öğrenciler bu üç romandan en az birini, en fazla ikisini okuduklarına göre yanlız bir roman okuyanların sayısı kaçtır?

A) 13 B) 14 C) 15 D) 16 E) 17

9. SINIF

MATEMATİK

3. Ünite

1. Aşağıdakilerden hangisi bir irrasyonel sayıdır?

A) $\frac{\sqrt{2}}{3}$ B) 0,675 C) $\frac{11}{4}$

D) $3,\overline{14}$ E) 3,444...

2. Rakamları farklı üç basamaklı 5ab sayısı 15 ile bölünebiliyor.

Buna göre $a + b$'nin <u>en büyük</u> değeri kaçtır?

A) 4 B) 7 C) 10 D) 13 E) 16

3. Boyutları 60 cm ve 78 cm olan dikdörtgen şeklindeki bir karton, kenar uzunlukları tam sayı olan eş kare parçalara ayrılacaktır.

Parça sayısının 200'den fazla olması istendiğine göre <u>en az</u> kaç parça elde edilir?

A) 230 B) 260 C) 460 D) 480 E) 520

4. 5 günde bir nöbet tutan bir asker 35. nöbetini çarşamba günü tutmuştur.

Buna göre bu asker 3. nöbetini hangi gün tutmuştur?

A) Salı B) Çarşamba
C) Perşembe D) Cuma
E) Cumartesi

5. $\frac{1-3x}{3} + 2x = \frac{1}{2} - x$

denklemini sağlayan x kaçtır?

A) $\frac{1}{12}$ B) $\frac{1}{4}$ C) $\frac{2}{7}$ D) $\frac{2}{5}$ E) $\frac{1}{2}$

6. Sayı doğrusu üzerinde 2 noktasına uzaklığı, –1 noktasına uzaklığından büyük olan noktaların kümesi aşağıdaki eşitsizliklerden hangisi ile ifade edilebilir?

A) $|x+2| > |x+1|$ B) $|x-2| > |x-1|$

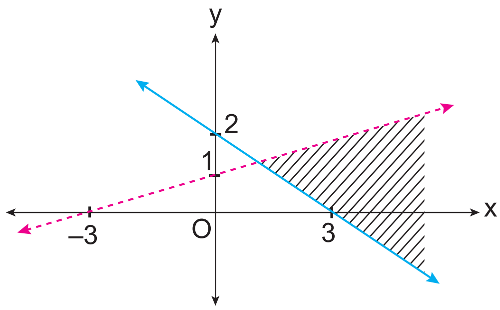
C) $|x-2| > |x+1|$ D) $|x+2| > |x-1|$

E) $|x+2| \geq |x+1|$

7. $x \in \mathbb{R}$ ve $-1 \leq x < 4$ olduğuna göre $3x - 2$ ifadesinin alabileceği kaç tam sayı değeri vardır?

A) 14 B) 15 C) 16 D) 17 E) 18

8.

Yukarıdaki grafikte taranarak gösterilen bölge aşağıdaki eşitsizlik sistemlerinden hangisinin çözüm kümesidir?

A) $2x + 3y \geq 6$, $-x + 3y < 3$

B) $2x - 3y \leq 6$, $-x + 3y \leq 3$

C) $2x + 3y \leq 6$, $-x + 3y > 3$

D) $2x + 3y \geq 6$, $-x + 3y > 3$

E) $3x + 2y \geq 6$, $-3x + y < 6$

9. $8^{x-3} = \left(\frac{1}{4}\right)^{2-x}$

olduğuna göre x kaçtır?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

10. $\sqrt[4]{3 \cdot \sqrt{3 \cdot \sqrt[3]{\frac{1}{3}}}} = 3^x$

olduğuna göre x kaçtır?

A) $\frac{1}{24}$ B) $\frac{1}{12}$ C) $\frac{1}{6}$ D) $\frac{1}{3}$ E) $\frac{1}{2}$

11. Tarihte kullanılan karekök bulma yöntemlerden biri şu şekildedir. Kökü alınacak sayı A olsun. A sayısından küçük en büyük tam kare sayı x, A sayısından büyük en küçük tam kare sayı y olsun.

Buna göre $\sqrt{A}$ sayısı yaklaşık olarak $\sqrt{x} + \frac{A-x}{y-x}$ ifadesine eşittir.

Örneğin; $\sqrt{13}$ 'ün yaklaşık değerini hesaplarken $x = 9$ ve $y = 16$ alalım.

Bu durumda $\sqrt{13}$ sayısının yaklaşık değeri $\sqrt{9} + \frac{13-9}{16-9} = \frac{25}{7}$ olur.

Buna göre $\sqrt{41}$ sayısının yaklaşık değeri aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\frac{79}{13}$ B) $\frac{80}{13}$ C) $\frac{81}{13}$ D) $\frac{82}{13}$ E) $\frac{83}{13}$

12. A, B ve C maddelerinden oluşan bir karışımda bu maddelerin miktarları sırasıyla a, b ve c gram olmak üzere $\frac{a}{b} = \frac{2}{3}$ ve $\frac{b}{c} = \frac{4}{9}$ eşitlikleri veriliyor.

Bu karışımda 540 gram C maddesi bulunduğuna göre kaç gram A maddesi kullanılmıştır?

A) 280 B) 240 C) 200 D) 160 E) 120

13. Bir baba ve 3 çocuğunun bugünkü yaşları toplamı 88'dir.

6 yıl önce babanın yaşı 3 çocuğunun yaşları toplamının 3 katı olduğuna göre babanın bugünkü yaşı kaçtır?

A) 54 B) 56 C) 58 D) 60 E) 62

14. Ali ve Mehmet bir grup arkadaşları ile tek sıra halinde dizilerek bir oyun oynamaktadır. Bu sırada Ali baştan 17. sırada, Mehmet ise sondan 20. sıradadır.

Ali ile Mehmet arasında 3 kişi bulunduğuna göre bu grupta en az kaç kişi vardır?

A) 40 B) 37 C) 35 D) 34 E) 32

15. Aşağıdaki tabloda 3 grubun çalışma ve mola süreleri verilmiştir.

Tablo: Grupların Çalışma ve Mola Süreleri

Gruplar	Çalışma Süreleri (dakika)	Mola Süreleri (dakika)
A	40	5
B	45	10
C	55	20

Aynı saatte işbaşı yapan bu gruplardan B grubu 6. kez çalışmayı bitirdiğinde geçen toplam sürede A ve C grupları toplam kaç kez mola vermişlerdir?

A) 5 B) 7 C) 8 D) 9 E) 11

16. Seçmenlerin T.C. kimlik numaralarının son dört hanesine göre hangi katta oy kullanacakları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- 2'ye ve 11'e tam bölünenler 1. katta,
- 3'e ve 8'e tam bölünenler 2. katta

oy kullanacaklardır. Ayşe, Burcu, Cemal, Deniz ve Elif'in T.C. kimlik numaralarının son dört hanesi aşağıda verilmiştir.

Ayşe	... 2530
Burcu	... 7680
Cemal	... 7062
Deniz	... 2354
Elif	... 4056

Buna göre aşağıdakilerden hangisindekiler aynı katta oy kullanır?

A) Ayşe - Burcu B) Cemal - Burcu C) Elif - Deniz D) Elif - Ayşe E) Burcu - Elif

17. Bir sayının asal çarpanları ile ilgili, o sayının asal çarpanları arasına $(-)$ işareti konularak bir modelleme yapılmıştır.

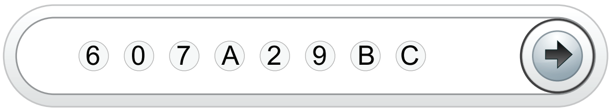
Örneğin; 12 sayısının asal çarpanları 2 ve 3 olduğu için 12 sayısı

$12 \rightarrow 2-3$ şeklinde modellenmiştir.

Buna göre modellemedeki sayılarının toplamı 21 olan en küçük doğal sayı aşağıdakilerden hangisidir?

A) 330 B) 195 C) 68 D) 38 E) 21

18.

Alya, rakamları birbirinden farklı sekiz basamaklı bir doğal sayı olan bilgisayarının şifresinin bazı rakamlarını unutmuştur.

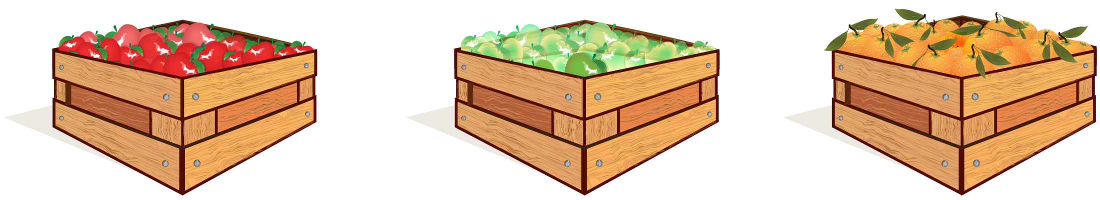
Bu şifre ile ilgili hatırladıkları;

- sayı 12 ile bölünebiliyor,
- sayının 5 ile bölümünden kalan 3'tür.

Alya'nın bilgisayarının şifresinde unuttuğu A, B, C harflerinin yerine sırasıyla yazması gereken sayılar aşağıdakilereden hangisidir?

A) 9, 4, 8 B) 9, 4, 3 C) 6, 0, 3 D) 3, 6, 8 E) 3, 4, 8

19. Bir çiftçi 168 kg kırmızı elma, 96 kg yeşil elma ve bir miktar portakalı kilogram cinsinden eşit miktarlarda aynı büyüklükteki 16 kasaya her kasada bir çeşit meyve olacak şekilde yerleştiriyor.

Bu çiftçinin kasalara yerleştirdiği portakal kaç kilogramdır?

A) 72 B) 96 C) 120 D) 144 E) 192

20.

Emre, okulunda düzenlenen fidan dikme kampanyasına katılmak için bir fidan alıyor ve dikim alanına gidiyor. Emre çukuru kazdıktan sonra, çukurda dik bir şekilde durduğunda, fidanın boyu kendisinin boyundan 12 cm fazla oluyor. Fidanı diktikten sonra Emre'nin boyu fidanın boyundan 8 cm fazla oluyor.

Buna göre Emre'nin fidanı dikmek için açtığı çukur kaç cm derinliktedir?

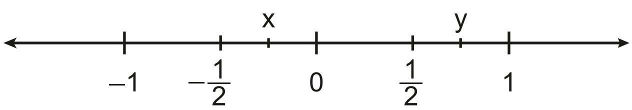
A) 10 B) 12 C) 16 D) 20 E) 28

21. Günümüzde kullanılan 1 liralık madenî paralar 6,6 g ve 50 kuruşluk madenî paralar 5,5 g'dır. Elif 50 kuruşluk ve 1 liralık madenî paralardan bir miktar biriktirerek kumbarasıyla birlikte tarttığında 152 gram geliyor. Daha sonra Elif okul harçlığı için kumbarasından 5 lira değerinde madenî para alıyor ve kumbarasını tekrar tarttığında 110,2 g geliyor.

Buna göre Elif kumbarasından kaç tane 1 lira almıştır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

22. Aşağıdaki sayı doğrusunda x ve y sayılarının bulunduğu noktalar gösterilmiştir.

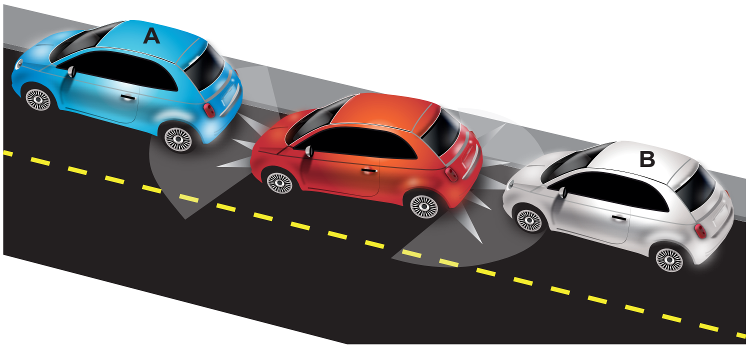

$a = \sqrt{y}$ $b = \sqrt[3]{x}$ $c = x^2$ $d = y^2$

olduğuna göre a, b, c ve d'nin doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) $b < c < d < a$
B) $b < d < c < a$
C) $b < d < a < c$
D) $c < b < d < a$
E) $c < d < b < a$

23. Araç park sensörleri bir metreden az temas mesafesi kaldığında devreye girer ve sürücüyü aralıklı sinyal sesleri ile uyarır. Temas edeceği nesne ile arasındaki mesafe azaldıkça duyulan sinyal seslerinin aralığı kısalır. Uyarı sesi sabit olarak duyulduğunda araç ile nesne arasında 30 cm veya 30 cm'den az mesafe kalmıştır.

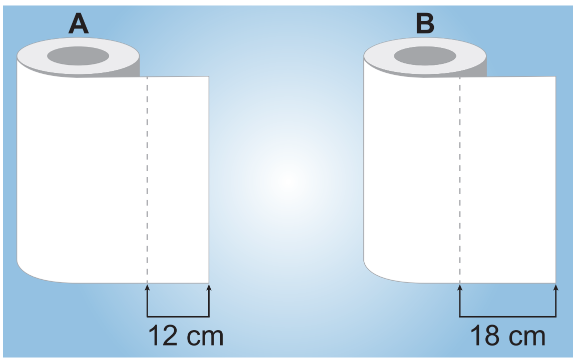

Kızı ile birlikte kültür merkezinde tiyatro izlemeye giden Emre Bey aracını, görseldeki A ve B araçlarının arasına park ediyor. Aracında hem ön, hem de arka park sensörü olan Emre Bey, park ettiği anda arka sensör sesi sabit, ön sensör sesi de aralıklı olarak uyarı veriyor.

Emre Bey'in aracı 4,30 metre uzunluğunda olduğuna göre A ve B araçları arasındaki mesafe metre cinsinden aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) 4,4 B) 4,5 C) 4,9 D) 5,65 E) 5,7

24.

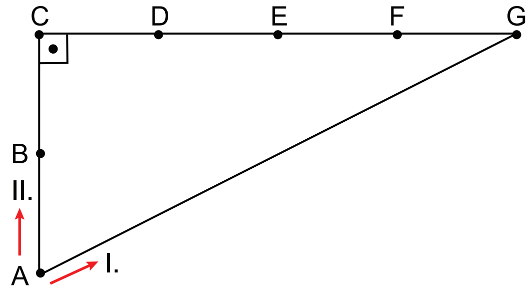

Restaurantı için bir tane kağıt havlu rulosu almak isteyen Sevgi Hanım A ve B marka kağıt havluları incelendiğinde her ikisinin de uzunluklarının eşit ve 500 cm'den az olduğunu görüyor. Kopabilen tek kullanımlık kısımların uzunlukları A marka kağıt havluda 12 cm, B marka kağıt havluda 18 cm'dir. Her müşteri bir parça kağıt havlu kullanmaktadır.

Sevgi Hanım A ya da B marka kağıt havlulardan sadece birini aldığına göre bir rulo kağıt havluyu en fazla kaç müşteri kullanabilir?

A) 39 B) 40 C) 41 D) 42 E) 43

25.

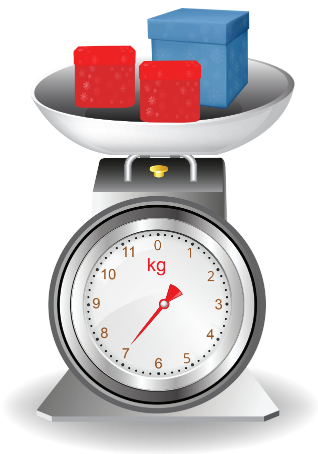

Şekilde dik üçgen biçimindeki yol modelinde $|AB|=|BC|=|CD|=|DE|=|EF|=|FG|$'tir. A noktasından hızları eşit olan iki araç aynı anda şekildeki gibi hareket ediyorlar.

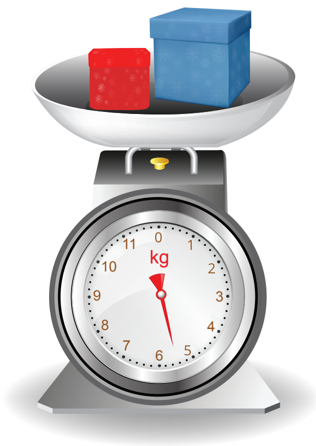
I. araç G noktasına ulaştığında II. aracın ulaştığı noktanın konumu hangi iki nokta arasında olur?

A) B, C   B) E, F   C) D, E   D) C, D   E) F, G

26. Aşağıda Şekil I'deki terazide mavi kutuların kütleleri eşit olup kırmızı kutunun kütlesinden farklıdır.

Sekil I

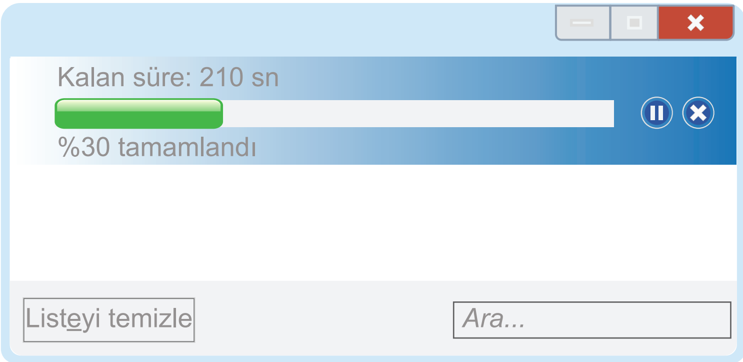
Sekil II

Mavi kutulardan biri alındığında terazinin göstergesi Şekil II'deki gibi oluyor.

Buna göre mavi kutunun kilogram cinsinden kütlesi aşağıdaki aralıklardan hangisindedir?

A) $(1,2)$ B) $(2,3)$ C) $(3,5)$ D) $(4,6)$ E) $(3,6)$

27. Oğuz bilgisayarında kayıtlı olan aynı büyüklükteki iki dosyayı yükleme hızları biri diğerinin iki katı olan farklı iki taşınabilir belleğe sırayla kaydetmek istiyor. Birinci dosyayı yükleme hızı yavaş olan taşınabilir belleğe gönderdikten bir süre sonra aşağıdaki ekranı görüyor.

Oğuz birinci dosyanın yüklenmesi bittikten sonra ikinci dosyayı yüklenme hızı birincinin iki katı olan diğer taşınabilir belleğe gönderiyor.

Buna göre ikinci dosyanın %84'ü tamamlandığında dosyanın tamamının yüklenmesi için kalan süre kaç saniye olur?

A) 16 B) 24 C) 30 D) 32 E) 36

28. Cep telefonundan film izlemek için kullanılan iki uygulama ile ilgili aşağıdakiler biliniyor. Uygulamalar telefona yüklendikten sonra

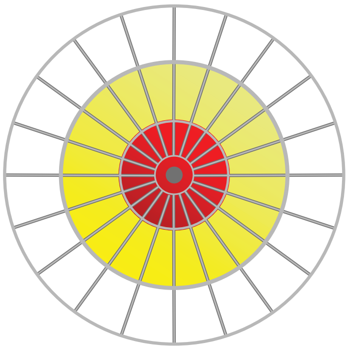
- A uygulaması ilk iki ay ücretsiz olup, sonraki her ay 45 TL,
- B uygulaması ilk üç ay ücretsiz olup, sonraki her ay 60 TL ile ücretlendiriliyor.

Osman Bey telefonuna A uygulamasını yükledikten belli bir süre sonra B uygulamasını da yüklüyor ve 6 ay boyunca iki uygulamayı birlikte kullanıyor.

Bu sürenin sonunda her iki uygulamayı da telefonundan kaldıran Osman Bey toplam 495 TL ücret ödediğine göre A uygulamasını yükledikten kaç ay sonra B uygulamasını yüklemiştir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

29. Ayşin, Beril ve Cansu arasında oynanan dart oyununda kullanılan dart tahtası ile isabetli ve isabetsiz atış sayısını ve kazandıkları toplam puanları gösteren tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo: Atış Sayıları ve Toplam Puan

	İsabetli Atış	İsabetsiz Atış	Toplam Puan
Ayşin	3		90
Beril		2	55
Cansu			55

Oyunda uygulanacak kurallarla ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- Dart tahtasında bulunan kırmızı bölge 30 puan, sarı bölge 20 puan ve beyaz bölge 10 puan değerindedir.
- Yaptığı atış, dart tahtasına isabet eden oyuncu isabet ettirdiği bölgenin puanı kadar puan kazanacak, isabetli olmayan her atışı için diğer oyunculara beşer puan eklenecektir.
- Her oyuncu dörder atış yapacak, dart tahtasındaki renkleri ayıran çizgilere isabet eden atışlar geçersiz sayılacak ve tekrar edilecektir.

Bu oyunda Cansu'nun isabetsiz atışı olmadığına göre üç oyuncunun kırmızı, sarı ve beyaz bölgelere isabet eden toplam atış sayısı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	Kırmızı	Sarı	Beyaz
A)	3	4	2
B)	2	3	4
C)	4	2	3
D)	3	2	4
E)	4	2	3

30. Oturma grubu ve yemek odası takımı alan Sultan Hanım'ın bu takımlar için ödeme planı aşağıda verilmiştir.

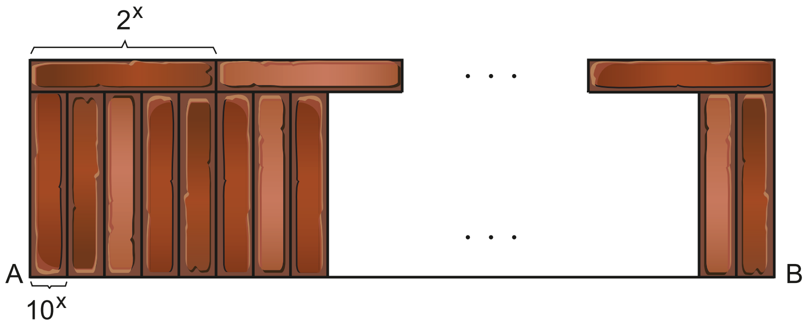
	Peşinat (%)	Aylık Taksit (TL)
Oturma grubu	30	2100
Yemek odası	50	3000

Toplam 72 000 TL ödeme yapması gereken Sultan Hanım her iki takımın da peşinatını ödüyor. Peşinatlar ödendikten sonra oturma grubu için kalan taksit tutarlarının toplamı, yemek odası için kalan taksit tutarlarının toplamına eşittir.

Her iki taksidi aynı anda ödemeye başlayan Sultan Hanım yemek odasının taksidi bittikten sonra oturma grubu için kaç ay daha taksit öder?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 6 E) 7

31.

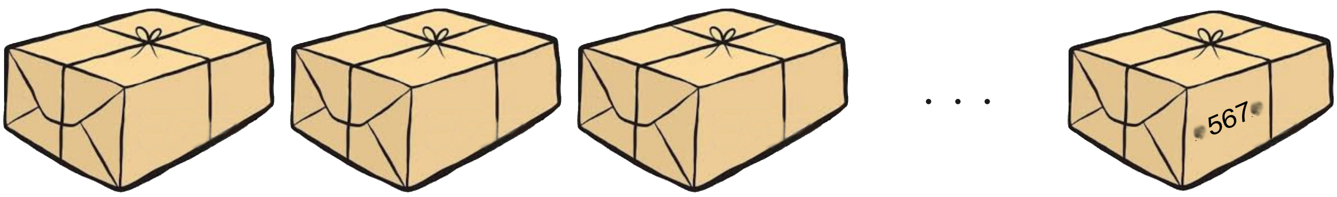

Bir bahçenin 15 metre uzunluğundaki bir kenarı dikdörtgenler prizması şeklindeki tuğlalarla şekildeki gibi 2 sıra duvar örülecektir.

Tuğlaların ayrıtlarından ikisinin uzunluğu 2^x m ve 10^x m olduğuna göre bahçenin bu kenarına duvar örmek için kaç tuğla gerekir?

A) 180 B) 200 C) 210 D) 240 E) 280

32.

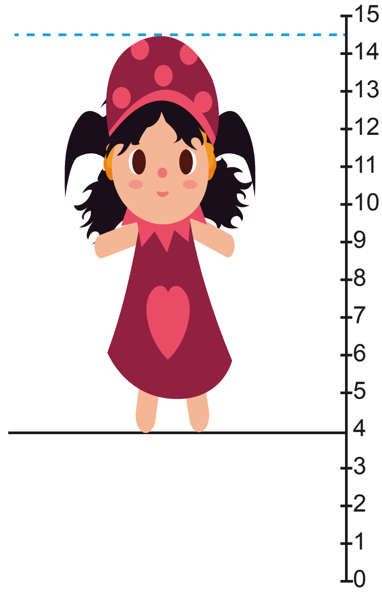
Öğrenci sayısı 30 000'den az olan bir üniversitede yapılan bir sınavla ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- Her öğrenci bir sınav kağıdı kullanmıştır.
- Sınav kağıtları kırk beşerli olmak üzere zarflara konulduğunda en son zarfta 25 adet sınav kağıdı bulunmaktadır.
- Bu zarflar paketlenmiş ve son paketin yan tarafına sınav kağıtlarının toplam sayısı yazılmıştır.

Son pakette yazılan sayının birler ve on binler basamakları silindiği ve 567 şeklinde bir sayı görüldüğüne göre bu sınavda kaç adet zarf kullanılmıştır?

A) 574 B) 573 C) 572 D) 571 E) 570

33.

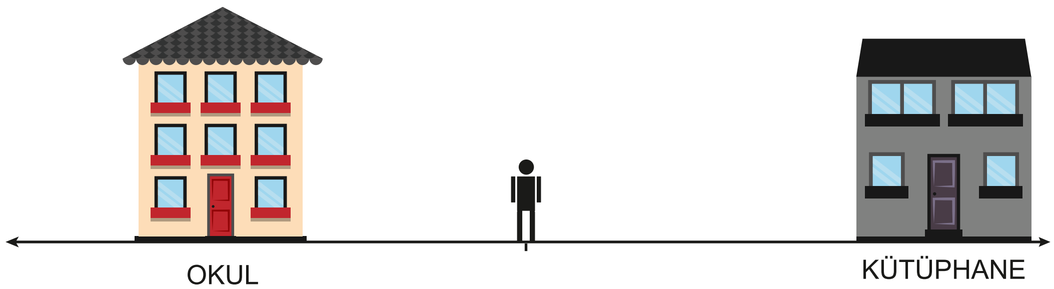

Zeynep 15 santimetrelik cetvelle oyuncak bebeğinin boyunu şekildeki gibi ölçüyor.

Buna göre bebeğin boyu santimetre cinsinden aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) $2\sqrt{15}$ B) $4\sqrt{5}$ C) $6\sqrt{3}$ D) $4\sqrt{10}$ E) $6\sqrt{5}$

34.

Okuldan 40 m ve kütüphaneden 80 m uzaklıkta bulunan Engin'in bulunduğu konum şekilde modellenmiştir.

Engin'in bulunduğu konumun okula ve kütüphaneye uzaklığını ifade eden eşitlik aşağıdakilerden hangisidir?

A) $|x-20|=20$ B) $|x-20|=60$ C) $|x-20|=80$

D) $|x-60|=20$ E) $|x-55|=15$

MATEMATİK
CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite	3. Ünite	
1. E	1. B	1. A	26. C
2. D	2. D	2. B	27. B
3. D	3. B	3. E	28. C
4. B	4. C	4. C	29. D
5. D	5. A	5. A	30. B
6. A	6. E	6. C	31. A
7. A	7. C	7. B	32. D
8. C	8. D	8. A	33. C
9. B	9. E	9. C	34. D
10. C	10. C	10. D	
11. E	11. A	11. E	
12. A	12. B	12. D	
13. B	13. A	13. A	
14. D	14. B	14. E	
15. B	15. C	15. E	
16. B	16. D	16. E	
17. D	17. D	17. D	
18. A	18. B	18. E	
19. C	19. E	19. C	
20. E	20. C	20. A	
21. E	21. B	21. C	
22. E	22. E	22. A	
	23. D	23. C	
	24. D	24. A	
		25. B	

9. SINIF

FİZİK

1. Ünite

1. Aşağıdaki durumlardan hangisi özkütle bilgisinin kullanıldığı alanlardan biri değildir?

A) Jeologlar kayaların kimliklerini tespit ederken
B) Ham petrole ayrıştırılma işlemi yapılırken
C) Kuyumculukta altının ayarı (saflık derecesi) değiştirilirken
D) Tıpta laboratuvar tahlilleri ve serum elde edilirken
E) Işık fiber optik kablolar içinde aktarılırken

2. Aynı doğrultudaki $\vec{K}$, $\vec{L}$ ve $\vec{M}$ vektörleri ile ilgili aşağıdaki bilgiler veriliyor.

$\vec{K}$ ve $\vec{M}$ vektörlerinin bileşkesinin değeri $\vec{K}$ vektörünün değerinden küçüktür.
$\vec{L}$ ve $\vec{M}$ vektörlerinin bileşkesi $\vec{L}$ vektörü ile aynı yöndedir.
$\vec{K}$, $\vec{L}$ ve $\vec{M}$ vektörlerinin bileşkesi sıfırdır.

Buna göre $\vec{K}$, $\vec{L}$ ve $\vec{M}$ vektörleri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) 12 birim → $\vec{K}$; 3 birim → $\vec{L}$; 15 birim ← $\vec{M}$
B) 3 birim → $\vec{K}$; 12 birim → $\vec{L}$; 15 birim ← $\vec{M}$
C) 12 birim → $\vec{K}$; 9 birim ← $\vec{L}$; 3 birim ← $\vec{M}$
D) 9 birim → $\vec{K}$; 12 birim → $\vec{L}$; 3 birim ← $\vec{M}$
E) 9 birim → $\vec{K}$; 3 birim → $\vec{L}$; 12 birim ← $\vec{M}$

3. Televizyon sisteminde alıcı ve verici iki ayrı grup bulunur. Verici olan aygıtlar televizyon kamerası ve radyo vericileridir, alıcı olan aygıtlarsa televizyon alıcısı ve radyo alıcısıdır. Kamerada bulunan tüpler ışık enerjisini elektrik enerjisine çevirir, bu elektrik enerjisi radyo dalgalarına dönüştürülerek antenler vasıtasıyla evimize kadar ulaşır. Televizyon alıcısı bu elektrik sinyallerini alır ve televizyon tüpünde tekrar ışık enerjisine dönüştürür, böylece televizyonun ekranında görüntü oluşur.

Kısaca televizyonun çalışma prensibini anlatan bu paragrafta fiziğin alt dallarından hangisi en çok vurgulanmıştır?

A) Elektromanyetizma
B) Atom fiziği
C) Termodinamik
D) Katıhal fiziği
E) Nükleer fizik

4.

Astronot kıyafetleri astronotların farklı ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çok farklı bölümlerden oluşur. Bu kıyafetler astronotları maruz kalacakları dış etkenlerden korurken temel ihtiyaçlarını karşılayacak yapıda olur. Örneğin kıyafetin gövdesi dayanıklı ve sert olması amacıyla cam elyaftan (camla güçlendirilmiş plastik) üretilir. Esnek kısımlar su geçirmez ve yanmaya dayanıklı özel malzemelerden oluşur. Kask ise astronotun baş kısmını korumak için sağlam, ayrıca ışığı geçirecek kadar şeffaf olan polikarbonattan üretilir ve üstü altın parçacıklarıyla kaplıdır. Astronot kıyafetinin içine giyilen tulum ince borulardan oluşan ve vücudu saran bir ağ gibidir. Bu borularda bulunan su sayesinde kıyafetin içindeki sıcaklık sabit kalabilmektedir. Ayrıca astronotların sırtında yer alan çanta kısmında hayatta kalmak için gerekli sistemlerin kaynağı yanında haberleşmeyi sağlayan iletişim araçları da bulunur.

Astronot kıyafetinin özelliklerinin anlatıldığı metinde fiziğin alt dallarından hangisinin uğraş alanından bahsedilmemiştir?

A) Elektromanyetizma
B) Optik
C) Termodinamik
D) Katıhal fiziği
E) Nükleer fizik

5.

Yön bulmak ve nerede olduğunu bilmek insanın en temel ihtiyaçları arasında yer alır. Tarihin ilk dönemlerinde bu ihtiyaçlar basit gözlem araçlarıyla giderilmiştir. Örneğin karınca yuvalarının ağzı, ağaçların yosun tutan tarafı ve yıldızların konumu gibi pratik bilgiler yön için ipucu vermiştir. Fakat doğa olayları göz önüne alındığında her zaman bu ipuçlarının kullanılamaması pusula ve usturlap gibi yer yön bulma araçlarının keşfini sağlamıştır. Hatta bu aletlere güvenerek insanlar kıtalar aşmış ve uzun deniz yolculukları ardından yeni yerler keşfetmiştir. Bu yolculuklar esnasında karşılaşılan zorluklar sayesinde pusula ve usturlap için farklı versiyonlar da geliştirilmiştir.

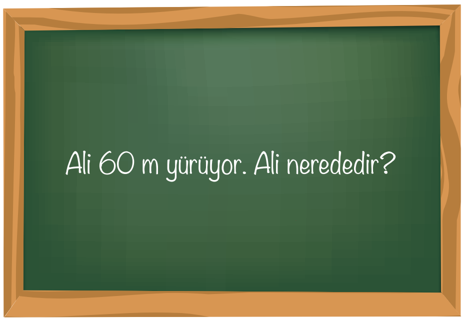

Günümüzde bilinen en etkili yöntem ise ABD nin başlangıçta savunma sanayi için geliştirdiği sonrasında sivil hayata yayılan GPS uygulamasıdır. Akıllı telefonlarla hayatımızın vazgeçilmez parçası olan navigasyonun çalışması için gerekli olan sinyaller bu GPS sayesinde oluşur. Karınca yuvalarıyla başlayan bu serüvenin geldiği son nokta GPS’nin bile zaman zaman ihtiyaçlara cevap veremediği bir gerçektir.

Yön bulmak ile ilgili bilimsel bilgilerin tarihsel gelişimini anlatan bu metinden yola çıkarak; bilimsel bilgiler hakkında yapılan çıkarımlardan hangisi doğru değildir?

A) Merkezinde insanların ihtiyaç ve merakları vardır.
B) Gözlem, araştırma ve edinilen tecrübeler bilginin üretilmesinin yoludur.
C) Yeni bilgiler teknolojinin gelişmesine yol açar.
D) Son ulaşılan bilgi her zaman önceki bilgilerin yanlış olduğunu gösterir.
E) Gelişen teknoloji yeni ihtiyaçlar doğurur ve yeni bilgi arayışına gidilir.

6.

Fizik dersinde tahtaya bu soruyu yazan Ayşe öğretmenin sınıftan aldığı cevaplardan bazıları şöyledir:

- Başladığı yerdedir.
- 60 m ileridedir.
- 30 m geridedir.

Verilen cevapların hem doğru hem yanlış olabileceğini vurgulayan Ayşe öğretmen aslında sorunun bu hali ile cevaplamak için oldukça eksik olduğunu söyler. Öğrencilerine soruda yer almayan ama cevaplanması için gerekli bilgileri sorar ve öğrencilerin hem fikir olduğu noktalar şöyledir:

- Başlangıçta nerede olduğu bilinmemektedir.
- İzleyeceği doğrultu verilmemiştir.
- Hangi yöne gitmektedir?

Ayşe öğretmen sorunun eksiklerini gidererek öğrencilerine tekrar yöneltir.

Ayşe öğretmenin başvurduğu beyin fırtınası yöntemiyle aslında öğrencilerine öğretmek istediği nedir?

A) Temel büyüklükler
B) Türetilmiş büyüklükler
C) Skaler büyüklükler
D) Vektörel büyüklükler
E) Sabit büyüklükler

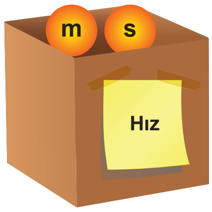
7. Suyun kaynama sıcaklığının basınçtan etkilendiğini kanıtlamaya çalışan bir öğrenci, sahilde ve dağ zirvesinde su kaynatarak sıcaklık ölçümü yapıyor. Sahilde suyun 100 °C'de, zirvede ise 98 °C'de kaynadığını ölçüyor. Varsayımını kanıtlamak için ölçümleri kayıt altına alıyor ve bu değerleri açık hava basıncının suyun kaynama noktasından etkilediğini ispat etmek için kullanıyor.

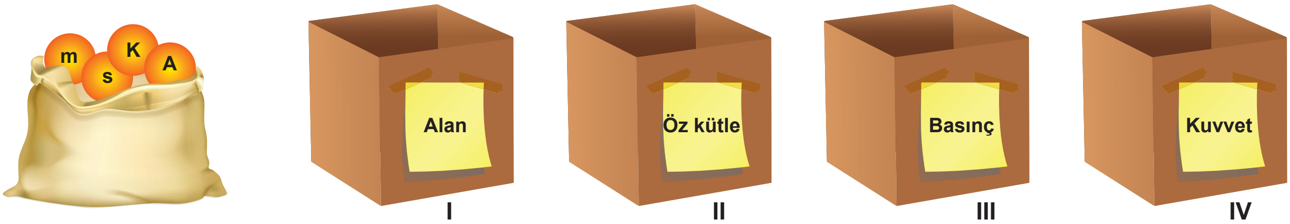
Verilen bilgilere göre çıkarımlardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Bilimsel bilgiyi deney yoluyla ispat etmiştir.
B) Fiziğin alt dallarından termodinamik alanında çalışma yapmıştır.
C) Temel bir büyüklük üzerinde çalışma yapmıştır.
D) Vektörel bir büyüklük üzerinde çalışma yapmıştır.
E) Büyüklük birimini ifade ederken SI birim sistemini kullanmamıştır.

8. Sınıf içi hazırlanan bir etkinlikte türetilmiş büyüklüklerin hangi temel büyüklüklerden oluştuğunu bulmak üzerine bir oyun kurulmuştur. İlk torbada üzerinde temel büyüklüklerin simgelerinin yapıştırıldığı küreler vardır. Yan tarafında bulunan kutular üzerine ise türetilmiş büyüklükler yapıştırılmıştır. Kutu üzerinde verilen büyüklüğü oluşturacak şekilde torbadan küreler seçip kutuların içine atılacaktır. Torbada her simgeden 10 tane vardır ve aynı simgelerden kullanılan birden fazla ifadenin her biri için ayrı ayrı top atılacaktır.

Örnek:

I II III IV

Buna göre kutular içinde biriken top sayıları hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	2	3	3	2
B)	4	4	4	4
C)	2	4	4	4
D)	2	2	2	2
E)	2	3	4	3

9. Aselsan ülkemizde kurulan ve askeri kökenli bir bilim araştırma merkezidir.

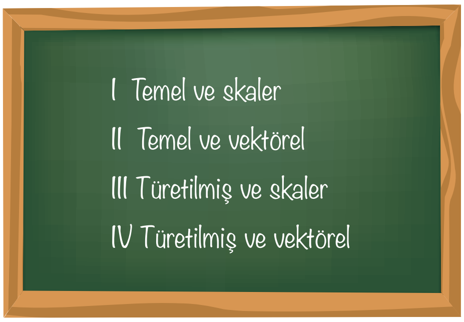
Aselsan tarafından üretimi yapılan LGK-84 yani LAZER güdüm kiti askeri envantere girmiş teknolojik bir savunma aracıdır.

LGK; yarı aktif lazer arayıcı başlık güdüm bölümü, ısıl pil(elektrokimyasal güç kaynağı), kanat tahrik sistemi ve arka kuyruk bölümünden oluşur. Mühimmat hedeften yansıyan lazer enerjisine güdümlenir; arayıcı başlık hedeften yansıyan lazer ışığını algılar, kanatçıklarını bombayı lazer ile işaretlenen hedefe doğru yönlendirir.

Verilen bilgilere göre Aselsan'ın LGK-84 kiti ile ilgili yapılan çıkarımlardan hangisi yanlıştır?
(Güdüm; belirlenen noktaya göre yönlendirme işleminin yapılmasıdır.)

A) Yansıyan lazer ışınına göre yön bulmaya çalışması fizik biliminin alt dalı optik ile ilgilidir.
B) LGK-84'ün kanatçık hareketlerini açıklamak için fizik biliminin alt dalı mekanikten faydalanılır.
C) Güdüm işlemini yapabilmesi için gerekli olan devreler fiziğin alt dalı elektromanyetik tarafından incelenir.
D) LGK-84'ün teknolojik gelişimi fiziğin alt dalları sayesinde olmuştur.
E) Aselsan LGK-84'ün teknolojik gelişiminde sadece fizik bilimini temel alarak çalışmıştır.

10. Sınıf içi etkinlikle büyüklükler ve sınıflandırılması işleniyor. Öğrencilere dağıtılan kağıtlarda bulunan nicelikleri okuyup tahtada belirtilen numaralar ile kodlamaları isteniyor.

Can : kütle ifadesini I ile

Derya : kuvvet ifadesini IV ile

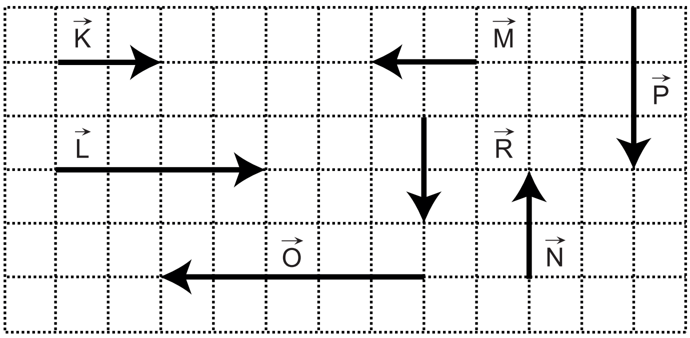
Enes : hacim ifadesini III ile

Fatma : zaman ifadesini II ile kodluyor.

Buna göre hangi öğrencilerin yaptığı kodlamalar <u>yanlıştır</u>?

A) Yalnız Can
B) Yalnız Enes
C) Yalnız Fatma
D) Enes ve Derya
E) Derya ve Fatma

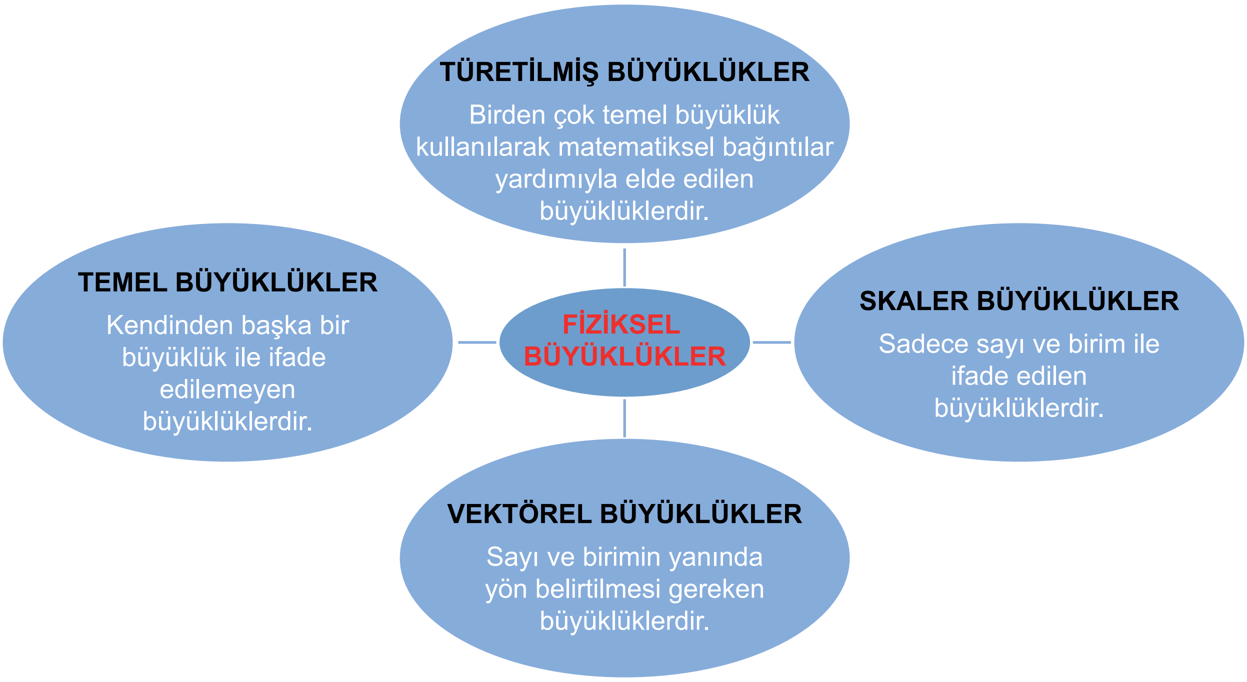
11. $\vec{K}$, $\vec{L}$, $\vec{M}$, $\vec{N}$, $\vec{O}$, $\vec{P}$ ve $\vec{R}$ vektörleri eşit kare düzlem üzerinde belirtildiği gibidir.

Vektörler ile ilgili verilen ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Büyüklüğü en fazla olan vektör $\vec{O}$'dur.
B) $\vec{K}$ ve $\vec{M}$ vektörlerinin toplamı sıfırdır.
C) $\vec{P}$ ve $\vec{R}$ vektörlerinin toplamının büyüklüğü $\vec{L}$'nin büyüklüğüne eşittir.
D) Eşit büyüklükte dört vektör vardır.
E) $\vec{P}$ ve $\vec{N}$ vektörlerinin toplamının büyüklüğü $\vec{N}$'nin büyüklüğünün yarısı kadardır.

12.

Tabloda verilen niceliklerin karşısına sahip olduğu özellik '+' işareti ile sahip olmadığı özellik '-' işareti ile ifade edildiğine göre hangi seçenek <u>yanlış</u> doldurulmuştur?

		Temel	Türetilmiş	Skaler	Vektörel
A)	özkütle	-	+	+	-
B)	hız	-	+	-	+
C)	kuvvet	+	-	+	-
D)	potansiyel fark	-	+	+	-
E)	enerji	-	+	+	-

13. Bir organik maddenin içindeki radyoaktif karbon miktarını ölçerek, o maddenin kaç yaşında olduğunu anlaşılabilir. Bu yönteme, "karbon tarihleme yöntemi" denir. Karbon tarihleme yöntemini Chicago Üniversitesi'nde W.F. Libby (1908-1980) yönetiminde çalışan bir grup bilim insanı 2. Dünyü Savaşı'nı izleyen yıllarda bulmuştur. Libby C 14(Karbon 14) izotopunun arkeoloji, jeoloji, jeofizik ve diğer dallarda tarihleme amaçlı kullanım yöntemini bulduğu için 1960 yılı Nobel Kimya Ödülü'nü almıştır.
Bu yöntem canlıda bulunan C 14 atomlarının birer nükleer saat gibi çalışılmasından dolayı, yani C 14 atomunun yarılanmasından yararlanılarak yapılan tarihlendirme yöntemidir. Canlılar hayatta oldukları sürece yapılarına besin zinciri sayesinde C 14 alırlar. Öldüklerinde ise dışarıdan C 14 alımı durur ve zamanla vücuttaki C 14 miktarı azalmaya başlar. C 14'ün yarılanma süresi 5730 yıl kadardır. Yani daha açık ifadeyle bir canlı öldükten 5730 yıl sonra vücudundaki C 14 miktarı yarıya iner.

Verilen bilgilere göre;

I. Karbon tarihleme yöntemi fiziğin alt dallarından nükleer fiziğin uğraş alanındadır.
II. Karbon tarihleme yöntemi fizik, kimya ve biyoloji disiplinlerinin ortak çalışma ile ürettikleri bir yöntemdir.
III. Karbon tarihleme yöntemi nicel verilere dayalıdır.

yapılan bilimsel yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız II. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

14. Elektrik akımını oluşturmak için akım geçmesini istediğimiz telin iki ucu arasında potansiyel farkının olması gerekir. Piller basit bir elektrik devresinde potansiyel farkı oluştururlar. Potansiyel farkın büyük olması elektrik akımının da büyük olması için bir etkendir. Telin yapıldığı maddenin elektrik akımını iletme özelliğine iletkenlik denir. Bir telin elektrik akımına karşı gösterdiği direnç, o telin iletkenliği ile ters orantılıdır. Aynı potansiyel farkı altında, aynı uzunluk ve kalınlıktaki tellerden, iletkenlik özelliği büyük olan telden diğer tele göre daha büyük akım geçer.

Elektromanyetizma dalı ile ilgili verilen bu metinde;

I. Potansiyel fark ve elektrik akımı arasındaki ilişki nedir?
II. İletkenlik nedir?
III. Bir telin direncinin bağlı olduğu değişkenler nelerdir?

hangi soruların cevabı bulunmaktadır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

15. Genel anlamda fizik; doğa ve evreni açıklamaya, doğa ve evrende meydana gelen olayların nasıl gerçekleştiğini ve altında yatan nedenleri ortaya çıkarmaya çalışan ve bu süreçte gözlem, deney ve akıl yürütmelerden yararlanan temel bilim dalıdır.

Merak duygusuyla başlayan inceleme ve araştırmalar devam ettikçe yeni bilgiler ortaya çıkmakta, böylece fizik bilimi bu yeni bilgilerle sürekli gelişmektedir. Bu nedenle fizik bilgileri sınanabilir, sorgulanabilir olup mutlak doğrular değildir.

Buna göre fizik bilimi ile ilgili;

I. Uğraş alanı doğa ve evrendir.
II. Doğa olaylarına “Nasıl?” ve “Niçin?” sorularını yöneltir.
III. Kabul gören bilgiler zamanla değişebilir.

yargılardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

16. TÜBİTAK SAGE’nin geliştirdiği en önemli ürünlerden bir tanesi de ısıl pillerdir. Isıl pil tek kullanımlık elektrokimyasal güç kaynağıdır. Isıl piller, füzeler ve güdüm kitlerinden, uçak koltuk fırlatma mekanizmasına kadar geniş bir kullanım alanına sahiptir.

Isıl pillerin ayrıcalıklarından bazıları;

- Geniş çalışma sıcaklığı aralığı(-54˚C/+71˚C)
- yüksek ve düşük basınca dayanıklılık
- elektromanyetik dalgalardan etkilenmeme
- elektrostatik boşalmaya dayanıklılık şeklinde sıralanabilir.

Verilen bilgilere göre ısıl pillerin teknolojik gelişiminde bilim alanlarından hangisinin katkısı <u>yoktur</u>?

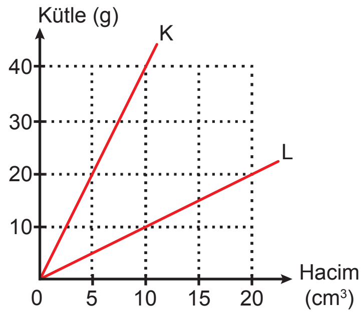
A) Termodinamik
B) Elektromanyetizma
C) Elektrokimya
D) Mekanik
E) Optik

9. SINIF

FİZİK

2. Ünite

1. K ve L sıvılarına ait kütle-hacim grafiği şekildeki gibidir.

Bir şişe K sıvısı ile dolu iken kütlesi 485 g, L sıvısı ile dolu iken 260 g geliyor.

Buna göre boş şişenin kütlesi kaç g'dır?

A) 150 B) 160 C) 185 D) 190 E) 225

2. Bir öğrenci metalden yapılmış jileti su üzerine dikkatlice bıraktığında yüzeyde kaldığını, suyu ısıttığında ise jiletin battığını gözlemliyor.

Buna göre bu deneyle ilgili;

I. Sıvılarda yüzey gerilimi vardır.
II. Sıvılardaki yüzey gerilimi sıvının saflığıyla ilgilidir.
III. Sıvının yüzey gerilimi sıcaklıkla ilgilidir.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

3. Ayçiçek yağının konulduğu plastik şişeyi inceleyen öğrenci aşağıdaki işlem basamaklarını takip ediyor. (Şişenin içinde boşluk yoktur.)

- Taşma seviyesine kadar su dolu olan leğene içi yağ dolu şişeyi bırakıyor ve taşan suyu dereceli kaba aktardığında 1005 ml olduğunu görüyor.
- İçi yağ dolu şişeyi hassas terazide tarttığında 915 g geliyor.
- Şişeyi açıp yağı dereceli kaba aktardığında yağın hacminin 985 ml olduğunu görüyor.
- Hassas terazi ile boş şişenin kütlesini 28 g ölçüyor.

Ulaşılan sonuçlardan hangisi yanlıştır?

A) Plastik şişenin ve yağın toplam hacmi 1005 cm^3'tür.
B) Plastik şişenin ve yağın toplam kütlesi 915 g'dır.
C) Plastik şişenin hacmi 20 ml'dir.
D) Yağın kütlesi 780 g'dır.
E) Yağın özkütlesi yaklaşık 0,9 g/cm^3'tür.

4.

Askeriye için yeni ürünler tasarlayan bir merkez kurşun geçirmez yelekler için yeni bir madde arayışına girmiştir. Dünyada ilk olarak kullanılacak bu ürün için iki hammaddenin uygunluğuna karar verilmiştir. Bu ham maddelerden üretilen aynı boyuttaki iki ayrı yelek testlere tabi tutulmuş; birinin kullanım için çok ağır olduğu ve askerin hareket kabiliyetini kısıtladığı fakat üst seviye koruma sağladığı, diğerinin ise ağır silahlara karşı askeri korumada yetersiz kaldığı fakat hafif olduğu için kolaylıkla kullanılabildiği görülmüştür. Yapılan ek çalışmalarda bu iki hammaddenin karışımı ile yeni bir hammadde oluşturulmuş ve hazırlanan yeleğin hem hafif olması sağlanmış hem de koruyuculuğu arttırılmıştır.

Bu yeni keşfin peşine düşen askeri bir casus üzerinde çalışma yapılan ve isimlerinin şifrelendiği hammaddelere ait grafiğe ulaşmıştır. (Çekiç, Güneş, Şafak, Fırat ve Zeytin kullanılan hammaddelerin kod adlarıdır.) Elindeki grafikten yola çıkarak yapılan çalışmaları anlamaya çalışmaktadır.

Askeri casusun;

I. Çekiç ve zeytinin kullanıldığı karışımlarda muhtemel yeni ürün için 3 ihtimal yer alır.

II. Güneş ve fıratın kullanıldığı deneyde yeni ürün şafaktır.

III. Çekicin kullanıldığı yelek taşıma bakımından en ağır olandır.

vardığı yargılardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

5. Bilimsel araştırma yapan bir gemi Kuzey Pasifik Okyanusu'nda seyrederken bilinmedik bir ada yakınlarında sığ suda arızalanıyor. Araştırma gemisinde Meksika ve Rusya'dan alınan petrol örneklerinin bulunduğu tankerler patlıyor ve petrol suya boşalıyor. Bilimsel araştırma için en azından numune kurtarmak isteyen gemi mürettebatı sudan petrol örnekleri alıyor. Önceden ölçümleri yapılmış olan petrollerden Meksika'dan gelenin özkütlesi yaklaşık 1,080 g/ml ve Rusya'dan gelenin ise 0,70 g/ml olduğu biliniyor. Kuzey Pasifik Okyanusu'nun yüzeysel su özkütlesi yaklaşık 1,025 g/ml'dir ve petrolün suda çözünmediği bilinmektedir.

Buna göre;

I. Özkütle farkı numune almayı kolaylaştırır.

II. Su üzerinde biriken Rus petrolüdür.

III. Meksika petrolü dibe çöker.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

6. Halatlı asansörlerde yük taşıyan kabin bir halata bağlanır ve halatın karşıt ucu da bir ağırlıkla dengelenir. Asansör çalıştığında makara yardımıyla halat kabini çekmeye başlar. Bu asansör tipinde halatın özellikleri asansörün taşıma kapasitesini etkiler.
Bir inşaat firmasının kullandığı halatlı asansör yük taşımada ihtiyaçlara cevap verememektedir. Tek seferde daha fazla yük taşımak istenmektedir. Çözüm üretme amacıyla yapılan durum değerlendirme toplantısında verilen teklifler;

I. asansöre ek halatların eklenmesi,

II. kullanılan halat yerine daha kalın bir halat kullanılması,

III. mevcut asansörün halatının kısaltılarak kısa mesafe kullanıma aktarılması şeklindedir.

Firmanın menfaati düşünüldüğünde hangi teklifler çözüm sağlayabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

7. Porselen yapımı kaolin, kuvars ve feldspatların pudra kıvamında toz haline getirilmiş karışımının su ilave edilerek çamur kıvamına getirilmesi ile başlar. Bu yoğun çamur (hamur) şekil verilerek yüksek sıcaklıklarda fırınlanır. Dinlenmeye alınan bisküvi ürünler sırlanır, süslenir ve ardından tekrar pişmeye alınır.

Porselen yapım aşamaları genel olarak benzerlik gösterse de tarih boyunca yapılan porselenler yapı bakımından farklılık göstermiştir. Örneğin ilk olarak Çinlilerin kullandığı porselen sert iken Avrupa'da yapılan ilk çalışmalar yumuşak porselendir. Bunun sebebi ham madde olarak kullanılan ürünlerin farklılığıdır.

Genel olarak bir porselen yapı hacimce % 50 kaolen, % 25 kuvars ve % 25 feldsipatdan meydana gelir.

Feldspatlar	**Ortalama yoğunluklar(g/cm^3)**
Albit	2,61
Anortit	2,75
Mikroklin	2,56
Ortoz	2,55

Kaolenin yoğunluğu 2,62 ve kuvars yoğunluğu 2,65 g/cm^3'tür.
Bu bilgiler doğrultusunda;

I. Elde edilebilecek pudra kıvamındaki toz karışımın yoğunluğu 2,55 ve 2,75 g/cm^3 arasında bir değer alır.
II. Ağır bir porselen türü üretmek için feldspat olarak anortit tercih edilmelidir.
III. Hafif bir porselen türü elde etmek için feldspat olarak albit tercih edilmelidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

8. Zeytin yağının konulduğu plastik şişeyi inceleyen öğrenci aşağıdaki işlem basamaklarını takip ediyor. (Şişenin içinde boşluk yoktur.)

- Taşma seviyesine kadar su dolu olan leğene içi yağ dolu şişeyi bırakıyor ve taşan suyu dereceli kaba aktardığında 1020 ml olduğunu görüyor.
- İçi yağ dolu şişeyi hassas terazide tarttığında 928 g geliyor.
- Şişeyi açıp yağı dereceli kaba aktardığında yağın hacminin 1000 ml olduğunu görüyor.
- Hassas terazi ile yağın kütlesini 900 g ülçüyor.

Plastik türlerine ait özkütle değerleri tabloda verilmiştir.

Hammadde	1 **PET**	02 **PE-HD**	3 **PVC**	5 **PP**	6 **PS**
Özkütle değeri (g/ml)	**1.30 — 1.33**	**0.94 — 0.96**	**1.32 — 1.42**	**0.90 — 0.92**	**1.03 — 1.06**

Elde edilen verilerle plastik şişenin hangi hammaddeden yapıldığını söyleyebiliriz?

A) PET B) PE-HD C) PVC D) PP E) PS

9. Saf altın, şekli kolayca bozulan ve çabuk aşınır nitelikte olduğundan genellikle değersiz bir metal ile karıştırılarak kullanılır. Değersiz metal olarak da daha çok bakır tercih edilir. Saf altın, %100 altın demektir ve 24 ayardır. 18 ayar altın; 24'te 18'i altın, 24'te 6'sı değersiz metal anlamına gelir.

Altının özkütlesi 19,3 g/cm^3 ve bakırın özkütlesi ise 8,9 g/cm^3'tür.

Kuyumcusu için takı tasarlayan atölyede çalışan genç çırak elinde bulunan 3 bileziğin üzerinde ayar kodunun yazmadığını görmüştür. Sipariş sayımı bitince bileziklerin ayarlarının 14, 18 ve 24 olduğuna karar vermiştir. Çırak önce bilezikleri su dolu dereceli kaba bırakmış, ardından sudan çıkarıp hassas terazi üzerine koymuştur.

Çırak;

I. Hassas terazi ile kütle ve su dolu dereceli kap ile hacim değerlerini ölçer.

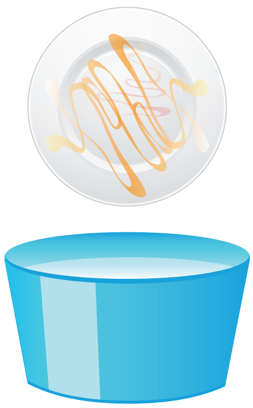
II. Terazide okuduğu değeri dereceli kapta okuduğu değere oranlarsa özkütle hesaplar.

III. Özkütlesi en büyük olan bileziğe 24 ayar kodunu yazar.

hangilerini doğru yapmıştır?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

10. Bulaşık deterjanlarının ana ham maddelerinden biri kostik adı verilen NaOH bileşiğidir. Bu bileşik su içerisinde çözünür. Bu bileşiğin etkisini görmek amacıyla içerisinde kostik bulunan bulaşık deterjanı ve şebeke suyu ile deney yapılıyor.

20 °C şebeke suyu
Yağlı tabak bırakılıp 1 dk beklendikten sonra

20 °C şebeke suyu + 1 yemek kaşığı bulaşık deterjanı
Yağlı tabak bırakılıp 1 dk beklendikten sonra

Deney sonucunu yorumlayan öğrenciler hızlı ve kolay temizleme açısından en iyi bulaşık deterjanını bulmak için piyasa araştırması yapıyor. Öğrenciler tarafından belirlenen üç örnek markanın içerdiği kostik oranı tablodaki gibidir.

Bulaşık deterjanı	Kostik oranı(%)
Pırıl	58
Fari	72
Arsil	40

Buna göre;

I. Kostik suyun yüzey gerilimini azaltır.

II. Seçilen örneklerden eşit miktarlar alınarak oluşturulan çözeltilerde en iyi temizlik Fari ile yapılır.

III. Seçilen örneklerden eşit miktarlar alınarak oluşturulan çözeltilerde adezyonun en büyük olduğu Pırıl ile hazırlanandır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

11. İyi bir ebru deseni oluşturmak için ön hazırlıkları iyi yapmak gerekir. Teknenin içine üzerine ebru deseninin yapılacağı yoğun kıvamlı sıvı karışım eklenir. Bu karışım saf suyun içerisine kitre adı verilen bir maddenin eklenmesiyle oluşur. Hazır olan karışımın üzerine boyalar biz adı verilen büyük kalınca bir iğne ile damlatılır ve ardından şekil verilir. Ebrunun kalitesini belirleyen en önemli etkenlerden biri kullanılan boyanın özellikleridir. Boyaların suda erimesi veya yağ içermesi kitreyi kirletir ve üzerine tekrar boya kabul etmez. Boyaları istenilen kıvama getirmek için öd kullanılır. Öd boyaya yapışkanlık verir, böylece boya dibe çökmeden ve topaklanmadan kitre üzerinde yayılır. Hazırlanan desen emici özelliği fazla mat bir kağıda aktarılır.

Ebru deseni yapım aşamasında;

I. Suya eklenen kitre özkütleyi arttırmak içindir.

II. Boyaların ödle karıştırılma nedeni kohezyonu arttırmaktır.

III. Kılcallık sayesinde desen kağıda aktarılmıştır.

gerçekleşen olayların fiziksel açıklamalarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

12. Kalsiyum karbonat suyun sertlik derecesini etkileyen bileşiklerdendir. Bazı bölgelerde bu bileşiğin fazla miktarda bulunması halk arasında suyun kireçli olarak adlandırılmasına sebep olur. Kireç diye tabir edilen bu madde sofra tuzuyla benzer kimyasal özellikler gösterir. Kireçli su saf sudan daha yoğun bir sudur.

Kireçli suyun kullanımı günlük hayatı zorlaştırabilir. Kireç makinalarda ve borularda birikme yapabilir ve temizlik için kullanılan deterjanların etkisinin azalmasına neden olabilir.

Üç farklı ilin şehir şebekesinden alınan eşit miktardaki su örneklerinin çelik çaydanlık içerisinde kaynatıldıktan sonra çaydanlığın dibinde oluşan kireç çökeltisinin miktarları tablodaki gibidir.

Şehirler	Çökelti miktarı(mg)
Adana	325
Ankara	182
Erzurum	96

Buna göre;

I. Yüzey gerilimi en büyük olan su Adana'dadır.

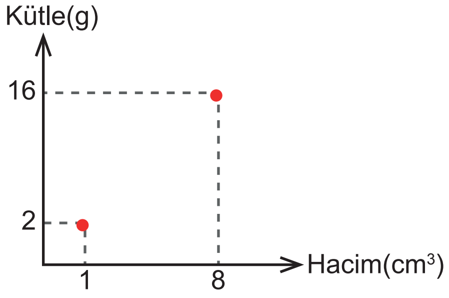
II. Deterjan kullanımı açısından tasarrufun en çok olduğu il Erzurum'dur.

III. En yoğun şebeke suyu Ankara'dadır.

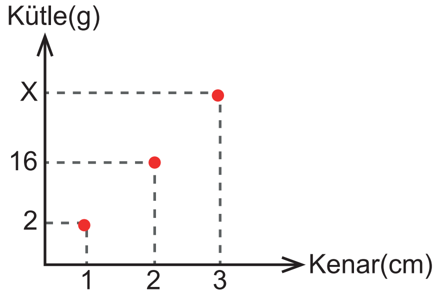
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

13. Oyun hamurlarından farklı büyüklüklerde küpler yapan bir öğrenci küplerin kenar uzunluklarını ve kütlelerini ölçüyor. Elindeki veriler ile iki grafik çiziyor.

Şekil I

Şekil II

Buna göre şekil II'de yer alan grafikte X ile gösterilen değer ne olmalıdır?

A) 24 B) 32 C) 48 D) 54 E) 64

14. 1849 yılında California'da yaşayan pek çok altın avcısı yeni bir kaynak keşfetmişti. Sierra Nevada'nın kayalarının üzerindeki altın, binlerce yıllık erezyonun sonucunda serbest kalmış ve nehre taşınmıştı. Nehrin yavaş aktığı bölümlerin tabanında altın birikintileri keşfetmiş avcılar, elekten geçirerek ve leğende yıkama yöntemiyle altını tabandaki balçıktan ayrıştırmışlardı.

Verilen parça göz önünde bulundurulduğunda altın parçaları ile gerçekleşen dibe çökme ve balçıktan ayırma işlemlerinde; altının hangi özelliğinin sudan daha büyük olması asıl nedendir?

A) özısı B) sıcaklık C) eylemsizlik D) özkütle E) iletkenlik

15. Düşey kesiti şekildeki gibi olan kaba debileri eşit K ve L musluklarından sırasıyla 1,6 ve 2 g/cm^3 özkütleli sıvılar akmaktadır. Musluklar birlikte açılıp kap yarı yüksekliğine kadar dolduruluyor. L musluğu kapatılıp kabın geri kalan kısmı K musluğu ile tamamen dolduruluyor.

Buna göre kapta oluşan türdeş karışımın özkütlesi için g/cm^3 cinsinden verilen değerlerden hangisi doğrudur?

A) 1,7 ile 1,8 arasında
B) 1,6 ile 1,7 arasında
C) 1,7
D) 1,8 ile 2 arasında
E) 1,8

16. Yüzey gerilimi; durgun sıvılarda yüzeyin, molekülleri arası çekim kuvveti etkisi ile esnek bir zar gibi davranmasıdır.

Aşırı ince alüminyum yaprak parçasını kullanan İrem, yaprak parçasını sıcaklığı 20°C olan saf su dolu kapta su üstünde batmadan kalabildiğini gözlemliyor. Suyun sıcaklığını bir ısıtıcı yardımıyla 50°C'ye kadar çıkardığında alüminyum yaprağın battığını görüyor.

Buna göre İrem'in deneyi hakkında;

I. Bu deney ile yüzey gerilimi ve sıcaklığın ters ilişkili olduğunu kanıtlamıştır.
II. Deneyde tuzlu su kullansaydı alüminyum yaprak 50°C üzerinde bir sıcaklıkta batardı.
III. Sıcaklık artışı suyun yoğunluğunu azaltarak alüminyumdan daha düşük bir yoğunluğa getirdiği için yaprak batmıştır.

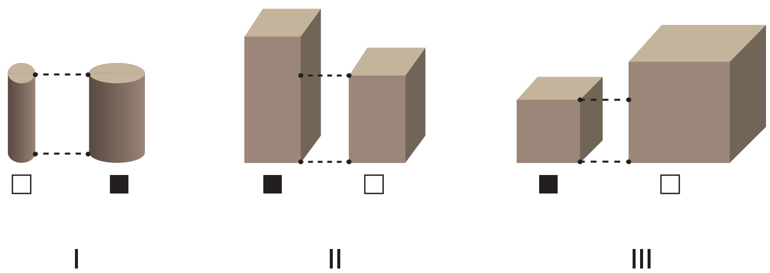
yorumlarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

17. Bir cismin kendi ağırlığına karşı gösterdiği dayanıklılık cismin boyutlarıyla ilişkilidir. Yani "kesit alanı/hacim" oranı maddelerin dayanıklılığını hakkında fikir verir.

Yapılan araştırmalarda düzgün geometrik şekilli katıların boyutları belli oranda arttırıldığında hacminin kesitine göre daha fazla arttığı, "kesit alanı/hacim" oranının ise aynı oranda azaldığı görülmüştür.

Bu bilgilerden yola çıkarak aynı maddeden yapılmış silindir, dikdörtgenler prizması ve küp şeklindeki katı cisimlerden kendi içlerinde daha dayanıklı olanlar işaretlenmiştir.

Bu işaretlemelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

18. Bulaşıkçılık yapan Ali soğuk su ile yıkama yaptığı zaman tabakların çok iyi temizlenmediğini fark ediyor. Aynı miktar deterjan kullanarak sıcak su ile yıkadığında tabakların daha temiz olduğunu gözlemliyor.

Ali'nin gözlemlerinin bilimsel açıklamaları için;

I. Sıcak su kullanarak suyun adezyonunu azaltmıştır.
II. Deterjan kullanmasındaki amaç kohezyonu arttırmaktır.
III. Tabakların kirli kalmasının nedeni kir ve tabak arasındaki adezyonu azaltacak etkinin az olmasıdır.

verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

19. Yüzey geriliminin nelere bağlı olduğunu incelemek isteyen bir öğrenci masa üzerinde duran özdeş metal paraların üzerine özdeş damlalıklar ile su ve civa damlatıyor.

Metal paralar üzerine damlatılan su ve civanın sıcaklıkları zamanla değiştiriliyor ve her seferinde metal para üzerine küresellik bozulmadan damlatılabilen maksimum damla sayıları belirleniyor.

Sıvı	Sıcaklık(°C)	Damla sayısı
Su	20	20
Su	35	13
Civa	20	25
Civa	15	20

Buna göre bu deneyi yapan öğrenci,

I. Sıvının sıcaklığı arttıkça yüzey gerilimi azalır.
II. Yüzey gerilimi sıvının cinsine bağlıdır.
III. Farklı sıvıların farklı sıcaklıklarda yüzey gerilimleri birbirine eşit olabilir.

çıkarımlarından hangilerini yalnız bu deney sonuçlarına göre yapılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

20. Buharlaşmanın önemsenmeyecek kadar az gerçekleştiği bir ortamda deney yapan bir grup; X, Y ve Z kaplarını farklı sıcaklıklarda su ile tamamen dolduruyorlar. Ortam sıcaklığı 7 °C ve X, Y ve Z kapları ortamda yeterince beklemiş kaplardır.

Bir süre sonra kapları kontrol ettiklerinde X ve Y kaplarında suyun taştığını, Z kabında ise suyun azaldığını gözlemliyorlar.

Verilen bilgiler doğrultusunda kaplara konan suların ilk sıcaklıkları °C cinsinden hangisi gibi olabilir?

	X	Y	Z
A)	6	4	0
B)	0	2	4
C)	4	0	6
D)	0	6	4
E)	0	4	0

21. Gülsüm Hanım uzun süren tatilinden evine döndüğünde, evdeki çiçeklerin susuzluktan eğilmiş ve yapraklarının büzülmüş olduğunu görmüş, acilen sulamazsa solacaklarını anlamıştır. Çiçeklerin bir kısmını suladıktan sonra kalan çiçeklerin sularına bir miktar sıvı el sabunu karıştırarak sulamaya devam etmiştir. Birkaç saat sonra sabunlu su ile suladığı çiçeklerin gövdelerinin dikleşip yapraklarını tekrar genişleterek eski sağlıklı durumuna döndüklerini, ancak normal su ile suladığı çiçeklerin çoğunun henüz düzelmediğini gözlemlemiştir.

Sabunlu su ile sulanan çiçeklerdeki bu olumlu farkın sebebi hangisi olabilir?

A) Suya sabun karıştırılması suyun yüzey gerilimini düşürmüş buda bitki köklerindeki kılcallık olayını artırmıştır.
B) Sabunlu su buharlaşmayı yavaşlatmış buda bitkilerin daha uzun süre su alabilmesini sağlamıştır.
C) Normal suyun özkütlesi sabunlu suyun özkütlesinden daha düşük olduğundan çiçeklerin suyu emmesi daha zor olmuştur.
D) Normal suya sabun karıştırılması kimyasal değişime sebep olmuş ve kohezyonu arttırmıştır.
E) Sabunlu su, suyun toplam hacminde artışa sebep olmuştur.

22. Zeynep, Ömer ve Derin adındaki üç öğrenciye sözlü sorular soran öğretmen buna dayalı olarak performans notu verecektir.

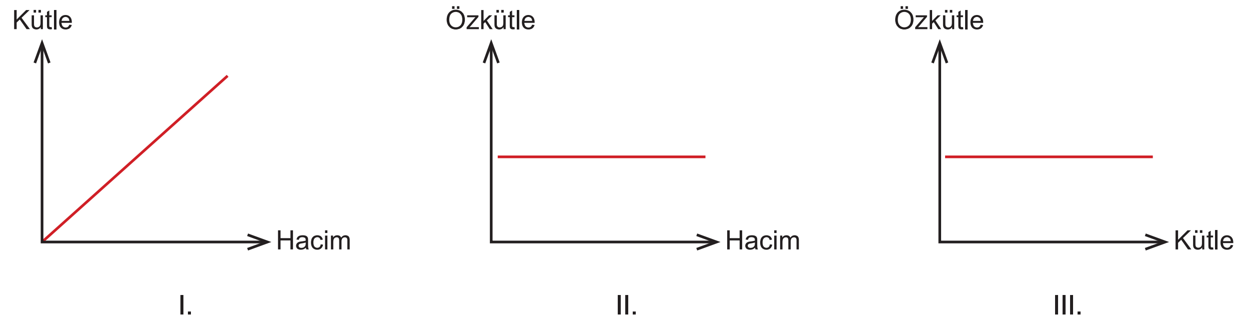
Öğretmen; "Yağmur yağdığında su damlacıkları pencere camı üzerinde küreselliği bozulmadan yapışıp kalmaktadır." örneğini veriyor ve buna bağlı olarak sorular soruyor. Verilen cevapları not alıyor.

	Zeynep	Ömer	Derin
Damlacıklara etki eden kohezyon adezyondan fazladır.	evet	hayır	evet
Üst üste denk gelen yağmur damlacıkları ağırlıkları adezyondan büyük olduğu için kayar.	evet	evet	evet
Cam deterjanlı bir bez ile önceden silinmiş olsaydı daha az tanecik cama yapışırdı.	evet	evet	hayır
Cam içeriden fön makinası ile ısıtılırsa yapışan damlacıklar aşağı doğru kaymaya başlar.	evet	hayır	evet

Her doğru cevap 25 puan olduğuna göre öğrencilerin aldıkları puanlar nedir?

	Zeynep	Ömer	Derin
A)	100	75	75
B)	75	100	50
C)	50	75	50
D)	100	50	75
E)	75	100	50

23. Bir maddenin sabit sıcaklık ve basınçta, kütlesinin hacmine oranına özkütle adı verilir.

Buna göre verilen grafiklerden hangilerinin çizimi doğru verilmiştir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

24. Değerli bir maden olan altın hem saf şekilde hem de içerisine başka metallerde katılarak yapılan alaşımlar olarak işlenir ve ticari açıdan kullanılır.

Kuyumculukta var olan “ayar” kavramı altının saflığı ile ilgilidir.

24 ayar altın saf altındır. 18 ayar demek 24 de 18’i altın; 14 ayar demek 24 de 14’ü altın geri kalan farklı metal demektir.

Verilen bilgilere göre 30 gram 14 ayar bir altın takıya ait verilen oranlardan hangisi doğru olur?

A) 14g altın 16 g gümüş
B) 16g altın 14g bakır
C) 17,5g altın 12,5 g gümüş
D) 22,5 g altın 7,5 g platin
E) 12,5 g altın 17,5 g bakır

25. Sıcak su kaynakları ya da volkanik bölgelerde eridikten sonra soğuyup katılaşarak diğer metallerle birleşme sonrasında altın cevheri oluşur.

Altının yüksek direnç gösterdiği kaya yüzeylerinde meydana gelen erezyon ve hava sürtünmesi sayesinde geniş alüvyonlu yataklar oluşur ve bunlar nehirlere taşınır.

Nehirlerde biriken bu altın parçacıkları bilinen en eski yöntem olan, altın eleği adı verilen bir araç yardımıyla yıkama sonrası topraktan ayrıştırılır.

Verilen bilgilere bakılarak altının doğada kaybolmadan ayrıştırılabilmesine olanak sağlayan en önemli özellik hangisidir?

A) özkütle
B) özhacim
C) özısı
D) kütle
E) erime noktası

26. Hüseyin, sınıftaki arkadaşları ile beraber sınıflarına bir kenarı 50 cm olan küp şeklinde küçük bir dolap yapmak istemektedir. Okullarında 30 sınıf bulunmaktadır. Arkadaşları ile beraber atık plastikleri eriterek 2 cm et kalınlığı olan dolabı yapmak için ilçelerindeki organize sanayiye gitmişler ve oradaki kaynak ustasından projeleri için 50 cm en 50 cm boy ve 2 cm yüksekliğinde üstü açık bir metal tepsi yaptırarak okullarına dönmüşlerdir. Bu metal tepsiyi önce ısıtıp üzerine okulca biriktirdikleri geri dönüşüm plastiklerini eritmişlerdir. Erimiş plastiğin yüksekliği 2 cm yi bulduğunda soğutup kalıptan çıkarıp küpün bir yüzeyini oluşturmuşlardır.

Buna göre bir kutu için kaç kg atık plastik eritmeleri gerekmektedir?
(Plastiğin öz kütlesi d=1,4 gr/cm^3)

A) 10 kg B) 20 kg C) 32 kg D) 42 kg E) 60 kg

27. Bir kenar uzunluğu 20 cm olan homojen küpün, tam ortasında 200 cm^3 boşluk vardır.

Küpün kütlesi 3,9 kg olduğuna göre, küpün yapıldığı maddenin özkütlesi kaç g/cm^3' tür?

A) 2 B) $\frac{3}{2}$ C) 1 D) $\frac{1}{2}$ E) $\frac{1}{4}$

28. Bir maddenin kendi atom veya molekülleri arasındaki çekim kuvvetine birbirini tutma(kohezyon) adı verilir. Kohezyon katı ve sıvı maddelerde etkili olurken gazlarda ihmal edilebilecek kadar küçüktür. Kohezyon nedeniyle bir su damlacığı yere düşerken moleküllerin büyük bir kısmı birbirinden ayrılmadan hareket eder. Aynı etki su moleküllerinin yaprak, cam, fayans, kumaş gibi yüzeyler üzerinde dağılmadan damlalar şeklinde bir arada kalmasını sağlar.

Farklı cinsteki atom veya moleküllerin birbirine uyguladıkları çekim kuvvetine yapışma(adezyon) denir. Adezyon kuvvetinin büyüklüğünü belirleyen etkenler sıvının cinsi ve temas ettiği yüzeyin özelliğidir. Su damlasının musluğun ucuna yapışması, yağmur yağınca su damlalarının cama yapışarak askıda durması, ağaç veya çiçek yaprakları üzerindeki su damlalarının düşmeden durması, havuzdan çıkıldığında suyun vücuda yapışması, kontak lenslerin göz merceğine yapışması ve nemli çay tabağının bardağa yapışarak beraber hareket etmesi adezyon kuvvetlerinin etkilerindendir.

Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı verilen bilgilerde yer almamaktadır?

A) Adezyon ve kohezyon nedir?
B) Kohezyon özkütleye bağlı mıdır?
C) Adezyon ve kohezyon etkisini gözlemleyebildiğimiz durumlara örnekler var mıdır?
D) Kohezyon hangi maddelerde daha etkilidir?
E) Adezyon ve kohezyon arasındaki fark nedir?

9. SINIF

FİZİK

3. Ünite

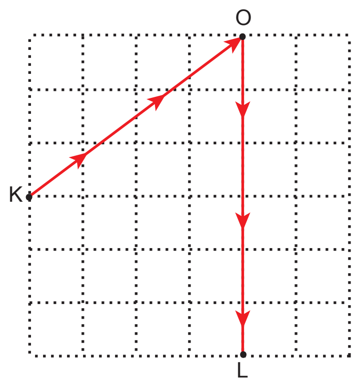
1. Ahmet fizikteki büyüklüklerin skaler ve vektörel oluşlarına göre aşağıdaki tabloyu hazırlıyor.

Skaler Büyüklük	Vektörel Büyüklük
kütle	kuvvet
hız	sürat
özkütle	yerdeğiştirme
hacim	ivme

Ahmet' in hazırladığı tabloda hangi ikisi yer değiştiririlirse Ahmet doğru bir tablo hazırlamış olur?

A) hız - ivme
B) hız - sürat
C) kütle - sürat
D) özkütle - kuvvet
E) hacim - yerdeğiştirme

2. Bir araç K noktasından harekete başlayıp şekildeki yolu izleyerek hiç durmadan L noktasına varıyor.

Aracın bu yol boyunca ortalama sürati 110 km/h olduğuna göre, ortalama hızı kaç km/h'dir?
(Bölmeler eşit aralıklıdır.)

A) 50 B) 55 C) 65 D) 110 E) 220

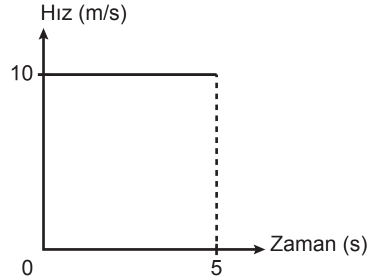
3. Hareket ile ilgili;

I. Bir gözlemciye göre durgun olan cisim başka bir gözlemciye göre hareketli olabilir.
II. Hareket eden bir cismin hareket sonunda konumu kesinlikle değişir.
III. Bir cisim aynı anda hareket çeşitlerinden yalnızca birini yapabilir.

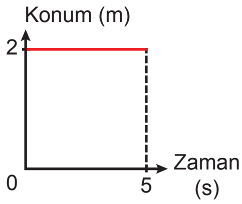
yargılarından hangileri doğrudur?

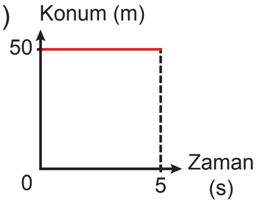
A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

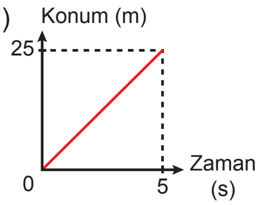
4. Doğrusal yolda hareket eden bir aracın hız-zaman grafiği şekildeki gibidir.

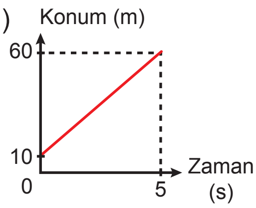

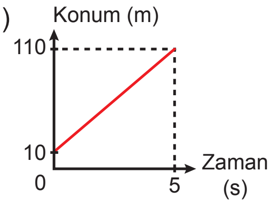
Buna göre aracın konum-zaman grafiği aşağıdakilerden hangisi gibi olabilir?

A)

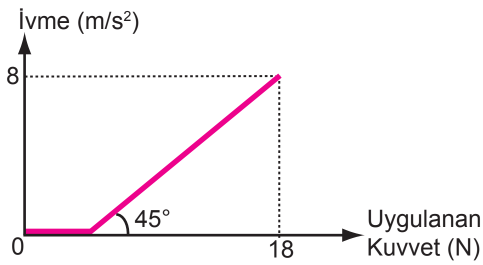
B)

C)

D)

E)

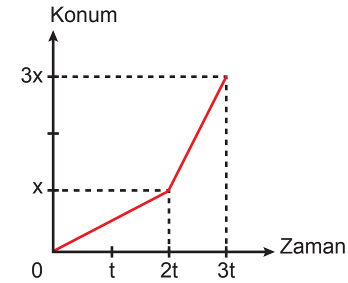
5. Yatay sürtünmeli bir yolda durmakta olan cismin ivmesinin uygulanan kuvvete bağlı değişim grafiği şekildeki gibi olmaktadır.

Buna göre, cisme etkiyen maksimum sürtünme kuvveti kaç N'dur?

A) 4 B) 8 C) 9 D) 10 E) 14

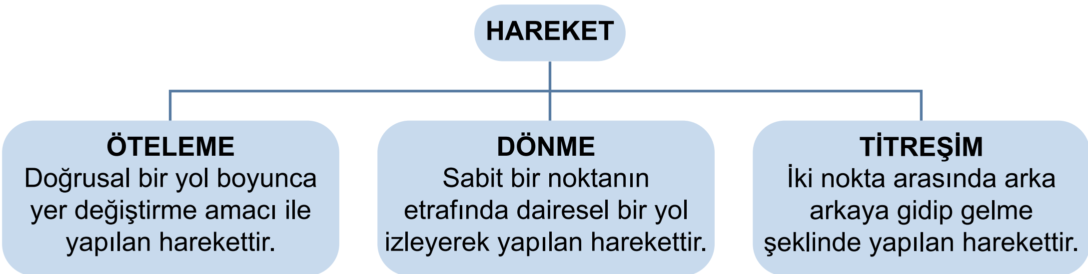
6. Doğrusal yolda hareket eden bir aracın konum-zaman grafiği şekildeki gibidir.

Aracın $(0-2t)$ zaman aralığındaki sürati v_1, $(2t-3t)$ zaman aralığındaki sürati v_2 olduğuna göre $\frac{v_1}{v_2}$ oranı kaçtır?

A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{1}{2}$ C) 1 D) 2 E) 4

7.

Tabloda günlük hayattan seçilen hareket örneklerinin çeşitleri işaretlenmiştir.

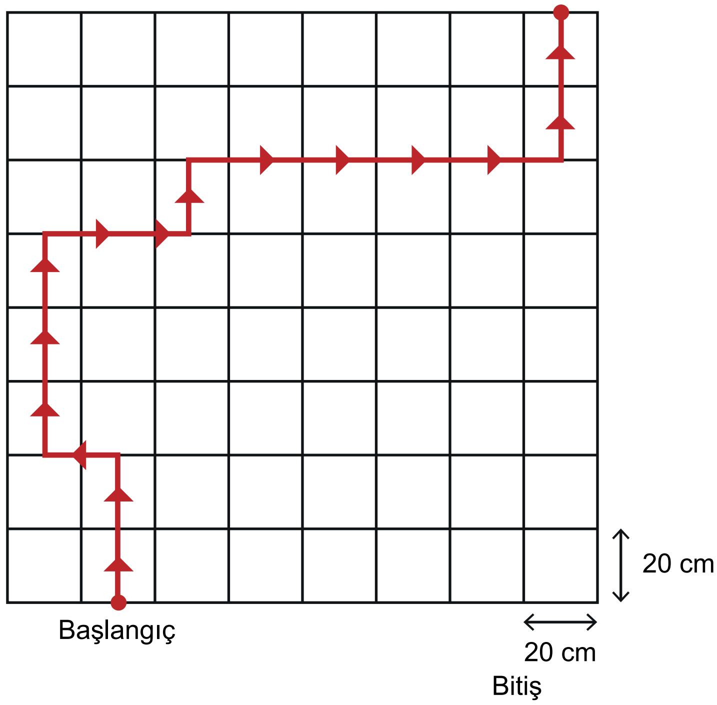
	HAREKET	ÖTELEME	DÖNME	TİTREŞİM
I.	Rüzgâr türbinlerindeki pervanelerinin hareketi		✓	
II.	Asansör kabininin yukarı çıkarken veya aşağı inerken yaptığı hareket	✓	✓	
III.	Plastik tokmak ile uçlarına vurulduğunda diyapozonun hareketi			✓
IV.	Futbol topunun yuvarlanarak ilerlemesi	✓		✓
V.	Elmanın dalından yere düşmesi		✓	✓

Buna göre tabloda verilen hareketlerin hangileri doğru işaretlenmiştir?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) III ve IV. E) IV ve V.

8. Bir cismin harekete başladığı ve hareketi bitirdiği noktalar arasındaki en kısa mesafeye yer değiştirme, hareketi esnasında izlenen rotanın uzunluğuna ise alınan yol denir.

Düz bir duvar üzerine kurulu, zincirden yapılmış ağ merdiven diagramdaki gibidir. Merdivenden tırmanması gereken Hamza, başlangıç noktasından tırmanmaya başlıyor ve bitiş noktasına ulaşıyor. Hamza ağ merdivende kopan zincirlere basamadığı için şekildeki yolu izliyor.

Buna göre Hamza hareketi esnasında;

I. 160 cm yer değiştirmiştir.

II. 320 cm yol almıştır.

III. 200 cm yer değiştirmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

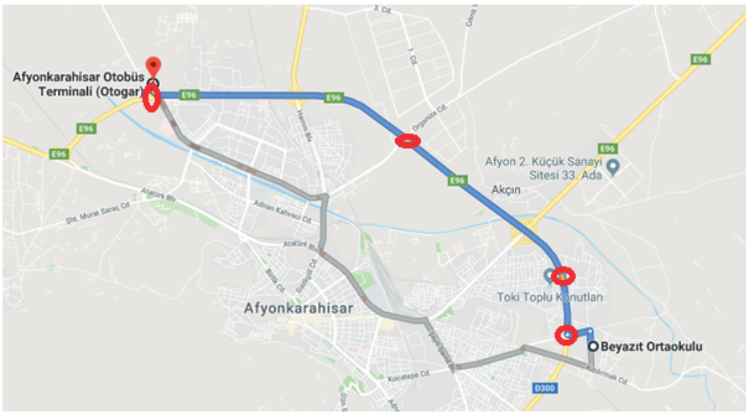
A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

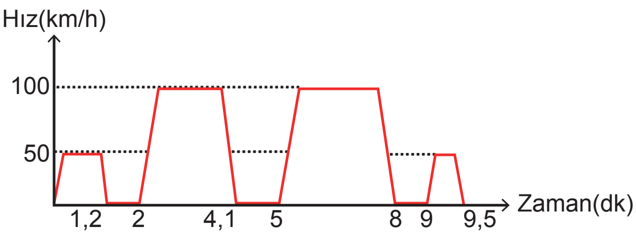
9. Trafik sinyalizasyonunda kullanılan yeşil dalga uygulaması sürücülerin belirlenen hızla yol aldıklarında art arda gelen kavşaklarda kırmızı ışığa yakalanmadan hareket etmesini sağlar.

Afyonkarahisar çevre yolunda da yeşil dalga uygulaması mevcuttur.

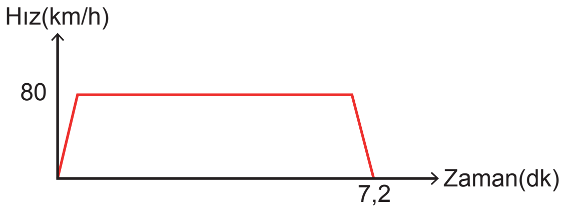
Beyazıt ortaokulundan harekete geçen Ali ve Ayşe ismindeki iki sürücü harita görüntüsü verilen çevre yolunda ilerleyerek Afyon otogarına ulaşmaya çalışıyor.

Kırmızı halka içine alınan noktalarda trafik ışıkları vardır. Ali ve Ayşe'nin ilk ışıktan sonraki hareketleri grafiklerde verilmiştir.

Ali

Ayşe

Buna göre;

I. Ayşe yeşil dalga uygulamasındaki hız limitine uyduğu için otogara kadar durmasına gerek kalmamıştır.

II. Ali otogara daha uzun sürede gitmiştir.

III. Ali bütün kırmızı ışıklara yakalanmıştır.

IV. Belirtilen yolda uygulanan yeşil dalga hızı saatte 80 km'dir.

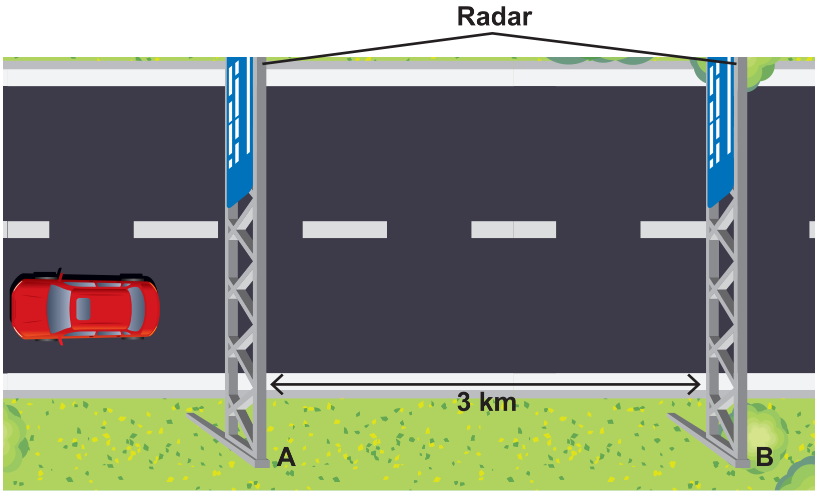
hangileri doğrudur?

A) I ve II. B) II ve III. C) III ve IV. D) I, II ve III. E) I, II, III ve IV.

10. Radar sistemi; yolda hareket halinde olan araçların belirlenen iki nokta arasındaki süratlerini tespit etmek ve belirlenen sürat limitini aşanlara maddi ceza uygulamak amacıyla kurulan bir sistemdir.

Ceza Tablosu	
Sınırı aşma yüzdesi	**Ceza tutarı (TL)**
%10 - %30	288
%30 - %50	598
%50 ve üzeri	1128

Yolun 3 km'lik kısmına kurulan radar sisteminde maksimum sürat limiti 110 km/h olarak belirlenmiştir. Radar sistemine giren bir araç 90 s sonra sistemden çıkıyor.

Buna göre aracın sürücüsü için yapılan yorumlardan hangisi doğrudur?

A) 288 TL ceza uygulanır.
B) 598 TL ceza uygulanır.
C) 1228 TL ceza uygulanır.
D) Ceza uygulanmaz.
E) Sınır 100 km/h olsaydı 598 TL ceza uygulanırdı.

11.

HAREKET

- **ÖTELEME** Doğrusal bir yol boyunca yer değiştirme amacı ile yapılan harekettir.
- **DÖNME** Sabit bir noktanın etrafında dairesel bir yol izleyerek yapılan harekettir.
- **TİTREŞİM** İki nokta arasında arka arkaya gidip gelme şeklinde yapılan harekettir.

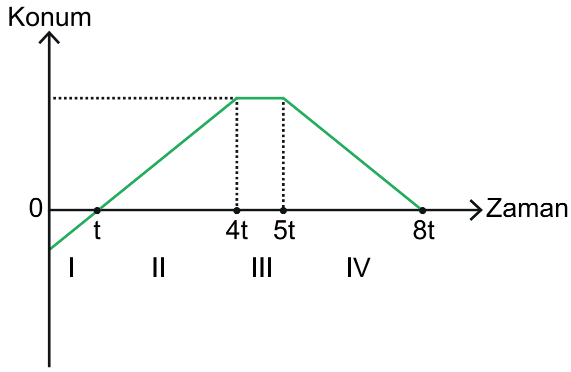
Bu açıklamaya göre;

I. Bir salıncakta sallanan çocuk titreşim hareketi yapmaktadır.
II. Düz bir yolda ilerleyen bisikletin tekeri, hem dönme hem de öteleme hareketi yapmaktadır.
III. Güneş etrafında dönen gezegenler, hem öteleme hem de dönme hareketi yapmaktadırlar.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

12. Yatay bir yolda hareket eden araca ait konum-zaman grafiği şekildeki gibidir.

Grafiği yorumlayan bir öğrencinin I, II, III ve IV ile numaralandırılmış bölgelerde, aracın hareketiyle ilgili yaptığı çıkarımlardan hangisi yanlış olur?

A) Aracın II. bölgedeki sürati, IV. bölgedeki süratine eşittir.

B) Aracın toplam yer değiştirmesi, I. bölgedeki yer değiştirmesi kadardır.

C) Hareketin II, III ve IV. bölgelerinde ortalama hız sıfırdır.

D) Hareketin III. bölgesinde sürati sıfırdır.

E) Araç hareketi boyunca sadece bir yöne doğru ilerlemiştir.

13. Doğrusal bir yolda ilerlemekte olan aracın sürücüsü hız ve saat bilgisini dijital göstergeden takip etmektedir.

Sürücü aracında bulunan hız sabitleyici özelliğini göstergeye baktığı an aktif hale getiriyor ve 100 km/h'e sabitliyor. Araç bu sabit hızla 15 dk yol alıyor. Daha sonra yavaşlayıp duran sürücü 10 dk mola veriyor. Tekrar harekete geçen sürücü 25 dk daha yol alıyor. Son olarak tekrar göstergeye bakıyor.

Şekil I | Şekil II

Buna göre sürücünün göstergeye baktığı iki an arasındaki hareket ile ilgili;

I. Aracın ortalama hızı 72 km/h'dir.

II. Hareketin ikinci bölümünde aracın herhangi bir anında hızı 100 km/h'den büyüktür.

III. Mola süresi uzatılır ise aracın ortalama hızı artar.

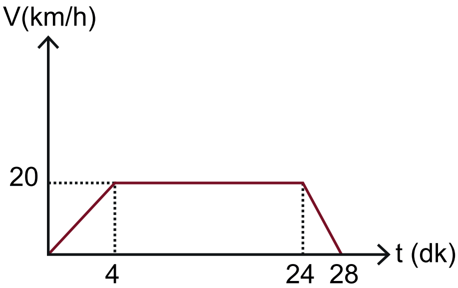
yargılardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

14.

Eminönü'nden vapura binen 9. sınıf öğrencisi Çağla, Üsküdar'a gitmeye çalışıyor. Telefonun yön bulma uygulamasından hızını takip ediyor. Harekete başladıktan sonra 4.dk'ya kadar sürekli artan hız sonra 20 km/h'de sabitleniyor. 20 dk sabit hızla yol alan vapur iskeleye yanaşma amaçlı yavaşlamaya başlıyor ve duruyor. Vapura 8.12'de binen Çağla 8.40'da Üsküdar'da iniyor. Fizik dersinde öğrendiği bilgilerle yolculuğuna dair bir grafik çiziyor.

Çağlanın çizdiği grafiğe göre;

I. Üsküdar'a bakan yönü + yön olarak almıştır.

II. Vapur 0-4 ve 24-28 dk arasında ivmeli hareket yapmıştır.

III. Eminönü-Üsküdar arası vapurla 20 km'dir.

IV. Vapurun ortalama hızı 20 km/h'dir.

hangileri doğrudur?

A) Yalnız II. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve IV. E) I, II,III ve IV.

15. Doğrusal bir yolda bulunan K, L, M ve N araçlarına ait konum- zaman tablosu verilmiştir.

Zaman(s)		**0**	**5**	**10**	**15**	**20**	**25**
Konum(m)	**K**	0	10	20	30	40	50
	L	0	5	10	15	20	25
	M	-50	-40	-30	-20	-10	0
	N	0	-5	-10	-15	-20	-25

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) K, L ve M araçları aynı yönde gitmektedir.
B) L ve N araçlarının süratleri eşittir.
C) K ve M araçlarının yer değiştirme büyüklükleri eşittir.
D) K ve N araçları zıt yönde hareket etmektedir.
E) L ve M araçları zıt yönde hareket etmektedir.

16. Bir cisme uygulanan yerçekimi kuvvetidir. Yer çekimi kuvveti aslında dört temel kuvvetten biri olan kütle çekim kuvvetidir. Dünya'nın çekim alanına giren her cisme bu kuvvet etki eder. Bu nedenle bir cisim, havada serbest bırakıldığında yere doğru hareket eder.

Verilen bilimsel bilgi hangi soruyu cevaplamaya yöneliktir?

A) Cismin kütlesi nelere bağlıdır?
B) Cismin kütlesi nasıl tanımlanır?
C) Cismin ağırlığı nedir?
D) Kütle çekim kuvveti nasıl ölçülür?
E) Cisimler neden yere doğru hareket eder?

17.

Hızlanmanın veya yavaşlamanın yani ivmenin kaynağı, cisme etki eden net kuvvettir.

Duran bir cismi hareket ettirebilen, hareketli bir cismi durdurabilen ya da cismin hızını, hareket doğrultusunu ve şeklini değiştirebilen etkiye denir.

Doğada bulunan dört temel kuvvet; kütle çekim kuvveti, elektromanyetik kuvvet, zayıf çekirdek kuvveti ve güçlü çekirdek kuvvetidir.

İki ya da daha fazla cisim arasında fiziki temas olmadan etkileşim sonucunda oluşan kuvvetlere denir.

Verilen kısa bilgilerde hangi sorunun cevabı yoktur?

A) Kuvvet nedir?
B) Temas gerektirmeyen kuvvet ne demektir?
C) İvmeyi oluşturan etken nedir?
D) Elektromanyetik kuvvet nedir?
E) Dört temel kuvvetler nelerdir?

18. Sürtünme katsayısı iki yüzeyin etkileşimine bağlı bir katsayıdır.

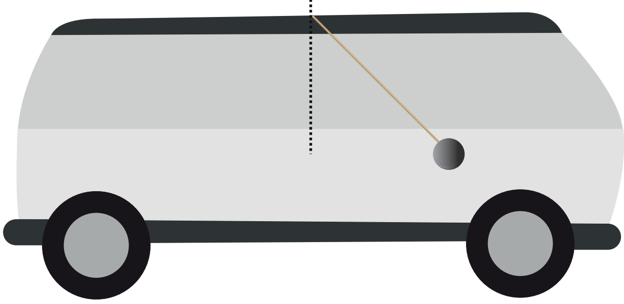
Boyutları aynı olan 4 küp, mermer zemin üzerinde deney ortamına alınıyor. Küpleri çekmek için kullanılan iplere bağlı dinamometrelerde okunan değerler ve cisimlerin hareket durumları tabloda verilmiştir.

	Dinamometredeki değer	Durum
K	12	Hareketsiz
L	10	Hızlanan
M	10	Sabit hızlı
N	10	Hareketsiz

Tablo incelendiğinde yapılan yorumlardan hangisi yanlış olur?

A) L ve M küplerine etki eden kinetik sürtünme kuvveti birbirinden farklıdır, L ve M farklı cins cisimlerdir.
B) K ve N ye etki eden statik sürtünme kuvveti dinamometrede okunan değere eşittir, K ve N cisimleri aynı cins cisim olabilir.
C) M ve N ye etki eden sürtünme kuvvetinin büyüklüğü aynıdır, M ve N aynı cins cisim olabilir.
D) L ve N ye etki eden sürtünme kuvvetleri farklıdır, L ve N farklı cins cisimlerdir.
E) K ve M ye etki eden sürtünme kuvvetlerinin çeşiti farklıdır, K ve M aynı cins cisim olabilir.

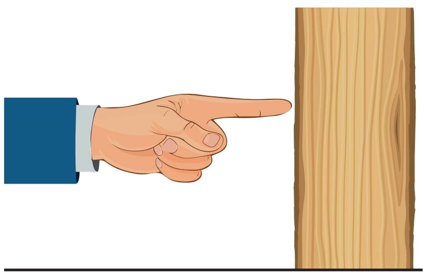
19. Bir aracın tavanına esnemesiz ip yardımıyla asılan cismin anlık konumu şekildeki gibidir.

Aracın hareketi ile ilgili yapılan yorumlardan hangisi doğrudur?

A) +x yönünde hızlanan hareket
B) –x yönünde sabit hızlı hareket
C) –x yönünde yavaşlayan hareket
D) +x yönünde yavaşlayan hareket
E) +x yönünde sabit hızlı hareket

20. Etki-tepki kuvvetini anlatmak için uygulama yapan bir öğretmen, sürtünmelerin ihmal edildiği bir ortamda masa üzerinde duran takozu parmağıyla ittiğinde takozun harekete geçtiğini gösteriyor.

Bu gösterimin sonucunda etki ve tepki kuvvetlerinin büyüklüklerinin eşit ve yönlerinin zıt olduğu bilgisini ekliyor. ‘Peki, takoz neden hareket eder?’ Sorusunu öğrencilerine yöneltiyor.

Öğrencilerden gelen cevaplardan hangisi doğrudur?

A) Takozun kütlesi küçüktür.
B) Parmağın uyguladığı etki kuvveti daha büyüktür.
C) Takozun uyguladığı tepki kuvveti daha büyüktür.
D) Etki kuvveti takoza, tepki kuvveti parmağa etki etmiştir.
E) Takoz ve parmak arasındaki etkileşim kuvvetleri birbirini yok etmiştir.

21. Bir tahta takozu ip yardımıyla dinamometreye bağlayan Metin, takozu çekme işlemini kamera ile kaydediyor. Dinamometrede okunan değerler ve takozun hareket durumunu şekildeki gibi tablo haline getiriyor.

Dinamometrede okunan değer	Cismin hareket durumu
0	hareketsiz
1	hareketsiz
2	hareketsiz
3	hareketsiz
4	hızlanan
2,5	sabit hızlı

Buna göre tabloyu yorumlayan Metin;

I. Hareketsiz durumda etki eden sürtünme kuvvetinin en büyük değeri, hareketli durumda etki eden sürtünme kuvvetinden büyüktür.

II. Uygulanan kuvvet 3N değerine ulaşıncaya kadar sürtünme kuvveti yoktur.

III. Cismin hareketsiz olduğu durumda yapılan gözlemlerde, sürtünme kuvveti uygulanan kuvvetten büyüktür.

IV. Cismin sabit hızla gittiğinin gözlemlendiği durumda, sürtünme kuvveti uygulanan kuvvete eşittir.

hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II.
B) I ve III.
C) I ve IV.
D) II ve III.
E) III ve IV.

22. Birbirine temas eden yüzeyler arasında harekete ya da zorlamaya karşı oluşan kuvvete sürtünme kuvveti denir.

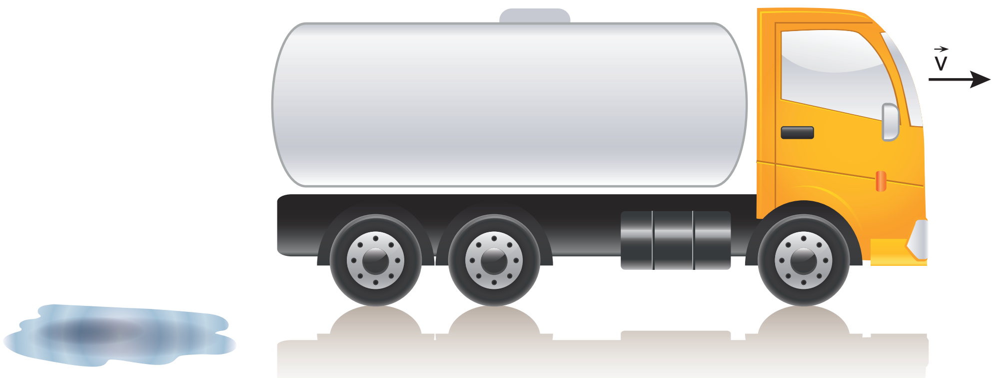
Aynı yatay düzlemde başlangıçta durmakta olan P, R ve S cisimlerine kuvvet uygulanıyor ve dinamometreden değerler okunuyor.

Cisim	Uygulanan kuvvet	Durum
P	8N	hareketsiz
R	6N	sabit hızlı
S	6N	hızlanan

Bu durumda cisimlere etki eden sürtünme kuvvetleri ile ilgili yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) P cismine statik sürtünme kuvveti etki eder.
B) R cismine etki eden sürtünme kuvveti, S'ye etki eden sürtünme kuvvetinden daha büyüktür.
C) P cismine etki eden sürtünme kuvvetinin değeri en büyüktür.
D) R cismine etki eden sürtünme kuvveti en küçüktür.
E) S cismine kinetik sürtünme kuvveti etki eder.

23. Yatay doğrusal bir yolda, sabit hızla hareket eden su dolu tankerdeki suyun bir kısmı yola dökülüyor.

Tankere etki eden sürtünme kuvveti ile ilgili;

I. Sürtünme kuvveti sadece tankerin ağırlığına bağlı olduğu için değişmez.

II. Yere etkiyen dik kuvvet azaldığı için sürtünme kuvveti azalır.

III. Yol ve tanker arasındaki sürtünme katsayısı değişmediği için sürtünme kuvveti de değişmez.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur? (Yola dökülen su tekerleri ıslatmamaktadır.)

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

24. Sürtünme kuvveti, bir cismin bulunduğu maddesel çevreyle (katı yüzey, su, hava gibi) temas eden yüzeyleri arasında oluşan, harekete ya da hareket ihtimaline karşı göstermiş oldukları dirençtir.

Bu bilgiye göre;

I. yükselmekte olan bir seyahat balonu,

II. otobanda ilerleyen bir otobüs,

III. pasifik okyanusunda yük taşıyan gemi,

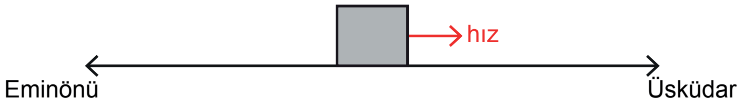
IV. dünyanın etrafında dönen yapay uydular

verilen araçlardan hangileri sürtünme kuvveti etkisi altındadır?

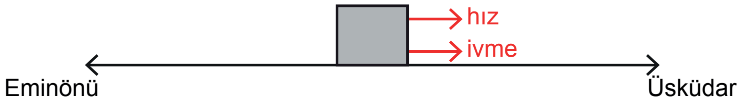
A) I ve II. B) II ve III. C) I, II ve III. D) II, III ve IV. E) I, II ve IV.

25. Eminönü'nden vapura binen 9. Sınıf öğrencisi Ali, Üsküdar'a gitmeye çalışıyor. Ali vapurun başlangıçta hızlandığını, bir süre sonra aynı hızla yoluna devam ettiğini ve Üsküdar'a yaklaşınca yavaşlayıp durduğunu gözlemliyor. Ali fizik dersinde öğrendiği bilgilerle yolculuğuna dair diagramlar çiziyor.

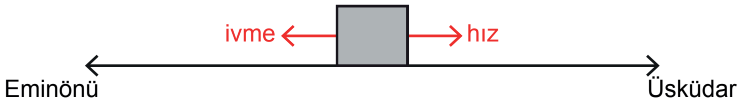

Şekil I

Şekil II

Şekil III

Ali'nin çizdiği diyagramlarla ilgili;

I. Şekil I, vapurun sabit hızla yol aldığı, ivmesinin sıfır olduğu seyri gösterir.
II. Şekil II, vapurun Eminönü' ünden harekete başladığı andır.
III. Şekil II'de vapur hızlandığı için ivme ve hız vektörleri aynı yönlüdür.
IV. Şekil III, vapurun Üsküdar'a yaklaştığını gösterir.

hangileri doğrudur?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV. D) I, II ve III. E) I, II, III ve IV.

26. Aracıyla seyir halindeki bir sürücü 100 km'lik yolu 50km/h hızla alıyor. Bir saat mola verdikten sonra 200 km'lik yolu 100km/h hızla gidiyor.

Yolculuğu tamamlayan sürücünün ortalama hızı kaç km/h'dir?

A) 75 B) 65 C) 60 D) 40 E) 20

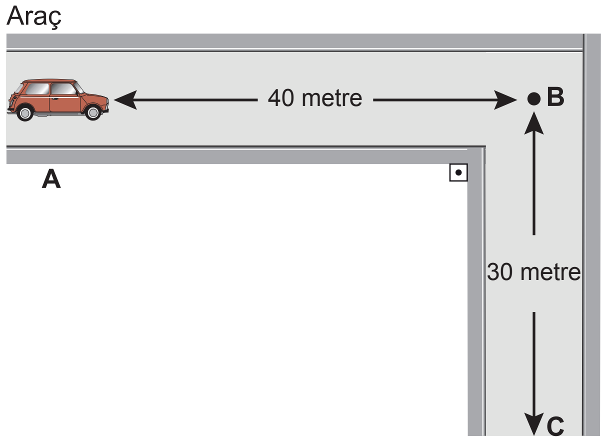
27. Tabloda, seçilen araç markaları K, L ve M ile kodlanmış ve harekete geçtikten sonra 100 km/h'lik hıza ulaşabilme süreleri verilmiştir.

Araç	Süre(s)
K	11
L	7
M	9

Buna göre K, L ve M araçlarının 100 km/h'lik hıza ulaşabilmek için ivmelenme değerleri a_K, a_L ve a_M arasındaki ilişki nedir?

A) $a_K > a_L > a_M$ B) $a_K = a_L = a_M$ C) $a_K > a_M > a_L$ D) $a_L > a_M > a_K$ E) $a_M > a_L > a_K$

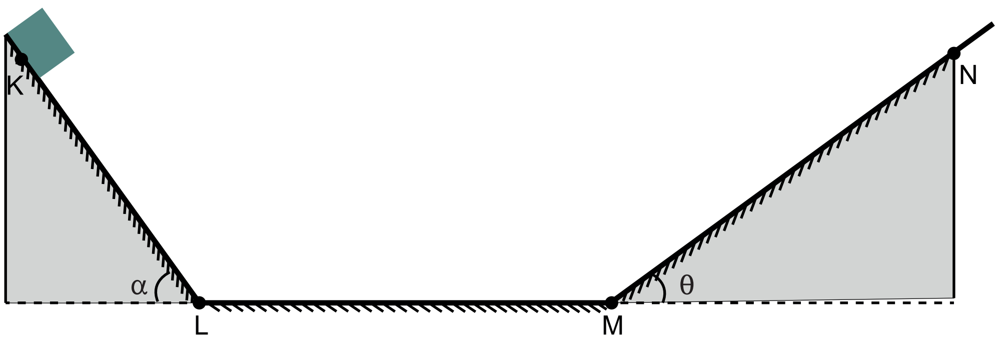
28. Doğrusal bir yolda, A noktasından harekete geçen araba şekildeki yörüngeyi izleyerek C noktasına 10 s'de ulaşıyor.

Buna göre, aracın hızı ve sürati kaç m/s'dir?

	hız	sürat
A)	5	7
B)	5	5
C)	7	5
D)	7	7
E)	5	4

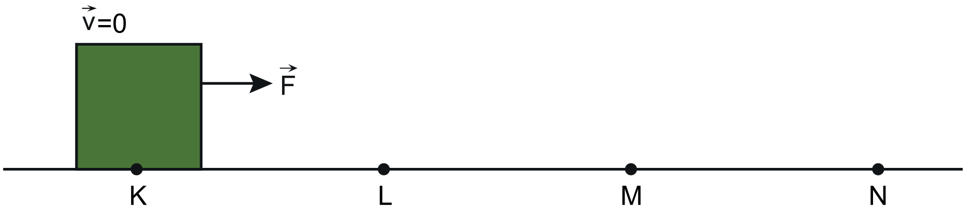
29. Düşey kesiti şekildeki gibi olan sürtünmesi önemsiz yolun K noktasından serbest bırakılan cisim, L ve M noktalarını geçerek N noktasında durmaktadır.

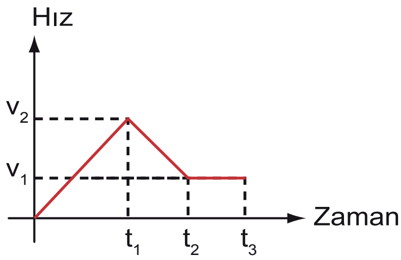
Buna göre, cismin K-L, L-M ve M-N noktaları arasındaki hareketi için ne söylenebilir?

	K - L	L - M	M - N
A)	Yavaşlar	Yavaşlar	Hızlanır
B)	Sabit hızlı	Sabit hızlı	Sabit hızlı
C)	Hızlanır	Hızlanır	Yavaşlar
D)	Hızlanır	Sabit hızlı	Yavaşlar
E)	Hızlanır	Hızlanır	Hızlanır

30. Doğrusal bir yolun K noktasında durmakta olan bir cisme F kuvveti uygulandığında cisim L,M ve N noktalarından geçmektedir.

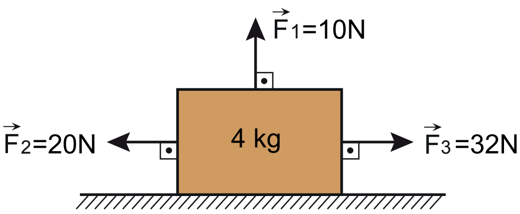
Cismin hareketi süresince oluşan hız-zaman grafiği şekildeki gibi verilmiştir.

Grafiğe göre, KL, LM ve MN yollarından hangileri kesinlikle sürtünmelidir?

A) Yalnız KL B) Yalnız LM C) KL ve LM D) KL ve MN E) LM ve MN

31. Sürtünmesiz, doğrusal bir yolda durmakta olan 4 kg kütleli cisme, $\vec{F}_1$=10N, $\vec{F}_2$=20N ve $\vec{F}_3$=32N'luk kuvvetler şekildeki gibi uygulanmaktadır.

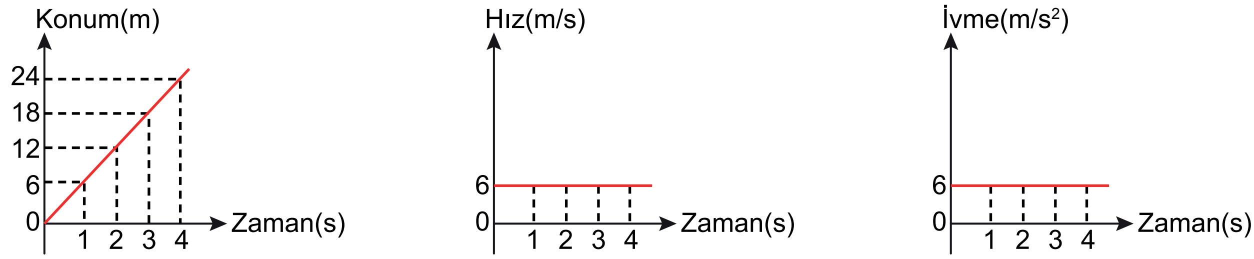
Buna göre, cismin ivmesi kaç m/s^2'dir?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

32. Doğrusal bir yolda hareket etmekte olan araca ait konum-zaman tablosu verilmiştir.

Zaman(s)	0	1	2	3	4
Konum(m)	0	6	12	18	24

Araç için çizilen konum - zaman, hız - zaman ve ivme - zaman grafikleri verilmiştir.

I. II. III.

Buna göre, araç için çizilen grafiklerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

33. Sınıfta, Zeynep Öğretmen öğrencilerinden temas gerektiren ve temas gerektirmeyen kuvvetlerle ilgili örnekler vermelerini istemiştir.

Öğrenciler;

Büşra : İki mıknatısın birbirini itmesini sağlayan kuvvet, temas gerektirmeyen bir kuvvettir.

Sena : Sıvının içindeki bir cisme, sıvı tarafından uygulanan kaldırma kuvveti, temas gerektiren bir kuvvettir.

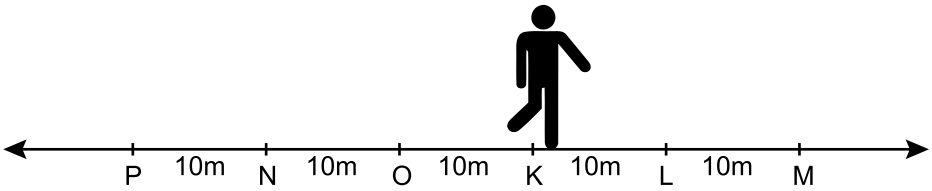
Osman : Sürtünmeli bir yüzeyde hareket eden cisme uygulanan sürtünme kuvveti, temas gerektirmeyen bir kuvvettir.

örneklerini vermiştir.

Buna göre, hangi öğrencilerin verdiği örnek doğrudur?

A) Yalnız Büşra
B) Yanız Sena
C) Büşra ve Sena
D) Büşra ve Osman
E) Büşra, Sena ve Osman

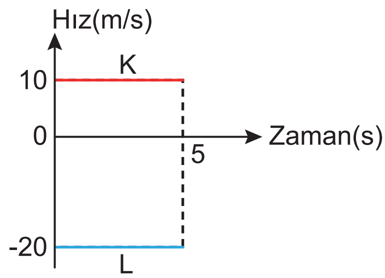
34. Noktalar arası uzunluğun 10 metre olduğu doğrusal bir yolun K noktasında durmakta olan Can, önce M noktasına varıyor, sonra geri dönerek P noktasına ulaşıyor.

Buna göre, Can'ın aldığı toplam yol ve yer değiştirmesi kaç metre olmuştur?

	Alınan ToplamYol	Yer değiştirme
A)	70	20
B)	30	70
C)	30	60
D)	60	30
E)	70	30

35. Doğrusal bir yolda, aynı noktadan harekete başlayan K ve L araçları için hız - zaman grafiği şekildeki gibidir.

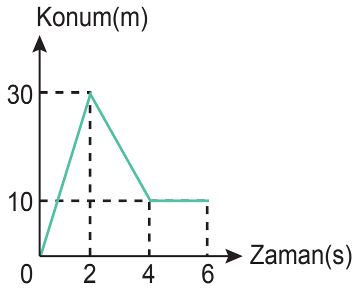

Buna göre, araçların 5 saniyelik hareketleri için hangisi yanlıştır?

A) K aracı sabit hızlı hareket etmiştir.
B) L aracı yavaşlayan hareket yapmıştır.
C) L aracının aldığı toplam yol 100 m'dir.
D) 5. s sonunda araçlar arasındaki mesafe 150 m'dir.
E) K ve L araçları, birbirine zıt yönde hareket etmişlerdir.

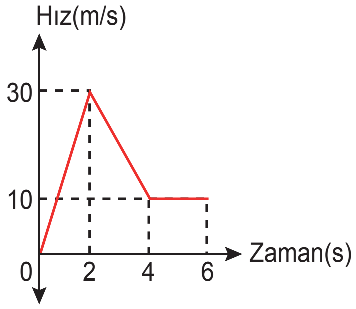
36. Konum, bir nesnenin referans noktasına göre bulunduğu yere denir.

Yatay bir yolda hareket eden aracın konum - zaman grafiği şekildeki gibidir.

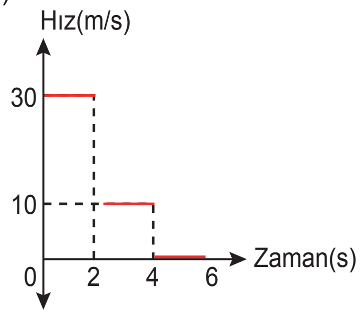

Buna göre, araca ait hız - zaman grafiği hangisi gibi olur?

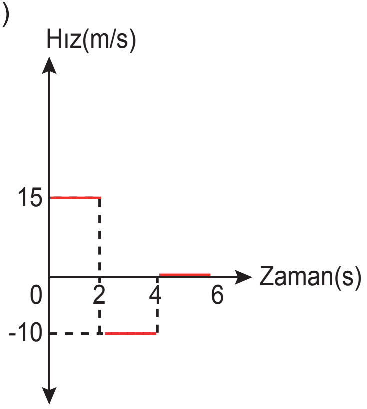
A)

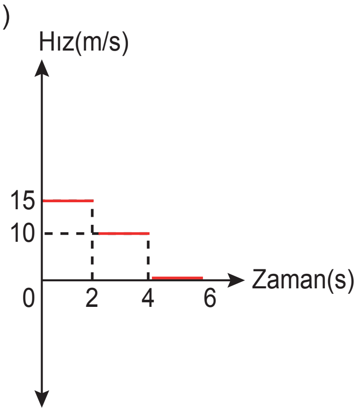
B)

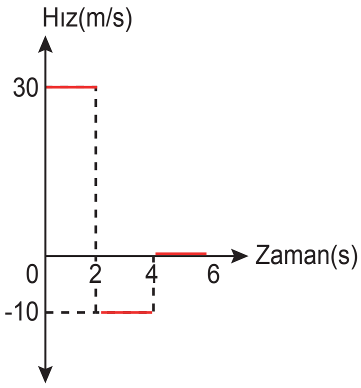
C)

D)

E)

FİZİK
CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite	3. Ünite	
1. E	1. C	1. B	29. D
2. C	2. D	2. A	30. E
3. A	3. D	3. A	31. B
4. E	4. E	4. D	32. D
5. D	5. E	5. D	33. C
6. D	6. E	6. A	34. E
7. D	7. D	7. B	35. B
8. C	8. C	8. E	36. C
9. E	9. E	9. E	
10. C	10. D	10. D	
11. C	11. E	11. E	
12. C	12. C	12. E	
13. E	13. D	13. A	
14. D	14. D	14. B	
15. E	15. C	15. E	
16. E	16. C	16. C	
	17. C	17. D	
	18. B	18. C	
	19. E	19. D	
	20. A	20. D	
	21. A	21. C	
	22. D	22. D	
	23. E	23. B	
	24. C	24. C	
	25. A	25. E	
	26. D	26. C	
	27. D	27. D	
	28. B	28. A	

9. SINIF

KİMYA

1. Ünite

1. Tabloda simya ve kimya ile ilgili bazı bilgiler verilirken hata yapılmıştır.

Simya	Kimya
I. Bir bilim dalı değildir.	IV. Deneysel yöntemlerle çalışır.
II. Sistematik bilgi birikimi sağlar.	V. Teorik temelleri vardır.
III. Deneme-yanılma yöntemine dayanır.	VI. Değersiz metallerin altına dönüştürülebileceği düşünülmüştür.

Tablodaki hatayı düzeltmek için kaç numaralı bilgilerin yeri değiştirilmelidir?

A) I - VI B) II - V C) III - IV D) II - VI E) I - VI

2. Madde örneklerinin yapısında bulunan kimyasal maddelerin tür ve miktarlarının saptanması çalışmalarını yapan kimya disiplini aşağıdakilerden hangisidir?

A) Organik kimya B) Analitik kimya C) Biyokimya D) Fizikokimya E) Endüstriyel kimya

3. Aşağıda verilen element adlarından hangisinin sembolü yanlıştır?

	Element adı	Element sembolü
A)	Hidrojen	H
B)	Alüminyum	Al
C)	Karbon	C
D)	Potasyum	P
E)	Kalsiyum	Ca

4. Yanda verilen güvenlik uyarı işaretinin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zehirli B) Patlayıcı C) Aşındırıcı D) Çevreye zararlı E) Radyoaktif

5. Simya, değersiz madenleri altına çevirme, bütün hastalıkları iyileştirme ve hayatı sonsuz biçimde uzatacak ölümsüzlük iksirini bulma amaçlarına dayanan çalışmalardır. Simyacılar bu çalışmalar sırasında, deneme - yanılma yoluyla günümüzde de kullanılan bazı maddeleri ve laboratuvar tekniklerini keşfetmişlerdir.

Kimya bilimi ise diğer müspet bilimler gibi insan yaşamını her alanda kolaylaştırmayı amaçlar. Bunun için problem belirler, gözlem yapar, hipotez kurar ve kontrollü deney yaparak bilgi birikimini oluşturur.

Bu metne göre,

I. Simyacıların çalışmaları teorik temellere ve mantıklı amaçlara dayanmaz.
II. Kimya bilimi, deneylerinde bilimsel çalışma basamaklarını kullanır.
III Simyacıların kimya bilimine katkıları olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

6. Simyacılar günümüzde de geçerliliği olan damıtma, çözme, yumuşatma, süblimleştirme, süzme, dinlendirerek çöktürme, eritme, mayalandırma, özütleme gibi yöntemleri keşfedip kullanmışlardır.

Buna göre, aşağıdaki işlemlerde kullanılan yöntemlerden hangisi simyacılar tarafından <u>keşfedilmemiştir</u>?

A) Kireç taşından sönmemiş kireç elde edilmesi
B) Şeker pancarından şeker elde edilmesi
C) Yağmur suyunun dinlendirilmesi
D) Pişmiş makarnanın suyunun alınması
E) Petrolden benzin üretilmesi

7. Kimyanın bilim olma süreci MÖ 3000 yıllarında başlayıp kökeni ilkel toplumlara ve uygarlıklara kadar uzanır. Mezopotamya, Çin, Hint dönemlerinde yapılan çalışmalar simyadan kimyaya doğru hareket edilmesini kolaylaştırmıştır. Mezopotamyalılar sağlığa önem vermiş, bitkilerin özellikle kök, sap, meyve yapraklarını ilaç olarak kullanmışlardır. İlaçların hazırlanmasında öğütme, kaynatma, çalkalama, yıkama, özütleme, çözme gibi fiziksel yöntemler kullanılmıştır. Çinli simyacılar damıtma tekniği ile bazı maddeleri üretmişlerdir. Hint uygarlığında çanak çömlek yapımı, bunların pişirilmesi, boyar maddelerin hazırlanması gibi çalışmalar yapılmıştır. Simya döneminde yapılan bu çalışmalar deneme - yanılma yöntemine dayalıdır. Bu dönemin en büyük özelliği sistematik bilgi birikimi sağlamamasıdır. Kimya bilimi ise, sistematik bilgi birikimi sağlar, bilimsel deneylerden elde edilen veriler ile sonuçlara ulaşır. Kimya bilimi ile maddenin genel yapısı anlaşılmış, birçok yeni madde sentezlenmiştir.

Bu metne göre,

I. Simya ve kimya dönemlerinde yeni maddeler keşfedilmiştir.
II. Mezopotamya, Çin ve Hint dönemindeki simya çalışmalarının temel hedefi insan sağlığına yöneliktir.
III. Simya dönemindeki çalışmalar deneysel gelişmelere katkı sağlamıştır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

8. Simyacılar “kırmızı iksir” adını verdikleri karışım ile değersiz metalleri altına dönüştürmeye çalışmışlardır. Metalin altına dönüşmesi aşama aşamadır, metal önce hamdır, arındırılır, tamamen arındıktan sonra altın olabilmektedir. Tarih boyunca simyanın başarısı kanıtlanamamış, ulaşılmak istenen hedefler rivayetlerden öteye geçememiştir. Simyacıların çalışmalarını ehil olmayan kişilerden koruma istekleri sebebiyle, arkalarında bıraktıkları karışık terim ve şekillerin deşifrelerinin zorluğu bu uğraşın incelenmesini de zorlaştırmaktadır.

Verilen metne göre simya dönemi için,

I. Bilgi birikimi olmamıştır.
II. Yapılan çalışmalar mantıklı sonuçlara ulaşmamıştır.
III. Simyacılar bütün metallerin altına dönüştürülebileceğine inanmışlardır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

9. Simya döneminde bulunan bazı maddeler ve bu maddelerin kullanım alanları tablodaki gibidir.

Simyacıların bulduğu bazı maddeler	Simya döneminde kullanım alanları
Zaç yağı	Metal işleme, boyacılık, gübre üretiminde
Şap	Deri ve kağıt endüstrisinde, tıpta ve tekstilde ip boyamada
Göz taşı	Hastalıklardan korunmada, zehirlenen insanların rahatlatılmasında
Kıbrıs taşı	İpek ve yün iplikleri boyamada
Tuz	Gıda, dericilik, hayvan besiciliği ve yemeklerde
Kil	Toprak kap, seramik-porselen yapımında

Buna göre,

I. Simya döneminde kullanılan bazı maddelerin yeni kullanım alanları modern kimya bilimi ile ortaya çıkmıştır.
II. Simyacılar insan hayatını kolaylaştıran çalışmalar yapmışlardır.
III. Simyacılar buldukları maddelerin farklı kullanım alanlarını bilimsel çalışma metotları ile keşfetmişlerdir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

10. Alman simyacı Hennig Brand’in de bütün simyacılar gibi tek amacı, hayatın anlamı ve herhangi bir nesnenin altına çevrilmesinin anahtarı olan felsefe taşını bulmaktı. Brand o dönemde çok fazla insan idrarı toplayarak mayalanmaya bıraktı, sonrasında ısıtıp, kuru damıtma işlemi gerçekleştirerek mum benzeri beyaz bir madde elde etti. Karanlıkta ve kapalı bir şişe içerisinde olmasına rağmen parlayan bu maddeye, Yunanca “ışık taşıyan” anlamına gelen fosfor ismini verdi.

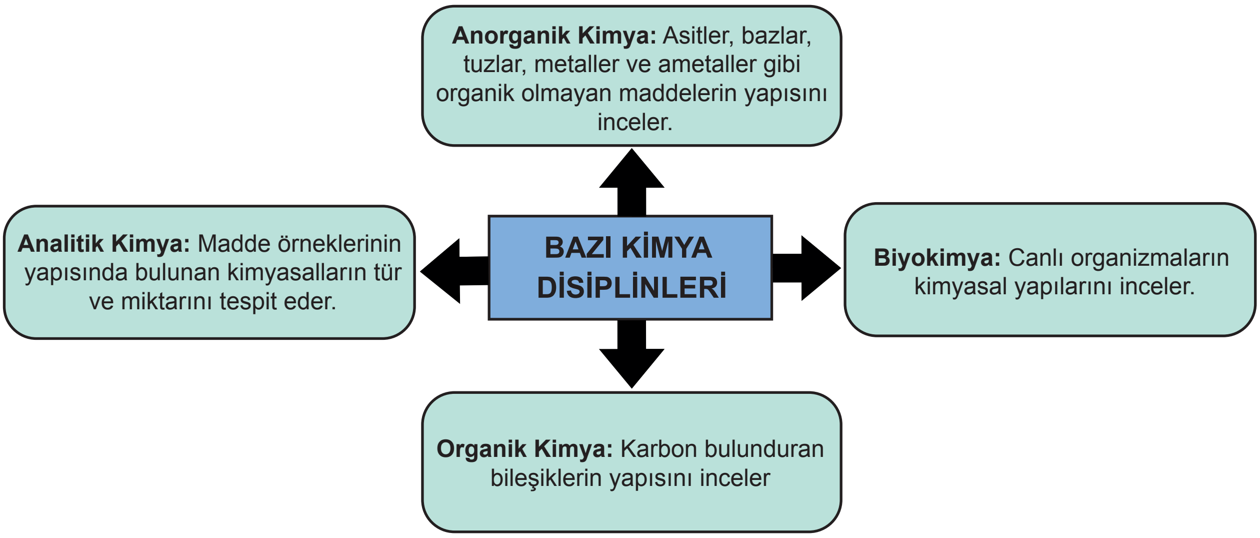
Bu metne göre,

I. Bilimsel çalışma süreci sonucunda fosfor elementi bulunmuştur.
II. Simyacıların en önemli amacı felsefe taşını bulmak olmuştur.
III. Hennig Brand yapmış olduğu çalışmada günümüzdeki laboratuvar tekniklerini kullanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

11. Bir lise öğrencisi olan Enes, meslek seçimi için araştırma yapıyor ve kimya biliminin uğraş alanlarını incelerken bazı kimya disiplinleri ile ilgili şekildeki bilgilere ulaşıyor.

Ailesi çiftçilikle uğraşan Enes'in dikkatini aşağıdaki internet haberi çekiyor.

UNUTMAYIN Kİ, BAHÇENİZE YAPILAN TAHLİL, İNSANA YAPILAN GENEL SAĞLIK KONTROLÜ GİBİDİR.

Tarımsal faaliyetlerde amaç, birim alandan daha fazla ve nitelikli ürün almaktır. Tarım sektöründe azot, fosfor ve potasyumlu gübrelerin giderek artan miktarlarda kullanılması, diğer besin elementlerine olan ihtiyacı yükseltmiş ve magnezyum, kükürt gibi besin elementlerinin noksanlıkları görülmeye başlanmıştır.

Çevreyi kirletmeden, birim alanda amaçlanan verimi azaltmadan, ürün kalitesini bozmadan bitki ve ürün gelişimi sağlamak, dengeli bir gübreleme ile mümkündür. Bilinçli ve dengeli bir gübrelemenin ilk adımı ise toprak analizleri ile bitkinin beslenme düzeyinin belirlenmesi ve buna göre gübreleme programları hazırlanmasıdır.

Haberdeki çalışmalarla kimya bilimi arasındaki ilişkiyi değerlendiren Enes,

I. Toprak analizleri için yapılan işlemler analitik kimyanın alanına girer.

II. Azot, fosfor ve potasyumun bitki yapısına etkisini biyokimya inceler.

III. Gübreleme programı anorganik kimyanın çalışma alanıdır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşabilir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

12.

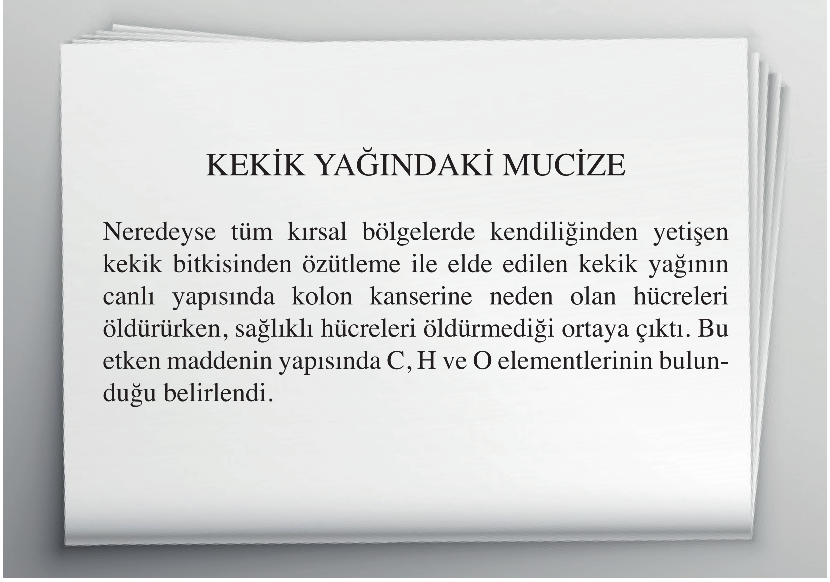
İslam dünyasında kimya biliminin temelini atan Cabir bin Hayyan, kurduğu laboratuvarda maddeleri saflaştırarak elementleri elde etmeye çalışmış, araştırmalarını deney ve matematik temelleri üzerine yapmıştır. Bazı bitki ve minerallerden arsenik tozu, sitrik asit, asetik asit, sülfürik asit, nitrik asit ve hidrojen klorür gibi maddeleri keşfetmiştir. Daha sonraki çalışmalarında nitrik asit ile hidrojen klorür maddelerini 1/3 oranında kullanarak "kral suyu" adı verilen altın ve platin gibi soy metalleri çözen karışımı da elde etmiştir.

Cabir bin Hayyan'ın bu çalışmaları kimyanın hangi alt disiplini ile daha çok ilgilidir?

A) Analitik Kimya B) Anorganik Kimya C) Biyokimya

D) Fizikokimya E) Organik Kimya

13.

KEKİK YAĞINDAKİ MUCİZE

Neredeyse tüm kırsal bölgelerde kendiliğinden yetişen kekik bitkisinden özütleme ile elde edilen kekik yağının canlı yapısında kolon kanserine neden olan hücreleri öldürürken, sağlıklı hücreleri öldürmediği ortaya çıktı. Bu etken maddenin yapısında C, H ve O elementlerinin bulunduğu belirlendi.

Gazete haberindeki araştırmada,

I. analitik kimya,

II. organik kimya,

III. biyokimya

kimya alt disiplinlerinden hangileri ile çalışılmıştır?

A) Yalnız III. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

14. Tabloda elementlerin sembollerinin latince isimlerinden türetilmesine ait bazı örnekler verilmiştir.

Elementin türkçe adı	Elementin latince adı	Elementin sembolü
Karbon	Carboneum	C
Azot	Nitrogenium	N
Sodyum	Natrium	Na
Bor	Borium	B

Buna göre aşağıdaki elementlerden hangisinin sembolü <u>yanlıştır</u>?

	Elementin türkçe adı	Elementin latince adı	Elementin sembolü
A)	Bakır	Cuprum	Cu
B)	Neon	Neon	Ne
C)	Berilyum	Beriylium	Be
D)	Baryum	Barium	Br
E)	Nikel	Niccolum	Ni

15. Tabloda yer alan bileşikler, bir elementin sembolü en az iki farklı bileşiğin formülünde yer alacak şekilde kimya laboratuvarındaki dolaba yerleştirilmek isteniyor.

Bileşik formülü	Yaygın adı
H_2O	Su
HCl	Tuz ruhu
$NaHCO_3$	Yemek sodası
HNO_3	Kezzap
$CaCO_3$	Kireç taşı
H_2SO_4	Zaç yağı
NH_3	Amonyak
$Ca(OH)_2$	Sönmüş Kireç
CaO	Sönmemiş Kireç
NaCl	Yemek tuzu
CH_3COOH	Sirke asidi

Buna göre hangi bileşik dolapta yer alamaz?

A) Zaç yağı B) Tuz ruhu C) Kezzap D) Kireç taşı E) Su

16. Elif, element sembollerinin nasıl oluşturulduğu ile ilgili bir araştırma yapmış ve şu bilgileri elde etmiştir:

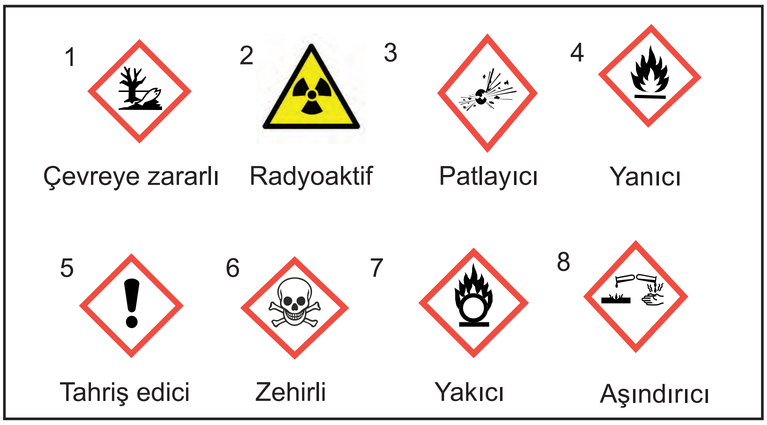
- Element sembolleri oluşturulurken Latince adının ilk harfi veya ilk iki harfi esas alınır.
- Tek harfli sembollerde harf büyük, iki harfli sembollerde ilk harf büyük ikinci harf küçük yazılır.

Elementin türkçe adı	Elementin latince adı
Nikel	Niccolum
Karbon	Carboneum
Bakır	Cuprum
Kalsiyum	Calcium
Sodyum	Natrium
Potasyum	Kalium
Kükürt	Sulphurium
Silisyum	Silicium

Bu bilgilere göre Elif'in tablodaki elementlerin sembollerini yazarken ulaştığı sonuçlardan hangisi doğrudur?

A) Sembolü K harfi ile başlayan iki tane element vardır.
B) Potasyum elementinin sembolü P'dir.
C) Sodyum ve nikel elementlerinin sembolleri aynı harfle başlar.
D) Sembolü S harfi ile başlayan bir tane element vardır.
E) Bakır elementinin sembolü Ba'dır.

17. Kimyada kullanılan sağlık ve güvenlik amaçlı temel uyarı işaretleri şekildeki gibidir.

Günlük hayatta kullanılan bazı maddelerin üzerindeki güvenlik uyarı işaretleri tabloda verilmiştir.

Kimyasal madde	Ambalaj üzerindeki uyarı işaretleri
Kolonya	
Fırın temizleyici	
Deterjan	
Kireç çözücü	

Buna göre,

I. Deterjan doğayı kirletir.
II. Kolonya ve fırın temizleyici alevden uzak tutulmalıdır.
III. Kireç çözücü kullanılırken koruyucu eldiven takılmalıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

18. Kimya laboratuvarında bulunan bazı kimyasalların üzerinde aşağıdaki etiketler vardır.

A kimyasalı

B kimyasalı

Buna göre,

I. A kimyasalı ile çalışılırken eldiven kullanılmalı ve alevle kimyasal maddeye yaklaşılmamalıdır.

II. B kimyasalı ile çalışılırken çıplak elle temas edilmemeli ve koklanmamalıdır.

III. B kimyasalı ile çalışıldıktan sonra atıklar hemen lavaboya dökülmelidir.

IV. A ve B kimyasalları ile çalışılırken gözlük, önlük, eldiven gibi koruyucu ekipmanlardan yararlanılmalıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV. D) I, II ve IV. E) I, II, III ve IV.

19.

Çamaşır suyu kimyasal adı sodyum hipoklorit olan temizlik ve hijyen amacıyla kullanılan bir maddedir. Temizlik sırasında oldukça kolaylık sağlamasına rağmen tahriş edici özelliği vardır. Kullandığımız çamaşır sularının kanalizasyon sularına karışması doğaya zarar verir. Hava, su ve toprağı kirlettiği gibi kullandığımız kıyafetler üzerinde aşındırıcı etki gösterir.

Verilen bilgilere göre evlerimizde kullandığımız çamaşır sularının ambalajlarında hangi güvenlik uyarı işaretlerinin bulunması gerekir?

A)

B)

C)

D)

E)

20. Değişik şekillerde vücuda alınan kimyasal maddeler bazen hemen, bazen de yıllar içinde zehirli ve zararlı etkilerini gösterebilir. Bu etkilerden bazıları yorgunluk, kansızlık, unutkanlık, mide ağrıları, gözde sulanma, kızarıklık, alerji gibi hemen ortaya çıkabilen rahatsızlıklardır. Endüstride kullanılan pek çok üründe ağır metaller (alüminyum, arsenik, kadmiyum, krom, kurşun, nikel, cıva ve çinko) ve zararlı kimyasallar bulunur. Örneğin civa böbrek, sinir sistemi, beyin fonksiyonlarında bozulmaya, DNA'da hasarlara, akciğerlerde ve gözde tahrişe, deri döküntülerine, kusma ve ishal gibi zararlı etkilere neden olabilir. Kurşun en zararlı dört metalden birisi olup hemoglobinin yapısında ve sinir sisteminde bozunmaya, kan basıncında yükselmeye, böbrek ve beyin hasarlarına neden olabilir.

Verilen bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Elementlerin eksikliğinde canlı metabolizması herhangi bir reaksiyon göstermez.
B) Ağır metaller vücutta biriktiğinde çeşitli hastalıklara yol açabilir.
C) Elementlerin insan sağlığı üzerinde sadece olumlu etkileri vardır.
D) Bütün metallerin canlılar üzerinde vücut fonksiyonlarını güçlendirici etkisi vardır.
E) Ağır metaller yalnızca doğaya zarar verir.

21. Betül son zamanlarda aşırı streslidir. Konsantrasyon bozukluğu yaşamakta, kendisini uykusuz ve yorgun hissetmekte, tırnaklarında çabuk kırılmalar olmakta ve bacak kaslarına ani kramplar girmektedir.

Bu şikayetlerinin sebebini öğrenmek isteyen Betül doktor randevusu almış ama randevu gününe kadar kendisi de internetten araştırma yaparak şu bilgilere ulaşmıştır:

Element	İnsan sağlığı için önemi	Bulunduğu besinler
Na (Sodyum)	Kas ve sinir fonksiyonlarının sağlıklı bir şekilde çalışması, vücut sıvılarının nötrlük düzeyinin korunmasında görev alır.	Kereviz, fındık, ceviz, deniz ürünleri
K (Potasyum)	Vücuttaki sıvıların iyon dengesini ve yoğunluğunu korumada, kandaki glikoz seviyesini düzenlemede, sinir işlevlerinin çalışmasında, hormonların kontrolünde görev alır.	Patates, mercimek, barbunya, fasülye, havuç suyu
Fe (Demir)	Beynin normal çalışabilmesi için gereklidir. Vücudumuzda oksijen taşıyan, kana kırmızı renk veren hemoglobinin ve bazı enzimlerin temel parçasıdır.	Kırmızı et, yumurta, kabuklu yemişler, kurubaklagiller
Ca (Kalsiyum)	Kemiklerin ana bileşenidir. İskelet ve dişlerin korunması, metabolik fonksiyonların yönetimi için gereklidir. Sinir ve kasların işlevlerine de yardımcı olur.	Yoğurt, peynir, fasülye, mercimek, badem
Mg (Magnezyum)	Kemiklerin, dişlerin, kasların ve sinirlerin gelişmesinde önemlidir. Doğal stres önleyici olan magnezyum enerji gerektiren metabolik olaylarda da yer alır.	Kuruyemişler, ıspanak, domates, muz, baklagiller

Tabloya göre Betül,

I. Na, K, Ca veya Mg eksikliğinden dolayı bacaklarıma ani kramplar giriyor olabilir.
II. Etli kuru fasulye ve yumurtayı daha sık yersem konsantrasyon bozukluğu yaşamayabilirim.
III. Tırnaklarımın çabuk kırılmasının sebebi kalsiyum eksikliği olabilir.
IV. Kuruyemiş ve muz tüketerek aşırı stresimi önleyebilirim.

çıkarımlarından hangilerine ulaşabilir?

A) Yalnız IV. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III. E) I, II, III ve IV.

22. Kimya laboratuvarında deneye başlamadan önce yapılacak deney ile ilgili teorik bilgiler ve kullanılacak malzemeler hakkında bilgi sahibi olunmalıdır. Bazı malzemeler çözelti hazırlama, hazırlanan maddeleri saklama gibi amaçlarla kullanılırken, bazı malzemeler karıştırma, ayırma, süzme gibi amaçlarla kullanılır.

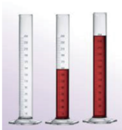
Bu malzemelerden bazıları ve kullanım alanları şöyledir:

Cam balon: Çözeltilerin hazırlanması, saklanması, ısıtma, kaynatma, bazı kimyasal reaksiyonların gerçekleştirilmesi işlemlerinde kullanılır.

Balon joje: Belli derişimde çözeltilerin hazırlanmasında ve saklanmasında kullanılır. Boyun kısmında kabın ölçü çizgisi bulunur. Balon joje ile sıvı hacimleri hassas olarak ölçülür.

Mezür: Saf sıvı ve çözeltilerin yaklaşık hacimlerinin ölçülmesi veya aktarılmasında kullanılır.

Beherglas: Çözelti hazırlama, maddelerin karıştırılması, aktarılması, ısıtma ve kristallendirme gibi işlemlerde kullanılır.

Erlenmayer: Çözelti hazırlanması ve saklanması, kristallendirme, titrasyon işlemi vb. amaçlar için kullanılır.

Verilen bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Çözelti hazırlarken sadece beherglas kullanılır.
B) Cam balon, sıvıların yoğunluğunu ölçmek için kullanılabilir.
C) Sıvıların çok hassas hacim ölçümlerinde mezür kullanılmaz.
D) Hazırlanan çözeltiler sadece balon jojede saklanabilir.
E) Erlenmayerde sıcak çözeltiler saklanamaz.

23. Zeytinyağlı sabun yapımı:

15 gram NaOH katısı 30 mL saf suda tamamen çözülerek çözelti hazırlanır. 120 mL zeytinyağı 40ºC'a kadar ısıtılır ve üzerine NaOH çözeltisi eklenerek jel kıvamı oluşuncaya kadar karıştırılır. Oluşan karışım kalıplara dökülür. Yeterince beklendikten sonra kullanıma hazır şekilde kalıplardan çıkarılır.

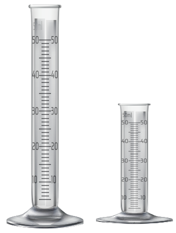
Zeynep okulundaki laboratuvarda aşağıdaki malzemeleri kullanarak sabun yapmak istiyor.

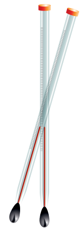
Sacayağı
Metalden yapılmış, üç ayağı olan malzemedir. Üzerine cam madde konarak içindeki madde ısıtılır.

İspirto ocağı
Isıtma deneylerinde kullanılan, cam gövde, fitil, alüminyum fitil tutucu ve kapaktan meydana gelen laboratuvar aracıdır.

Dereceli silindir (Mezür)
Üzerinde mL cinsinden bölmeler bulunan cam malzemedir. Saf sıvı ve çözeltilerin hacminin ölçülmesi veya aktarılmasında kullanılır.

Termometre
Sıcaklık ölçmeye yarayan dereceli cam malzemedir. Deneylerde reaksiyon ortamının sıcaklığını ölçmek için kullanılır.

Erlenmayer
Koni şeklinde, ağız kısmına doğru daralan cam malzemedir. Çözelti hazırlanması ve saklanması, kristallendirme, titrasyon işlemi vb. amaçlar için kullanılır.

Beherglas
Yüksek sıcaklığa dayanıklı temper camdan üretilmiş malzemedir. Çözelti hazırlama, maddelerin karıştırılması, aktarılması, ısıtma ve kristallendirme gibi işlemlerde kullanılır.

Deney tüpü
Değişik çaplarda ince uzun, 100 °C sıcaklığa dayanabilen camdan yapılmış malzemedir. Laboratuvarda sıkça kullanılır.

Baget
Çubuk şeklinde cam malzemedir. Karışımların hazırlanması sırasında maddeleri karıştırmak için kullanılır.

Buna göre Zeynep'in hangi malzemeyi kullanmasına gerek yoktur?

A) Baget B) Mezür C) Beherglas D) Deney tüpü E) Sacayağı

24. İnsan sağlığı için gerekli birçok minerali içeren kaya tuzunu kumdan ayırmak isteyen Alp, aşağıdaki deneyi uygulamıştır;

- Şekildeki kum-tuz karışımının üzerine saf su ekleyip tuzun suda çözünmesini sağlamıştır.

- Tuzlu su-kum karışımını süzüp, süzgeç kağıdında kumun kalmasını sağlamıştır.

- Tuzlu suyu ısıtıp suyu buharlaştırmış ve tuzu elde etmiştir.

Alp bu deneyde aşağıdaki malzemelerden hangisini <u>kullanmamıştır</u>?

A) Beherglas B) Balon joje C) Baget D) Sacayağı E) Huni

25. Uluslararası spor müsabakalarında, sporcuların yapılan kan ve idrar tahlillerinde yasaklı maddeler tespit edildiğinde, bu sporculara müsabakalardan men cezası verilir.

Sporcuların kan ve idrar gibi madde örneklerinin yapısında bulunan yasaklı maddelerin tür ve miktarlarının tespit edilmesi hangi kimya alt disiplininin ilgi alanıdır?

A) Analitik kimya B) Biyokimya C) Fizikokimya D) Anorganik kimya E) Organik kimya

26. Şekildeki güvenlik uyarı işaretini bulunduran maddeler zehirli (toksik) etkiye sahiptir.

Buna göre,

I. LPG (likit petrol gazı) dolu bir tanker,
II. deodorant,
III. böcek ilacı

maddelerinden hangilerinin üzerinde verilen güvenlik uyarı işareti bulunmalıdır?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

27. Aslı, Berat, Nil, Ekin ve Mert'in meslekleri kısaca şöyle tanıtılmıştır:

Aslı : Organizmaların çevreyle etkileşimlerini gösteren verileri inceliyor.

Berat : Maden filizlerinden metal ve alaşımlarının elde edilmesi alanında çalışıyor.

Nil : Kimyasal maddelerin üretilmesi, geliştirilmesi ve işlenmesi alanlarında çalışıyor.

Ekin : İlaçların analizi ve geliştirilmesi ile ilgili araştırmalar yapıyor.

Mert : Kimyasal bileşikler üzerinde araştırmalar yapıyor.

Buna göre hangilerinin mesleği kimya alanı ile ilgilidir?

A) Berat ve Aslı B) Aslı ve Mert C) Ekin, Nil ve Berat
D) Nil, Berat, Ekin ve Mert E) Mert, Aslı, Ekin ve Nil

9. SINIF

KİMYA

2. Ünite

1. Bütün atom modelleri çeşitli bilimsel çalışmalar ve deneyler yapılarak ortaya atılan görüşlerdir. Bu doğrultuda Dalton, atom içi dolu kürelerdir varsayımı ile ilk atom modelini geliştirmiştir. Daha sonra Thomson, atomu pozitif yüklü küre içindeki negatif yüklü tanecikler olarak belirtmiştir. Rutherford, atom çekirdeği ve etrafında elektronlar şeklinde açıkladığı çekirdekli ve boşluklu atom modeli ile Thomson atom modelini geçersiz hâle getirmiştir.

I II III

Buna göre, atom modellerinin kronolojik olarak doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) I, II, III B) III, I, II C) II, I, III D) III, II, I E) II, III, I

2. Kütle numarası = proton sayısı + nötron sayısı

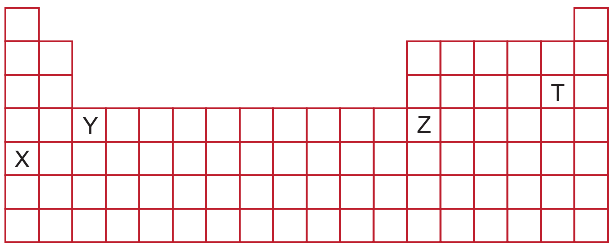
Atom numarası = proton sayısı

Atom numarası = elektron sayısı + iyon yükü

Buna göre, $^{19}_{9}F^{-}$ iyonu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Proton sayısı 9'dur.
B) Kütle numarası 19'dur.
C) Nötron sayısı 10'dur.
D) Atom numarası 9'dur.
E) Elektron sayısı 9'dur.

3. Periyodik sistemde X, Y, Z ve T elementlerinin yerleri belirtilmiştir.

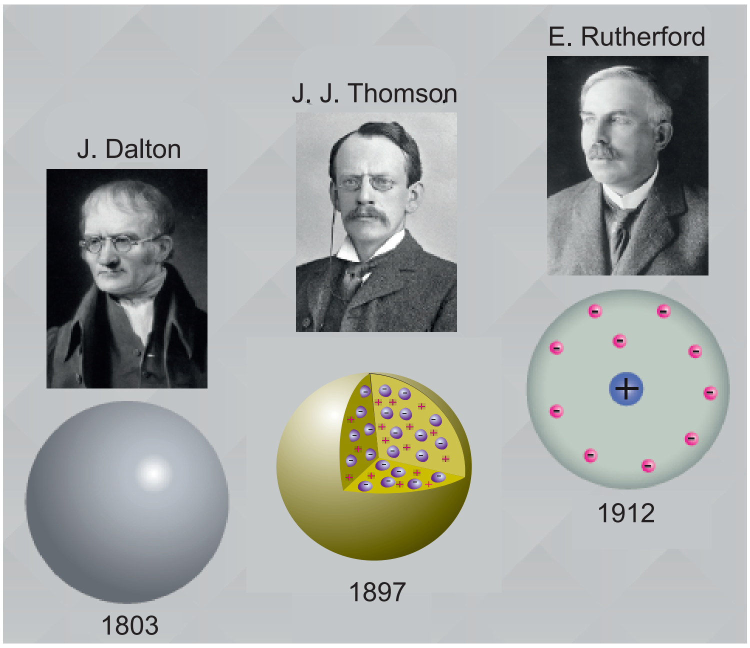
Buna göre,

I. Z, 3. grup elementidir.
II. Y, metaldir.
III. X'in elektron verme isteği T'den fazladır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

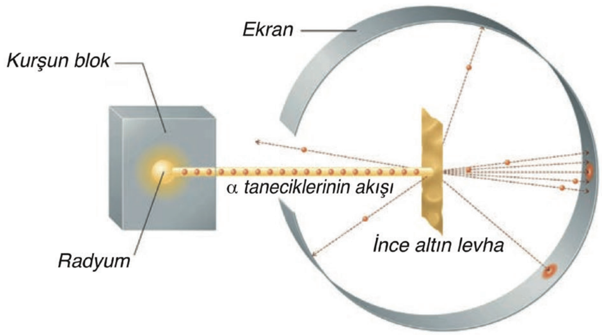
4.

Atom modelleri ile ilgili verilen görselden aşağıdakilerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Atom altı taneciklerden bahseden ilk atom modeli Thomson’a aittir.
B) Dalton atom modeline göre atom parçalanamaz yapıdadır.
C) Atom altı taneciklerin belirli yerleri olduğunu öneren ilk atom modeli, Rutherford atom modelidir.
D) Dalton’a göre bir bileşiği oluşturan elementlerin kütleleri arasında sabit bir oran vardır.
E) Thomson atom modeline göre atomun yapısında sadece (+) ve (–) yüklü tanecikler vardır.

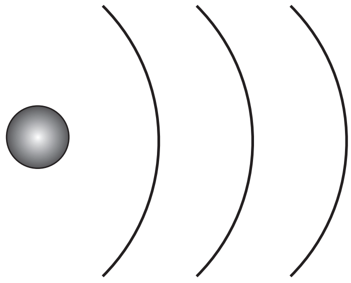
5. Aşağıdaki şekil Rutherford’un altın levha deneyini göstermektedir.

Deneyin amacı, pozitif yüklü olduğu bilinen alfa (α) taneciklerinin altın levhadaki atomların içinden geçerken nasıl davranacağını gözlemlemek ve yorumlamaktır.
Deneyi inceleyen bir öğrenci şekilden yararlanarak aşağıdakilerden hangisini <u>gözlemleyemez</u>?

A) Atomun yapısındaki nötronların varlığını
B) Altın levhaya çarpan taneciklerin hareketini
C) Ekran üzerinde çeşitli izlerin kaldığını
D) Alfa taneciklerinin hareketini
E) Radyumun alfa taneciklerinin kaynağı olduğunu

6. Bohr atom modeline göre elektron, çekirdeğin çevresinde enerji düzeyleri denilen belirli dairesel yörüngelerde hareket eder. Enerji düzeyleri çekirdekten başlanarak n gibi bir tam sayı ile (n=1,2,3...) veya bir harfle (K, L, M...) gösterilir.

Şekil ile ilgili,

- Elektronun enerjisi bulunduğu katmanın enerjisine eşittir.
- Yörüngelerin enerjileri M > K > L şeklinde sıralanır.
- Her elektron en düşük enerjili yörüngede bulunmak ister.
- M yörüngesindeki elektron K yörüngesine geçerken, atom dışarıya ışık yayar.

bilgileri veriliyor.

Buna göre,

I. Çekirdekten uzaklaştıkça elektronun enerjisi artar.

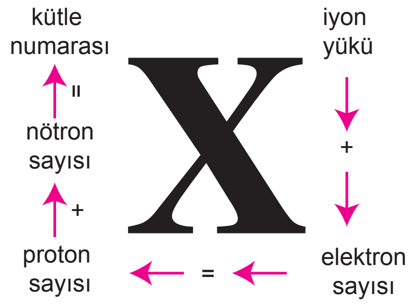
II. Elektronların yörüngeler arasındaki hareketi enerji alışverişi ile gerçekleşir.

III. Yörüngeler arasındaki enerji farkları birbirine eşittir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

7. Bir elementin tüm özelliklerini taşıyan en küçük taneciği atomdur. X atomuna ait bazı bilgiler şekilde gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Proton sayısı 12 olan Mg^{2+} iyonunda 10 tane elektron bulunur.

B) Elektron sayısı 18 olan P^{3-} iyonunun nötron sayısı 16 olduğuna göre kütle numarası 31'dir.

C) Kütle numarası 27, nötron sayısı 14 olan Al^{3+} iyonunun elektron sayısı 13'tür.

D) Kütle numarası 23, nötron sayısı 12 ve elektron sayısı 10 olan bir taneciğin iyon yükü +1'dir.

E) Bir atomun veya iyonun proton sayısını belirleyebilmek için, kütle numarası ve nötron sayısının ya da iyon yükü ve elektron sayısının bilinmesi yeterlidir.

8. Atom altı tanecikler ve atom türleri ile ilgili bazı bilgiler aşağıdaki gibidir.

Atom numarası	Bir element atomunun çekirdeğinde bulunan protonların toplam sayısıdır.
Kütle numarası	Bir elementin proton ve nötron sayılarının toplamıdır.
İzotop atom	Proton sayıları aynı, nötron sayıları farklı olan atomlardır.
İzoton atom	Nötron sayıları aynı, proton sayıları farklı olan atomlardır.
İzoelektronik tanecik	Proton sayıları farklı, elektron sayıları aynı olan tanecikleridir.
İyon	Bir atom elektron aldığında (-) yük, elektron verdiğinde (+) yük ile yüklenir. (+) ya da (-) yüklü taneciklere iyon denir.

a: ${}^{19}_{9}F^{-}$	b: ${}^{23}_{11}Na$	c: ${}^{40}_{20}Ca$
d: ${}^{40}_{18}Ar$	e: ${}^{35}_{17}Cl^{-}$	f: ${}^{24}_{12}Mg$

Buna göre yukarıdaki tanecikler ile ilgili,

I. b ile f izoton atomlardır.

II. a ile e izoelektronik taneciklerdir.

III. c ile d izotop atomlardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yanız I. B) Yanız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

9. Tabloda X, Y ve Z atomlarının proton ve elektron sayıları ile kütle numaraları verilmiştir.

Atom	Proton sayısı	Kütle numarası	Elektron sayısı
X	11	23	10
Y	14	28	14
Z	16	30	18

Buna göre,

I. Y ile Z izoton atomlardır.

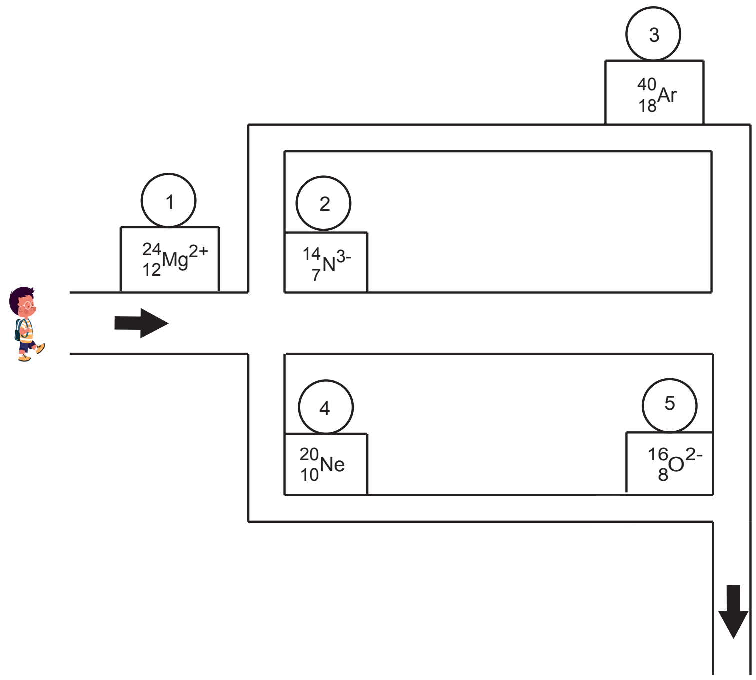
II. X katyon, Z anyondur.

III. X'in nötron sayısı 13'tür.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

10. Aşağıdaki bilgisayar oyununda Orhan $^{23}_{11}Na^{+}$ ile izoelektronik olan taneciklerin bulunduğu duraklara uğrayacaktır.

Orhan oyunun sonunda kaç numaralı durağa uğramamıştır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. $_{25}X^{7+}$, $^{31}Y^{3-}$ ve $_{16}Z^{2-}$ tanecikleri ile ilgili,

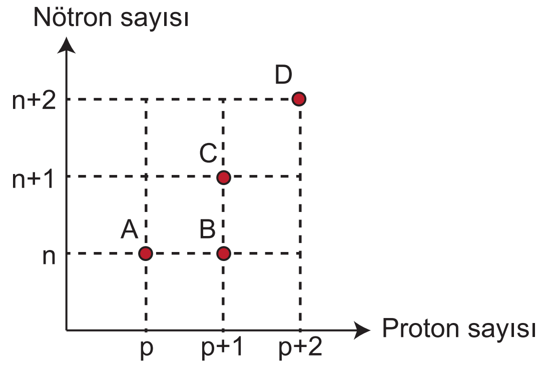
- X^{7+} ve Y^{3-} tanecikleri izoelektroniktir.
- Y^{3-} ve Z^{2-} tanecikleri izotondur.
- X^{7+} taneciğinin nötron sayısı proton sayısından 5 fazladır.

bilgileri veriliyor.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Y'nin proton sayısı 15'tir.
B) Z'nin kütle numarası 34'tür.
C) X^{7+} 'nin nötron sayısı 30'dur.
D) Z^{2-} 'nin toplam tanecik sayısı 50'dir.
E) Kütle numaraları X > Z > Y şeklinde sıralanır.

12. Aşağıda bazı atomların nötron sayısı – proton sayısı grafiği verilmiştir.

Grafikteki A, B, C ve D atomları ile ilgili,

- A ve B atomları izotondur.
- B ve C atomlarının kimyasal özellikleri aynıdır.
- A^{+} ile D^{3+} iyonları izoelektroniktir.
- A, C ve D atomlarının kimyasal özellikleri farklıdır.

bilgileri veriliyor.

Buna göre,

I. Nötron sayıları aynı proton sayıları farklı atomlara izoton atomlar denir.
II. Proton sayıları farklı elektron sayıları aynı taneciklere izoelektronik tanecikler denir.
III. Proton sayıları aynı, nötron sayıları farklı atomlara izotop atomlar denir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

13. Tabloda bazı element atomlarına ait bilgiler verilmiştir.

Element	Katman elektron dağılımı	Periyot numarası	Grup numarası
$_{16}S$	2-8-6	3	16
$_{13}Al$	2-8-3	3	13
$_{3}Li$	2-1	2	1

Bu bilgilere göre,

I. Katman sayısı periyot numarasını verir.
II. Birinci katmanda en fazla iki elektron bulunur.
III. Son katmandaki elektron sayısına her zaman 10 eklenerek grup numarası bulunur.
IV. Nötr atomlarda proton sayısına göre katman elektron dağlımı yazılır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve IV. B) II ve III. C) I ,II ve III . D) I, II ve IV. E) I, II, III ve IV.

14. Atom numarası = proton sayısı

Kütle numarası = proton sayısı + nötron sayısı

İyon yükü = proton sayısı – elektron sayısı

bilgileri kullanılarak tablodaki taneciklerin boş kutucukları tamamlanacaktır.

Tanecik	Elektron sayısı	Nötron sayısı	Atom numarası	Kütle numarası
L	15	15		
T^{2+}		20		40
M^{2-}			16	32
Z^{3-}		7	7	
R^{+}			11	23

Tamamlanmış tabloya göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) L’nin kütle numarası 30’dur.

B) Z^{3-} ile R^{+} ’nın elektron sayıları aynıdır.

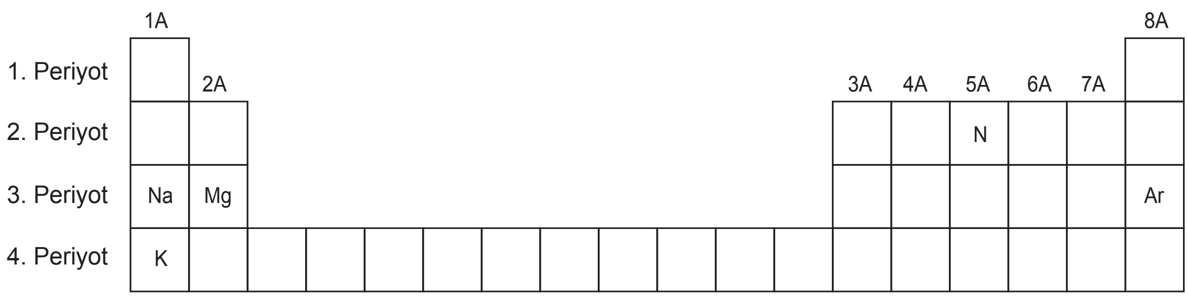
C) R^{+} ’nın nötron sayısı proton sayısından bir fazladır.

D) M^{2-} ’nin nötron sayısı elektron sayısından daha küçüktür.

E) Elektron sayısı en büyük olan T^{2+} ’dır.

15. Elektron katman dağılımındaki katman sayısı periyot numarasını, son katmandaki elektron sayısı A grubu elementlerinin grup numarasını verir.

Aşağıdaki periyodik sistem kesitinde bazı elementlerin yerleri gösterilmiştir.

Buna göre verilen periyodik sistem kesitindeki elemetler ile ilgili,

I. K ve Na elementlerinin son katmanlarındaki elektron sayıları eşittir.

II. Ar elementinin elektron içeren katman sayısı 3’tür.

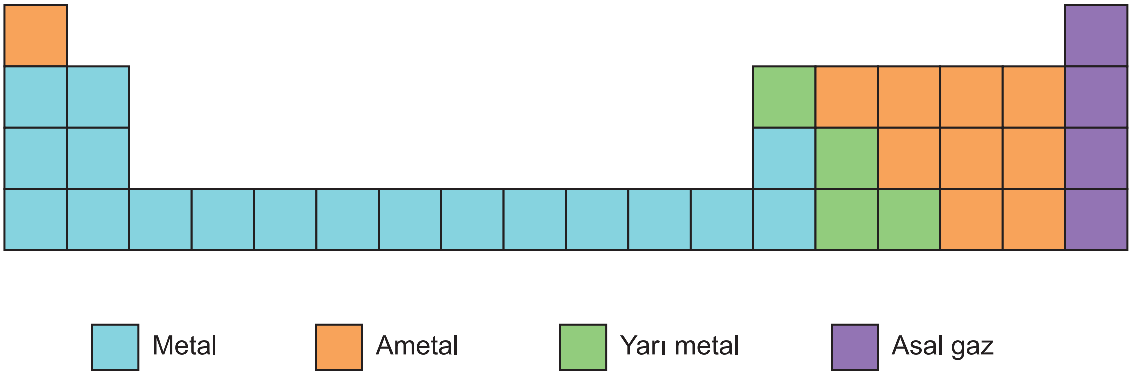
III. N elementinin son katmanında 7 tane elektron bulunur.

IV. Mg elementinin katman sayısı 2, son katmanındaki elektron sayısı 3’tür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II. B) I ve IV. C) I, II ve III. D) II, III ve IV. E) I, II, III ve IV.

16. Periyodik sistem kesitinde elementlerin metal, ametal, yarı metal ve asal (soy) gaz özelliklerine göre renklendirilmesi yapılmıştır.

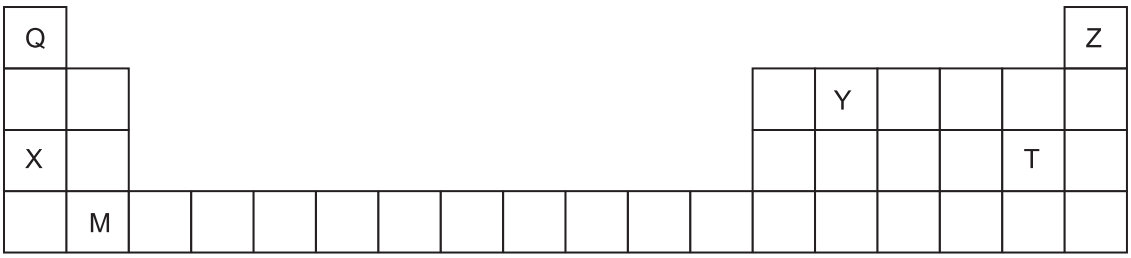
Buna göre,

I. $_{13}X$ elementi iletken olarak kullanılabilir.
II. $_{14}Y$ elementi fiziksel olarak ametallere benzer.
III. $_{8}Z$ elementi doğada moleküler hâlde bulunur.
IV. $_{10}T$ elementinin diğer elementlerle kimyasal bağ oluşturma eğilimi yoktur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II. B) II ve IV. C) II, III ve IV. D) I, III ve IV. E) I, II, III ve IV.

17. Periyodik sistemde yer alan elementler; metal, ametal, yarı metal ve soy gaz olarak sınıflandırılır.

Yukarıda verilen periyodik sistem kesitinde yer alan elementler ile ilgili; X ile M elementlerinin yüzeyleri parlak olup, ısı ve elektriği ilettikleri, Q, Y ve T elementlerinin kendi aralarında oluşturduğu bileşiklerinde elektronlarını ortaklaşa kullandıkları, Z elementinin ise temel hâlde kararlı yapıda olduğu bilinmektedir.

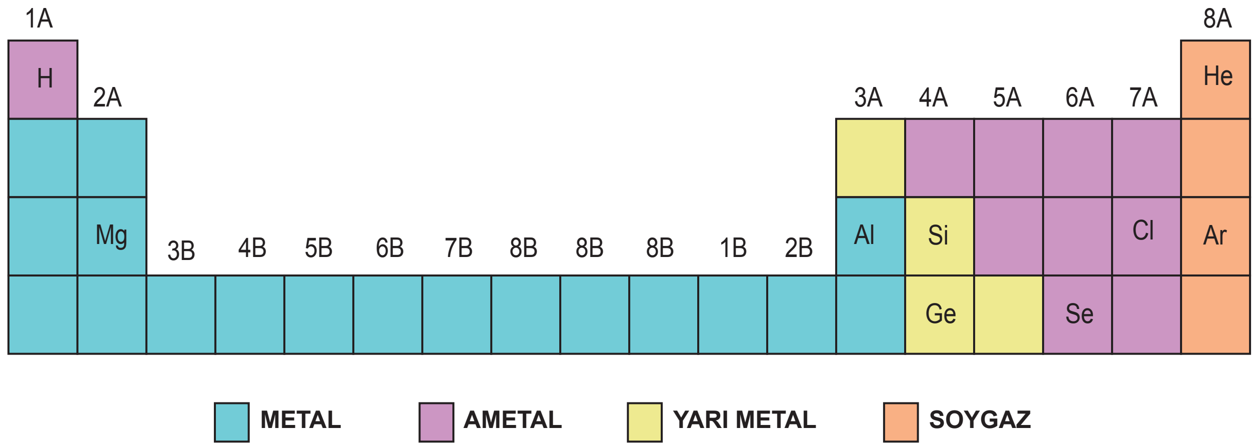
Buna göre,

I. Q ile T kovalent bağlı bileşik oluşturur.
II. X ile Y iyonik bağlı bileşik oluşturur.
III. M ile Z bileşik oluşturmaz.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

18. Şekildeki periyodik sistem kesitinde bazı elementlerin sembolü ve grup numarası gösterilmiştir.

Bu elementlerden Mg, Se, Ge ve He ile ilgili,

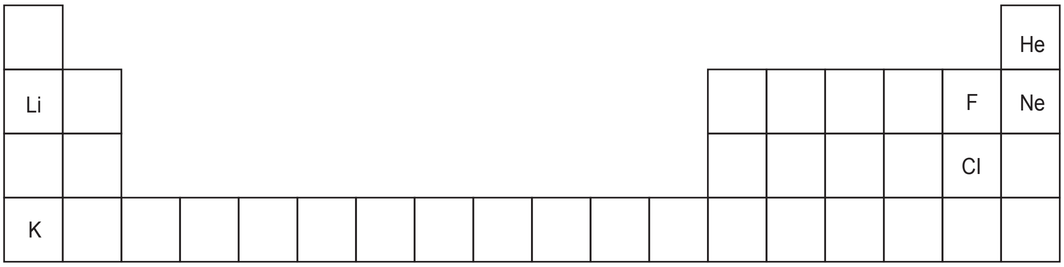
- Mg elementi tel ve levha hâline getirilebiliyor, ısı ve elektriği iyi iletiyor ve bileşiklerinde daima (+) değerlik alıyor.
- Se elementi ısı ve elektriği iletemiyor, doğada moleküler hâlde bulunuyor ve bileşiklerinde (+) veya (–) değerlik alabiliyor.
- Ge elementi elektriği metallerden daha az, ametallerden daha iyi iletiyor, tel ve levha hâline getirilebiliyor ve hem metallerin hem de ametallerin özelliklerini taşıyor.
- He elementi oda koşullarında tek atomlu gaz hâlde bulunuyor, kararlı yapıda olduğundan bileşik oluşturma eğilimi göstermiyor.

bilgileri veriliyor.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Cl elementi bileşiklerinde (+) veya (–) değerlik alabilir.
B) H elementi doğada moleküler hâlde bulunmaz.
C) Si'nin elektrik iletkenliği Al'den azdır.
D) Al elementi tel ve levha hâline getirilebilir.
E) Ar elementi oda koşullarında gaz hâldedir.

19. Periyodik sistemde metal aktiflik atom yarıçapı ile doğru, ametal aktiflik atom yarıçapı ile ters orantılıdır.

Buna göre periyodik sistem kesitinde yerleri gösterilen elementler için aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Ametalik özelliği en büyük olan element Cl’dir.
B) K’nın metalik özelliği Li’den büyüktür.
C) Atom yarıçapı en büyük element K’dır.
D) Ne’nin atom yarıçapı F’ninkinden küçüktür.
E) Atom yarıçapı en küçük olan element He’dir.

20. Tabloda Li, Be, B, Al elementlerine ait bazı iyonlaşma enerjileri verilmiştir.

Element	$İ.E_1$ (kJ/mol)	$İ.E_2$ (kJ/mol)	$İ.E_3$ (kJ/mol)	$İ.E_4$ (kJ/mol)	$İ.E_5$ (kJ/mol)	$İ.E_6$ (kJ/mol)
$_{3}Li$	520,3	7298,5	11815,6			
$_{4}Be$	899,5	1752,2	14849,5	21007,6		
$_{5}B$	800,7	2427,2	3660,0	25027,0	32828,3	
$_{13}Al$	577,6	1816,7	2744,8	11577,5	14831,0	18377,9

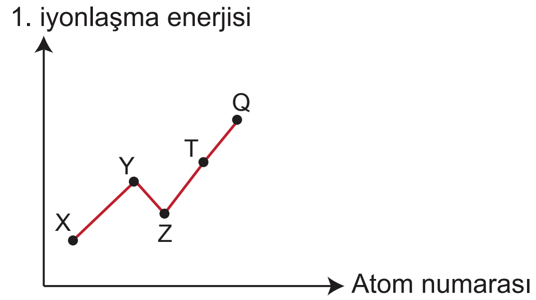
Buna göre aşağıdaki bilgilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Elektron sayıları aynı olan taneciklerden elektron koparmak için gereken enerjiler aynı koşullarda eşit değildir.
B) Soygaz elektron düzenine ulaşan iyondan elektron koparmak için gereken enerji, bir sonraki elektronu koparmak için gereken enerjiden daha azdır.
C) Li elementinin 2. iyonlaşma enerjisinin Be elementinin 2. iyonlaşma enerjisinden fazla olmasının nedeni, Li atomunun değerlik elektron sayısının 1 olmasıdır.
D) Periyodik cetvelin aynı grubunda yukarıdan aşağıya doğru iyonlaşma enerjisi azalır.
E) Al atomunun katman sayısı tablodaki diğer atomlarınkinden fazla olduğundan 1. iyonlaşma enerjisi en düşüktür.

21. Periyodik sistemin aynı periyodunda soldan sağa doğru iyonlaşma enerjisi;

1A < 3A < 2A < 4A < 6A < 5A < 7A < 8A   şeklinde sıralanır.

Grafikte aynı periyotta bulunan X, Y, Z, T ve Q elementlerinin 1. iyonlaşma enerjileri değişimi gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>kesinlikle</u> <u>yanlıştır</u>?

A) X elementi 4A grubunda yer alır.

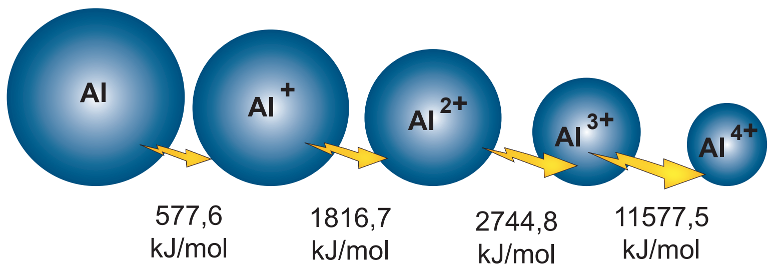
B) Q elementi soy gazdır.

C) T elementinin atom numarası 5'tir.

D) Z elementi toprak metalidir.

E) Y elementinin değerlik elektron sayısı 2'dir.

22. Aşağıda Al elementinin atom ve iyonlarının büyüklükleri, iyon yükleri ve bu taneciklerden elektron koparmak için gereken enerjiler yer almaktadır.

Buna göre,

I. İyon yükü arttıkça elektron koparmak için gereken enerji artar.

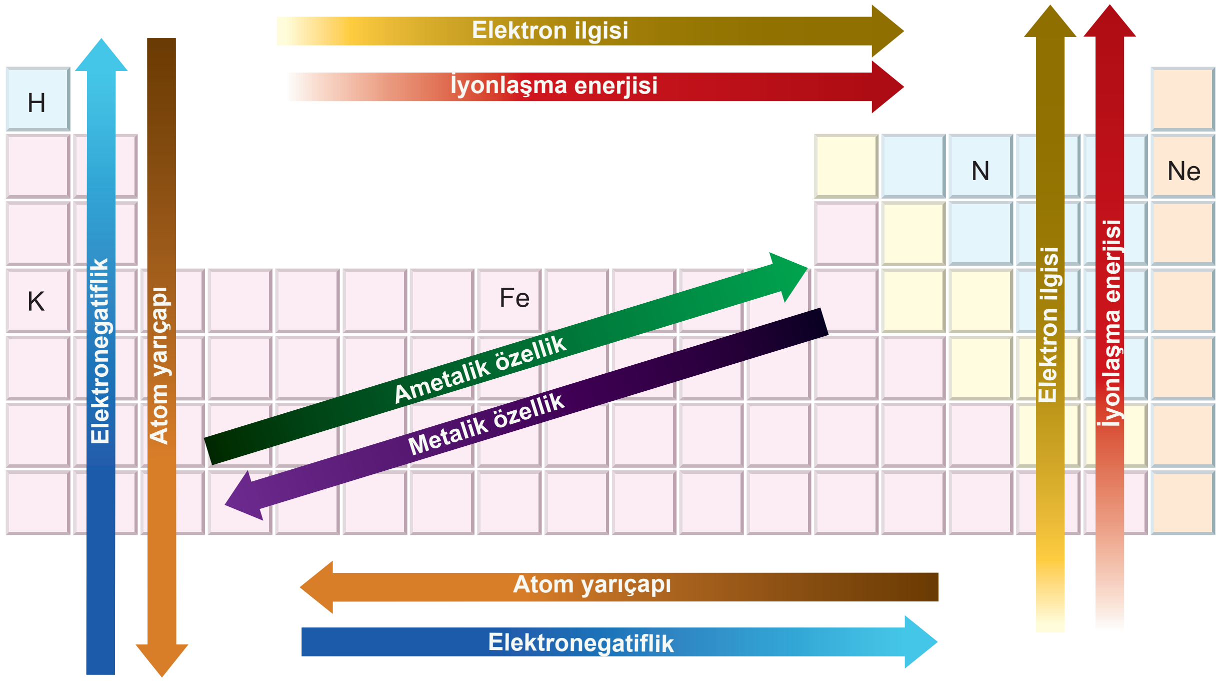
II. İyon yarıçapı ile iyon yükü ters orantılıdır.

III. Bir atomdan 1. elektronu koparmak için gereken enerji, diğer elektronları koparmak için gereken enerjilerden daha küçüktür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) I ve III.   D) II ve III.   E) I, II ve III.

23. Görselde periyodik sistem üzerinde gösterilen özellikler ok yönünde genellikle artmaktadır.

Buna göre periyodik sistemde yerleri gösterilen elementler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) K'nın iyonlaşma enerjisi Fe'ninkinden düşüktür.
B) Fe elementinin metalik özelliği en fazladır.
C) Ne'nin elektron ilgisi N'ninkinden düşüktür.
D) H elementinin atom yarıçapı en küçüktür.
E) N elementinin ametalik özelliği en fazladır.

24. Bir atomun iyonlaşma enerjilerinden faydalanılarak değerlik elektron sayısı belirlenebilir. Değerlik elektron sayısı kadar elektronu koparılan bir atomdan bir tane daha elektron koparmak için gereken enerji, diğer iyonlaşma enerjilerinden çok daha yüksektir.

Tabloda verilen X, Y, Z ve T elementleri A grubu elementleri olup, değerlik elektron sayıları grup numaralarına eşittir.

Element	$İ.E_1$(kJ/mol)	$İ.E_2$(kJ/mol)	$İ.E_3$(kJ/mol)	$İ.E_4$(kJ/mol)	$İ.E_5$ (kJ/mol)
X	899,5	1752,2	14849,5	21007,6	
Y	800,7	2427,2	3660,0	25027,0	32828,3
Z	1086,,5	2352,8	4620,7	6223,0	37832,4
T	577,6	1816,7	2744,8	11577,5	14831,0

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Y elementinin değerlik elektron sayısı 3'tür.
B) T elementi metaldir.
C) Z elementinin değerlik elektron sayısı 4'tür.
D) T elementinin atom yarıçapı en küçüktür.
E) X elementinin değerlik elektron sayısı en küçüktür.

25. ${}^{39}_{19}K^{+}$ iyonunun proton sayısı (p) = 19, nötron sayısı (n) = 20, elektron sayısı (e^{-}) = 18'dir.

Buna göre aşağıdaki iyonların hangisinde sayıca p = n > e^{-} ilişkisi vardır?

A) ${}^{18}_{9}F^{-}$

B) ${}^{35}_{17}Cl^{-}$

C) ${}^{24}_{12}Mg^{2+}$

D) ${}^{27}_{13}Al^{3+}$

E) ${}^{14}_{7}N^{3-}$

26. Tabloda X, Y, Z, T ve Q iyonlarına ait bazı bilgiler verilmiştir.

İYON	ATOM NUMARASI	KÜTLE NUMARASI
X	7	14
Y	11	23
Z	13	27
T	14	28
Q	15	31

Verilen iyonların elektron sayıları IUPAC'a göre 2. periyot 18. grup elementi ile aynıdır.

Buna göre hangisinin nötron ve elektron sayıları toplamı 26 olur?

A) X

B) Q

C) Z

D) T

E) Y

27. Tabloda izotop, izoton ve izobar atomlara örnekler verilmiştir.

İZOTOP	${}^{35}_{17}Cl$	${}^{37}_{17}Cl$
İZOTON	${}^{14}_{6}C$	${}^{16}_{8}O$
İZOBAR	${}^{14}_{6}C$	${}^{14}_{7}N$

Buna göre,

I. İzobar atomların proton ve nötron sayıları farklıdır.

II. Birbirinin izotopu olan atomların kütle numaraları her zaman farklıdır.

III. İzoton atomların nötron sayıları aynıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I.

B) Yalnız III.

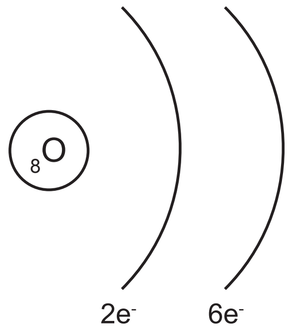
C) I ve II.

D) II ve III.

E) I, II ve III.

28. Bir elementin atom numarası biliniyorsa katman elektron dağılımı yazılarak periyodik sistemdeki yeri bulunabilir. Katman sayısı periyot numarasını, son katmandaki elektron sayısı ise grup numarasını verir. Bu kural A grubu elementleri için geçerlidir.

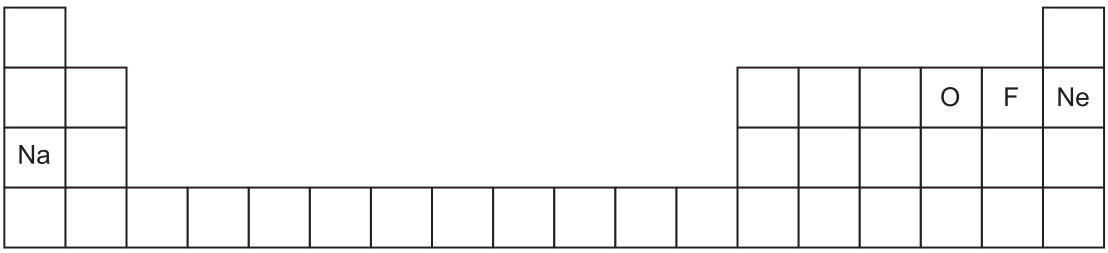
Örneğin; $_{8}O$ elementi periyodik sistemde 2. periyot 6A grubunda yer alır.

Buna göre aşağıda verilen elementlerden hangisi periyodik sistemde 3. periyot 6A grubunda yer alır?

A) $_{6}C$ B) $_{12}Mg$ C) $_{14}Si$ D) $_{16}S$ E) $_{18}Ar$

29. Aşağıdaki periyodik sistem kesitinde bazı elementlerin yerleri gösterilmiştir.

Na^{+}, O^{2-} ve F^{-} iyonlarının elektron sayıları ile Ne atomunun elektron sayısı aynı olduğuna göre bu iyonlar ile ilgili,

I. Proton sayısı büyük olanın yarıçapı en büyüktür.
II. Elektron sayıları 10'dur.
III. İyon yükü küçük olanın yarıçapı en büyüktür.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

30. A: Bulunduğu periyotta iyonlaşma enerjisi en büyük olan elementtir.

B: A ile aynı periyotta olup bulunduğu periyotta elektronegatifliği en büyük olan elementtir.

C: B ile aynı grupta olup bulunduğu grupta elektron ilgisi en büyük olan elementtir.

Buna göre,

I. Atom yarıçapı en büyük olan element C'dir.
II. A'nın son yörüngesinde sekiz elektron vardır.
III. İyonlaşma enerjisi sıralaması A > B > C şeklindedir.

yargılarından hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

31. Gaz hâldeki nötr bir atomdan bir elektron koparmak için gereken enerjiye 1. iyonlaşma enerjisi, +1 yüklü gaz hâldeki iyondan bir elektron koparmak için gereken enerjiye 2. iyonlaşma enerjisi denir. Atomdan veya iyondan elektron koparmak için gereken enerji, çekirdeğin elektron başına uyguladığı çekim kuvveti ile doğru orantılıdır.

$_3$X elementi için,

$X(g) + E_1 \rightarrow X^+(g) + e^-$

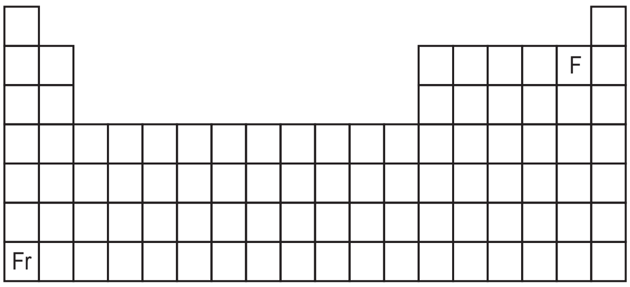
$X(g) + E_2 \rightarrow X^{2+}(g) + 2e^-$

$X^+(g) + E_3 \rightarrow X^{2+}(g) + e^-$

tepkimeleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) $E_3 = E_1 + E_2$
B) E_1 değeri, X atomunun 1. iyonlaşma enerjisidir.
C) X atomunun 4. iyonlaşma enerjisi yoktur.
D) E_3 enerjisi, X atomunun 2. iyonlaşma enerjisidir.
E) E_3 enerjisi E_1'den büyüktür.

32. Elektronegatiflik, bir atomun bağ elektronlarını kendine çekme yeteneğinin ölçüsüdür. Periyodik sistemde elektronegatifliği en yüksek olan F (flor) elementi, en düşük olan Fr (fransiyum) elementidir.

Buna göre,

I. Aynı periyotta soldan sağa doğru gidildikçe genellikle elektronegatiflik artar.
II. Soy gazların elektronegatiflik değeri yoktur.
III. Aynı grupta yukarıdan aşağıya inildikçe genellikle elektronegatiflik azalır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II. B) I ve II . C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

33.
- X elementi 3. periyot 16. grup elementidir.
- Y elementi 2. periyot 4A grubu elementidir.

Buna göre X ve Y elementlerinin atom numaraları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	X	Y
A)	8	12
B)	14	7
C)	16	6
D)	8	14
E)	16	20

9. SINIF

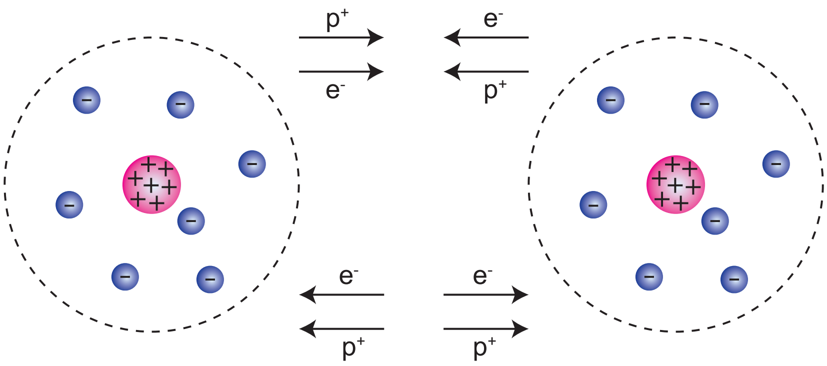
KİMYA

3. Ünite

1. NH_4^+, SO_2 ve Fe kimyasal türlerinin sınıflandırılması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Atom	İyon	Molekül
A)	SO_2	NH_4^+	Fe
B)	Fe	SO_2	NH_4^+
C)	NH_4^+	Fe	SO_2
D)	NH_4^+	SO_2	Fe
E)	Fe	NH_4^+	SO_2

2. Aşağıda iki kimyasal tür arasındaki etkileşimler gösterilmiştir.

Buna göre,

I. Kimyasal türler arasında itme ve çekme kuvvetleri oluşur.

II. Çekme kuvvetlerinin itme kuvvetlerinden çok daha sağlam olması ile güçlü etkileşimler oluşabilir.

III. İtme ve çekme kuvvetleri birbirine yakın ise maddenin erime ve kaynama sıcaklığı düşük olur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

3. **Atom** : Bir elementin bütün özelliklerini gösteren en küçük birimidir.

Molekül : Sadece kovalent bağ içeren atom gruplarıdır.

İyon : Elektron alışverişi yapmış atom veya atom gruplarıdır.

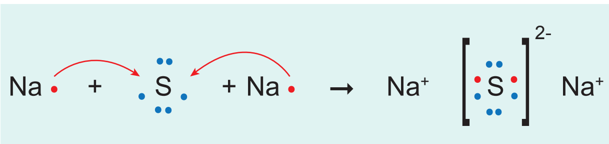
Verilen bilgilere göre,

Kimyasal tür	Atom	İyon	Molekül
CO_2			✍
NH_4^+		✍	
Al	✍		
NO_3^-		✍	
O_2	✍		

tablodaki kimyasal türlerden hangisinin tür adı hatalı işaretlenmiştir?

A) CO_2 B) NH_4^+ C) Al D) O_2 E) NO_3^-

4. Na_2S bileşiğinin oluşumunun Lewis yapısı ile gösterimi şöyledir:

Buna göre Na_2S bileşiği ile ilgili,

I. İyonik yapılı bileşiktir.
II. İki tane sodyum atomu birer elektronlarını kükürt atomuna vermiştir.
III. Bileşikte iki tane özdeş bağ vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

5. Tabloda bazı elementlerin katman elektron dağılımı ve Lewis sembolleri gösterilmiştir.

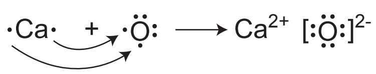
Element	Katman elektron dağılımı	Lewis sembolü
$_{12}Mg$	2) 8) 2)	·Mg· (Ṁg·)
$_{8}O$	2) 6)	:Ö·
$_{19}K$	2) 8) 8) 1)	·K
$_{15}P$	2) 8) 5)	·P· (Ṗ with dots above and below)
$_{13}Al$	2) 8) 3)	·Ȧl·
$_{17}Cl$	2) 8) 7)	:C̈l:

Tablodaki Mg elementinin Lewis sembolü doğru gösterildiğine göre, diğer elementlerden hangisinin Lewis sembolü <u>yanlış</u> gösterilmiştir?

A) P B) Al C) O D) K E) Cl

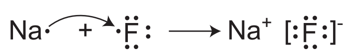
6. İyonik bağın oluşumu sırasında metal atomu elektron vererek pozitif yüklü iyon, ametal atomu elektron alarak negatif yüklü iyon oluşturur.

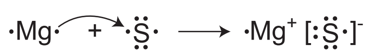
CaO iyonik bileşiğinin Lewis yapısı;

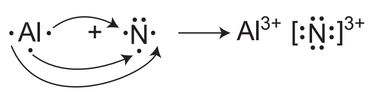

şeklindedir.

Buna göre,

I.

II.

III.

Lewis yapılarından hangileri doğrudur?

($_{7}N$, $_{8}O$, $_{9}F$, $_{11}Na$, $_{12}Mg$, $_{13}Al$, $_{16}S$, $_{20}Ca$)

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

7. • İyonik bileşikler katyonlar ve anyonlardan oluşur.
• İyonik bileşikler adlandırılırken önce katyon adı, sonra anyon adı okunur.

Tabloda bazı katyon ve anyonların adları ve sembolleri verilmiştir.

Katyonlar		Anyonlar	
Na^+	Sodyum	NO_3^-	Nitrat
Ca^{2+}	Kalsiyum	SO_4^{2-}	Sülfat
Mg^{2+}	Magnezyum	CO_3^{2-}	Karbonat
Ag^+	Gümüş	OH^-	Hidroksit
K^+	Potasyum	O^{2-}	Oksit
Zn^{2+}	Çinko	P^{3-}	Fosfür

Buna göre aşağıdaki adlandırmalardan hangisinde <u>hata</u> yapılmıştır?

A) Mg_3P_2: Magnezyum fosfat
B) K_2SO_4 : Potasyum sülfat
C) $NaNO_3$: Sodyum nitrat
D) $CaCO_3$: Kalsiyum karbonat
E) AgOH : Gümüş hidroksit

8. • Bazı metaller değişken değerliklidir. Yani farklı bileşiklerinde farklı değerliğe (iyon yükü) sahip olabilir.
• Değişken değerlikli metallerin adlandırılması yapılırken, metalin adının yanına o bileşikte aldığı iyon yükü parantez içinde roma rakamıyla belirtilir.

Tabloda değişken değerlikli metaller ve bu metallerin bileşiklerinde alabilecekleri değerlikleri verilmiştir.

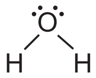
Değişken değerlikli metal	Bileşiklerinde alabilecekleri değerlikler	Değişken değerlikli metalin iyon adı
Cu	Cu^+	Bakır (I)
	Cu^{2+}	Bakır (II)
Hg	Hg^+	Cıva (I)
	Hg^{2+}	Cıva (II)
Fe	Fe^{2+}	Demir (II)
	Fe^{3+}	Demir (III)
Sn	Sn^{2+}	Kalay (II)
	Sn^{4+}	Kalay (IV)
Pb	Pb^{2+}	Kurşun (II)
	Pb^{4+}	Kurşun (IV)

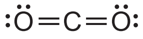
Buna göre aşağıdaki iyonik bağlı bileşiklerin hangisinin sistematik adı <u>yanlıştır</u>?

	Bileşik formülü	Bileşik adı
A)	$SnCl_2$	Kalay (II) klorür
B)	Fe_2O_3	Demir (III) oksit
C)	CuO	Bakır (I) oksit
D)	$PbCO_3$	Kurşun (II) karbonat
E)	$Hg_3(PO_4)_2$	Cıva (II) fosfat

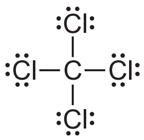
9. Bir molekülde elektron yoğunluğu dengeli (simetrik) dağılmış ise molekül apolar, dengeli dağılmamış ise molekül polardır.

Buna göre,

I.

II.

III.

IV.

moleküllerinden hangileri polardır?

A) Yalnız II.   B) I ve III.   C) I, II ve IV.   D) II, III ve IV.   E) I, II, III ve IV.

10. Ametal - ametal atomları arasında iki veya daha fazla elektronun ortaklaşa kullanılması ile kovalent bağ oluşur. Kovalent bağ oluşumu Lewis yapısı ile gösterilebilir. Lewis yapısında ortaklaşa kullanılan elektron çiftlerine *bağlayıcı elektron çifti*, bağ oluşumuna katılmayan elektron çiftlerine ise *ortaklanmamış elektron çifti* denir.

Tabloda X, Y, Z, T ve Q molekülleri için bağlayıcı elektron çifti ve ortaklanmamış elektron çifti sayıları belirtilmiştir.

Molekül	Bağlayıcı elektron çifti sayısı	Ortaklanmamış elektron çifti sayısı
X	1	3
Y	1	6
Z	3	1
T	3	2
Q	2	2

Buna göre X, Y, Z, T ve Q molekülleri için verilen örneklerden hangisi doğrudur?
($_{1}H$, $_{6}C$, $_{7}N$, $_{8}O$, $_{17}Cl$)

A) X: H_2 B) Y: O_2 C) Z: NH_3 D) T: Cl_2 E) Q: CO_2

11. Ametal atomları kendi aralarında elektron ortaklaşması ile kovalent bağ, metal atomlarıyla elektron alışverişi ile iyonik bağ oluştururlar.

CH_4 molekülü ile MgO bileşiğinin Lewis yapıları,

şeklindedir.

Buna göre,

I. CH_4 molekülünde kovalent, MgO bileşiğinde iyonik bağ vardır.
II. Mg ile H atomları arasında iyonik bağ oluşur.
III. C ile O atomları arasında kovalent bağ oluşur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

12.
- İyonik bileşikleri oluşturan bazı metallerin değerlikleri sabitken, bazılarının değerlikleri değişkendir. Bileşiklerinde sadece +2 değerlik alan Mg metali ile Cl ametalinin oluşturduğu bileşiğin formülü $MgCl_2$'dir. Bileşiklerinde +2 veya +3 değerlik alan Fe metali ile Cl ametalinin oluşturduğu bileşiklerin formülleri sırasıyla $FeCl_2$ ve $FeCl_3$'tür.
- İyonik bir bileşiğin adı bileşik formülünü tam olarak karşılamalıdır.

Verilen bilgilere göre,

I. Değerliği sabit olan metal elementi içeren iyonik bileşiklerin adlandırılmasında metalin değerliğinin belirtilmesine gerek yoktur.
II. Değişken değerlik alabilen metal elementi içeren bileşiklerin adlandırılmasında metalin değerliği belirtilmelidir.
III. İyonik bileşiklerin formülleri yazılırken elementlerin değerliklerinin toplamı sıfıra eşit olmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

KİMYA
CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite		3. Ünite
1. D	1. E	28. D	1. E
2. B	2. E	29. D	2. E
3. D	3. A	30. B	3. D
4. A	4. D	31. A	4. E
5. E	5. A	32. E	5. A
6. E	6. B	33. C	6. C
7. C	7. C		7. A
8. E	8. A		8. C
9. B	9. D		9. B
10. D	10. C		10. C
11. B	11. B		11. E
12. A	12. E		12. E
13. E	13. D		
14. D	14. E		
15. A	15. A		
16. C	16. D		
17. E	17. E		
18. D	18. B		
19. C	19. A		
20. B	20. E		
21. E	21. C		
22. C	22. E		
23. D	23. B		
24. B	24. D		
25. A	25. C		
26. B	26. B		
27. D	27. E		

9. SINIF

BİYOLOJİ

1.
Ünite

1. Canlılarda bulunan polisakkaritlerden;

I. nişasta,
II. glikojen,
III. kitin,
IV. selüloz

bitkisel ve hayvansal olanlar şeklinde sınıflandırılırsa aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

	Bitkisel	Hayvansal
A)	I ve II	III ve IV
B)	I ve III	II ve IV
C)	I ve IV	II ve III
D)	I ve III	I ve IV
E)	II ve IV	I ve III

2. İnsan vücudunda bulunan bazı organik besin çeşitleriyle ilgili aşağıdaki tablo verilmiştir.

Organik besinin özelliği	Enerji verici olarak kullanılabilme	Düzenleyici olarak görev yapabilme
Hücre zarının yapısına katılabilme	a	b
Dışarıdan hazır hâlde alınma	a, c	b, d

Tablo incelendiğinde a, b, c ve d için seçeneklerden hangisi doğru olur?

	a	b	c	d
A)	Protein	Trigliserit	B vitamini	Glikoz
B)	Fosfolipit	Steroit	Temel amino asit	Glikoz
C)	Protein	Fosfolipit	Steroit	B vitamini
D)	Glikoz	Trigliserit	B vitamini	Temel amino asit
E)	Glikoz	Protein	Temel amino asit	B vitamini

3.

Organizmadaki fonksiyonu	Örnek
I. Savunma	Hemoglobin
II. Taşıma	Antikor
III. Yapıya katılma	Keratin
IV. Düzenleme	Enzim

Proteinlerin organizmadaki fonksiyonu ve bu fonksiyonun gerçekleşmesine neden olan örnek eşleştirmeleriyle ilgili verilen tablo incelendiğinde hangilerinin <u>yanlış</u> olduğu belirlenir?

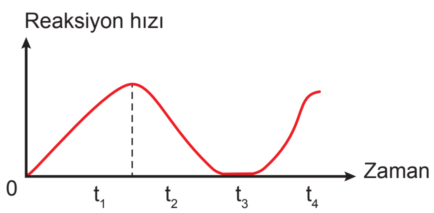
A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

4. Canlılardaki yapım ve yıkım olaylarının tümü metabolizma olarak adlandırılır. Yapım tepkimelerine anabolizma, yıkım tepkimelerine ise katabolizma denir.

Aşağıdaki olaylardan hangisi katabolizmaya örnektir?

A) Karbondioksit ve sudan besin üretimi
B) Amino asitlerden protein sentezi
C) Besin maddelerinden solunumla ATP üretimi
D) Glikoz moleküllerinden selüloz sentezi
E) DNA'nın kendini eşlemesi

5. Enzimatik bir reaksiyonun hız-zaman grafiği aşağıdaki gibidir.

Grafik incelendiğinde,

I. t_1 aralığında substrat miktarı azalmış olabilir.
II. t_2 aralığında ortama aktivatör madde eklenmiştir.
III. t_3 aralığında yüksek sıcaklık etkisiyle enzim yapısı denatüre olmuştur.
IV. t_4 aralığında ortamdaki su miktarı artmış olabilir.

yorumlarından hangileri doğru olur?

A) I ve III. B) I ve IV. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

6. ATP molekülü ile ilgili,

I. Üretildiği hücrede tüketilir.
II. Yapısındaki fosfat grubu organik yapılıdır.
III. Gerektiği kadar üretilir ve harcanır, depo edilemez.

verilenlerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

7. Aşağıda vitaminler ve eksikliğinde ortaya çıkan rahatsızlıklarla ilgili tablo verilmiştir.

	Vitamin	Eksikliğinde ortaya çıkan hastalık
I	A vitamini	Gece körlüğü
II	B vitamini	Beriberi
III	C vitamini	Kanın pıhtılaşmaması
IV	D vitamini	Raşitizm
V	K vitamin	Skorbüt

Tablonun hangi satırlarında hata yapılmıştır?

A) Yalnız III. B) II ve IV. C) III ve V. D) I, II ve V. E) II, IV ve V.

8. DNA ve RNA'ya ait bazı özellikler verilmiştir.

1. Çift zincirli olma
2. Riboz şekeri bulundurma
3. Urasil bazı bulundurma
4. Fosfat içerme
5. Genetik bilgi taşıma
6. Kendini eşleme

Verilen özelliklerin eşleştirilmesi hangisinde doğrudur?

	DNA	RNA
A)	1-4-5-6	2-3-4
B)	1-3-6	2-4-5
C)	2-3-6	1-4-5
D)	2-4-5	1-3-6
E)	3-4-5	1-2-4-6

9. Canlıların ortak özelliklerinin yer aldığı bazı örnekler şöyledir:

- Kurak ortamda yaşayan kaktüslerin yaprakları diken şeklindedir.
- Tatlı suda yaşayan paramesyum, kontraktil kofulları sayesinde hücre içine giren fazla suyu atar.
- Deniz yıldızından kopan parçalar yeni canlıları meydana getirir.
- İnsanlar soluk verme ile akciğerlerden CO_2 ve su buharı atar.

Buna göre aşağıdaki ortak özelliklerden hangisine örnek verilmemiştir?

A) Canlıların nesillerini devam ettirmeleri
B) Atık maddeleri vücuttan uzaklaştırmaları
C) Çevrelerindeki koşullara uyum sağlamaları
D) Bulundukları ortamdaki etkenler ile durum değiştirmeleri
E) İç ortamlarını kararlı tutmaları

10. En ilkel canlılardan en gelişmiş canlılara kadar ortak özellikler bulunmaktadır.

Bu ortak özelliklerden bazıları verilmiştir.

Buna göre;

I. develerin kirpiklerinin uzun olması,
II. insan göz bebeğinin ışıkta küçülmesi,
III. elma ağacının sonbaharda yaprak dökmesi,
IV. küstüm otuna dokunulduğunda yapraklarını kapatması,
V. öglenanın suda çözünmüş oksijeni hücre zarından osmozla sitoplazmaya alması,

verilen örneklerin ortak özellikler ile eşleştirilmesi hangisinde yanlış verilmiştir?

A) I-Adaptasyon
B) II-Hareket
C) III-Boşaltım
D) IV-Uyarıcılara karşı tepki
E) V-Solunum

11. Öz ısı, bir maddenin bir gramının sıcaklığını 1°C artırmak için gereken ısı miktarıdır. Suyun öz ısısı diğer biyolojik birçok sıvıdan yüksektir. Bu sayede suyun daha çok ısıyı hapsettiği ve emilen bu ısının yavaş yavaş ortama verildiği görülür.

Suyun bu özelliği;

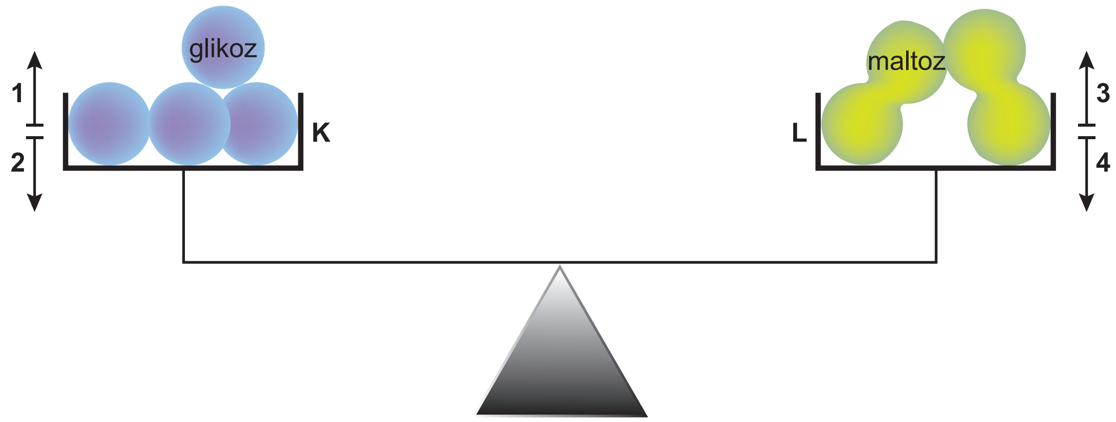
I. Göl-baraj gibi yerlerin etrafındaki karasal ortam aşırı sıcaktan daha az etkilenir.
II. Kışın sucul ortamların etrafı ılıman özellikte olabilir.
III. Suyun çözücülüğünü artırır.

ifadelerinden hangilerine neden olur?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) Yalnız III.
D) I ve II.
E) I,II ve III.

12. Maltoz, karbonhidratların disakkaritler grubundan bir şeker olup iki molekül glikozun dehidrasyon tepkimesiyle oluşur.

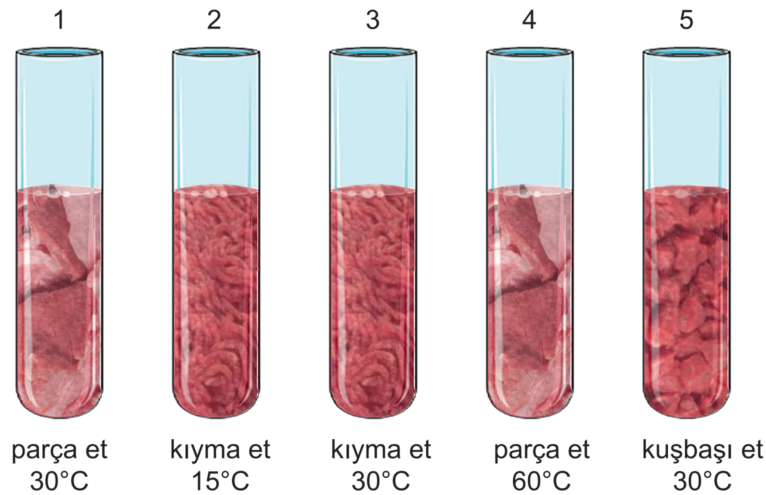
Verilen bilgiye sahip bir öğrenci oldukça hassas bir terazinin iki kefesine aşağıdaki gibi molekülleri bırakmıştır.

Buna göre terazinin K kefesinin 2, L kefesinin 3 yönünde ilerleyerek dengede kalması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?

A) Glikoz molekülleri arasında yapısal farklılığın olması
B) Maltozu oluşturan yapı birimlerinin birbirinden farklı olması
C) Maltozun yapısına dehidrasyon enziminin katılması
D) Maltozun sentezi sırasında bir molekül su açığa çıkması
E) Dehidrasyon sırasında ATP enerjisinin kullanılması

13. Deney tüpleri, her birine eşit miktarda enzim ve substrat ilavesi yapılarak sıcaklıkları belirtilen değerlerde tutulmuştur. Tepkimelere etki edecek diğer tüm faktörler ise optimumdur.

Buna göre;

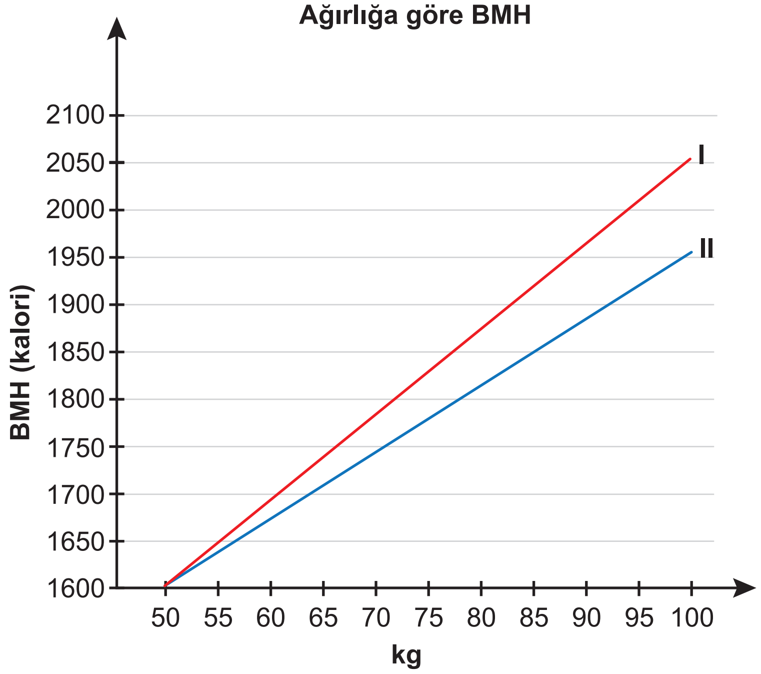
I. 1. tüpteki tepkimenin 4. tüpten hızlı olması,
II. 3. tüpteki tepkimenin 5. tüpten hızlı olması,
III. 3. tüpteki tepkimenin 2. tüpten hızlı olması

verilenlerden hangileri substrat yüzeyi ile ilişkilidir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

14. Bazal metabolik hız (BMH), bir insanın dinlenme durumunda vücut ağırlığını korumak için tüketmesi gereken enerji miktarıdır. Bazal metabolik hız cinsiyet, boy, yaş ve ağırlık gibi bazı faktörlere göre değişiklik gösterir.
Aşağıdaki grafikte,

- I. eğri 1,80 metre boyunda 45 yaşında farklı ağırlıklara sahip erkekler için,
- II. eğri 1,68 metre boyunda 35 yaşında farklı ağırlıklara sahip kadınlar için çizilmiştir.

Bu grafikten yararlanarak,

I. Bazal metabolizma düzeyinde beslenen, aynı boy ve yaştaki erkeklerden 100 kg ağırlığındaki birey, vücut kütlesini koruyabilmek için 90 kg ağırlığındaki bireyden günlük 300 kalori daha fazla almalıdır.

II. 70 kg ağırlığındaki bir erkeğin bazal metabolizma hızı, aynı ağırlıktaki bir kadının bazal metabolizma hızından yüksektir.

III. 35 yaşında 1,68 metre boyunda 50 kg ağırlığında bir kadın aşırı beslenerek 20 kg daha ağırlaştığında bazal metabolizma hızında %8'den fazla artış görülür.

açıklamalarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) II ve III. E) I, II ve III.

15. Polisakkaritler, yüzlerce veya binlerce glikozun glikozit bağlarıyla bağlanması sonucu oluşur. Bitkiler, bir polisakkarit olan nişastayı depolar. Gerektiğinde glikoz monomerleri arasındaki bağlar kırılır ve bitki hücrelerinin gereksinimi olan glikoz bu depodan alınır. Patates ve tahıl insan diyetindeki temel nişasta kaynaklarıdır. Buna rağmen insana ait hücrelerde nişasta bulunmaz. İnsanlar ve diğer omurgalılar glikozun fazlasını başka bir polisakkarit çeşidi olan glikojen halinde depolar.

Verilen bilgilerden yola çıkılarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

A) Nişasta sentezinden sorumlu genler bitkilerde ve insanlarda ortaktır.
B) Nişastayı sindiren enzimler hem bitki hem de insan hücrelerinde bulunur.
C) Polisakkaritler çok sayıda özdeş monomerden oluşan moleküllerdir.
D) Nişasta sentezi, glikozun daha sonra kullanılmak üzere depolanmasını sağlar.
E) Bitkiler ve insanlar için ortak olan küçük moleküller, özgül makromoleküller şeklinde düzenlenebilir.

16. 12 saat aç bırakıldıktan sonra bir kediye süt verilmiştir.Süt, verilmeden ve verildikten 2 saat sonra alınan kan örneğinde bulunan bazı karbonhidrat miktar analizi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Karbonhidrat Çeşidi	1. Analiz
Glikoz	x mg
Laktoz	-

2 saat sonra

Karbonhidrat Çeşidi	2. Analiz
Glikoz	3x mg
Laktoz	-

Buna göre;

I. Süt içerisinde laktoz bulunmaz.
II. Verilen sütte 2x mg glikoz bulunur.
III. Sindirilmiş laktozun monomeri kanda bulunur.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) II ve III. E) I, II ve III.

17. Hayvansal hücrelerin zar yapısına katılan kolesterol, kanda çözünmesi ve taşınması için karaciğerde bir proteinle birleşir ve lipoprotein molekülü oluşur. Düşük yoğunluklu lipoproteinler (LDL), kan damarları duvarlarına girebilecek kadar küçüktür ve damarlara zarar verir. Yüksek yoğunluklu lipoproteinler (HDL) ise dokulardaki kolesterolün toplanarak dışarı atılmasını sağlar.

Yukarıda verilen bilgilerden yola çıkılarak,

I. Kolesterolü ölçmek için kan tahlili yapılabilir.
II. Kolesterol, insanların beslenme programından çıkarılmalıdır.
III. LDL, kolesterol havuzunun kirlilik seviyesi ise HDL bu havuzun arıtma sistemidir.

yargılarından hangilerine varılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve III. E) I, II ve III.

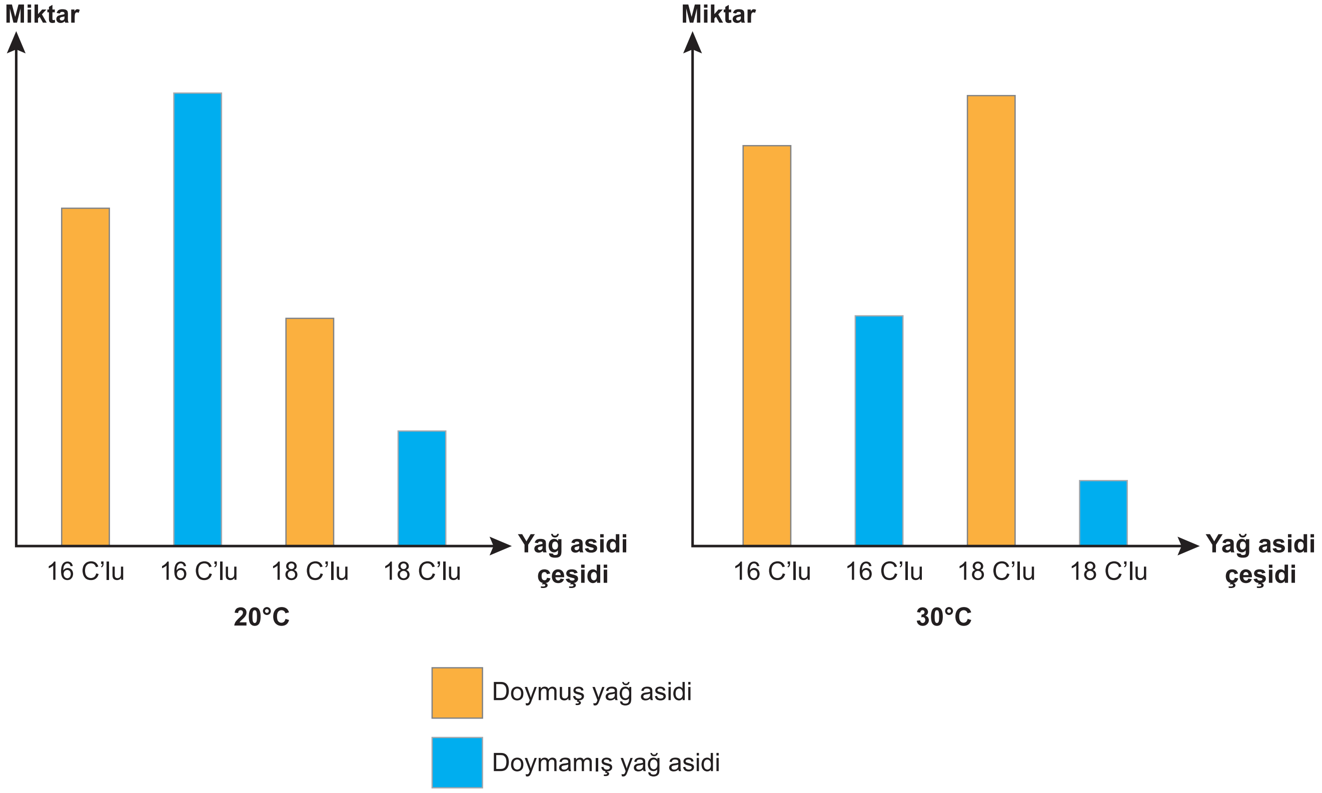
18. Proteinler biyolojik olarak işlevsel moleküllerdir.

- Yumurta akındaki ovalbumin, gelişen embriyo tarafından kullanılır.
- Antikorlar bakteri ve virüsleri etkisiz hale getirir.
- İnsülin hormonu vücut hücrelerini kandan glikoz almaları için uyarır.
- Aktin ve miyozin kas kasılmasından sorumludur.

Buna göre proteinlerin işlevlerinden hangisine örnek verilmemiştir?

A) Amino asitlerin depolanması
B) Kimyasal tepkimelerin hızlandırılması
C) Hastalığa karşı koruma
D) Koordinasyon
E) Hareket

19. Farklı sıcaklıklarda yetişen aynı türe ait özdeş iki bitkinin hücre zarı fosfolipitlerinde bulunan 16 ve 18 karbonlu doymuş ve doymamış yağ asitlerinin miktarı aşağıdaki grafiklerde gösterilmiştir.

Grafiklerdeki değişimlere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

A) Çevre sıcaklığındaki değişim doymuş ve doymamış yağ asidi sentez miktarını etkilemiştir.
B) Her iki bitkide de hücre zarı lipit bileşimi farklılık gösterir.
C) Sıcaklık artışına bağlı olarak doymuş yağ asidi sentezi artarken doymamış yağ asidi sentezi azalmıştır.
D) Kısa zincirli yağ asidi sentezi sıcaklık değişiminden olumsuz etkilenmiştir.
E) Doymamış yağ asidi üretiminde bitki için ideal sıcaklık değeri 20°C'dir.

20. Proteinler birçok hücrenin kuru ağırlığının %50'sinden fazlasını oluşturur ve amino asit adı verilen yapı birimlerinden oluşur. 20 çeşit amino asit kullanılarak farklı proteinler üretmek mümkündür. Bir protein molekülü yüzlerce hatta binlerce amino asit içerir. Her protein DNA'nın belirlediği özgün amino asit dizilimine sahiptir. Proteinlerin yapısal ya da işlevsel özellik gösterebilmesi için üç boyutlu yapı kazanmaları gerekir. Eğer proteini oluşturan amino asit diziliminde küçük de olsa bir değişiklik meydana gelirse protein yapısal-işlevsel özelliğini kaybedebilir. Çünkü bu değişim yanlış katlanmalara neden olarak proteinin üç boyutlu yapısını değiştirir. Bunun yanı sıra proteinin özgün yapısı ortam koşullarından da etkilenir. Örneğin, uygun olmayan pH değerleri, yüksek sıcaklık gibi faktörler proteinlerin özgün yapısını bozar. Bu duruma denatürasyon denir.

Buna göre proteinler ile ilgili verilen açıklamalardan hangisine ulaşılamaz?

A) DNA'nın protein için şifre veren bölümünde meydana gelebilecek bir değişim, yanlış katlanmış protein oluşumuna neden olur.
B) Yüksek sıcaklık bazı proteinlerin üç boyutlu yapısını bozmaya başladığı için tehlikelidir.
C) Amino asit dizilimi özgün ve doğru katlanmış her protein hücrenin yapısına katılır.
D) Protein çeşitliliğin fazla olmasının nedeni 20 çeşit amino asitin özgün dizilimini belirleyen gen kombinasyonlarıdır.
E) Olumsuz çevre koşulları protein yapısını bozar.

21. Multivitamin kompleksi içeren bir ürünün şişesi görülmektedir. Şişe, yapısı itibari ile kalın ve koyu renklidir. Şişenin içerisine nem tutucu bir tablet konur ve şişe vakumlanarak kapatılır. Genellikle multivitaminlerin son kullanma tarihleri kısa olur.

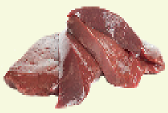
Buna göre;

I. su,
II. ışık,
III. hava

faktörlerinden hangileri vitaminleri olumsuz etkiler?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

22. A, D ve E vitamini içeren besinler ve bu vitaminlerin eksikliklerinde ortaya çıkan hastalıklar tabloda verilmiştir.

A Vitamini	Balık 	Karaciğer 	Yumurta sarısı 	Havuç 	Gece körlüğü
D Vitamini	Balık 	Karaciğer 	Yumurta sarısı 	Süt 	Raşitizm Osteomalazi Osteoporoz
E Vitamini	Fındık-ceviz 	Ton balığı 	Kuru yemiş 	Domates 	Kısırlık

I. X vitamini hayvansal gıdalarda bulunur.
II. Z vitamini ağırlıklı olarak bitkisel gıdalarda bulunur.
III. Y vitamini hem hayvansal hem bitkisel gıdalarda bulunur.

Buna göre X , Y ve Z ile kodlanan vitaminlerin türü ve hastalıkları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) X, A vitaminidir ve eksikliği gece körlüğüne neden olur.
B) Y, D vitaminidir ve eksikliği kemik gelişimi rahatsızlıklarına neden olur.
C) Z vitaminine herhangi bir hayvansal kaynaklı besinde rastlanmaz.
D) Z, E vitaminidir ve eksikliğinde kısırlık görülür.
E) Y, D vitaminidir ve eksikliğinde osteoporoz görülür.

23. Enzimlerin substratları tanıyan protein yapılı kısmına apoenzim denir. Apoenzim ile substrat, yüzey ilişkisi sayesinde birbirlerini tanır ve zayıf etkileşimli bağlar ile birbirlerine tutunurlar.

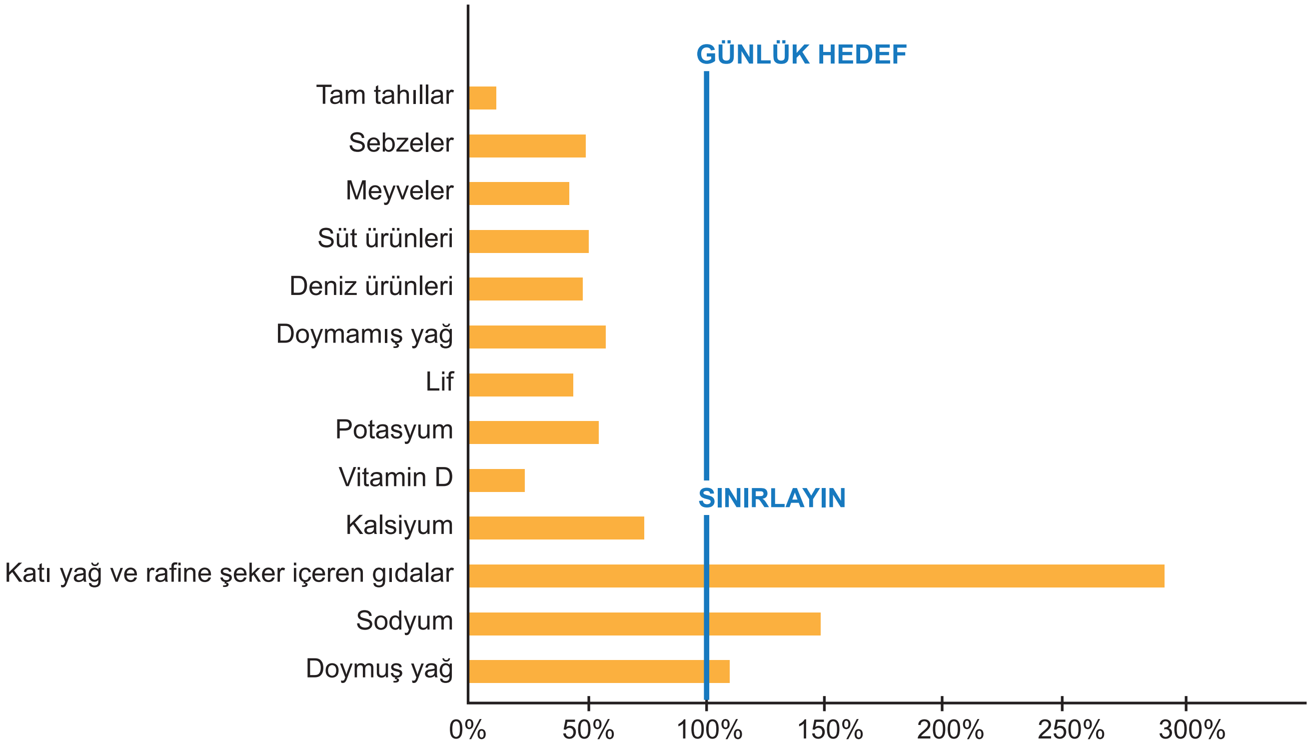
Apoenzimlerin karbonhidrat ve lipit yapılı olmayıp proteinden oluşmalarının nedeni;

I. protein üretiminin karbonhidrat ve lipitlerden kolay gerçekleşmesi,
II. karbonhidrat ve lipitlerin enerji üretiminde daha fazla kullanılması,
III. proteinlerin DNA gen bilgisine göre sentezlenmesi

ifadelerinden hangileridir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

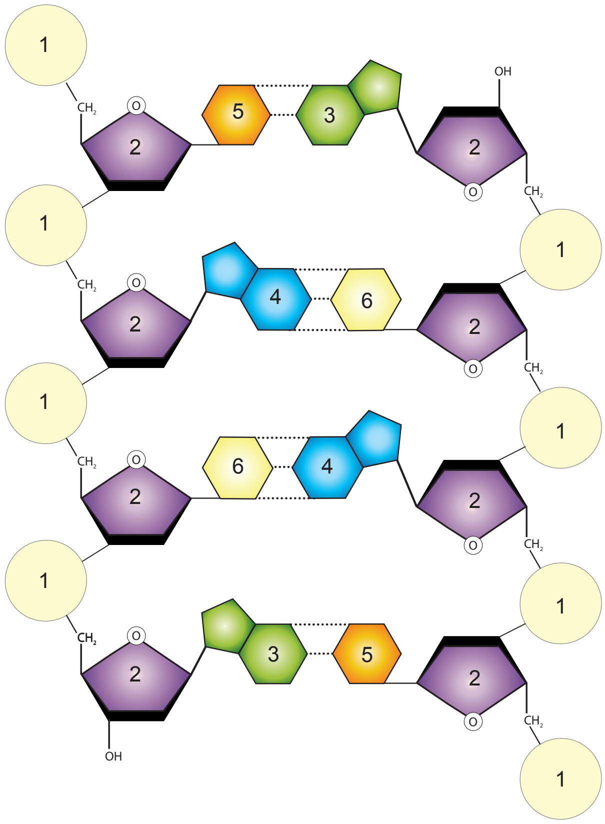
24. Türk tipi beslenme alışkanlıkları ile besinlerin günlük tüketilmesi gereken miktarları karşılaştırılmıştır.

Türk tipi beslenme alışkanlıklarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Yağda çözünen vitaminlerin ince bağırsaktan kana emilimi değişmez.
B) Yüksek kolesterol sonucu damar tıkanıklığı ve sertliği görülür.
C) Kalsiyum eksikliğine bağlı olarak kemik ve dişlerin yapısı bozulur.
D) Yüksek tansiyon, böbrek taşı gibi rahatsızlıklar görülür.
E) Kanser ve kalp hastalıklarına yakalanma riski fazladır.

25. DNA, nükleotit adı verilen birimlerden oluşur. Her nükleotit ise beş karbonlu şeker, fosfat ve azotlu organik baz içerir. DNA'daki organik bazlar dört çeşittir. Adenin (A) ve Guanin (G) çift halkalı, Timin (T) ve Sitozin (C) tek halkalıdır.

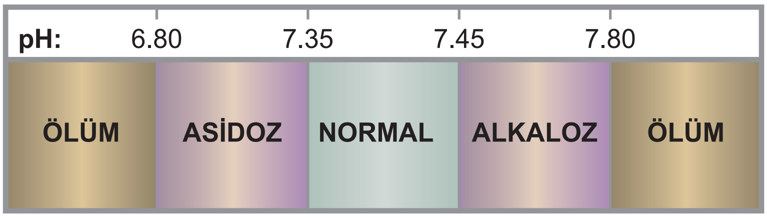

DNA modeli incelendiğinde bir nükleotitin şekeri ile bir sonraki nükleotitin fosfatı kovalent bağ ile bağlıdır. Bu sayede DNA'nın omurgası olan şeker-fosfat omurgası ortaya çıkar. DNA çift sarmal yapıdadır. İki zincir zıt yönlerde uzanır. Organik bazlar ise bu iki zincirin arasında yer alır. Her baz kendine uygun baz ile hidrojen bağı kurarak iki zincirin bir arada olmasını sağlar. A bazı T bazı ile, G bazı C bazı ile bağ kurmaya uygundur. A ile T arasında iki, G ile C arasında üç hidrojen bağı kurularak DNA'nın yapısı ortaya çıkar.

Buna göre DNA modeli üzerinde numaralandırılmış moleküller hangi seçenekte doğru eşleştirilmiştir?

	1	2	3	4	5	6
A)	Fosfat	Şeker	T	C	A	G
B)	Şeker	Fosfat	A	G	T	C
C)	Fosfat	Şeker	A	G	T	C
D)	Şeker	Fosfat	C	G	A	T
E)	Fosfat	Şeker	G	C	T	A

26. İnsan da ideal kan pH değeri 7.35-7.45 aralığıdır. pH 6.8'e kadar inmesi asidoza, 7.8'e kadar çıkması ise alkaloza neden olur. Kan pH'ının bu aralığın dışına çıkması insanın ölümüne neden olur.

Buna göre;

I. kandaki karbondioksitin akciğerlerden uzaklaştırılması,
II. kasların oksijen yetersizliğine bağlı fermantasyona geçmesi,
III. bikarbonat (HCO_3) molekülünün karbonik asite (H_2CO_3) dönüşmesi

olaylarından hangileri asidoz duruma gelmiş kanın normale dönmesine yardımcı olur?

A) Yalnız II. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

27. Obezite genel anlamda bedenin yağ kütlesinin yağsız kütleye oranının aşırı artmasıdır. Günlük alınan kalorinin harcanan kaloriden fazla olması durumunda, harcanamayan enerji vücutta yağ olarak depolanmaktadır. Obezitenin sıklığı ırk, yaş ve cinsiyete göre değişiklik gösterir. Çocukluk dönemindeki obezite sıklığı hem ülkemizde hem de dünya çapında artış göstermektedir. Teknolojinin gelişmesi, besin tercihleri ve beslenme alışkanlıklarının değişmesi çocukluk döneminde başlayan obezitenin, yetişkinlikte de devam etmesine neden olmaktadır.

Buna göre;

I. Obezite artış hızının gelişmiş ülkelerde daha fazla olması beklenir.
II. Obezitenin ortaya çıkmasında genetik faktörlerin etkisi yoktur.
III. Yeterli ve dengeli beslenme ile hareketliliğin artması obezite ile mücadelede çok önemlidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

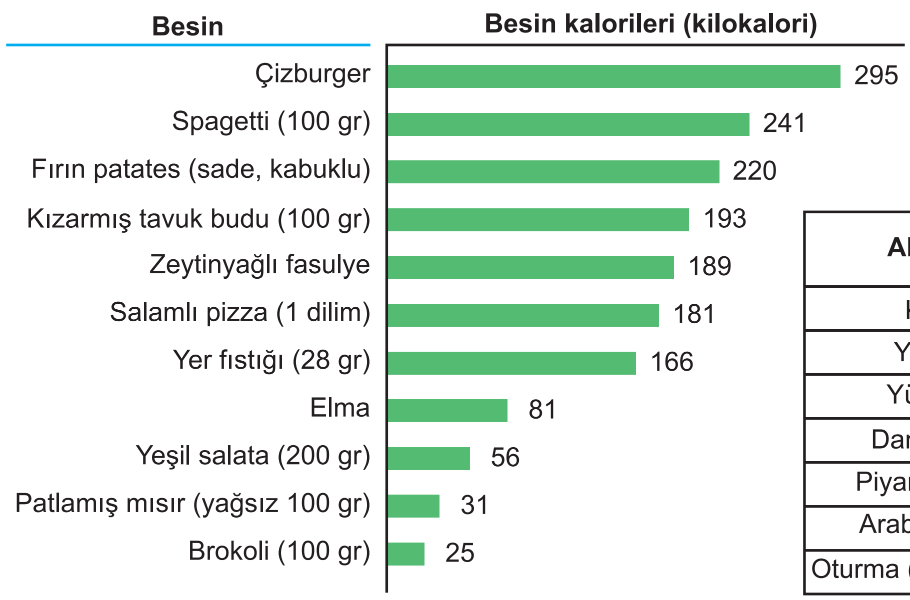
A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

28. Kum tilkisi Kuzey Afrika'nın ve Orta Doğu'nun çöl bölgelerinde yaşamını sürdüren bir tilki türüdür. Sıcak bölgelerde yaşamaya uyum sağlamış kum tilkileri vücut sıcaklığını korumak için ısı kaybını artıracak uzun kulak ve kuyruğa sahiptir. Bu canlının postunun üst kısmı gri-açık kahverengi, yan tarafı kum-bej rengi, karın bölgesi ise beyaz renklidir. Kum tilkilerinin boyları 40-52 cm arasında olup ağırlıkları ise 2,5-3 kg ulaşmaktadır. Sürü halinde yaşayan kum tilkisi geceleri böcek, küçük memeli, sürüngen gibi canlıları avlar. Bu tilkiler yılda bir kez ocak-şubat aylarında çiftleşerek mart-nisan aylarında ise doğum yapar.

Kum tilkisinde gözlemlenen özellikler incelendiğinde canlıların hangi ortak özelliğinden bahsedilmemiştir?

A) Beslenme B) Üreme C) Adaptasyon D) Büyüme E) Metabolizma

29. Aşağıdaki tabloda 60 kg ağırlığındaki bir insanın çeşitli aktivitelerle 1 saatte harcayabileceği kalori miktarı ve bazı besin çeşitlerinin içerdiği kalori değerleri verilmiştir.

Aktivite	Enerji Harcanması (kcal/saat)
Koşu	2160
Yüzme	558
Yürüyüş	288
Dans etme	204
Piyano çalma	73
Araba sürme	61
Oturma (yazı yazma)	28

Bu tabloya göre,

I. Yüzmek dans etmeye göre iki katından fazla kalori yaktırır.
II. Yarım saat koşarak 400 gr spagettideki kalori yakılabilir.
III. Bir dilim pizzadaki kaloriyi yakmak için yarım saat dans etmek gerekir.
IV. 100 gr tavuk budundaki kalori yarım saat yürüme ve bir saat piyano çalması ile yakılabilir.

açıklamalarından hangileri doğrudur?

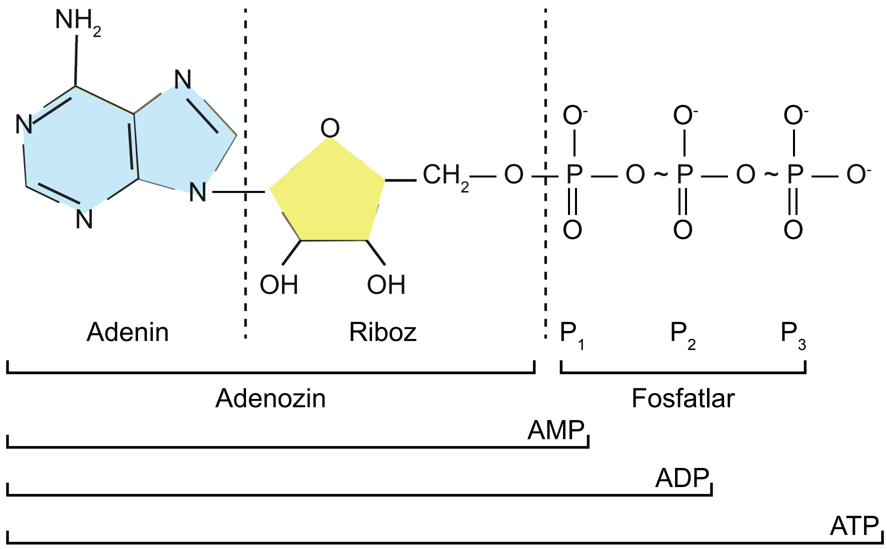
A) I ve III.
B) I ve IV.
C) II ve III.
D) I, II ve IV.
E) I, II, III ve IV.

30. Erkek eşey hormonu olarak bilinen “testosteron” bir lipit çeşidi olan steroit yapısındadır. “Anabolik Steroitler” ise testosteronun etkilerini taklit eden ilaçlardır. Bu ilaçlar geri kalmış kemik gelişimi, erkeklerde gecikmiş ergenlik, bazı kanser çeşitleri ve AIDS gibi hastalıkların tedavisinde doktor kontrolünde kullanılmaktadır. Ancak bazı kişiler hiçbir sağlık sorunu olmadığı halde, yağ oranını azaltıp kas kitlesini artırmak için anabolik steroitleri kullanmaktadır. Bu ilaçları bilinçsizce ve yüksek dozda kullanan erkek bireylerde testis fonksiyonlarında ve sperm üretiminde azalma, prostat ve meme dokusunda büyüme, vücutta aşırı kıllanma, kellik, kan basıncında artma ve karaciğerde fonksiyon bozukluğu gibi birçok sağlık sorununun ortaya çıktığı bilinmektedir.

Bu ilaçlar ve etkileri hakkında aşağıda verilen açıklamalardan hangisi söylenemez?

A) Kas dokusunda protein yapımını hızlandırır.
B) Aşırı dozda kullanıldıklarında sperm üretimini ve kalitesini artırır.
C) Ergenliğe geçiş sürecinde uyarıcı etkiye sahiptir.
D) Kontrollü ve yeterli dozda tedavi amaçlı kullanılabilirler.
E) Yüksek dozda kullanıldıklarında ciddi yan etkileri vardır.

31. Enerjinin temel molekülü olan ATP'nin yapısı verilmiştir.

ATP molekülü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Tüm biyokimyasal tepkimelerde gerekli olan aktivasyon enerjisi ATP'den sağlanır.

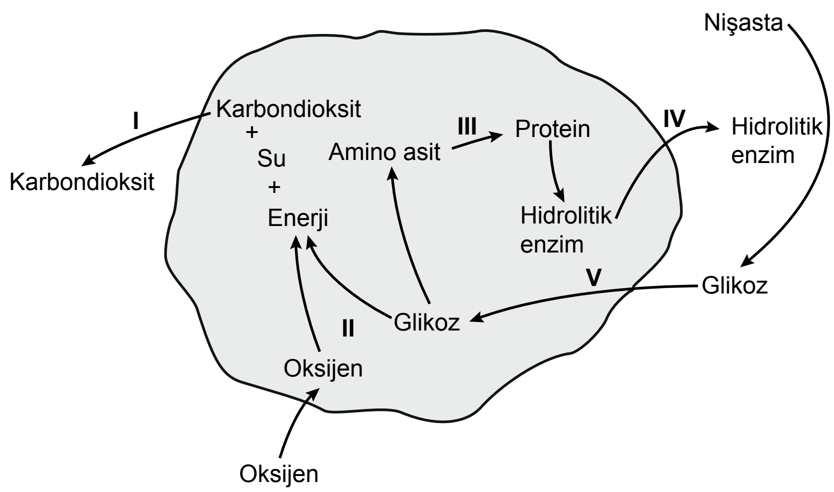
B) ATP'den bir molekül inorganik fosfatın ayrılması ekzergonik bir tepkimedir.

C) Hücrede, ATP'den salınan enerji doğrudan doğruya endergonik kimyasal tepkimeleri sürdürmek için kullanılabilir.

D) Fosfat grupları arasında yer alan bağlar hidroliz ile kırılabilir.

E) ATP'nin yapısında RNA yapısındaki nükleozitlerden biri bulunur.

32. Bir hücrenin sitoplazmasında gerçekleşen olaylar ve bu hücrenin bulunduğu ortamla etkileşimi aşağıdaki şekilde gösterildiği gibidir.

Şekil incelendiğinde numaralar ile gösterilen olaylardan hangisinin tüm canlı organizmalarda ortak gerçekleştirildiğinden söz edilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

33. Afrikada hayvansal protein yetersizliği özellikle çocuklarda görülen Kwashiorkor hastalığına neden olur. Bu hastalıkta büyüme durur ve vücutta özellikle karında yaygın ödemler, şişmeler görülür. Tüm organ sistemlerinde bozulmalar başlar; ciltte yaralar oluşur. Ayrıca ağır enfeksiyonlar ile mücadele edememe sonucu ölümler görülür.

Yeteri kadar hayvansal protein alamayan bir çocuk ile ilgili;

I. Zihinsel gelişim bozukluğu görülür.

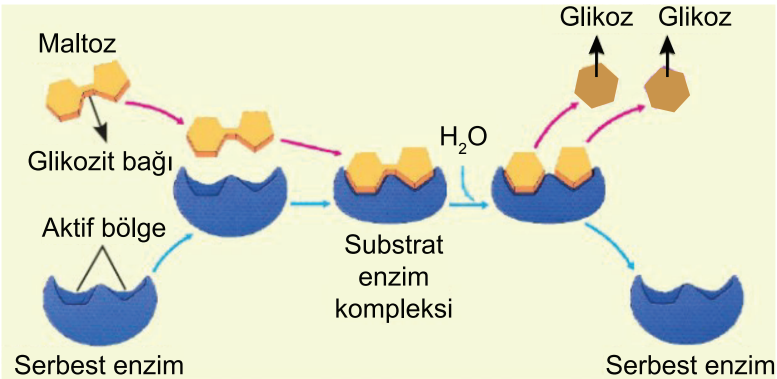
II. Akranlarına göre gelişimsel gerileme mevcuttur.

III. Bağışıklık sistemi gelişemediği için hastalıklar ölümle sonuçlanır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) II ve III. E) I, II ve III.

34. Bir disakkarit olan maltozun enzim yardımıyla glikoza hidrolizi gösterilmiştir.

Bu tepkime ile ilgili olarak;

I. Substrat değişmeden çıkar.

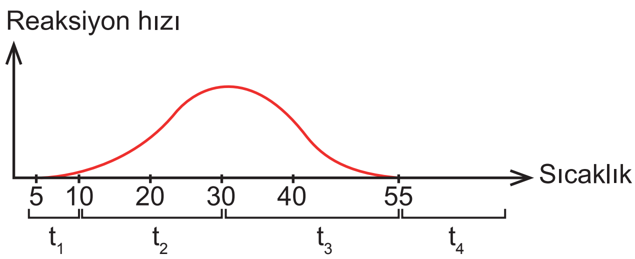
II. Serbest enzim değişmeden çıkar.

III. Substrat ile enzim geçici olarak birbirine bağlanır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

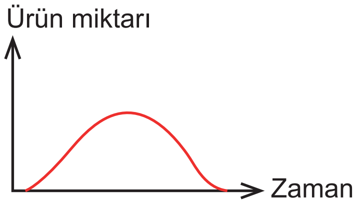
A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

35. Biyokimyasal bir reaksiyonun ortam sıcaklığının artışına bağlı hızındaki değişimi aşağıdaki grafikte gösterildiği gibidir.

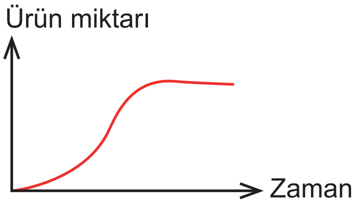

Grafik incelendiğinde t_1 zaman aralığının başlangıcından t_4 zaman aralığının sonuna kadar olan süreçte ortamda biriken ürün miktarı aşağıdaki grafiklerden hangisinde gösterildiği gibi olmalıdır?

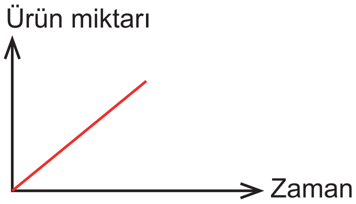
A)

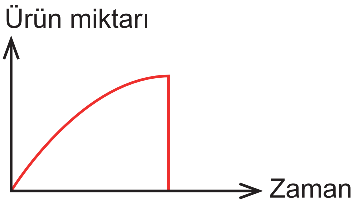
B)

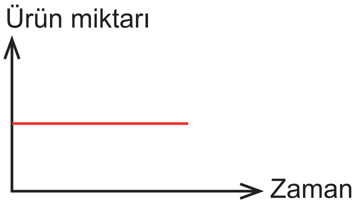
C)

D)

E)

36. Bazı sebzeler ve meyveler kurutulduğunda yapısındaki su oranı azalır ve enzim aktivitesi gerçekleşmez. Böylece kurutulan besinler yaş meyve ve sebzeye göre daha uzun süre bozulmadan saklanabilir.

Suyun enzimatik tepkimeler için önemli olmasının nedeni;

I. enzimatik tepkimelerde substrat olarak kullanılması,

II. enzim aktivasyonunun su yardımı ile sağlanması,

III. enzim ve substratın tepkimeye girebileceği ortamı oluşturması

verilen ifadelerden hangileridir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

37. Sağlıklı insanlarda açlık kan şekeri 70-100 mg/dL aralığındadır. Bu değerin altında ya da üstünde olması bazı metabolik hastalıklara neden olur.

Buna göre açlık kan şekeri anormal derecede azalan bir bireye aşağıdaki karbonhidrat içeren besinlerden hangisinin verilmesi kan şekeri seviyesini daha kısa sürede yükseltir?

A) Ekmek B) Et suyu C) Meyve suyu D) Patates E) Süt

38. Bir örgü ipini ayırdığınızda iki ince ipliğin birbirine sarıldığını görürsünüz. Bu örgü ipini bir makaraya sararak hem daha az yer kaplatırsınız hem de birbirine karışmasını engelleyerek maksimum düzeyde ipten faydalanırsınız. Daha sonra bu ipe ilmekler atarak ortaya bir bere çıkartırsınız.

Anlatılanlardan yola çıkarak biyoloji ile ilgili aşağıda benzetilen terim sıralaması hangisinde doğru verilmiştir?

A) DNA çift sarmalı – kromatin – kromozom
B) DNA çift sarmalı – çekirdek – hücre
C) Gen – DNA – kromozom
D) Gen – nükleotid – DNA
E) Kromatin – gen – kromozom

39. Bazı vitaminlerin etkileri ve bulundukları besin tablosu verilmiştir.

Vitamin	Etkileri	Bulunduğu besinler
B	Enzimlerin yapısında koenzim (yardımcı) olarak görev alır.	Tahıllar, sebzeler, yumurta, süt vb.
C	Bağışıklığın güçlenmesini sağlar.	Turunçgiller, domates, maydanoz, biber vb.
A	Epitel (örtü) dokunun korunmasını sağlar.	Yağ, yumurta, et, süt, havuç vb.
E	Hücre yenilenmesini sağlar.	Kuruyemişler, yeşil bitkiler, bitkisel yağlar, süt, buğday vb.

Sadece tabloya bakarak;

I. Süt sadece yağda eriyen vitaminleri barındırır.
II. Tüm vitamin çeşitleri hayvansal gıdalarda daha fazla oranda bulunurlar.
III. A ve C vitamini eksikliği vücudun savunma sisteminin zayıflamasına neden olur.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

40. Aşağıda su ile ilgili bazı sorular yer almaktadır.

1-Sıcak bir yaz gününde suyun hangi özelliği sayesinde aşırı ısınmamız engellenir?

2-Tatlı sularda soğuğa karşı doğal bir izolasyon görebilmesini hangi özelliği sağlar?

3-Enzimlerin çalışması için neden gereklidir?

4-Yüksek ağaçların en uç bölgelerine hangi özelliği sayesinde ulaşabilmektedir?

5-Boşaltım maddelerinin uzaklaşmasında hangi özelliği kullanılır?

Soruların cevapları aşağıda karışık olarak verilmiştir.

— Kohezyon özelliği vardır.

— Katısı sıvısında batmaz.

— Metabolik tepkimeler için ortam hazırlar.

— Öz ısısı yüksektir.

Sorularla cevaplar eşleştirildiğinde hangi numaralı sorunun cevabı bulunmaz?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

41. Enzimler endüstriyel ve sağlık alanlarında, çevre temizliğinde, bilimsel çalışmalarda sıklıkla kullanılan biyolojik katalizörlerdir. Tepkimelerin daha düşük sıcaklıkta, hızlı olarak gerçekleşmesine olanak sağlarlar. Örneğin proteaz, laktaz, lipaz gibi bazı enzimler eczacılıkta sindirimi kolaylaştırıcı, deterjanların yapısına katılarak temizleyici ve dericilikte hayvan derisindeki kılların arındırılmasında veya yumuşatılmasında kullanılmaktadır. Yağların kalitesini, meyve sularının berraklığını artırmada, mürekkebin temizlenmesinde de yine enzimlerden yararlanılmaktadır.

Enzimlerin ilaç, deterjan vb. maddelerin yapısına katılıp işlev yapabilmesi hangi özelliği ile doğrudan ilgilidir?

A) Hücre dışında da çalışabilmesi
B) Belli pH değerlerinde aktifleşmesi
C) Suda çözünerek çalışabilmesi
D) Etki ettiği madde ile anahtar kilit uyumunda olması
E) Maddelere dış yüzeyinden etki edebilmesi

42. Eskimoların yaşam bölgesi Kuzey kutbudur. Yılın büyük bir kısmı soğuk ve dondurucu geçtiğinden toprakları verimsiz ve buzla kaplı olup bitki yetiştiriciliğine olanak sağlamaz. Bu nedenle Eskimolar avlanma konusunda uzmanlaşarak balina, ren geyiği, fok, tilki, misk öküzü ve alabalık gibi yağ ağırlıklı hayvansal besinlerle beslenirler.

Eskimoların hayatta kalma şansını yağın özelliklerinden;

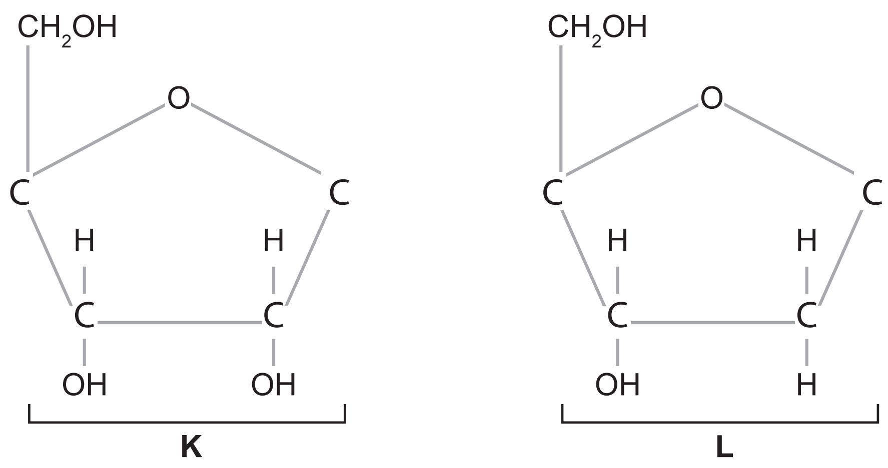
I. yüksek enerji vermesi,
II. vücut sıcaklığını koruması,
III. hücre zarının yapısında bulunması

hangileri artırır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

43. Deoksiriboz ve riboz birbirinden farklı monosakkaritlerdir. Deoksiriboz şekerinin yapısında riboz şekerine göre bir oksijen eksik bulunur. Riboz, RNA ve ATP'nin; deoksiriboz ise DNA'nın yapısına katılır.

K ve L ile gösterilen şekerlerin moleküler yapısı aşağıdaki gibidir.

Buna göre;

I. K ve L, 5 karbonlu şeker grubu içerisinde değerlendirilir.

II. K ribonükleik asitin, L deoksiribonükleik asitin yapısına katılır.

III. L hücre zarından geçebilecek büyüklüğe sahip iken K için aynı durum geçerli değildir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III

44. İnorganik maddelerin canlılarda çeşitli görevleri vardır. Bu görevlerden bazıları; kemik ve dişlerin yapısını oluşturma, metabolik faaliyetleri gerçekleştiren enzimlerin yardımcı kısmını meydana getirmesi ve bazı canlılar tarafından hormon üretiminde kullanılmasıdır.

Sadece yukarıdaki bilgilere göre inorganik maddeler;

I. yapısal,

II. düzenleyici,

III. enerji verici

hangileri için kullanılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

9. SINIF

BİYOLOJİ

2. Ünite

1. Şemada X, Y, Z canlılarının bulundurdukları organeller verilmiştir.

	X	Y	Z
Ribozom	+	+	+
Mitokondri	+	-	+
Kloroplast	+	-	-
Sentrozom	-	-	+

Buna göre aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) X, gelişmiş bir bitki olabilir.
B) Y, oksijenli solunum gerçekleştirmez.
C) Z, memeli bir hayvan olabilir.
D) Z, ışık enerjisini kimyasal bağ enerjisine dönüştüremez.
E) Y, fotosentez yapabilen bir bakteri hücresi olabilir.

2. Endoplazmik retikulum (E.R) çok sayıda molekül üreten, kese ve tüp şeklinde olabilen, çekirdek zarı ile bağlantılı bir organeldir. Dış zar yüzeyinde ribozom bulunduran çeşidine granüllü ER, bulundurmayan çeşidine ise düz ER denir. Bu iki ER çeşidi fiziksel olarak bağlantılı olsa da işlevsel olarak farklıdır. Örneğin, düz ER'nin en önemli görevlerinden biri alınan ilaçların toksik etkisini azaltmaktır. Antibiyotik, uyku ilacı gibi kimyasallar kullanıldığında karaciğerde düz ER'nin ve içeriğinin arttığı bilinmektedir. Ancak artan düz ER vücudun ilaca karşı direncini artırır ve alınan doz yetersiz kalır.

Buna göre;

I. Artan düz ER sonucu, aynı ilaçlardan fayda görebilmek için daha yüksek dozda kullanmak gerekir.
II. E.R ökaryot hücrelerde bulunan zarlı bir organeldir.
III. Düz ER'de herhangi bir fonksiyon bozukluğu olursa, onun görevini granüllü ER üstlenir.

ifadelerinden hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

3. Ribozom, tüm hücrelerde amino asitlerin peptit bağlarıyla birleşmesi sonucu protein sentezinin yapıldığı organeldir. Yapısında rRNA ve protein bulunur. Küçük ve büyük olmak üzere iki alt birimden oluşur. Alt birimleri çekirdekçikte sentezlenir, birleştirilmesi ise sitoplazmada yapılır.

Ribozom organeli ile ilgili olarak;

I. Faaliyeti sırasında peptit bağ sayısı artar.
II. Çekirdek zarından geçemeyecek boyuttadır.
III. Nükleoprotein yapılıdır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

A)Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

4. Ökaryotik hücrelerde olup prokaryot hücrelerde olmayan temel özelliklerden bazıları şunlardır:

- Zarla çevrili karmaşık yapılı organellerin olması,
- Oksijenli solunum yapan hücresinde bunun için özelleşmiş mitokondri organelinin olması,
- Diploit (2n) olup, diploit hücresinin vücut kromozomlarında her özellik için iki gen olması,
- Mayoz bölünme ve döllenmeyi gerektiren eşeyli üremeyi yapabilmesi,
- Daha karmaşık yapıda kamçı (flagella) içerebilmesi.

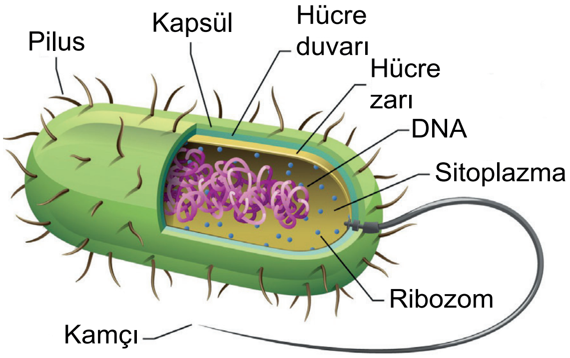
Bu bilgilerden hareketle hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Ökaryot hücrede zarlı organeller tek veya çift katlı zarla çevrili olabilir.
B) Prokaryot hücrede kamçı bulunabilir.
C) Prokaryot hücre daima haploit (n) yapıdadır.
D) Prokaryot hücreler oksijenli solunum yapamaz.
E) Ökaryot hücre mayoz bölünme gerçekleştirmeden eşeyli üremeye katılabilir.

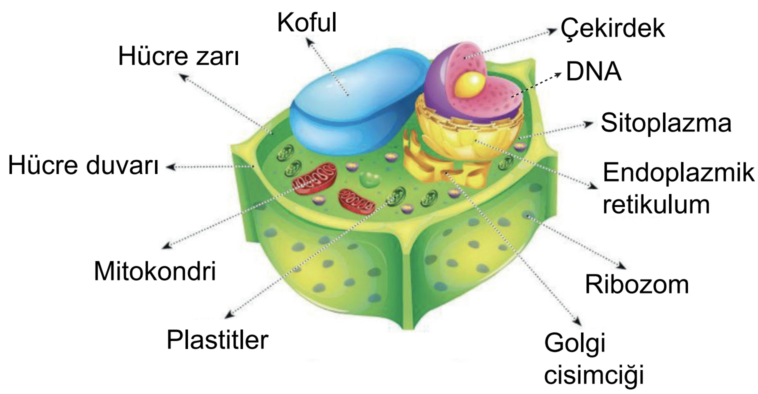
5. Hücre teorisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Hücreler canlılığın temel birimidir.
B) Bütün canlılar bir veya birden fazla hücreden oluşmaktadır.
C) Hücreler kalıtım materyalleri içerir ve bunu gelecek nesillere aktarırlar.
D) Metabolik faaliyetlerin tamamı hücre organelleri içinde gerçekleşir.
E) Yeni hücreler var olan hücrelerin bölünmesiyle oluşur.

6. Bakteri ve bitki hücrelerine ait görseller verilmiştir.

BAKTERİ HÜCRESİ

BİTKİ HÜCRESİ

Bu iki hücre tipinin farklılıklarının karşılaştırılmasında;

I. hareket etmesini sağlayan yapının bulunması,

II. enerji üreten organele sahip olması,

III. DNA'sının nerede bulunduğu,

IV. ribozom organelinin varlığı

verilen özelliklerden hangileri kullanılır?

A) Yalnız I. B) II ve III. C) III ve IV. D) I, II ve III. E) I, II, III ve IV.

7. Ökaryot hücrelerin çoğunda bulunan golgi organeli kıvrımlı zar kümelerinden oluşur. Hücrede sentezlenen protein ve lipitlere son halinin verilmesi, bu moleküllerin paketlenmesi, paketlerin hücrede ilgili bölgelere transferi golgi sayesinde gerçekleşir. Ayrıca golgi, hücre zarının onarımında, lizozom organelinin oluşumunda, bitki hücrelerinde duvar yapısına katılan bazı karbonhidratların sentezinden sorumludur. Tüm bu işlevler sırasında çok sayıda enzim çeşidi görev alır. Günümüzde hala etkin bir şekilde tedavi edilmeyen bazı hastalıkların temelinde ise golgideki işlev kaybının olduğu bilinmektedir. Örneğin; Alzheimer ve birçok sinir hastalığında golginin hem yapısında hem de işlevinde anormallikler tespit edilmiştir.

Buna göre verilen açıklamalardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Golgide meydana gelen bir aksaklık bazı organellerin yapımını etkiler.

B) Golgi, üretimi tamamlanmış moleküllerin hücre zarına ya da diğer organellere taşınmasını organize eder.

C) Moleküllerin golgiye alınması, saflaştırılması, depolanması ve dağıtımında aynı enzimler görev alır.

D) Sinir hücreleri golgi fonksiyon bozukluğundan tehlikeli boyutta etkilenir.

E) Hücre çeperinin temel karbonhidrat birimleri golgide üretilir.

8. Meyvelerin farklı renklerde olmasını yapısında bulundurdukları renk pigmentleri sağlar. Bu pigmentlerden klorofil kloroplast organelinin yapısında bulunurken, diğer renk pigmentlerini kromoplast organeli taşır.

Pigmentler	Renk
Klorofil	Yeşil
Likopen	Kırmızı
Karoten	Turuncu
Ksantofil	Sarı

Buna göre;

a. olgunlaşmamış domatesin güneşin etkisiyle olgunlaşması,

b. muzun zamanla sarı renkli olması

verilen örnekler ile ilgili;

I. likopen pigmentinin birikmesi,

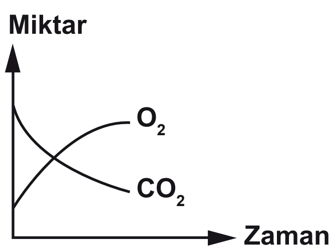
II. pigmentlerin birbirine dönüşmesi,

III. ham iken kloroplast organelinin bulunması

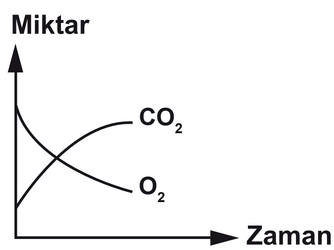
ifadelerinden hangileri ortaktır?

A) YalnızI. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

9. Bir bitki hücresinde farklı yapı ve göreve sahip K ve L organellerinin birim zamanda kullandığı ve ürettiği maddelerin değişimi gösterilmiştir.

K organeli

L organeli

K ve L organellerinin hücresel yapı ve işlevleriyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi söylenemez?

	ÖZELLİK	K	L
A)	Çift zar bulundurma	+	+
B)	Çekirdeğin kontrolünde çoğalabilme	+	+
C)	Işık enerjisini kullanma	+	–
D)	Yönetici molekül bulundurma	–	+
E)	Enzim sentezi	+	+

10. İnsan sindirim kanalını oluşturan hücreler, metabolik faaliyetleri yüksek olan hücreler olup bu bölümlerde üretilen hidrolitik enzimler sindirim kanalında polimer besin maddelerinin monomer besinlere dönüşmesini sağlar.

Buna göre aşağıda verilen hücresel yapılardan hangisinin aktivitesi insan sindirim kanalını oluşturan hücrelerde diğerlerine oranla daha az olması beklenir?

A) Lizozom
B) Golgi
C) Ribozom
D) Mitokondri
E) Granüllü endoplazmik retikulum

11. **Bir hücrenin;**

- ikiye bölünme ile çoğaldığı,
- inorganik madde oksidasyonu ile enerji ürettiği,
- hücre çeperine sahip olduğu

bilindiğine göre aşağıda verilen özelliklerden hangisine sahip olduğu kesinlikle söylenir?

A) Yönetici molekülün zarla çevrili yapı içinde bulunması
B) Enerji üretiminin sitoplazma ve mitokondri organelinde gerçekleşmesi
C) Protein sentezinin ribozom organelinde gerçekleşmesi
D) Tek çeşit nükleik asit bulundurması
E) Besin üretimini kloroplast organeli sayesinde gerçekleştirmesi

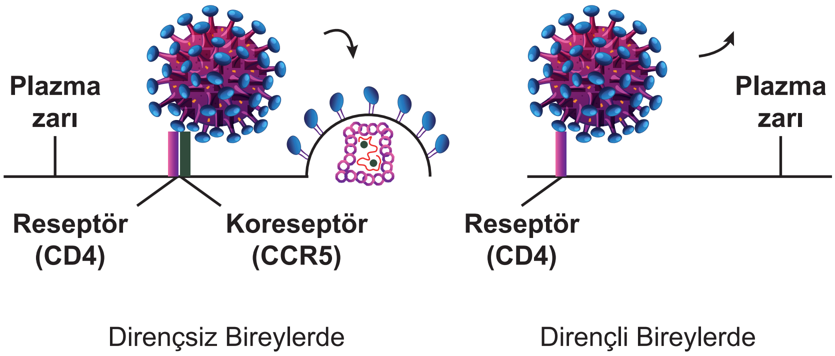
12. **Bir hidrolitik enzimin hücre içinde üretiminden dış ortama salgılanmasına kadar geçen süreçte;**

I. golgi,
II. ribozom,
III. hücre zarı,
IV. granüllü endoplazmik retikulum

verilen hücresel yapılar aşağıdaki hangi sıraya göre görev alır?

A) I - III - II - IV. B) II - I - IV - III. C) II - IV - I - III. D) IV - II - I - III. E) IV - III - I - II.

13. HIV, bağışıklık sistemi hücrelerini enfekte ederek AIDS hastalığına yol açar. HIV ile temas etmelerine rağmen az sayıda kişi AIDS hastalığına yakalanmaz. HIV ile enfekte olan ve olmayan hücreler verilmiştir.

Buna göre;

I. CCR5'i etkileyen ilaçlar HIV'in girişini bloke eder.

II. CCR5 adı verilen yüzey proteinini kodlayan gen tüm insanlarda aynıdır.

III. Hücre yüzeyindeki bazı proteinler hücrenin enfekte edilmesine neden olur.

IV. HIV'in hücre üzerindeki CD4 reseptör proteinine bağlanması hücreyi enfekte etmesi için yeterlidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

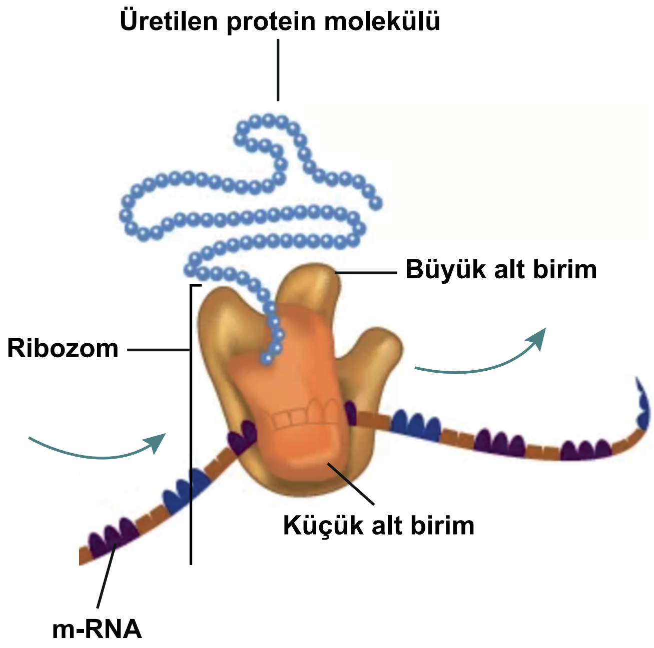
14. Farklı görevleri üstlenen tek zarlı organel olan kofulun bazı çeşitlerinin işlevleri verilmiştir.

- Tatlı sularda yaşayan tek hücreli organizmalarda hücre içerisine giren suyu kasılmalarla dışarı atar.
- Besin kofulu ile lizozom organelinin birleşmesi sonucu oluşur.
- Hücrenin oluşturduğu metabolik atıkların ve salgı maddelerin dışarı gönderilmesini sağlar.
- Akyuvarların mikroorganizmaları endositoz olayı ile yutması sonucu oluşur.

Buna göre aşağıdaki koful çeşitlerinden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Depo kofulu B) Boşaltım kofulu C) Kontraktil koful D) Besin kofulu E) Sindirim kofulu

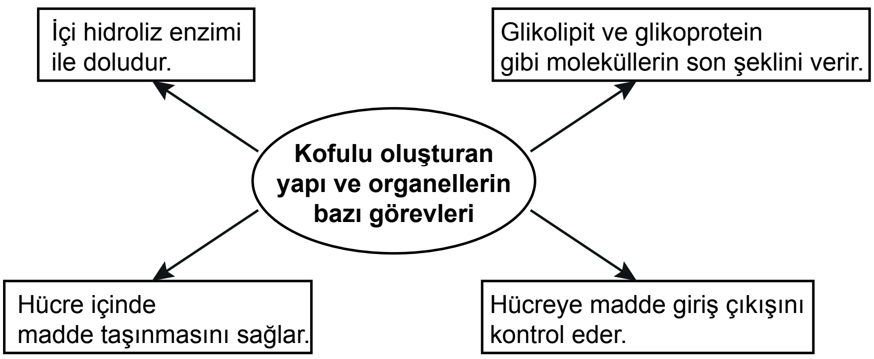
15. Bir hücrede bulunan ribozom organelinin yapısı ve işlevi hakkında şekil verilmiştir.

Tek hücreli bir canlının hücresinde ribozom faaliyetinin artması sonucu hücrede amino asit miktarı azaldığına göre aşağıdakilerden hangisi faaliyet sonunda gerçekleşen olaylardan biri <u>değildir</u>?

A) Protein sentezi artar.
B) Hücrenin pH'ı azalır.
C) Ozmotik basınç azalır.
D) Kullanılan ribonükleotit sayısı artar.
E) Turgor basıncı artar.

16. Koful organelini oluşturan yapı ve organeller ile ilgili kavram haritası verilmiştir.

Buna göre aşağıda verilen yapı ve organellerin hangisinden koful <u>oluşmaz</u>?

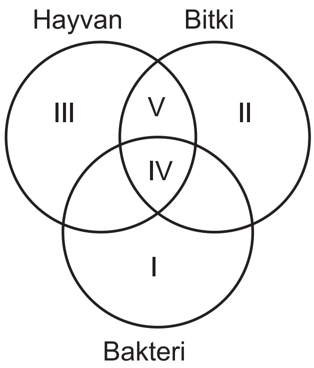
A) Hücre zarı
B) Golgi aygıtı
C) Endoplazmik retikulum
D) Lizozom
E) Kloroplast

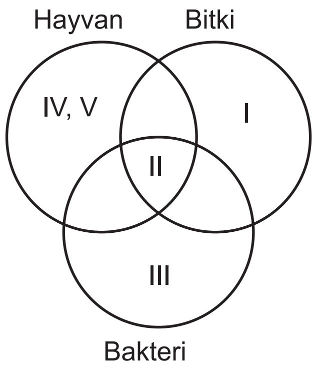
17. Prokaryot hücre yapısına sahip canlılarda çekirdek zarı ve zarlı organeller bulunmazken ökaryot hücre yapısına sahip canlılarda çekidek zarı, zarlı ve zarsız organeller bulunur. Bazı organeller sadece belli canlı grubunda bulunur.

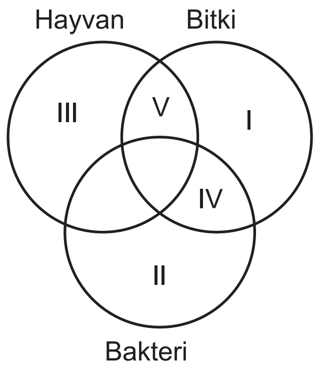
Buna göre;

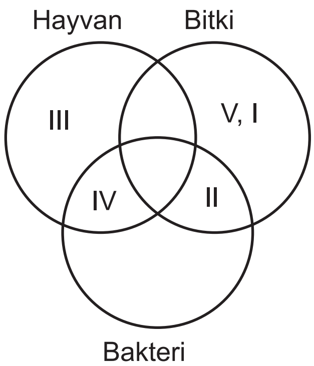
I. koful,
II. kloroplast,
III. sentrozom,
IV. ribozom,
V. mitokondri

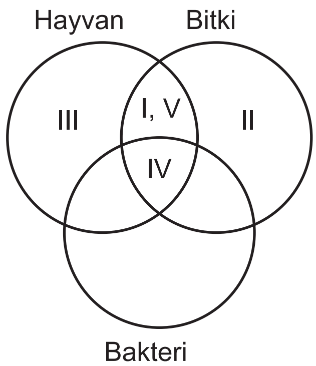
verilen organellerin hayvan, bitki ve bakteri hücrelerinde bulunma durumlarını gösteren şema hangisinde doğru gösterilmiştir?

A)

B)

C)

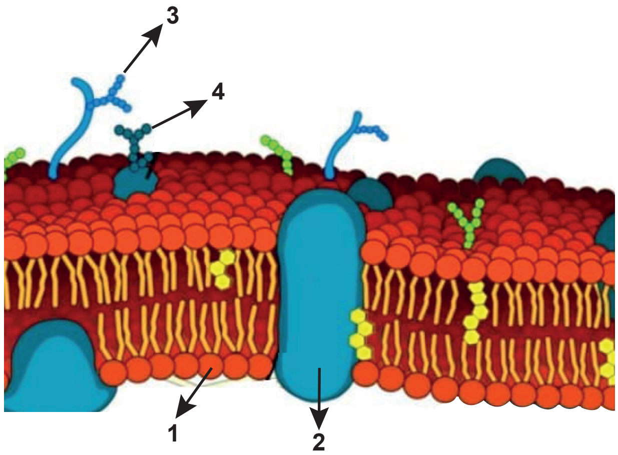
D)

E)

18. Akıcı mozaik zar modelinin yapısında bulunan moleküller ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- Glikoz molekülleri protein ile birleştiğinde glikoprotein, lipit ile birleştiğinde ise glikolipitler oluşur.
- Fosfolipitler iki sıralı olup sürekli hareket halindedir.
- Proteinler zar yüzeyinde veya lipit tabakasının içine gömülü durumdadır.

Bu bilgilere göre;

Hücre zarı modeli

hücre zarı modelinde gösterilen kısımların eşleştirilmesi hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3	4
A)	Fosfolipit	Glikolipit	Protein	Glikoprotein
B)	Glikoprotein	Glikolipit	Fosfolipit	Protein
C)	Fosfolipit	Protein	Glikolipit	Glikoprotein
D)	Glikoz	Protein	Glikolipit	Fosfolipit
E)	Protein	Fosfolipit	Glikoz	Glikolipit

19. Hücrelerdeki solunum faaliyetleri ve mitokondri sayısı ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Birçok hücrenin yaşamını sürdürebilmesi için mitokondri denilen ve ATP üreten santrallere ihtiyaç vardır. Bir hücrenin ne kadar mitokondriye sahip olacağını, üstlendiği faaliyetin yoğunluğu belirler. Bu nedenle kalp kası hücrelerinin %50'si, beyin hücrelerinin %30-%35'i, böbrek ve karaciğer hücrelerinin ise %20-%25'i mitokondriden oluşur. Metabolik faaliyetleri oldukça yavaş olan kemik ve yağ dokusu hücrelerinde ise 2-3 tane mitokondri bulunur. Hücrelerdeki mitokondriler azaldıkça ya da görevini tam olarak yapamadıklarında kronik yorgunluk, bağışıklık sisteminde zayıflama ve yaşlanma gibi bazı sorunlar oluşmaya başlar.

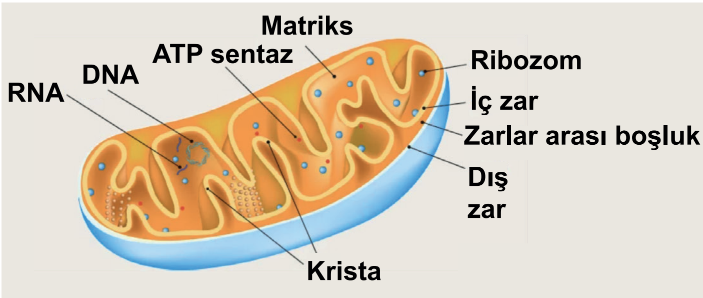
Bu bilgilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Düzenli egzersiz yapan bir insanın çizgili kaslarında egzersiz yapmayan insanlara göre mitokondri miktarı daha fazladır.
B) Yaşlanmaya bağlı olarak hücredeki mitokondri sayısında düşüş görülebilir.
C) Aynı canlının farklı dokularında mitokondri sayısı farklılık gösterebilir.
D) Bütün hücrelerin yaşaması için mitokondri organeline ihtiyaç vardır.
E) Hücrenin metabolizma hızı ile mitokondri sayısı arasında doğru orantı vardır.

20. Yapım (anabolik) tepkimelerinde, basit moleküller birleşerek kompleks molekülleri oluşturması sonucu su açığa çıkar ve bu olaya dehidrasyon, yıkım (katabolik) tepkimelerinde ise büyük moleküller su kullanılarak monomerlerine ayrışır, bu olaya da hidroliz denir.

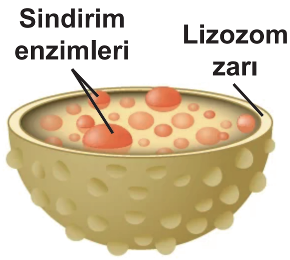
Aşağıda bazı organellerin yapısı ve görevleri verilmiştir.

MİTOKONDRİ

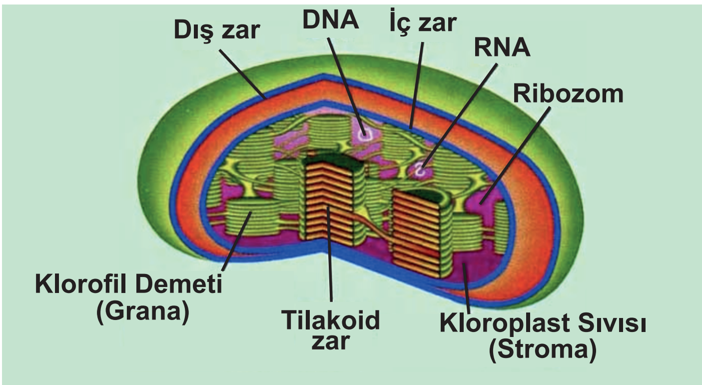
• $C_6H_{12}O_6 + 6O_2 \longrightarrow 6CO_2 + 6H_2O$ tepkimesi gerçekleşir.

LİZOZOM

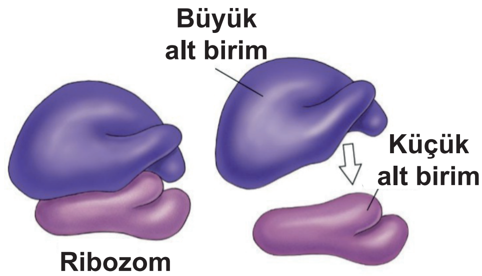
• Hücre içi sindirimden sorumludur.

KLOROPLAST

• $6CO_2 + 6H_2O \longrightarrow C_6H_{12}O_6 + 6O_2$ tepkimesi gerçekleşir.

RİBOZOM

• Protein sentezinden sorumludur.
• Yapısında ribozom ve rRNA bulunur.

Buna göre;

I. Mitokondri organelinde dehidrasyon tepkimesi gerçekleşmez.

II. Kloroplast ve ribozom organelinde gerçekleşen olaylar anabolik tepkimelere örnek teşkil eder.

III. Lizozom organelinde gerçekleşen olay katabolik tepkimelere örnektir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

21. Ayşe teninin yazın nemli ve yumuşak, kışın ise kuru ve sert olduğunu fark eder.

Ayşe bu durumu hücre yapısını oluşturan;

I. karbonhidrat,
II. lipit,
III. protein

moleküllerinden hangilerinin neden olduğunu savunursa doğru bir çıkarımda bulunmuş olur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

22. Hücrenin keşfine katkı sağlayan bilim adamlarının çalışmaları özetlenmiştir.

- Robert Hooke, kendi geliştirdiği basit bir mikroskop ile mantar meşesinden aldığı kesitleri incelemiş ve gördüğü küçük odacık şeklindeki yapılara hücre adını vermiştir.
- Anton van Leeuwenhoek, tek mercekli bir mikroskopla sperm hücrelerini ve tek hücreli canlıları incelemiştir.
- Matthias Schleiden, tüm bitkilerin ve dokuların hücrelerden oluştuğunu bulmuştur.
- Theodor Schwann, hayvanların da hücrelerden oluştuğunu ve bu hücrelerin bitki hücreleri ile özdeş olduğunu deney ve gözlemlerine dayanarak açıklamıştır.
- Rudolf Virchow, hücre çalışmalarını daha da ilerletmiş ve canlıların cansız maddelerden oluştuğunu savunan teoriyi çürütmüştür. Hücrelerin büyümesi ve çoğalması üzerine çalışmalar yapmıştır.

Buna göre;

I. Canlıların en temel yapı birimi hücredir.
II. Mikroskobun gelişmesi ile hücreye ve canlılığa yönelik yeni bilgiler edinilir.
III. Bütün canlılar hücrelerden oluşur.
IV. Benzer türlere ait olan organizmalardaki hücrelerin kimyasal yapısı temel olarak farklıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) III ve IV. C) I, II ve III. D) II, III ve IV.

23. Lhon Sendromu, görme kaybı ile karakterize mitokondriyal bir hastalıktır. Mitokondriyal DNA'daki nokta mutasyonları sonucu hücrede oksijenli solunumun yapılamaması ile seyreden hastalık, genellikle erkeklerde genç erişkin dönemde başlamakla birlikte oldukça geniş bir yaş aralığına (5-80 yaş) sahiptir.

Lhon sendromu ile ilgili;

I. mitokondriye ait DNA'nın olduğu,
II. mitokondrinin oksijenli solunumda görev aldığı,
III. çekirdekteki DNA'da nokta mutasyon sonucu oluştuğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

24. Ökaryot hücrelerdeki endoplazmik retikulum (ER) organelinde, katlanma mekanizması ile birçok proteine üç boyutlu yapı kazandırılır. ER'de şekillenen ve olgunlaşan bu proteinler hem ilgili dokuda hem de tüm vücutta kararlı iç denge için görev yapar. Ancak ER'deki enzim bozuklukları, kalsiyum dengesizliği gibi sorunlar proteinlerin hatalı katlanmasına ya da olgunlaşmamış protein birikimine neden olur. "ER stresi" olarak adlandırılan bu durum insülin direnci, diyabet, obezite, kan kanseri, alzheimer, parkinson, romatizma gibi birçok hastalığa yol açar.

Buna göre;

I. Bir organelde meydana gelen problem o organizmadaki hücreler arası işbirliğini ve organizasyonu olumsuz etkiler.

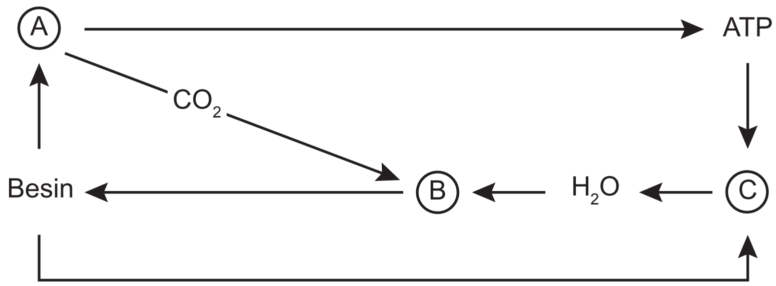
II. Proteinlerin yapısal ve işlevsel özellik kazanması ER'de gerçekleşir.

III. Kararlı iç dengenin korunmasında ER'nin görevini sağlıklı yapması yeterlidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

25. A, B ve C organellerinin ilişkileri aşağıdaki şemada verilmiştir.

Buna göre;

I. A, B ve C organeline sahip bir hücre, bitki hücresi olamaz.

II. Bir hücrede A organeli varsa, B organeli yoktur.

III. C organelinde dehidrasyon tepkimesi gerçekleşir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

26. Bazı organellerin görevleri verilmiştir.

- İnsan embriyosunun parmak arasında bulunan perdelerin kaybolmasını sağlar.
- Patateste nişasta, fasulye tohumunda protein depolar.
- Hayvan hücrelerinde bölünme sırasında iğ ipliklerin oluşmasını sağlar.
- Ribozomda üretilen proteinlerin golgi cisimciğine taşınmasını sağlar.

Aşağıdaki hücre organellerinden hangisinin görevi belirtilmemiştir?

A) Lökoplast
B) Sentrozom
C) Endoplazmik retikulum
D) Lizozom
E) Kloroplast

BİYOLOJİ CEVAP ANAHTARI

1. Ünite

1. C
2. E
3. A
4. C
5. B
6. C
7. C
8. A
9. D
10. B
11. D
12. D
13. B
14. C
15. A
16. C
17. D
18. B
19. D
20. C
21. E
22. D
23. C
24. A
25. C
26. D
27. D
28. E
29. D
30. B
31. A
32. C
33. E
34. D
35. B
36. C
37. C
38. A
39. B
40. E
41. A
42. D
43. C
44. D

2. Ünite

1. B
2. C
3. E
4. D
5. D
6. D
7. C
8. D
9. D
10. A
11. C
12. C
13. B
14. A
15. B
16. E
17. E
18. C
19. D
20. D
21. B
22. B
23. C
24. D
25. C
26. E

9. SINIF

TARİH

1. Ünite

1. Tarih, geçmişte yaşayan insanların siyasi, sosyal, bilimsel, kültürel ve ekonomik faaliyetlerini konu edinir.

Bu bilgiye dayanarak;

I. yerleşik hayata geçilmesi,
II. Ay'a ilk kez ayak basılması,
III. insanın kişisel gelişimi

hangileri tarih biliminin konuları arasında yer alır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

2. "Tarih biliminin önemli bir özelliği de geçmişle bugün arasında bir köprü vazifesi yapmasıdır. Ancak tarihî olaylar arasında sentez yapılırken, bazı yanlış yorumlara ulaşılabilir."

Tarih biliminin özellikleri göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi tarihî bilgilerin yanlış yorumlanmasının nedeni olabilir?

A) Olayların neden-sonuç ilişkisiyle incelenmesi
B) Olayların gerçekleşme zamanının verilmesi
C) Olayların araştırma yapılan günün koşullarıyla değerlendirilmesi
D) Olayların gerçekleştiği yerin verilmesi
E) Yazılı ve yazısız belgelerden faydalanılması

3.

Türkler tarih boyunca pek çok farklı takvim kullanmışlardır. Bu takvimlerden biri olan On İki Hayvanlı Türk Takvimi Çinliler ve Tibetliler tarafından da kullanılmıştır. On İki Hayvanlı Türk Takvimi'nde kullanılan 12 hayvan,12 yılı simgelemektedir. 12 yıllık süreçteki her yıl, bir hayvanın ismi ile anılmıştır. Bu hayvanlara ve yıllara ise sembolik anlamlar yüklenmiştir. Örneğin Timsah yılı girdiğinde yağmurun çok yağacağına ve bolluk olacağına; Balık yılında doğanların malının mülkünün çok olacağına inanılırmış.

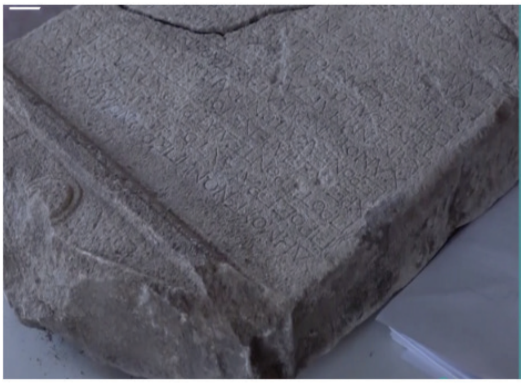
12 Hayvanlı Türk Takvimi'nin ilk kullanım tarihi tam olarak bilinmemektedir. Ancak Orhun Abidelerindeki "Kül Tigin koyn yılka yiti yigirmike uçdı…" ifadelerinden bu takvimin yaygın ve etkin olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.

On İki Hayvanlı Türk Takvimi hakkında verilen bilgiler incelendiğinde bu takvimle ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı <u>yer almamaktadır</u>?

A) 2020 yılı, hangi hayvan yılına denk gelmektedir?
B) Kök Türkler döneminde bu takvim kullanılmış mıdır?
C) Aylar hangi isimlerle adlandırılmıştır?
D) Hangi toplumlar tarafından kullanılmıştır?
E) Hayvanların ve yılların karakteristik bir anlamı var mıdır?

4. Tarihçi bazı belge, bulgu ve bilgilerin açıklanmasında diğer bilim dallarından faydalanır.

Bilim Dalları	Açıklaması
Kimya	Ele geçirilen eserlerin hangi döneme ait olduğunu belirler.
Epigrafi	Anıtlar üzerindeki kitabeleri ve yazıları inceler.
Paleografya	Eski yazıların okunmasını sağlar, bu yazıları tür ve şekil bakımından inceler.
Arkeoloji	Kazı yoluyla toprak ve su altındaki maddi kalıntıları ortaya çıkarır.
Heraldik	Tarihte devletlerin kullandığı armaları inceler.

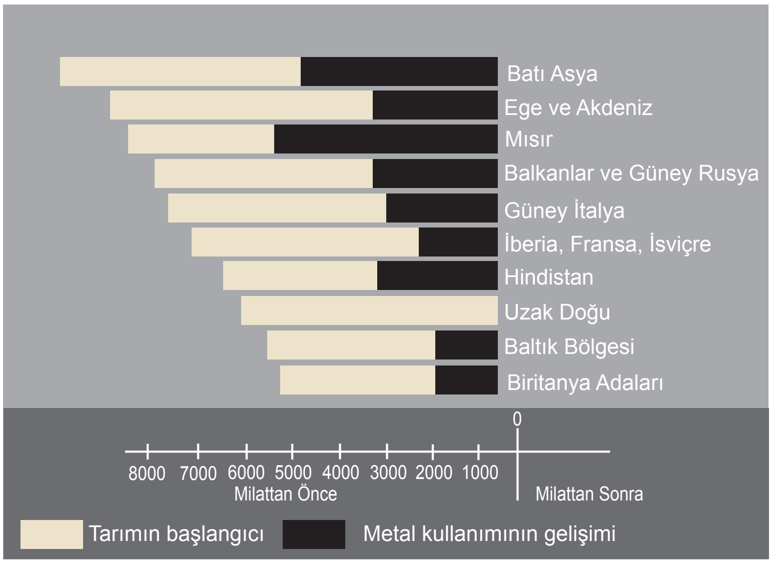

Balıkesir'deki Antandros antik kentinde 2.200 yıllık 22 satırdan oluşan bir dekret ortaya çıkarıldı. MÖ 2. yüzyıla tarihlenen yazıtın yazıldığı dönemde Antandros, Bergama Krallığı topraklarına dahildi. Antik kentlerde herkesin görebileceği agora gibi yerlere dikilen ve genellikle kanun maddeleri içeren yazılı dikili taşlar olarak bilinen dekret, günümüzdeki resmi gazete ile özdeşleştirilebilecek bir uygulamaydı. Dekretler sayesinde, bir konu hakkında herkesin bilgi sahibi olması sağlanıyordu. Bu yazıt, Bergama Kralı Eumenes ve Attalos tarafından Antandros'a gönderilmiş olan bir komutanın onurlandırılmasına ve ona imtiyazlı davranılmasına ilişkin bir metin içeriyor.

"Dekret"**in bulunması ve incelenmesinde tarihe yardımcı bilim dallarının hangisinden faydalanıldığı <u>söylenemez</u>?**

A) Kimya B) Heraldik C) Paleografya D) Arkeoloji E) Epigrafi

5. Aşağıda Tarih Öncesi Çağlarda dünyanın farklı bölgelerinde tarımın ve maden kullanımının gelişimini gösteren grafiğe yer verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) İnsan toplulukları metal kullanımına tarımsal üretimden daha önce başlamıştır.
B) İşlenmesi kolay olan metallerden araç – gereç yapılmıştır.
C) MÖ 2000'lerde Uzak Doğu'da metal kullanımı gerçekleşmiştir.
D) Batı Asya'da tarımsal faaliyetler diğer bölgelerden daha geç başlamıştır.
E) Metal kullanımının gelişimi bölgeden bölgeye farklılık göstermiştir.

6.

TARİHÎ OLAY	TARİHÎ OLGU
Siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik vb. alanlarda kısa zaman içerisinde ortaya çıkan gelişmelerdir.	Tarihte meydana gelen olayların sonucunda uzun sürede meydana gelen çok yönlü gelişmelerdir.
Örnek: Malazgirt Savaşı	Örnek: Anadolu'nun Türkleşmesi

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarihî olaya örnek gösterilemez?

A) Sanayileşme
B) II. Dünya Savaşı
C) Viyana Kuşatması
D) Kasr-ı Şirin Antlaşması
E) Sivas Kongresi

7.

Hikâyeci Tarih Yazıcılığı

*Hikâye ve efsanelerle dolu bilgiler nakledilir.
*Genellikle yer ve zamandan bahsedilmekle birlikte sebep ve sonuç ilişkileri üzerinde durulmaz.

Öğretici Tarih Yazıcılığı

*Toplumu harekete geçirerek millî birlik ve ahlaki değerleri geliştirmeyi amaçlamıştır.
*Toplumun birlik içinde olmadığı dönemlerde bu eserler ilgi çekmiştir.

Araştırıcı Tarih Yazıcılığı

*Bu tarz tarih yazıcılığında tarihî olaylar tek bir sebebe dayandırılmamış, dönemin toplumsal, ekonomik, siyasi, dinî, kültürel yapıları ayrıntılarıyla ele alınmıştır.
*Olayların gelişimi, yeri, zamanı, sebep ve sonuçları ve bunlar arasındaki ilişkiler bir bütün olarak objektif bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

Buna göre aşağıda verilen bilgilerden hangisi araştırıcı tarih yazıcılığına örnek gösterilebilir?

A) Enver Paşa, Sarıkamış'ı almak için komutasındaki orduya 19 Aralık 1914 tarihinde saldırı emrini verdi. 90 bin kişilik Türk ordusu Sarıkamış saldırısına başladı…
B) Bugünlerde padişah mutluluk içindeydi. Çünkü ünlü hükümdarın çocuklarından Sultan Şahin Şah, Karaman ülkesinin hâkimiydi, Sultan Ahmet de Amasya ilinde egemendi…
C) Anlatılanlara göre güneş yılını ilk keşfedenler ve onu on ikiye taksim edenler Mısırlılardır. Mısırlılar bu bilgiyi yıldızlardan öğrendiler…
D) Muhacirler Medine'ye göç ettikten sonra memleket hasretine kapılarak gam ve hüzün çekmeye başladılar…
E) Söylendiğine göre hastalık ilk önce Habeşistan'da başlamış, sonra Mısır'a, Libya'ya ve kraliyet ailesinin büyük bir kısmına da yayılmıştı…

8. Aşağıdaki resimlerde Osmanlı Devleti'nden günümüze devlet yönetiminde etkin olan kurumlar gösterilmiştir.

Divanıhümayun

Osmanlı Mebusan Meclisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Yukarıdaki görseller değerlendirildiğinde tarihimizdeki devlet kurumları ile ilgili olarak;

I. devlet yapısında devamlılık gösterdiği,

II. zaman içerisinde değişime uğradığı,

III. daha demokratik bir hâle geldiği

çıkarımlarından hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

9.

Hititler'e Göre Kadeş Savaşı

Ben Muvattali. Kral olduğumda Amurru halkı (Kadeş şehrini de içine alan bölgede yaşayan halk) bana karşı olan sadakatlerini bozdular ve bana şöyle dediler: "Biz özgür insanlar iken kul hâline geldik. Ama artık daha fazla kul olarak kalmayacağız." Ve sonra Mısır kralının peşinden gittiler. Onunla ittifak ettiler. Bunun üzerine Mısır kralıyla ve diğer Amurru halkıyla savaş yaptım. Bu savaşta Mısır kralını yendim ve ordularımla Amurru halkını bozguna uğratarak topraklarını ele geçirdim.

Mısırlılar'a Göre Kadeş Savaşı

Ben II. Ramses. Yüreğimin güçlü, göğsümün coşkulu olduğunu gördüm. Birdenbire ortalarında bulunduğum iki bin beş yüz düşman savaş arabasının, atlarımın önünde dağıldığını gördüm. Hiçbiri savaşacak güç bulamadı. Benim saldığım korkuyla yürekleri zayıfladı. Mızraklarını kavrayacak gücü bulamadılar. İçlerinden kimi istediysem öldürdüm. Hiçbiri arkasına bakmadı, hiçbiri arkasına dönmedi, düşen bir daha ayağa kalkmadı.

Yukarıda yer alan Kadeş Savaşı ile ilgili farklı yorum ve sonuçların ortaya çıkmasında tarafların;

I. askerî yönden üstünlüklerini kabul ettirme çabası,

II. öznel bir yaklaşımla savaşın değerlendirilmesi,

III. istedikleri sonucu elde edememeleri

gibi durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

10.

KOYUN YILI
Bu yılda yağmur çok yağar, nimetler bollaşır. İnsanlar iyilik ve hayra eğilimli olurlar. Bu yılda gerçi fitne ve karışıklık çıksa da çabukça huzur sağlanır, güvenlik temin edilir. Bu yılın ilkinde doğanlar güzel yüzlü, rızkı bol, çok çalışkan; ortasında doğanlar vefasız, düşmanlık çıkaran ve az çocuklu olurlar; sonunda doğanlar cahil ve kısa ömürlü olurlar.

Osman Turan
On iki Hayvanlı Türk Takvimi

Buna göre İslamiyet öncesi Türklerin takvim ve zaman anlayışları ile ilgili olarak;

I. zamanın insan karakterini şekillendirdiği,
II. kalıp yargıların bulunduğu,
III. toplumsal yaşamı etkilediği

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

11. Tarih, belgelere dayanarak yazılır. Geçmişle ilişkimizin tek yolu ondan kalanları incelemek, anlamak, yorumlamaktır. Geçmişin aydınlatılması bizi geçmişe götürecek belgeler yardımıyla gerçekleşir. Kimi tarih yazıcıları belgelerin "konuştuğunu" söylerler. Yazdıklarından çok tarihî belgeler konuşur, kendileri konuşmaz. Belgelere "Konuşun!" denir ve belgeler "konuşmaya" başlar. Onlara göre tarih, olup bitenlerin çarpıtılmadan, doğru anlayıp doğru konuşturularak anlatıldığı ve raporla dile getirildiği bir geçmiştir. Kendinizden hiçbir şey katmadan, belgeyi belge olarak konuşturduğunuzda bilimsel tarih yazıcılığını başarmış olursunuz.

Yukarıdaki paragrafta "belgeleri konuşturmaktan" **kastedilen durum aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Belgeleri sözlü kaynaklara dayandırmak
B) Objektif bir yaklaşımla tarihî gerçeği ortaya koyabilmek
C) Tarihî olaylarda sürekliliği göstermek
D) Tarihî olayların çok yönlülüğüne vurgu yapmak
E) Tarihte neden-sonuç ilişkisine dikkat çekmek

12. Aşağıda yer alan tarih hakkındaki görüş ve düşüncelerden hangisi tarihte devamlılığın bulunduğunu vurgulamaktadır?

A) Herodot: Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir.
B) İbn-i Haldun: Tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır. Olayların ilkeleri incedir, nitelik ve sebepleri hakkındaki bilgi derindir.
C) Ahmet Cevdet Paşa: Tarih bir olayın sadece filan tarihte olduğunu bilmek değil geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek ve bu olaylardan ders almaktır.
D) Edward H. Carr: Tarih, tarihçi ile olgular arasında kesintisiz karşılıklı bir etkileşim süreci, bugün ile geçmiş arasında bitmez bir diyalogdur.
E) Halil İnalcık: Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

13. Tarih dersinde öğretmen, öğrencileriyle aşağıdaki bilgiyi paylaşmıştır:

"Sina Yarımadasında yer alan Sina Çölü öyle bir çöldür ki Türk tarihinde bu çölü ordusuyla yalnızca Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim Han geçmiştir (MS 1517). Dünya tarihinde ise Pers İmparatoru II. Kambises (MÖ 525) ve Makedonya Kralı Büyük İskender (MÖ 322) ordularıyla bu çölü geçebilmişlerdir. Dünya tarihinde adını duyurmuş komutanlar olan Cengiz Han, Timur ve Napolyon ise bu çölü ordularıyla geçmeyi başaramamışlardır."

Bu bilgiyi paylaştıktan sonra öğretmen şu soruyu sormuştur:

"Peki çocuklar Sina Çölünü geçmişten günümüze sırasıyla geçen hükümdarlar kimlerdir?"

Öğretmenin bu sorusuna aşağıdaki hangi sıralamayı söyleyen öğrenci doğru cevap vermiş olur?

A) II. Kambises - Büyük İskender - Yavuz Sultan Selim
B) Büyük İskender - II. Kambises - Yavuz Sultan Selim
C) Yavuz Sultan Selim - II. Kambises - Büyük İskender
D) Yavuz Sultan Selim - Büyük İskender - II. Kambises
E) II. Kambises - Yavuz Sultan Selim - Büyük İskender

14. "Bazı yazarlar, şahit olmadıkları olayları veya hiç görmedikleri memleketleri bizzat görmüş gibi anlatırlar. Aslında yazdıkları tamamen kendilerinden önce kaleme alınmış eserlere dayanmaktadır. Bu yalan ve mübalağada bazen o kadar ileri giderler ki aynı ya da birbirlerine çok yakın tarihlerde, fakat birinden diğerine kısa sürede ulaşılması imkânsız iki mekândaki olayların şahidi olduklarını dahi yazmakta tereddüt etmezler. Böylece kendilerini kolaylıkla ele vermiş olurlar."

Mübahat KÜTÜKOĞLU

Tarihçi Mübahat Kütükoğlu, metinde bahsettiği yazarların eserlerini tarih biliminin yöntem aşamalarından hangisine tabi tutmuştur?

A) Tasnif
B) Tahlil
C) Tarama
D) Tenkit
E) Terkip

15. Tarihçiler, içinde yaşadıkları toplumun siyasi, kültürel, dinî vb. anlayışlarından etkilenerek yetişebilir. Bu nedenle tarihçilerin eserleri onların bu alanlardaki bakış açılarını az ya da çok yansıtabilir. Böyle durumlarda bilgi ve yorumu birbirinden ayırmak gerekir.

Verilen bilgide, tarih araştırmalarında aşağıdakilerden hangisine dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır?

A) Kaynaklardan edinilen bilgileri olduğu gibi kabul etmek
B) Araştırmalarda daha çok ana kaynaklardan yararlanmak
C) Kaynakları birbirleriyle karşılaştırmadan kullanmak
D) Toplanan verileri bir sistem dâhilinde sınıflandırmak
E) Kaynakları eleştirel gözle incelemek

16. Tarihî olayların çok yönlü sebepleri ve sonuçları bulunur. Bir olayın dinsel, siyasal, ekonomik, kültürel, askerî, coğrafi pek çok özelliği bulunabilir. Tarih biliminde her ne kadar olaylar çeşitli özelliklerine göre gruplandırılarak incelense de olayların siyasal yönünü, toplumsal yönünden ya da ekonomik yönünü askerî yönünden keskin çizgilerle ayırmak mümkün değildir.

Verilen metinde tarihçilerin araştırmalarında dikkat etmesi gereken hususlardan hangisine vurgu yapılmıştır?

A) Olayları gerçekleştikleri zamanın koşullarına göre incelemek
B) Araştırma bulgularını en ince ayrıntılarına göre sınıflamak
C) İnceleme konularına ilişkin birinci elden kaynakları kullanmak
D) Olayları değerlendirirken bütüncül bakış açısına sahip olmak
E) Eserlerinde konuları nesnel bakış açıları ile değerlendirmek

17. 1974 - 1980 arası dönemde Türkiye'deki siyasi gelişmelerin çalışıldığı bir yüksek lisans tezinde araştırmacının kullandığı kaynaklardan hangisinin güvenilirliği daha azdır?

A) Devlet arşivleri B) Meclis görüşme tutanakları C) Makaleler
D) Fotoğraflar E) Hatıralar

18. 1974 yılında Çinli bir çiftçinin başkent Pekin'den bin km uzaklıktaki Sian şehrinde tarlasını sürerken sabanına takılan mermer bir heykelcik, birbirlerinden farklı yüz tiplerine sahip 50.000 Çinli askerden oluşan muazzam bir taş orduyu ortaya çıkarmıştır. Saklı kentte ortaya çıkan 2200 yıllık bu mezar bulunmasaydı on milyonluk şehir sadece bilinen vasıflarıyla kalacaktı.

Bu bilgi tarih bilimiyle ilgili;

I. bulunan belgelerin yeni bilgileri ortaya çıkardığı,
II. tarihî olaylar arasında sürekliliğin bulunduğu,
III. bazı tesadüflerin tarihî araştırmalara kaynaklık edebildiği

durumlarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

19. **Tablo: Tarih Öncesi Dönemlendirme Şeması**

Taş Devri		Maden Devri	
Eski Taş Çağı (Paleolitik)	MÖ 2,5 Milyon - MÖ 16 Bin	Bakır Çağı (Kalkolitik)	MÖ 5800 - MÖ 3400
Orta Taş Çağı (Mezolitik)	MÖ 16 Bin - MÖ 9 Bin	Tunç Çağı	MÖ 3400 - MÖ 1200
Yeni Taş Çağı (Neolitik)	MÖ 8500 - MÖ 5800	Demir Çağı	MÖ XIII. yüzyıl - MÖ 330

Verilen şema doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Taş Devri'nin Maden Devri'nden uzun sürdüğüne
B) En son yaşanan dönemin Demir Çağı olduğuna
C) Maden işleme sürecinin zordan kolaya doğru olduğuna
D) Paleolitik Çağ'ın en uzun süreli dönem olduğuna
E) Çağların yaşanma sürelerinin giderek kısaldığına

20. Geçmişin dönemlendirilmesinde karşılaşılan farklılıklar genellikle Avrupalı tarihçilerin kendi kıtalarındaki önemli değişimleri esas almalarından kaynaklanmaktadır. Avrupalı tarihçiler dönemlendirmelerde Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılışı, matbaanın icadı, Rönesans hareketleri ve feodalitenin çözülmeye başlaması gibi olayları dikkate almaktadır. Kavimler Göçü ve İstanbul'un Fethi gibi gerçekleşen olaylara ise bu olayların Avrupa tarihini etkilediği ölçüde yer verilmektedir. Bu durum Avrupa merkezli yönlendirmeyi dünyanın geri kalanı için tartışmalı hâle getirmektedir. Söz konusu dönemlendirme Avrupa milletleriyle farklı gelişim süreçlerinden geçmiş ve farklı kıtalarda devletler kurmuş Türklerin tarihleriyle de örtüşmemektedir.

Verilen metinde yer alan görüşler aşağıdakilerden hangisine bir eleştiri olarak ileri sürülmüştür?

A) Tarihin zamana göre tasnifinin tarihî bütünlüğü bozmasına
B) Tarihsel dönemlendirmede Batı merkezli tarihsel bakış açısına
C) Avrupa'da merkezî yapının, feodal bir düzene dönüşmüş olmasına
D) Tasnif çalışmalarının araştırma ve incelemeleri zorlaştırmasına
E) Tarihte objektif yaklaşımın ortaya çıkardığı sonuçlara

21. **Aşağıdaki tarihî olaylardan hangisinin oluş zamanı** "günümüze en uzak ve en belirgin olma" **özelliğini birlikte taşımaktadır?**

A) Yeni Türk harfleri 1 Kasım 1928'de kabul edilmiştir.
B) İstanbul 29 Mayıs 1453'te fethedilmiştir.
C) Anadolu'nun kapısı Türklere XI. yüzyılın ikinci yarısının üçüncü çeyreğinde açılmıştır.
D) Kadeş Savaşı MÖ 1296 - 1280 yılları arasında yapılmıştır.
E) Sümerler yazıyı MÖ 3200'lü yıllarda bulmuştur.

22. Günümüz Türk kaynaklarında Hz. Muhammed'in doğum ve ölüm tarihleri (571 - 632) olarak değerlendirilirken, Arap kaynaklarında (Hicretten önce 52 - Hicretten sonra 11) şeklinde tarihlendirilir.

Türk ve Arap kaynaklarında aynı olay için farklı tarihlendirme yapılması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Türklerin ve Arapların farklı takvimleri kullandıkları
B) Arapların tarihlendirme yaparken çelişkiye düştükleri
C) Türk tarihçilerin kronoloji çalışmalarında daha ileri oldukları
D) Türk tarihçilerin İslam tarihiyle ilgili Arap kaynaklarından yararlandıkları
E) Türk ve Arap tarihçilerin tarihî konularda farklı düşündükleri

23. Yüzyıl hesaplamalarında; verilen tarih bir ve iki basamaklı sayıdan oluşuyor ise I. yüzyıldır. Üç basamaklı sayıdan oluşan bir tarih ise yüzler basamağına bir eklenir. Dört basamaklı sayıdan oluşan bir tarih ise binler ve yüzler basamağındaki sayılar iki basamaklı kabul edilir ve bu sayıya bir eklenir.

Milattan Önce (MÖ)				**Milattan Sonra (MS)**			
99-0 **1. yüzyıl**				**0-99** **1. yüzyıl**			
99-50 1. yüzyılın ilk yarısı		49-0 1. yüzyılın ikinci yarısı		0-49 1. yüzyılın ilk yarısı		50-99 1. yüzyılın ikinci yarısı	
99-75 1. çeyrek	74-50 2. çeyrek	49-25 3. çeyrek	24-0 4. çeyrek	0-24 1. çeyrek	25-49 2. çeyrek	50-74 3. çeyrek	75-99 4. çeyrek
⬆ **0 (MİLAT)**							
Yüzyıl Kavramları							

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğru değildir?

A) MÖ 145, MÖ II. yüzyılın 2. yarısı, 3. çeyreğidir.

B) MS 1280, XIII. yüzyılın 2. yarısı, 4. çeyreğidir.

C) MÖ 1458, MÖ 1789'dan günümüze daha yakın bir tarihi gösterir.

D) MÖ 450 yılı ile MS 450 yılları arasında 900 yıllık zaman farkı vardır.

E) MS 78 yılı MS 986 yılına göre günümüze daha yakın bir zamandır.

9. SINIF

TARİH

2. Ünite

1. Tarih öncesi dönemlerde yaşayan insanlar hakkındaki bilgilerimiz ancak onlardan kalan eşya ve araçların incelenmesi ile elde edilir.

Buna göre Anadolu'da tarih öncesi dönemlere ait bir kültür merkezinde kazı yapan bir arkeoloğun;

I. fosilleşmiş buğday taneleri,

II. bakır paralar,

III. toprak kaplar

bulgularından hangilerine rastlamış olması mümkün değildir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

2.

Görselde yer alan insanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Topluluk halinde yaşamaktadırlar.
B) Kadınlar üretim sürecine katılmışlardır.
C) Ticari faaliyetlere önem vermişlerdir.
D) Üretici bir toplum yapısına sahiptirler.
E) Tarımsal faaliyetler sürdürmektedirler.

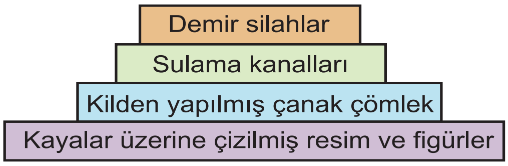
3. Neolitik Dönem'de hayvanlar evcilleştirilmiş, topraktan eşya yapılmış ve tarımla uğraşılmıştır.

Bu durum öncelikle aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmuştur?

A) Şehir devletlerinin kurulması
B) Üretim toplumuna geçilmesi
C) Madenlerin kullanılmaya başlanması
D) İmparatorlukların ortaya çıkması
E) Ticari faaliyetlerin başlaması

4. Aşağıda bir kazı bölgesinde, toprak katmanlarından çıkarılan buluntulara yer verilmiştir.

Toprak Katmanlarındaki Buluntular

Bu kazı bölgesinde yaşayan insanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Madeni kullanmaya başladıkları
B) Tarımı geliştirici faaliyetlerde bulundukları
C) Sanatsal faaliyetlerin görüldüğü
D) Geçimlerini avcılık ve toplayıcılıkla sağladıkları
E) Araç-gereç yapımında ateşten yararlandıkları

5. Bugüne kadar tespit edilen dünyanın ilk şehir yerleşmesinin bulunduğu Çatalhöyük'te evler birbirine bitişik, penceresiz ve girişleri çatıdan olacak şekilde inşa edilmiştir. Burada yapılan kazılarda çıkarılan ezme ve öğütme taşları insanların ekmek yapmayı bildiğini kanıtlamaktadır.

Buna göre Çatalhöyük'te yaşayanlarla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi <u>yapılamaz</u>?

A) Yerleşik yaşam kültürünü geliştirdikleri
B) Evlerini savunma ihtiyacını karşılayacak şekilde planladıkları
C) Toplumsal yaşamı sürdürdükleri
D) Elde edilen tarım ürünlerini işledikleri
E) Başka toplumlarla ticaret yaptıkları

6. Mezopotamya'nın kurak olması, sulamalı tarımı zorunlu kılmıştır. Bu yüzden bölgede sulama kanallarının yapılmasıyla üretim artmış ve ürün fazlası yani artı ürün ortaya çıkmıştır. Böylece artı ürünü organize etmek için üretimin planlanması, ürünün depolanması ve korunması gerekli hâle gelmiştir. Ayrıca artı ürün, diğer ihtiyaçların karşılanması için değiş tokuşu ortaya çıkarmıştır.

Yukarıda açıklanan durumun;

I. ekonomik canlılığın artması,
II. ticari hayatın başlaması,
III. semavi dinlerin ortaya çıkması

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olduğu <u>savunulamaz</u>?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

7. Persler, sahip oldukları geniş toprakları yönetmek için “satraplık” denilen eyalet sistemini oluşturmuşlardır. Bu sistemde eyaletler “satrap” adı verilen idareciler tarafından yönetilmiş satraplar merkezden gönderilen memurlar tarafından denetlenmiştir.

Bu uygulama ile Perslerin;

I. merkezî yönetimi güçlendirme,
II. kültürel etkileşimi hızlandırma,
III. feodal güçlerin ortaya çıkmasını önleme

amaçlarından hangilerini sağlamaya çalıştıkları söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

8.

Buz Adam Ötzi’ye ait bazı eşyaların görseli

Günümüzden 20 yıl önce Avusturya-İtalya sınırında Alp Dağlarında yürüyüşe çıkan iki Alman turist, son zirveye de çıktıktan sonra daha kestirme bir yerden dönmek istemişlerdir. Buz halindeki bir dere yatağının erimekte olan kısmında siyah bir leke gözlerine takılmış ve daha dikkatli baktıklarında ise bunun bir ceset olduğunu fark edip polise haber vermişlerdir. Ceset biraz araştırıldıktan sonra önemi hemen anlaşılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda ceset MÖ 3300’lere tarihlenmiştir. Son yapılan araştırmalara göre öldüğünde 45 yaşlarındaydı, 50 kiloydu ve 165 cm boyundaydı. 1991 yılında bulunduğunda ise küçülerek mumyalaşmasından dolayı 13 kiloydu. Ölürken üzerinde birkaç farklı hayvan derilerinden yapılmış kıyafetleri ve yine çeşitli otlardan yapılmış pelerini vardı. Ayı kürkünden yapılmış şapkası ise kafasındaydı. Ayaklarında ise yine hayvan derisinden yapılmış, kötü hava koşullarına uygun, su geçirmez ayakkabıları vardı. Ayakkabılarının dış tabanı ayı derisinden iç tabanı ise geyik derisinden yapılmış olup arası ağaç kabuklarıyla doldurulmuştu ve ayakkabının içi kuru otlarla bezenmişti. Yapılan araştırmalar Ötzi’nin genellikle etle beslendiği sonucunu ortaya koydu. Diş minelerindeki zedelenmelerden yola çıkılarak varılan bu sonuç, ölmeden hemen önce dağ keçisi ve geyik eti yediğinin ortaya çıkmasıyla da güçlendi. Cesedin yakınlarında ise Ötzi’ye ait yan taraftaki görselde yer alan eşyalara rastlanmıştı.

Yukarıda verilen görsel ve metin incelendiğinde Buz Adam Ötzi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Coğrafi şartlar, Ötzi’nin günümüze kadar gelmesini sağlamıştır.
B) Delici ve kesici aletler kullanmıştır.
C) Vahşi hayvanları avlayarak, beslenme ve giyim ihtiyaçlarını karşılamıştır.
D) Mesken yapımı ve ziraat faaliyetleri ile ilgili çalışmalar yapmıştır.
E) Günümüzden yaklaşık 5300 yıl kadar önce Avrupa topraklarında yaşamıştır.

9. Görsel: Neolitik Dönem temsili

Verilen görselden hareketle bu dönemde yaşamış olan insanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hayvanlardan yararlandıkları
B) Teokratik monarşi ile yönetildikleri
C) Kalıcı konutlar inşa ettikleri
D) Aralarında iş bölümü yaptıkları
E) Zirai üretime geçtikleri

10. Arkeolojik kazılarda elde edilen bulgulara göre yazının icadından önceki zamanlara ait ilk yerleşmelerden birinin Çayönü'nde kurulduğu ortaya çıkmıştır. Yapılan araştırmalarda Çayönü Höyüğü'nün bulunduğu Ergani Ovası'nın MÖ 12 binlerde meşe ormanlarıyla kaplı olduğu burada yabani sığır, koyun ve keçilerin yaşadığı başka bir deyişle buranın yaşam kaynakları açısından son derece zengin olduğu tespit edilmiştir. Bu özellikleriyle Çayönü, tarımın başlamadığı bir dönemde avcı ve toplayıcı insanlara ev sahipliği yapmıştır. MÖ 10 binli yılların başlarından itibaren de insan topluluklarının tarım yaparak köy hayatına başladığı bir merkez hâline gelmiştir. Diğer yandan Çayönü, bakır yataklarının bulunduğu Ergani'ye yakın bir yerdedir. Bu nedenle Çayönü insanı, dünyanın başka yerlerindeki insanlardan yaklaşık 2000 yıl önce bakırı işleyerek aletler yapmayı öğrenmiştir.

Yukarıdaki metne göre Çayönü Höyüğü ve o dönem insanları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Maden işlemeciliğinin başladığına
B) Üretici toplum düzeninin sağlandığına
C) Çok tanrılı inanca sahip olduklarına
D) İnsan hayatı için coğrafi koşulların elverişli olduğuna
E) MÖ 12 binlerde yerleşik yaşama geçildiğine

11. Hz. İsa'dan sonra Kudüs'teki Hristiyanlar baskı ve takip altına girince Antakya çok güvenli bir sığınma yeri hâline gelmiştir. Bunun için de Hz. İsa'dan hemen sonra Havariler bu bölgeye seyahat etmeye başlamıştır. Antakya Kilisesi'nin temelini, bu Havarilerden Petrus, Barnaba ve St. Paul atmıştır. Hristiyanlığın ilk asrında Antakya Kilisesi'nin rolü olmasaydı, Doğu'da ve Asya'da Hristiyanlığın yayılma şansı olmayacaktı. Asya ve Afrika'da, kültürel ve dinî varlıklarını devam ettiren Süryani, Keldani ve Nasturi Hristiyanlarının var olmasında Antakya Havariyyun Kilisesi'nin kurucularının önemli katkıları olmuştur.

Metinde verilen bilgilere göre Antakya'nın dinler tarihi açısından taşıdığı önemle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İlk Hristiyanlar için korunaklı bir bölge olma özelliği taşır.
B) Hristiyanlığın ilk dönemlerinde etkili bir yere sahiptir.
C) Hristiyanlık, buradan yayılma imkânı bulmuştur.
D) Hristiyanlığın devam etmesini sağlayan kiliseye ev sahipliği yapmıştır.
E) Protestan mezhebinin merkezi hâline gelmiştir.

12. Babil Kralı Hammurabi; "Sümer ve Babil tanrılarının kendisini kutsadığını iddia etmiştir."

Hammurabi'nin bu ifadesi ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı savunulabilir?

A) Ruhban sınıfına etkinlik kazandırmayı
B) Siyasi otoritesini güçlendirmeyi
C) Evrensel hukuk kurallarına uygun davranmayı
D) Demokratik bir düzen oluşturmayı
E) Sınıflar arası farklılıkları ortadan kaldırmayı

13. Tarihin her döneminde yaşanan kitlesel göç hareketleri insanlık tarihinin seyrini derinden etkileyen olaylardır. Yerleşim yerleri ve iklimdeki değişikliklere bağlı geçim sıkıntısı, politik değişiklikler, inanç gruplarının baskı altına alınması gibi gelişmeler İlk Çağ'da yaşanan göçlerin temel nedenlerini oluşturur.

Bu bilgilere göre göçlerin gerçekleşmesi ile ilgili olarak;

I. dinî,
II. siyasi,
III. ekonomik

alanlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

14. Nil Nehri'nin hayat verdiği Mısır Uygarlığı, etrafı çöller ve denizlerle çevrili şehir devletleri şeklinde tarih sahnesine çıkmıştır.

Bu durumun Mısır Uygarlığı'na;

I. istilalara kapalı olması,
II. kültürel etkileşimin kolaylıkla sağlanması,
III. merkeziyetçi yapının ortaya çıkması

alanlarından hangilerinde katkı sağladığı savunulabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

15. İlk Çağ'da Yunan Medeniyeti'nin ortaya çıktığı tarıma elverişli olmayan coğrafya; dar bir sahil şeridine sahip olup, yüksek dağlarla birbirinden ayrılmıştır.

Bu durumun;

I. Polis adı verilen şehir devletleri hâlinde yaşamaları,
II. denizcilik faaliyetlerine yönelmeleri,
III. felsefe çalışmalarını başlatmaları

sonuçlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

16.

GÖÇEBE

Göçebeler uçsuz bucaksız diyarları, özgürlüğü ve onlara hayat veren sürüleri yeğlerler. Göçebeler kaçacak yeri ve yolu olmayan yerleşiklere bir anda sel gibi baskın yapar ve ganimetleri topladıktan sonra geldikleri gibi hızla çekip giderler. Hiç olmazsa yalnızca kendilerine yakın yerlerde bulunanlara saldırmakla yetinseler ama hayır tam aksine yerleşim yerlerine yakın yerleşik kavimlere saldırmayıp onları gözetip korurlar; belki iyi tanıdıklarından, belki de ihtiyaçları olduğundan, bilemiyoruz. Onlar uzaklara gitmeyi, iyi örgütlenmiş büyük imparatorluklara saldırmayı yeğlerler.

YERLEŞİK

İnsanlar, yerleşik hayata geçtikten sonra beslenmek için av hayvanlarını izlemeyi ve yer değiştirmeyi bırakmıştır. Bu süreçte konargöçer yaşamı devam ettiren toplumlar olsa da yerleşik toplumlar karşısında giderek sayıları azalmaya başlamıştır.

Yerleşik için önemli olan küçük bir kasaba, bacası tüten bir kulübe, tohum atarken sabanın ardında bıraktığı iz, bir verdiğinizde beş ya da on katıyla size geri dönen mucizevi tohumdur.

Yukarıdaki metinlerde verilen bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Yerleşikler, kültürel açıdan göçebelere üstünlük sağlamıştır.
B) Yağmacılık, göçebelerin geçim kaynaklarından biridir.
C) Göçebeler, savaşçı bir yapıya sahiptir.
D) Yerleşikler, üretici toplum özelliği gösterir.
E) Yerleşiklerin sayısı, konargöçerlere göre giderek artmıştır.

17.

Hammurabi Kanunlarından bazıları aşağıda verilmiştir:

• Bir hırsız duvar delerek bir eve girmişse o deliğin önünde cezalandırılır ve oraya gömülür.

• Bir evde yangın çıkar ve oraya yangını söndürmeye gelen kimse, evin sahibinin malına göz dikip onun malını alırsa kendisi de aynı ateşe atılır.

• Bir adam bir çocuğu evlatlık alır ve oğlu olarak ona ismini verirse ve onu besleyip büyütürse büyümüş bu çocuk bir daha geri istenemez.

• Bir kişi hırsızlık yapsa eli kesilir.

• Babasını döven evladın iki eli kesilir.

• Bir adamın gözünü çıkaranın gözü çıkarılır.

Hammurabi Kanunlarının verilen maddeleri değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Kişi haklarıyla ilgili hükümler içerdiği

B) Kısasa kısas esasının uygulandığı

C) Sınıflı toplum yapısına karşı çıkıldığı

D) Mülkiyet hakkının korunduğu

E) Hırsızlık suçuna karşı ağır yaptırımlar olduğu

18.

- Hititlerde kral aynı zamanda başrahipti.
- Sümerlerde şehir devletleri patesi veya ensi unvanı taşıyan rahip krallarca yönetilirdi.
- Eski Mısır'da Firavunlar tanrının oğlu olarak kabul edilirdi.

Yukarıda verilenlere göre İlk Çağ uygarlıkları ile ilgili olarak;

I. teokratik yönetim şeklinin benimsendiği,

II. hukuk devleti anlayışının bulunduğu,

III. merkeziyetçi devlet sisteminin korunduğu

yorumlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

19. İlk Çağ Anadolu medeniyetlerinden biri olan Hititler, gelişmiş bir hukuk sistemine sahiptir. Sami kavimlerin kanunlarından farklı olarak Sümer kanunları gibi insancıl kanunlar yapmışlardır. Bu kanunlarda zaman içinde değişiklikler yapılmıştır.

Bu durumun temel sebebi olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Yazılı hukukun gelişmemesi
B) Kültürel etkileşime kapalı olunması
C) Siyasi otorite boşluğunun bulunması
D) Kanunların ihtiyaçlara göre değişebilmesi
E) Toplumun kanunları benimsememesi

20. Perslerde toprak, hükümdarın mülkü olarak kabul edilirdi. Fakat halk toprağı işleyerek ondan istifade edebiliyordu.

Bu duruma göre,

I. Özel mülkiyet anlayışı gelişmemiştir.
II. Köleci bir toplum yapısı vardır.
III. Geniş bir coğfayaya hâkim olmuşlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

21.

I. DURUM: Anadolu'da bulunan ilk yazılı belge Asurlu tüccarlar aracılığıyla getirilen Kültepe Tabletleridir.

II. DURUM: Talas Savaşı sonrasında Müslüman Araplar, Çinli esirlerden öğrenilen teknik sayesinde kâğıt üretimini gerçekleştirmişlerdir. Kağıt, Haçlı Seferleri ile de Avrupa'ya geçmiştir.

Bu iki durum birlikte değerlendirildiğinde ulaşılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İlk uygarlıklar savaşçı bir anlayışa sahiplerdir.
B) Ticaret ve savaş uygarlıkların etkileşiminde rol oynamıştır.
C) Anadolu, tarihî devirlere geç girmiştir.
D) Bilimsel alanda yaşanan gelişmeler, siyasi yapıyı etkilemiştir.
E) Uygarlıkların oluşumu ve gelişiminde bulundukları coğrafya etkilidir.

22. Yeni Taş (Neolitik) Çağı'nda mağara ve kaya sığınaklarında yaşayan insanların, ovalara ve su kenarlarına inerek yerleşik hayata geçmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Ateşin bulunması
B) Tarımsal üretime geçilmesi
C) Avcılığın ve toplayıcılığın başlaması
D) Kendini koruma isteği
E) Hayvanların evcilleştirilmesi

23.
- Sümer Kralı Urnamu'nun yaptığı hukuksal düzenlemelerde; bir kişinin, başka bir kişinin kemiğini kırması hâlinde para cezasıyla cezalandırılacağı yer almaktadır.
- Babil Kralı Hammurabi Kanunlarında; bir kişinin gözünü çıkaranın aynı şekilde cezalandırılacağı yer almaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Babil kanunlarının kısas esasına dayandığına
B) Sümer kanunlarının bedel esasına göre düzenlendiğine
C) Mezopotamya'da farklı hukuk anlayışlarının bulunduğuna
D) Her iki hükümdarın da toplumsal düzene önem verdiğine
E) Mezopotamya kanunlarının başka medeniyetlerden etkilendiğine

24. İlk Çağ'da toplum; asiller, din adamları, hürler ve köleler gibi sınıflara ayrılmıştır. Toprağa sahip olan soylular, yüzyıllar boyunca geçerli olacak güçlü statüler kazanarak sosyal, ekonomik, siyasi gücün belirleyicisi olmuştur. Bu süreç tarım toplumlarının yönetim şekli olan monarşiyi ortaya çıkarmıştır. Tarihin bazı dönemlerinde monarşiler parçalansa da soylu sınıfa dayanan siyasal yönetimler varlığını sürdürmüştür. Doğal olarak da ilk ekonomik organizasyonlar soyluların ve monarşilerin gücüne göre şekillenmiştir.

Yalnız bu bilgilere göre İlk Çağ'da toplum yapısı ve yönetim şekliyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Toplumsal yaşamın eşitsizliğe dayandığı
B) Toprak mülkiyetinin güç ve prestij sağladığı
C) Bazı dönemlerde monarşik yönetimlerin krizler yaşadığı
D) Kralların yönetim gücünü tanrıdan aldığı
E) Soylu sınıfının yönetimde belirleyici bir rol oynadığı

25. Harita: Kral Yolu

Haritada verilen ticaret yolu ile ilgili;
I. Batı Anadolu'dan İran'a kadar uzandığı,
II. hangi uygarlık tarafından yapıldığı,
III. geçtiği şehirlerin hangileri olduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve III. E) II ve III.

26. İlk Çağ'da kurulan Fenike Uygarlığı deniz ticareti ve kolonicilikte ileri giderken Mısır Uygarlığı tarımda ileri gitmiştir. Orta Asya Bozkırlarında yaşayan toplumların en önemli ekonomik faaliyeti ise hayvancılık olmuştur.

Yukarıda bahsedilen farklılığın oluşmasındaki temel sebep aşağıdakilerden hangisidir?

A) Toplumların kültürel farklılıkları
B) Uygarlıkların kuruldukları bölgelerin özellikleri
C) Uygarlıkları kuranların mensup olduğu etnik köken farkı
D) Yazı kullanımının bölgelere göre farklılaşması
E) Toplumların inanç ve geleneklerinin farklı olması

27. İlk Çağlardan itibaren Anadolu; göç ve ticaret yollarının üzerinde bulunması, Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlaması, topraklarının verimli olması gibi nedenlerden dolayı birçok kültüre ev sahipliği yapmıştır. Kültürel etkileşim Anadolu uygarlığının gelişimini hızlandırmıştır.

Buna göre Anadolu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Farklı kültürlerden izler taşıdığı
B) Yaşamaya elverişli olduğu
C) Merkeziyetçi devletlerin kurulduğu
D) Farklı kültürlerin birbirinden etkilendiği
E) Geçiş yolları üzerinde olduğu

9. SINIF

TARİH

3. Ünite

1. Orta Çağ Avrupa'sında derebeylik sisteminin etkisiyle ticaret hacmi daralmış ve içe dönük toprağa dayalı bir ekonomik model oluşmuştur.

Bu durumun Avrupa'da;

I. feodal beylerin güç kaybetmesi,
II. burjuvazinin etkinlik kazanması,
III. kent yaşamının önemini yitirmesi

gelişmelerinden hangilerine sebep olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

2. Sasaniler krallarını tanrının temsilcisi kabul etmişler ve krala itaatsizliği tanrıya itaatsizlik olarak görmüşlerdir.

Bu duruma göre,

I. Tek tanrı inancı yaygınlaşmıştır.
II. Ticaret gelişmiştir.
III. Siyasi otorite güçlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II. B) Yalnız III. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

3. Cengiz Han 1206 yılında dağınık Moğol kabilelerini bir araya getirmiş ve Moğol İmparatorluğu'nu kurmuştur. Güçlü askerî yapısıyla Moğol İmparatorluğu, XIII. yüzyıl boyunca bilinen dünyanın önemli bir bölümüne hükmetmiştir.

Bu bilgilere göre Moğollarla ilgili;

I. Cengiz Han'ın siyasi birliği sağladığı,
II. gelişmiş bir ordu teşkilatına sahip oldukları,
III. sınırlarını genişlettikleri

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

4. Roma İmparatorluğu'nun siyasi olarak etkinliğini kaybetmesiyle birlikte Avrupa'da feodal yapılar ortaya çıkmıştır.

Bu durumun sonucu olarak aşağıdakilerden hangisinin yaşandığı söylenebilir?

A) Grek kültürü önem kazanmıştır.
B) Semavi dinler yayılma imkânına kavuşmuştur.
C) Merkezî krallıklar güç kazanmıştır.
D) Kıta Avrupa'sında kültürel birlik sağlanmıştır.
E) Avrupa'da siyasi birlik bozulmuştur.

5. Bizans olarak adlandırılan Doğu Roma İmparatorluğu Orta Çağ'da; Anadolu, Balkanlar, Mısır, Suriye, Filistin ve Kuzey Afrika coğrafyasında etkili olmuştur. Hellenizm ve Ortodoksluk gibi kültürel bileşenler sonucu Bizans İmparatorluğu, Batı Roma İmparatorluğu'ndan farklı bir siyasi yapı hâline gelmiştir. Roma İmparatorluğu bir çeşit cumhuriyet ile yönetilirken Bizans imparatoru gücünü tanrıdan alan otokrat bir lider konumuna gelmiştir.

Bu durumun temel sebebi olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

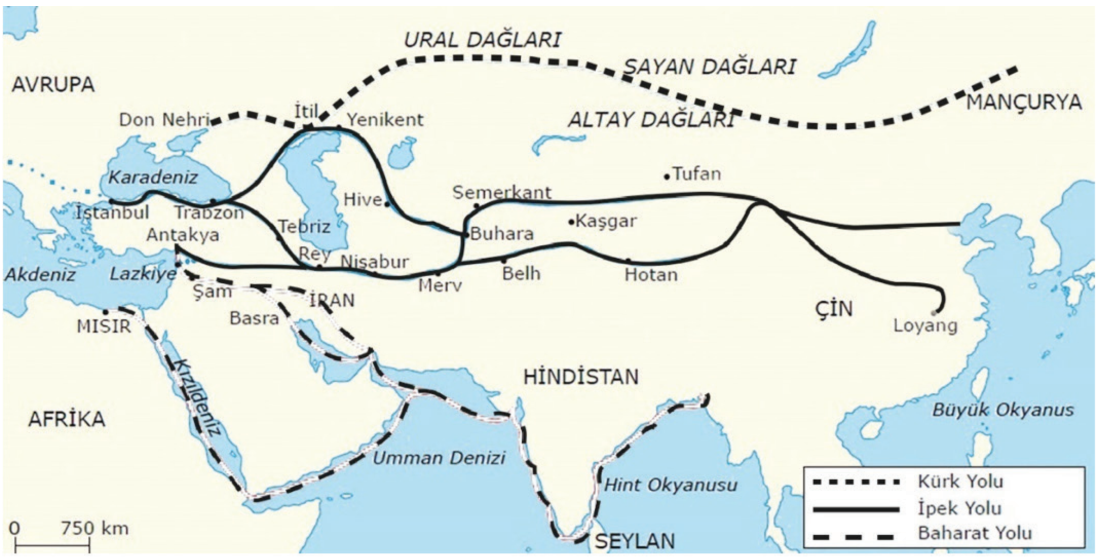
A) Demokratik bir yapının varlığı
B) Sınıflar arası çatışmaların sonlanması
C) Toplumun refah seviyesinin artması
D) İmparatorların siyasi yapıyı güçlendirmek istemesi
E) Laik bir siyasal sisteme geçilmesi

6. Orta Çağ'ın egemen devletlerinden Sasanilerde iktisadi yapı topraktan elde edilen vergilere göre şekillenmiştir. Toplanan vergiler ise yol ve kervansaray yapımı gibi bayındırlık faaliyetlerinde kullanılmıştır.

Sasanilerin bu politikasının temel amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Ticari hayatı canlandırmak
B) İçe kapalı bir ekonomi oluşturmak
C) Vergide eşitliği sağlamak
D) Diplomatik ilişkileri geliştirmek
E) Güçlü bir askerî teşkilata sahip olmak

7. **Orta Çağ'da Ticaret Yolları Haritası**

Harita incelendiğinde ticaret yollarıyla ilgili olarak;

I. uluslararası etkileşimin artabileceği,
II. Anadolu'nun Avrupa'ya geçiş noktası olduğu,
III. çoğunlukla kara yolunun kullanıldığı

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

8. Bir tarihçi, "Vizigotlar, onluk sisteme göre ordularını düzenlemişlerdir." ifadesini kullanmıştır.

Buna göre Vizigotlarla ilgili olarak,

I. Askerî alanda Hunlardan etkilenmişlerdir.
II. Piyade birliklerine önem vermişlerdir.
III. Ateşli silah kullanımına geçmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

9. VII. yüzyılda Doğu Roma İmparatorluğu'nun başına geçen imparator Heracleios ülkenin kötü gidişatını durdurmak için paralı askerlik sistemine son verdi ve "tema sistemi"ni kurdu. Bu sistemle birlikte ülkeyi eyaletlere ayırdı. Bu eyaletlerin başına askerî valiler getirdi. Köylülere askerî hizmet karşılığında miras bırakabilecekleri toprak bağışladı. Kısa süre içerisinde de bu şekilde yetiştirilen askerlerden sayıca fazla ve güçlü bir ordu kurdu. Ayrıca toprağın işlenmesini ve tarımsal üretimin artmasını da sağladı.

Bu bilgilere göre "tema sistemi"**nin;**

I. idari,
II. askerî,
III. ekonomi

alanlarının hangilerinde Bizans İmparatorluğu'na katkı sağladığı söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

10. Özellikle VII. yüzyılın başlarında Asya'nın geniş bozkırlarında hayvancılıkla geçinen, çoğunluğu henüz İslamiyet'i kabul etmemiş göçebeler, çok sert geçen kış mevsimlerinde hayvanları telef olunca şehir ve kasabalara inerler ve şehirlilerden yardım isterlerdi. Şehirlinin cimri davranması üzerine de ihtiyaçları olan şeyleri zor kullanarak alırlardı. Zamanla şehirlerde artan refah, göçebeleri buralara çekmeye başlamış, saldırı ve yağmalamaların sayısı da artmıştır. Emevi idaresi buna çare olarak göçebelere karşı gönüllü birlikler oluşturmuştur.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Göçebeler İslamiyet'in yayılmasına katkı sağlamıştır.
B) Yerleşikler askerî alanda göçebelere üstünlük sağlamıştır.
C) Müslüman toplumlar ticari faaliyetlerle uğraşmıştır.
D) İhtiyaçlarını karşılama durumu göçebelerin hareket tarzını belirlemiştir.
E) Emeviler savunma savaşlarında gelişmiştir.

11. XI. yüzyılda Bizans ordusunda görev yapan ücretli askerlerin büyük bir kısmı Türklerden oluşmaktadır. Bizans yönetimi Peçenek, Kuman ve Uzlardan oluşan ücretli Türk askerlerini Anadolu'ya akınlarda bulunan Selçuklulara karşı kullanmıştır. Bizans'ın bu uygulaması Malazgirt Savaşı sırasında kendi aleyhine işlemiş ve Bizans ordusundaki ücretli Türk boyları Selçuklu tarafına geçmiştir. Bu durum, savaşı Bizans'ın kaybetmesinde etkili olmuştur.

Buna göre Bizans ile ilgili olarak,

I. Türklerin askerî gücünden yararlanmıştır.
II. Ordusundaki Türkler milliyetçi bir duyguyla hareket etmiştir.
III. Savunma savaşı yapmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve III. E) II ve III.

12.

Cengiz Han Yasaları (Sadeleştirilmiş Hâli)
• Kasten yalan söyleyen, sihirbazlıkla uğraşan, kavga etmekte olan iki şahıs arasına girerek onlardan birine yardım edenlerin cezası ölümdür. • Kuran'ı ezberlemiş olanlardan, fakihlerden, tabiplerden, ulemadan, hayatlarını ibadete adamış zahitlerden, müezzinlerden, ölüleri yıkayanlardan vergi alınmayacaktır. • Vazifesini ihmal eden asker ve sürgün avı esnasında avını kaçıran avcı, dayak cezası ile cezalandırılır. • Kaçan bir esiri veya savaş tutsağını eline geçirip de sahibine iade etmeyen kişi, ölümle cezalandırılır.

Cengiz Han Yasaları dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Hukuk eğitimine önem verildiğine
B) Din adamları ve âlimlerin ayrıcalıklı olduğuna
C) Yargı bağımsızlığının sağlanamadığına
D) Avrupa hukuk sisteminin temelini oluşturduğuna
E) Ölüm cezalarının yerine getirildiğine

13. Roma hukuku yazılı, açık, tek şekilli ve öğretimi kolaydı. Hukuk öğrenimi yapmak isteyen öğrencilerle, öğretmek isteyen üniversiteler Roma hukukunu tercih ediyorlardı. Zaten kilise mahkemelerinde de uygulanmakta olan Roma hukukunu yargıçlar da uygulama kolaylığından dolayı tercih ediyorlardı. Almanya'da yargıçlar üniversitelerin hukuk kitaplarını kullanmaya ve bu konuda üniversitelere danışmaya başladılar.

Avrupa'da ortaya çıkan bu durumun aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı savunulabilir?

A) Avrupa'da hukuk birliğinin bozulmasına
B) Roma hukukunun Avrupa genelinde yayılmasına
C) Teokratik yönetim anlayışının son bulmasına
D) Mahkemelerin tarafsızlığı ilkesinin zarar görmesine
E) Hukuk eğitiminin önemini kaybetmesine

14. Justinianus Kanunlarında evlilik için dinî nikâh zorunlu hâle getirilmiştir. Evliliğin sona ermesi yani boşanmanın gerçekleşmesi için ölüm ve kaybolma şartı aranmamıştır. Her iki tarafın da boşanma hakkı vardır.

Türk Medeni Kanununda evliliğin ahlak ve adap ile töreler gereği bir üretim ortaklığı, dayanışma, yardımlaşma ve sadakat ortaklığı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca evliliğin hukuki bir birlik ve monogami (tek eşlilik) olduğu vurgulanmıştır. Yine Türk Medeni Kanununa göre karı-koca eşitliği söz konusudur ve eşlerden biri geçerli nedenlerle mahkemeye başvurabilir ve mahkeme kararı ile boşanabilir.

Justinianus Kanunları ile Türk Medeni Kanunu hakkında verilen bilgiler dikkate alındığında;

I. boşanma hakkı,
II. dinî nikah,
III. mal paylaşımı

durumlarından hangilerinde benzer özelliklere sahip oldukları söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

15. Roma İmparatorluğu'nda, imparator emirleri kanun hükmünde sayılmıştır. İmparator Diocletianus Dönemi'nden itibaren bütün kanun yapma yetkisi imparatorda toplanmıştır. İmparatorların emirnameleri Geç Roma Dönemi'nde bir araya getirilerek kodexler hâlinde yayınlanmıştır. Bugün Batılı devletler ve Türkiye'nin kullandığı kanunlar, eski Roma hukukunun günümüz şartlarına göre uyarlanması ile kaleme alınmıştır.

Buna göre Roma hukuku ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Özgürlüğü kısıtlayıcı hükümler içermemektedir.
B) Günümüz hukuk sisteminin oluşumuna katkı sağlamıştır.
C) Yazılı hukuk sistemi gelişmiştir.
D) Siyasi iktidar kanun koyucu konumdadır.
E) İmparator yasama gücünü elinde bulundurmaktadır.

16.

Justinianus Kanunlarından aile hukukuna dair örnekler

● Kişiler evli olduklarını önceden yapılmış drahoma adı verilen bir sözleşmeyle ya da din görevlisi ve tanıklar huzurunda evlenme iradelerini beyan ederek ispat eder.

● Çocuğun evlilik esnasında doğumu soyunun sıhhati için yeterli değildir. Babanın doğumdan sonra kendisine gösterilen çocuğu kabul etmesi gerekir. Baba kabul etmezse çocuk sahipsiz olur, evden atılabilir veya öldürülebilir.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi

● Madde 25- Ana ve çocuk özen ve yardım görme hakkına sahiptir. Bütün çocuklar evlilik içinde veya dışında doğsunlar aynı sosyal korunmadan faydalanırlar.

Verilen metinden yola çıkılarak,

I. Justinianus Kanunları ataerkil bir anlayışa dayanmaktadır.
II. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi anne ve çocuğun haklarını güvence altına almaya çalışmıştır.
III. Kadınların hakları her dönemde aile hukuku ile koruma altına alınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

17. Roma İmparatorluğu'nun egemen olduğu ülkelerde uygulanmış olan hukuka Roma Hukuku denir. Bugünkü Avrupa ülkelerinde uygulanan hukukun temeli buna dayanır. Bu hukuk sisteminin ilk basamağı olan 12 Levha Kanunları, patricilerin uygulamalarına karşı çıkan pleplerin ayaklanmalarını bastırma çabası sonrasında ortaya çıkmıştır.

Buna göre;

I. Roma İmparatorluğu'nda sosyal sınıfların bulunduğu,
II. toplumsal eşitsizliğin çatışmalara neden olduğu,
III. laik hukuk sisteminin benimsendiği

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

18. Kast toplumlarında farklı toplumsal gruplar birbirlerine kapalıdır. Bu sistemde herkes, bir daha terk edemeyeceği bir kast içinde doğar. Bu kasttan eş seçer ve bu kast içinde ölür. Her kast bireyinin alabileceği eğitim ve yapabileceği meslek türleri bellidir. Bu toplumsal yapıda insanların diğer kastların üyeleriyle bağlantı kurmaları engellenmiştir.

Buna göre Kast sistemiyle ilgili,

I. Toplumsal sınıflar arasında ilişki yoktur.
II. Kişilerin seçme özgürlüğü bulunmamaktadır.
III. Hindistan'ın belli bölgelerinde uygulanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

19. Orta Çağ Avrupası'nda feodal düzende hiç kimse hükümran değildi. Bu yüzden kral, lord ve vassallar arasındaki mücadeleler, Orta Çağ Avrupası'nda uzun süren karışıklıklara, siyasal istikrarsızlıklara hatta savaşlara neden olmuştur.

Buna göre Orta Çağ Avrupası'yla ilgili;

I. merkezî otoritenin bulunmadığı,
II. feodalitenin Avrupa'daki siyasi yapıyı şekillendirdiği,
III. kilisenin Avrupa'da etkin bir kurum olduğu

yorumlarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

20. 1347 yılının sonunda Sicilya'da görülen veba, ilk olarak Bizans topraklarını vurmuş ve Avrupa'ya; Venedik, Cenova gibi liman kentleri üzerinden girmiştir. Ortaya çıkış nedeni kesin olarak bilinmeyen bu hastalık için değişik tedaviler ve korunma yolları geliştirilmiştir. Bu salgın nedeniyle Avrupa nüfusunun neredeyse yarısına yakını ölmüştür. Veba salgını; ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel hayatı derinden etkilemiştir. Avrupa'nın demografik haritasını değiştiren bu hastalık, halkın psikolojik olarak güvensizlik ve korku yaşamasına neden olmuştur. Sosyal ilişkileri zayıflatmış, ticareti ve dinî uygulamaları durma noktasına getirmiştir. Çok sayıda kişinin ölmesi her alanda bir değişime neden olmuştur. Sonuçları sadece Orta Çağ'ı değil sonraki çağları da ilgilendiren bu salgın hastalık daha sonraları kıtada tekrar görülmüş ama bu denli büyük etkiler yaratamamıştır.

Buna göre veba salgınıyla ilgili olarak,

I. Nüfus hareketlerine neden olmuştur.
II. Toplumsal huzuru bozmuştur.
III. Yaşamın her alanını etkilemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

TARİH
CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite	3. Ünite
1. D	1. B	1. C
2. C	2. C	2. B
3. C	3. B	3. E
4. B	4. D	4. E
5. E	5. E	5. D
6. A	6. C	6. A
7. A	7. E	7. E
8. C	8. D	8. A
9. D	9. B	9. E
10. E	10. C	10. D
11. B	11. E	11. C
12. D	12. B	12. B
13. A	13. E	13. B
14. D	14. A	14. A
15. E	15. D	15. A
16. D	16. A	16. C
17. E	17. C	17. D
18. C	18. A	18. C
19. C	19. D	19. C
20. B	20. A	20. A
21. B	21. B	
22. A	22. B	
23. E	23. E	
	24. D	
	25. D	
	26. B	
	27. C	

9. SINIF

COĞRAFYA

1. Ünite

1. Aşağıdakilerden hangisi insanın doğaya etkisine örnek gösterilebilir?

A) Sibirya'da insanların kalın kıyafetleri tercih etmesi
B) Uludağ'da kış turizminin yapılması
C) Güneydoğu Asya'nın kırsal kesimlerinde yapı malzemesi olarak ahşap kullanılması
D) İngiltere ve Fransa'yı denizin altından birbirine bağlamak için Manş Tüneli'nin yapılması
E) Ekvator'a yakın enlemlerde yerleşmek için yüksek yerlerin tercih edilmesi

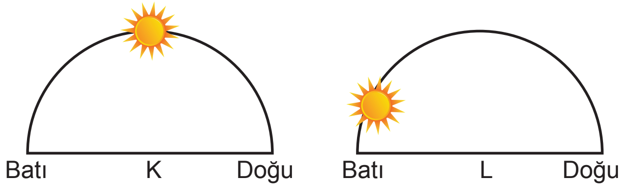
2. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın Güneş etrafında izlediği yörüngenin elips şeklinde olmasının sonuçlarından biri <u>değildir</u>?

A) Dünya'nın yörüngedeki hızının değişmesi
B) Eylül ekinoksunun 2 gün gecikmesi
C) Yarım kürelerde mevsim sürelerinin farklı olması
D) Dünya ile Güneş arasındaki çekim kuvvetinin değişmesi
E) Sürekli rüzgarlar ve okyanus akıntılarında sapmalar oluşması

3. Aşağıdakilerden hangisi meridyenlerin özellikleri arasında yer alır?

A) Aynı meridyen üzerinde bütün noktalarda yerel saat aynıdır.
B) Başlangıç meridyeni Ekvator'dur.
C) Ardışık iki meridyen arasındaki mesafe her yerde 111 km. dir.
D) Meridyenlerin boyları kutuplara gidildikçe kısalır.
E) Ekvator'un kuzeyinde ve güneyinde 90'ar tane meridyen bulunur.

4. Aşağıda, aynı enlemde yer alan K ve L noktalarında Güneş'in ufuk düzleminde, aynı andaki konumu verilmiştir.

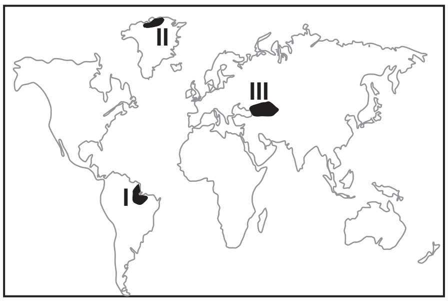

I. K'de yerel saat 12.00'ı göstermektedir.
II. L noktası K noktasına göre daha batıda yer alır.
III. L noktasında yerel saat K noktasına göre daha ileridir.
IV. K noktası başlangıç meridyenin doğusunda yer alır.

K ve L merkezleri için yukarıda verilenlerden hangileri kesin olarak söylenebilir?

A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) II ve IV.
E) III ve IV.

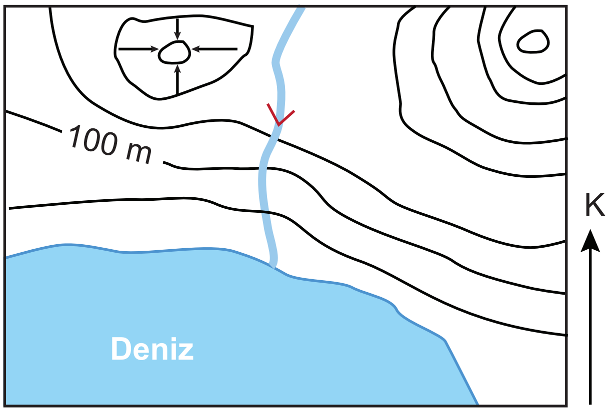
5. Dünya'nın küresel şeklinden dolayı harita çiziminde hatalar olur. Bu nedenle, hataları en aza indirmek amacıyla projeksiyon teknikleri kullanılır.

Dünya haritasında, numaralandırılarak verilen alanlarda hangi projeksiyon yöntemi kullanılırsa hata payı <u>daha az</u> olur?

	I	II	III
A)	Silindir	Düzlem	Konik
B)	Düzlem	Silindir	Konik
C)	Silindir	Konik	Düzlem
D)	Konik	Silindir	Düzlem
E)	Düzlem	Konik	Silindir

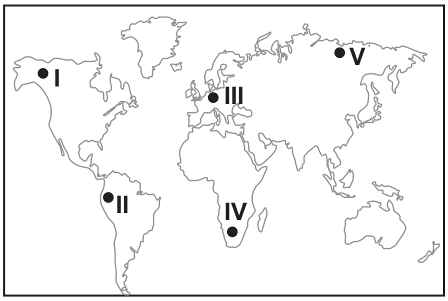
6.

Yukarıda verilen izohips haritasına bakılarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Eşyükselti eğrileri arası yükselti farkı 50 m'dir.
B) Bölgede kuzeye doğru gidildikçe yükselti artar.
C) Akarsuyun uzunluğu 100 km'den fazladır.
D) Bölgede kapalı çukur bulunmaktadır.
E) Akarsu kuzeyden güneye doğru akmaktadır.

7. Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe kalıcı kar alt sınırının yükseltisi azalır.

Buna göre, haritada numaralandırılarak verilen noktalardan hangisinde kalıcı kar alt sınırının yükseltisi diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

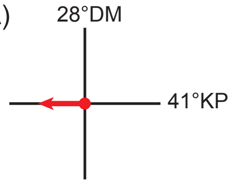
8. İklimi etkileyen faktörleri ve iklimin insan yaşamı üzerindeki etkilerini konu edinen coğrafyanın alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?

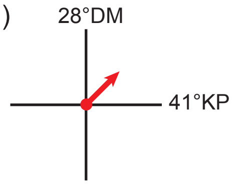
A) Jeomorfoloji B) Hidrografya
C) Klimatoloji D) Meteoroloji
E) Biyocoğrafya

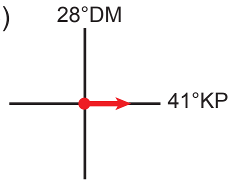
9. 28° doğu meridyeni ile 41° kuzey paraleli üzerinde yer alan İstanbul il merkezinden 21 haziran tarihinde hangi yöne gidilirse;

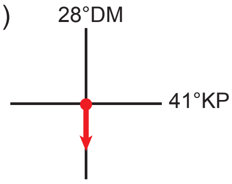
- Yerel saatinin daha ileri olduğu
- Gündüz süresinin daha uzun olduğu

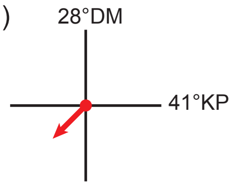
gözlemlenir?

A)

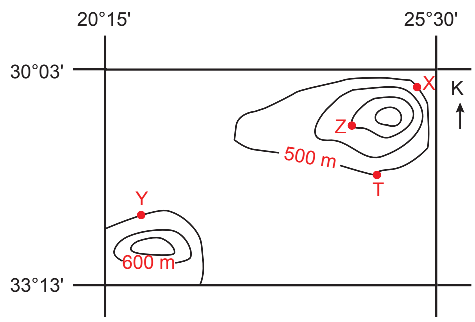
B)

C)

D)

E)

10. Aşağıda bir alanın izohips haritası ve koordinatları verilmiştir.

Buna göre harita üzerinde işaretlenen merkezlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) X merkezi ile Y merkezinin yükseltileri eşittir.
B) Y merkezinde 21 Aralık günü gündüz süresi X merkezine göre daha fazladır.
C) Z merkezinin yükseltisi diğer merkezlerin yükseltisinden daha fazladır.
D) X ve Y merkezlerinin sıcaklık ortalamalarının farklı olmasındaki en önemli etken bakı etkisidir.
E) Verilen merkezlerden hiçbiri yıl boyunca güneş ışınlarını dik açıyla alamaz.

11.

Türkiye'de yüksek rakımı ve sert iklim koşulları nedeniyle hava sıcaklığının kış aylarında - 40 dereceyi bulduğu Erzurum'da, toplu taşıma araçlarını kullanan vatandaşlar, soğuk havadan "klimalı duraklar" sayesinde korunuyor. Toplu taşıma araçlarını kullanan vatandaşlar için kentin çeşitli noktalarındaki 50 durağa yerleştirilen klimalar, kışın vatandaşları ısıtacak. Vatandaşların beğenisini kazanan bu uygulamayı sürdüren Büyükşehir Belediyesi, 150 ayrı noktaya daha bu duraklardan yerleştirerek soğuk çilesini ortadan kaldırmayı hedefliyor.

Bu uygulama insan ve doğa etkileşimi açısından incelendiğinde;

I. Doğal çevre koşullarının insan yaşamı üzerindeki olumsuz etkisi azaltılmıştır.
II. İnsan, doğal çevre koşullarına müdahale ederek iklim değişikliklerine neden olmuştur.
III. Doğal çevre koşullarının elverişsiz olduğu yerler beşeri faaliyetler için uygun değildir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

12. İnsanlar, doğaya müdahale ederken gelecek nesillerin de ihtiyaçlarını doğadan karşılayacağı gerçeğini unutmamalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya uygun bir durum değildir?

A) Bataklıkların kurutularak yerleşim alanı oluşturulması

B) Endüstri kuruluşları atıklarının arıtılarak imha edilmesi

C) Bitki örtüsünden yoksun arazilerde ağaçlandırma çalışmalarının yapılması

D) Orman alanları içerisinde yangınlara karşı gözetleme kulelerinin yapılması

E) Enerji üretiminde fosil kaynaklar yerine alternatif kaynakların kullanılması

13. Coğrafyanın konusunu oluşturan temel unsurlar olan; hava küre (atmosfer), su küre (hidrosfer), taş küre (litosfer) ve canlılar küresi (biyosfer) arasındaki etkileşim şekildeki gibidir.

Bu etkileşimden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Canlıların yaşaması için sadece atmosferin varlığı yeterlidir.
B) Canlılar küresi diğer kürelerin etkileşiminden oluşur.
C) Doğal unsurlar coğrafyanın temel konusunu oluşturur.
D) Canlılar küresi daha çok litosfer ile etkileşim içerisindedir.
E) Atmosfer ile hidrosfer arasındaki etkileşim litosfer ile atmosfer arasındaki etkileşimden fazladır.

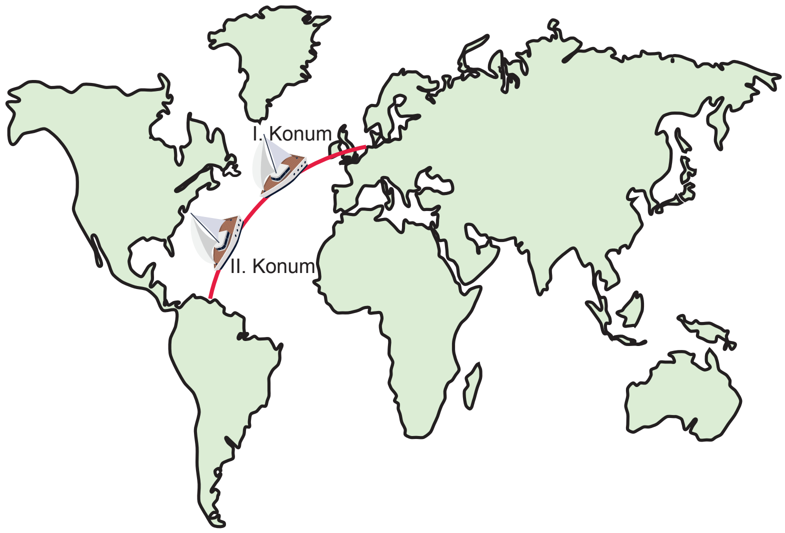
14. Aşağıdaki tabloda insan ve doğal çevre arasındaki etkileşime örnekler verilmiştir.

		Doğal Çevrenin İnsana Etkisi	İnsanın Doğal Çevreye Etkisi
I	Kaya düşmelerinin can ve mal kayıplarına neden olması	✓	
II	Büyükşehirlerde nüfus artışına bağlı olarak orman alanlarının azalması		✓
III	Depremler nedeni ile can kayıplarının yaşanması		✓
IV	Termik santrallerin atıklarının su kaynaklarını kirletmesi	✓	

Bu örneklerden hangileri yanlış eşleştirilmiştir?

A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) II ve IV.
E) III ve IV.

15. Kutup Yıldızı, Dünya'nın ekseni ile hemen hemen aynı doğrultuda olduğundan hep kuzeyi gösterir. Kuzey Yarım Küre'de görünüm açısı, bulunulan enlem derecesini verir.
Haritada Batı Avrupa kıyılarından Güney Amerika'nın doğu kıyılarına doğru hareket eden bir geminin rotası üzerinde iki konumu gösterilmiştir. Geminin bu iki konumu arasında yaklaşık 20° enlem fark bulunmaktadır.

Buna göre geminin rotadaki konumları ile ilgili;

I. Kutup Yıldızı I. konumda daha büyük açı ile görünür.
II. İki konum arasında Kutup Yıldızı'nın görünüm açısı 20° değişir.
III. Gemi güneye doğru hareket ettiğinden II. konumda Kutup Yıldızı görünmez.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

16. Haritalarda mekânsal verilerin gösterilmesinde üç temel sembol kullanılır. Bunlar nokta, çizgi ve alandır.

Noktalama Yöntemi: Mekânsal verilerin konumunun, dağılışının, sayısının ve yoğunluğunun noktalar yardımıyla gösterilmesidir.

Çizgi Yöntemi: Yeryüzündeki bazı özelliklerin harita üzerinde çeşitli biçimlerdeki çizgilerle gösterilmesidir.

Alan Yöntemi: Yeryüzünde geniş yer kaplayan alanların harita üzerinde hücreler içine alınarak buraların farklı renk, işaret ve tonlamalar ile gösterilmesi yöntemidir.

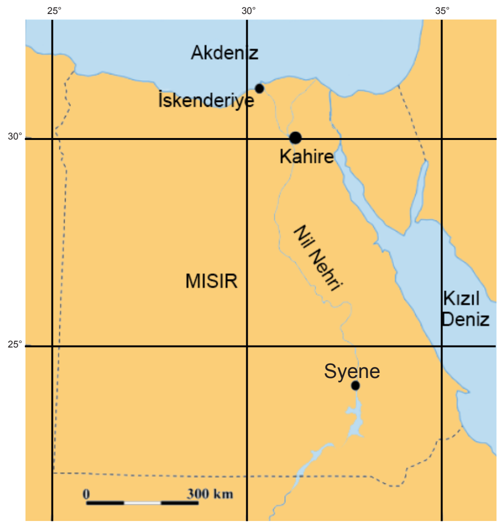
Buna göre;

I. akarsular,
II. sanayi tesisleri,
III. orman bölgeleri

haritalara aktarılırken kullanılacak yöntemler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Noktalama	Çizgi	Alan
B)	Çizgi	Noktalama	Alan
C)	Noktalama	Alan	Çizgi
D)	Çizgi	Alan	Noktalama
E)	Alan	Çizgi	Noktalama

17. Erastosthenes, 21 Haziranda Nil Nehri'nin güneyindeki Syene şehrinde yere dikilen bir sopanın öğle vaktinde gölgesinin oluşmadığını gözlemledi. Buna karşın aynı tarih ve saatte, İskenderiye'de yere dikilen bir sopanın gölge açısını 7°12' olarak buldu. Bu açı ile daha önceden belirlediği iki şehir arasındaki mesafeyi oranladı ve dünyanın çevresini yaklaşık 40.000 km olarak hesapladı. Ayrıca bu gözlemlerine dayanarak devamlı batıya doğru gidilirse bir süre sonra doğuya ulaşılacağını belirtmiştir.

Erastosthenes bu çalışma ile aşağıdakilerden hangisine ulaşmıştır?

A) Dünyanın şeklinin bir küre olduğuna
B) Dünyanın güneşe uzaklığının yıl içinde değiştiğine
C) Dünyanın yörüngesinin elips şeklinde olduğuna
D) Güneş yılı ile Ay yılı arasında 11 gün fark olduğuna
E) Dünyanın ekseni etrafında bir tam dönüşünü 24 saatte tamamladığına

18. Aşağıda Kiribati Cumhuriyeti'ne ait bazı bilgiler verilmiştir.

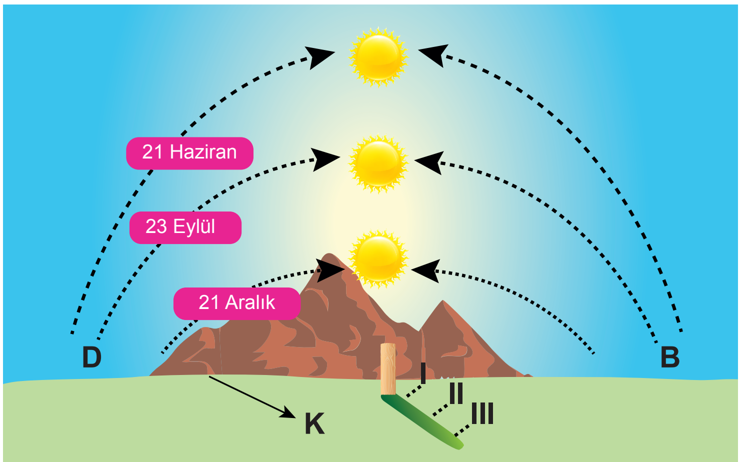
- Kiribati Büyük Okyanus'un orta kesiminde takımadalardan oluşan bir ada ülkesidir.
- Ülkenin ortalama yükseltisi 2 metrenin altındadır. En yüksek adası olan Banaba ise volkanik yapıya sahiptir.
- Kiribati'den hem Ekvator hem de 180° meridyeni geçer.
- Küçük bir ülke olan Kiribati'de günümüzde yaklaşık 110 bin kişi yaşamaktadır.
- 1892'den 1979 yılına kadar İngiliz himayesinde olan ülke, 1979 yılında ise Kiribati Cumhuriyeti adı altında bağımsızlığını ilan etti.

Buna göre Kiribati ile ilgili aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi <u>edinilmez</u>?

A) Jeomorfolojik özellikler
B) Klimatolojik özellikler
C) Demografik yapı
D) Matematik konum
E) İdari yapı

19. Aşağıda Ankara'da yere dikilen bir çubuğun farklı tarihlerde öğlen saat 12.00'de oluşan gölge boyları gösterilmiştir.

GÖLGE BOYU

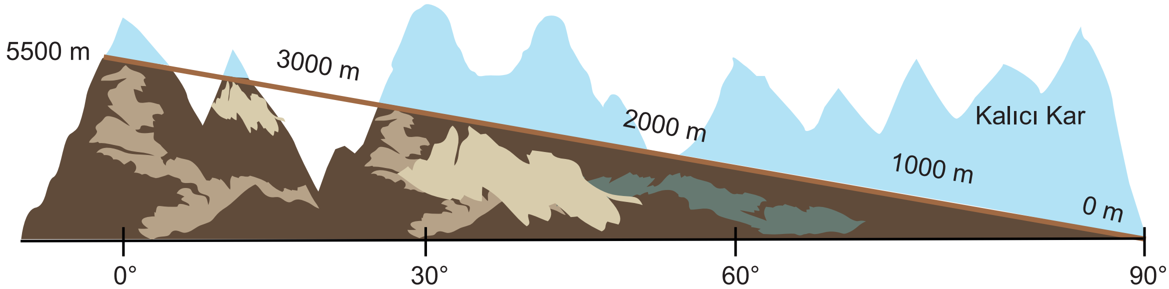

Gölge boyu güneş ışınlarının düşme açısına bağlıdır. Bir cisim güneş ışınlarını ne kadar dik açı ile alırsa cismin gölgesi o kadar kısa olur. Örneğin gün içinde sabah saatlerinden öğlene kadar gölge boyu kısalır, en kısa gölge boyu öğlen saatinde oluşur. Öğlenden sonra güneşin batacağı saate kadar gölge boyu uzar.

Buna göre numaralanmış gölge boylarının hangi tarihlere ait olduğu aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	23 Eylül	21 Haziran	21 Aralık
B)	23 Eylül	21 Aralık	21 Haziran
C)	21 Aralık	21 Haziran	23 Eylül
D)	21 Aralık	23 Eylül	21 Haziran
E)	21 Haziran	23 Eylül	21 Aralık

20. Bir bölgede yıl boyu erimeyen yerde duran kar kalıcı kar (toktağan kar) olarak adlandırılır. Kalıcı kar sınırının yükseltisini sıcaklık belirler. Ekvatorda bu sınır 5500 m iken kutuplara gittikçe deniz seviyesine kadar iner.

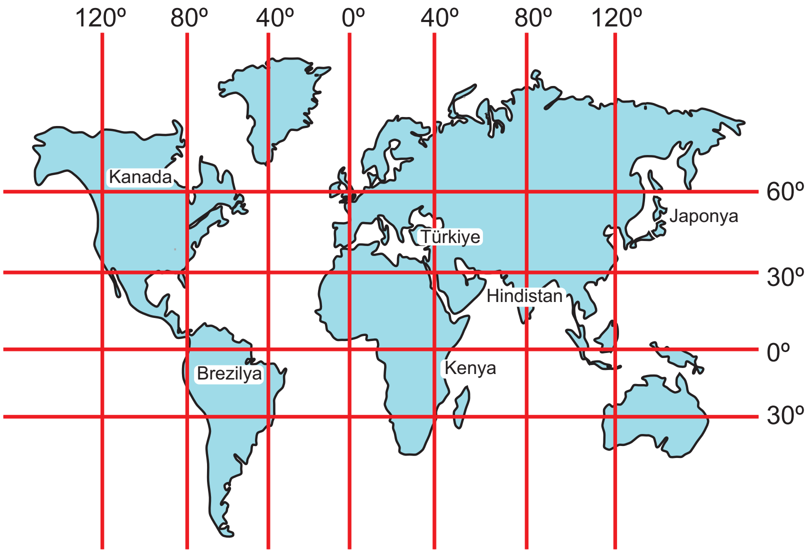
Ekvatordan Kutuplara Doğru Kalıcı Kar Sınırı

Buna göre aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Orta enlemlerde deniz seviyesinde kalıcı kar görülmez.
B) Güneş ışınlarını büyük açı ile alan yerlerde kalıcı kar sınırı yüksektir.
C) Yüksek enlemlerde kalıcı kar deniz seviyesine kadar inmiştir.
D) Kalıcı kar sınırının yüksek olduğu yerlerde kar yağışı fazladır.
E) Kutuplarda güneş ışınlarının ısıtma etkisi Ekvator'a göre azdır.

21. Aşağıda Türkiye'de yaşayan Ahmet Bey ile yurt dışında öğrenci olan kızı Ece arasında ki mesajlaşma verilmiştir.

Mesajlar dikkate alındığında Ece harita üzerinde gösterilen ülkelerin hangisinde olabilir?

A) Kanada B) Japonya C) Hindistan D) Kenya E) Brezilya

22. Aşağıdaki tabloda dört şehrin paralel ve meridyen dereceleri verilmiştir.

Şehir Adı	Paralel Derecesi	Meridyen Derecesi
Pekin	40° Kuzey	116° Doğu
Kahire	30° Kuzey	31° Doğu
Sydney	34° Güney	151° Doğu
Toronto	43° Kuzey	79° Batı

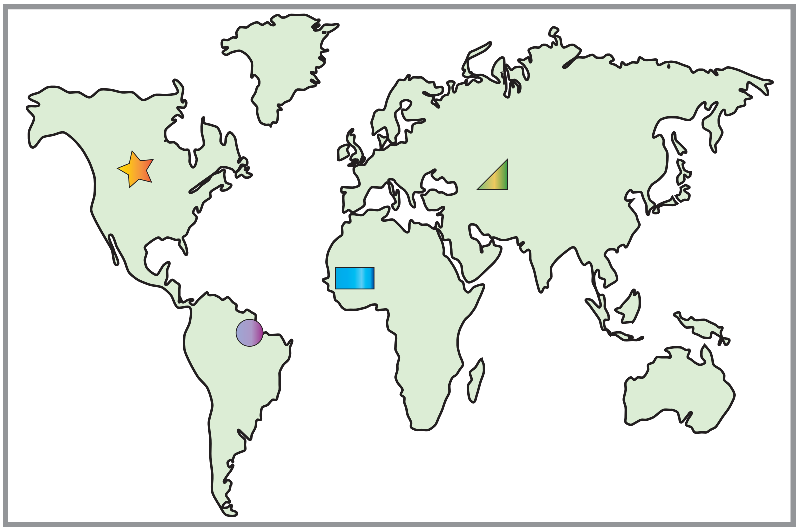
Bu şehirler ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Pekin Kahire'ye göre kuzeydoğu yönündedir.
B) Kahire yıl boyunca güneş ışınlarını Sydney'e göre daha büyük açı ile alır.
C) Yerel saatleri birbirine en yakın iki şehir Pekin ve Sydney'dir.
D) Toronto Ekvator ile başlangıç meridyeninin kesiştiği noktaya göre kuzeybatıda kalır.
E) Temmuz ayında Sydney'de mevsim kış iken, Pekin'de yaz mevsimi yaşanmaktadır.

23. Güneşin doğuşu ile batışı arasındaki zaman gündüz süresidir. Bir yerde yaşanan gündüz süresi ne kadar uzun ise güneş o kadar erken doğup geç batmaktadır.

Aşağıda K, L, M, N merkezlerinin 21 Haziran günü güneşin doğuş ve batış saatleri ve dünya haritası üzerinde dört yer gösterilmiştir.

Merkezler	Güneşin doğuş saati	Güneşin batış saati
K	5.30	20.30
L	8.00	16.00
M	6.00	18.00
N	7.45	18.45

Bu merkezlerin harita üzerinde bulundukları yerler ile ilgili aşağıdaki eşleştirmeler yapılmıştır.

I. K merkezi ile gösterilen yerdedir.

II. M merkezi ile gösterilen yerdedir.

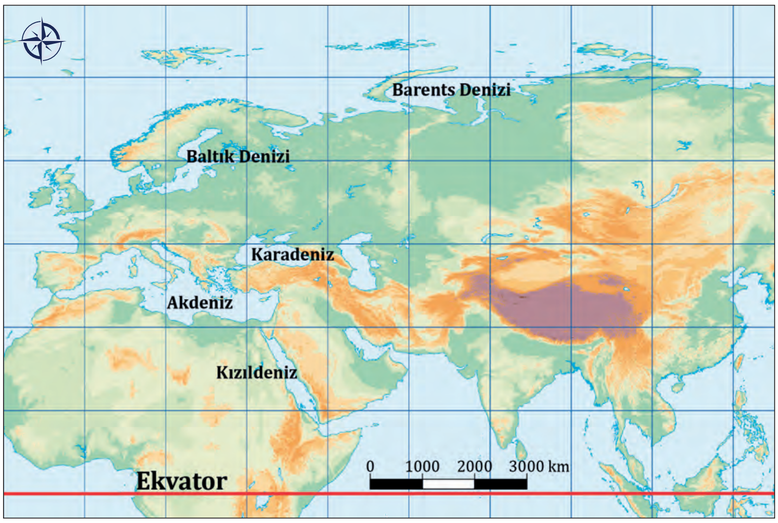
III. L merkezi ile gösterilen yerdedir.

IV. N merkezi ile gösterilen yerdedir.

Bu eşleştirmelerden hangileri doğru olabilir?

A) I ve II. B) I ve III. C) I ve IV. D) II ve III. E) III ve IV.

24. Deniz suyu sıcaklığı ve tuzluluğu, enlem etkisine bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru azalır.

Buna göre harita üzerinde verilen denizlerin tuzluluk oranı en az ve en fazla olanlar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	En az	En fazla
A)	Kızıldeniz	Karadeniz
B)	Barents Denizi	Kızıldeniz
C)	Baltık Denizi	Akdeniz
D)	Akdeniz	Barents Denizi
E)	Karadeniz	Baltık Denizi

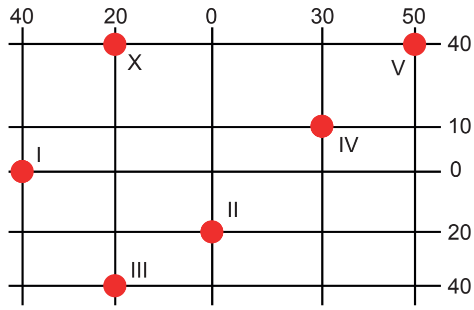
25. Ekvator çizgisine paralel uzanan ve meridyen yaylarını dik kesen hayali çemberlere paralel denir.

Aşağıdakilerden hangisi paralellerin genel özelliklerinden biri değildir?

A) Ekvator çizgisine paralel olarak doğu ve batı yönünde uzanır.
B) Ardışık iki paralel dairesi arasında bir derecelik açı vardır.
C) Ardışık iki paralel dairesi arası mesafe her yerde yaklaşık 111 km'dir.
D) Ekvator çizgisinden her iki kutup noktasına doğru gidildikçe paralel dairelerinin boyları kısalır.
E) Kuzey Yarım Küre'de 180 tane ve Güney Yarım Küre'de 180 tane olmak üzere toplam 360 tane paralel dairesi vardır.

26. • Dünyanın eksen hareketinin batıdan doğuya doğru olması nedeniyle doğuda yerel saatler batıya göre daha ileri olmaktadır.

• Dünya'nın yıllık hareketi esnasında eksen eğikliğine bağlı olarak aynı anda yarım kürelerde farklı mevsimler yaşanır.

Koordinatları verilen numaralandırılmış merkezlerden X merkezine göre;

- yerel saati ileri,
- aynı anda yaşadığı mevsim farklı

özelliklerin ikisinin de görüldüğü merkez hangisidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

27. Meltem Rüzgârları; Isınma özellikleri farklı olan yüzeyler arasındaki günlük sıcaklık ve basınç farklarına bağlı olarak ortaya çıkan günlük devirli yerel rüzgârlardır.

Kayak turizminin geliştiği bazı ülkelerdeki turizm firmaları bu rüzgârın gücünde yararlanarak kayak merkezleri ile kent merkezleri arasında balonla uçuş turları düzenleyip yakıttan tasarruf sağlamaktadır.

Görselde sabah saatlerinde oluşan meltem rüzgârının gücünden yararlanılarak balonla bir uçuş gösterilmiştir.

Bu uçuşun rotası ve yararlandığı meltem türü aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

Uçuş rotası	Meltem türü
A) Vadiden dağa	dağ meltemi
B) Dağdan vadiye	vadi meltemi
C) Vadiden dağa	vadi meltemi
D) Dağdan Vadiye	dağ meltemi
E) Vadiden dağa	kara meltemi

28. Dünya üzerindeki bir alanın Ekvator'a ve Başlangıç Meridyeni'ne (Greenwich) göre konumuna mutlak konum denir.

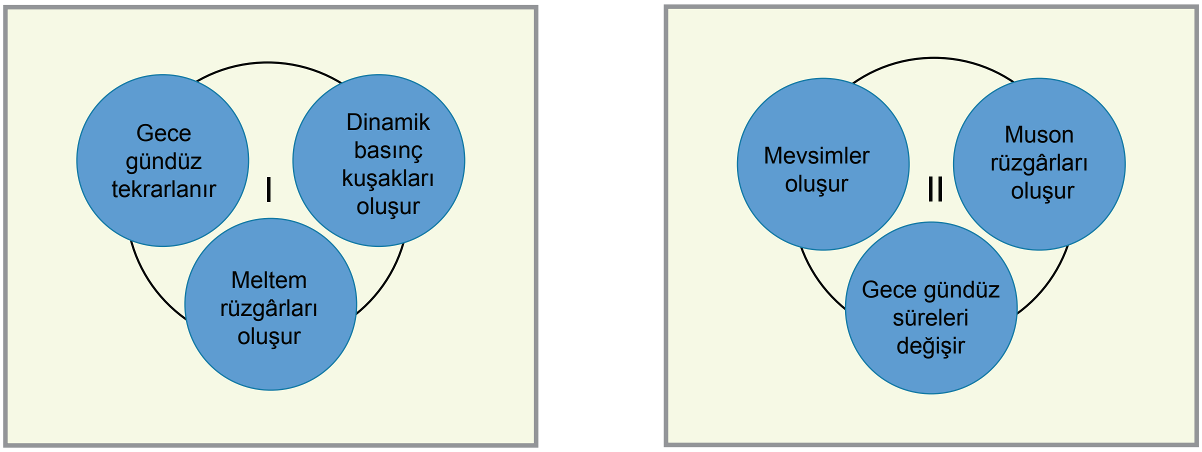
Aşağıda Türkiye'nin dünya üzerindeki mutlak konumunu ifade eden koordinatları verilmiştir.

Türkiye'nin bu konumu dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Doğusu ile batısı arasındaki yerel saat farkına
B) En kuzeyi ile en güneyi arasındaki kuş uçuşu uzaklığa
C) Hangi saat dilimleri arasında yer aldığına
D) Hangi matematik iklim kuşağında yer aldığına
E) Doğusu ile batısı arasındaki yükselti farkına

29. Aşağıdaki şekillerde numaralanmış bölümlerin çevresine meydana gelmesinde etkili oldukları olaylar yazılmıştır.

Buna göre I ve II numaralı yerlere aşağıdaki seçeneklerden hangisi yazılırsa doğru olur?

	I	II
A)	Dünya'nın şekli	Dünya'nın yıllık hareketi
B)	Dünya'nın eksen hareketi	Dünya'nın yıllık hareketi
C)	Dünya'nın yıllık hareketi	Dünya'nın şekli
D)	Dünya'nın yıllık hareketi	Dünya'nın eksen hareketi
E)	Dünya'nın eksen hareketi	Dünya'nın şekli

30.

- Aynı enlem üzerindeki noktalara güneş ışınları aynı açılarla düşer.
- Türkiye'de birbirine göre daha güneyde yer alan merkezlerde güneş daha büyük açıyla düşer.
- Dünya batıdan doğuya doğru döndüğü için güneş en son en batıdaki merkezde batar.
- Ekvatordan uzaklaştıkça çizgisel hız azalır.

Yukarıdaki bilgiler göz önüne alındığında harita üzerinde numaralandırılmış yerler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) IV ve III numaralı merkezlerin çizgisel hızları aynıdır.
B) Aynı gün içinde Güneş en son I numaralı merkezde batar.
C) Yerel saatin diğerlerine göre daha ileri olduğu merkez V'tir.
D) III numaralı merkeze Güneş ışınları daha küçük açı ile düşer.
E) II ve IV numaralı merkezler öğle vaktinde güneş ışınlarını yaklaşık aynı açılarla alır.

31. Göreceli Konum: Dünya üzerindeki bir yerin kıtalara, denizlere, boğaz ve kanallara, ülkelere, yer şekillerine, yer altı ve yer üstü zenginliklerine göre belirlenen konumudur.

Buna göre Türkiye'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi göreceli konumuyla açıklanır?

A) Iğdır'da yerel saatin Ankara'ya göre ileri olması
B) Yıl içinde dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
C) Samsun'da gece - gündüz süre değişiminin Mersin'den fazla olması
D) İzmir'de denize girilirken, Van'da kar nedeniyle yolların kapanması
E) Antalya'da deniz suyu tuzluluğunun Samsun'a göre fazla olması

32.

Aynı mahallede oturan Ahmet ve arkadaşı Emir hafta sonu birlikte zaman geçirmek için Ahmet'in evinde buluşmaya karar verdiler. Emir arkadaşının evine gitmek için evinden çıkıp anayolları takip ederek önce doğu yönünde ilerlemiş sonra güneye tekrar doğu yönünde devam ettiğinde Ahmet'in evinin önüne ulaşmıştır.

Buna göre Emir'in evi krokide nerde olabilir?

A) Caminin batısında

B) Devlet Hastanesinin doğusunda

C) Okulun güneydoğusunda

D) Manavın güneyinde

E) Eczanenin kuzeydoğusunda

33. Zeynep arkadaşları ile coğrafya dersine çalışırken'' Aynı enlem üzerinde yer alan noktalara güneş ışınları aynı açı ile geldiği için bu noktaların sıcaklıkları da aynı olur'' demiştir.

Zeynep bu durumda;

I. yer şekilleri,

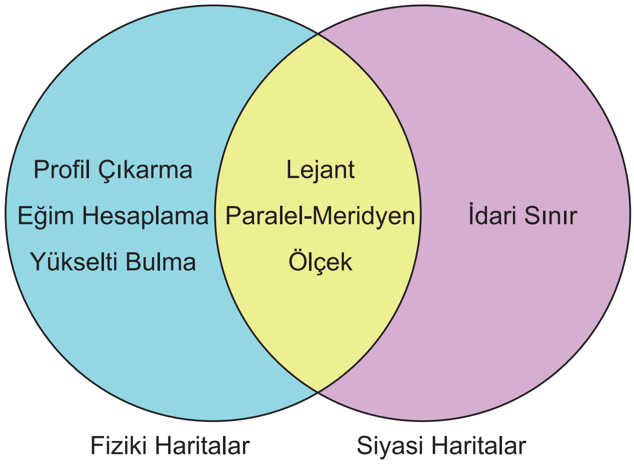
II. dünyanın şekli,

III. kara ve denizlerin dağılışı

unsurlarından hangilerinin sıcaklık üzerindeki etkisini dikkate <u>almamıştır</u>?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

34. Konularına göre haritalar, fiziki ve siyasi olmak üzere ikiye ayrılır. Bu haritaların ikisinden de elde edilen ortak bilgilerin yanında sadece birinden elde edilen bilgiler de bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki bilgilerden hangisi yalnızca fiziki haritalardan elde edilmektedir?

A) İki nokta arasındaki uzaklığı bulmak
B) Bir yerin coğrafi koordinatlarını belirlemek
C) Harita üzerinde bir yerin alanını hesaplamak
D) Harita üzerindeki işaretlerin ne anlama geldiğini belirlemek
E) Yer şekillerinin yükseltisi hakkında fikir yürütmek

35.

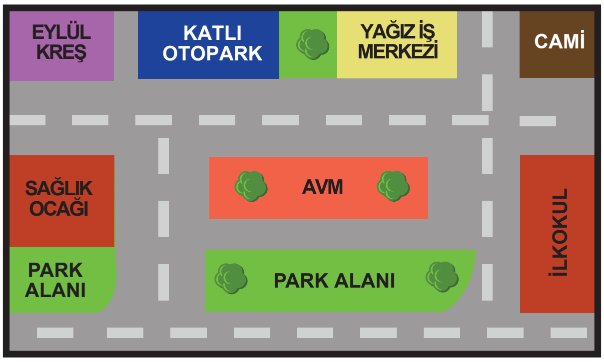
Kroki: Bir alanın kuş bakışı görünümünün ölçek kullanılmadan düzlem üzerine aktarılmasına denir.

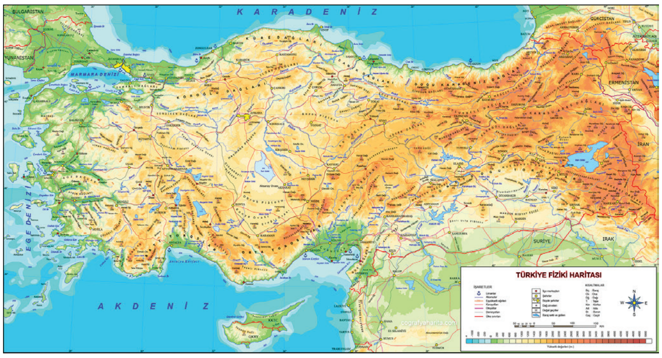
Harita: Yeryüzünün tamamının ya da bir kısmının kuş bakışı görünümünün belli bir oranda küçültülerek düzlem üzerine aktarılmasına denir.

Buna göre bir çizimin harita ya da kroki olduğunu belirleyen temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kuşbakışı görünüm
B) Düzlem üzerine aktarma
C) Belli oranda küçültme
D) Kullanılan işaretler
E) Çizilen alanın büyüklüğü

36. Aşağıda bir bölgenin krokisi ile Türkiye Fiziki haritası verilmiştir.

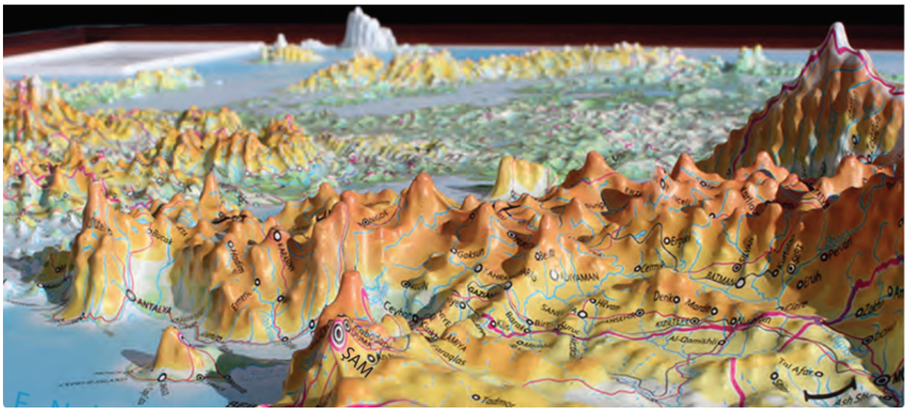

Haritalar üzerinde uzunluk ve alan hesaplamaları yapılabilirken, krokilerde böyle bir hesaplama yapılamaz.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Kroki ve haritaların kullanım amacının farklı olması
B) Haritalarda kullanılan sembol ve işaretlerin fazla olması
C) Krokiler kabataslak çizimler iken haritaların orantılı çizimler olması
D) Krokilerin haritalara göre daha küçük alanların çiziminde kullanılması
E) Haritalarda cadde ve sokaklar belirgin olarak gösterilmezken, krokilerde belirgin olması

37. Yer şekillerini haritalara aktarma yöntemlerinden biri de kabartma yöntemidir. Bu yöntemle yeryüzü şekilleri belirli bir ölçek dâhilinde küçültülerek oluşturulan üç boyutlu maketleridir.

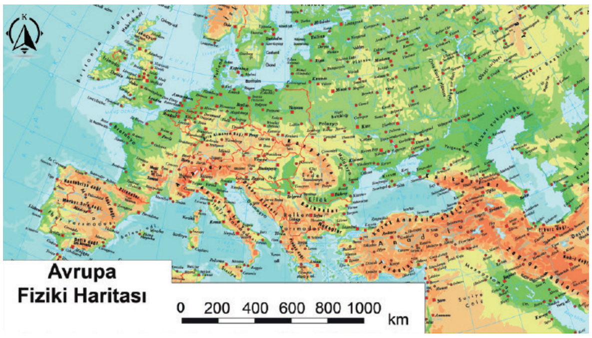
Bu yöntem ile yapılmış haritalar için;

I. yer şekillerinin gerçeğe en yakın gösterildiği haritalardır,
II. diğer harita çizim yöntemlerine göre daha maliyetlidir,
III. idari sınırları gösteren haritalar da bu yöntemle gösterilir

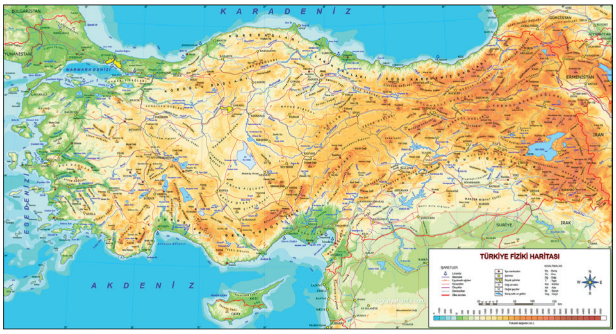
özelliklerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

38. Dünya üzerindeki bir yerin gerçek görüntüsünün haritaya aktarılması aşamasında kullanılan küçültme oranına ölçek denir. Ölçeğin paydasındaki sayı haritanın küçültme oranına karşılık gelir.
Aşağıda küçültme oranları farklı olan iki harita verilmiştir.

Avrupa Fiziki Haritası

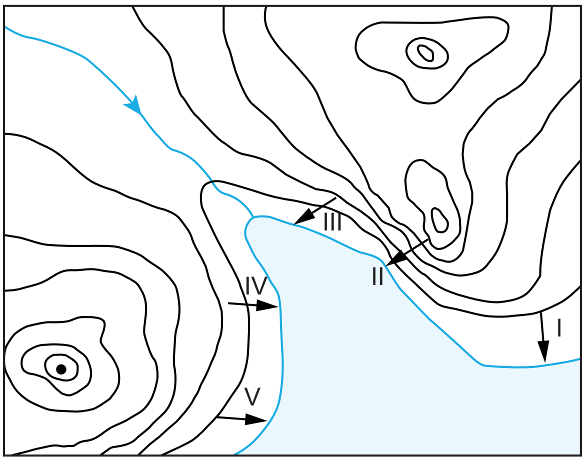

Türkiye Fiziki Haritası

Buna göre haritalar ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Türkiye fiziki haritası daha ayrıntılıdır.
B) Türkiye fiziki haritası daha büyük ölçeklidir.
C) Avrupa fiziki haritasında küçültme oranı daha fazladır.
D) Türkiye fiziki haritasında gerçek boyuta göre hata payı daha fazladır.
E) Avrupa fiziki haritasında göllerin gerçek alanları ile haritadaki alanları arasındaki fark daha fazladır.

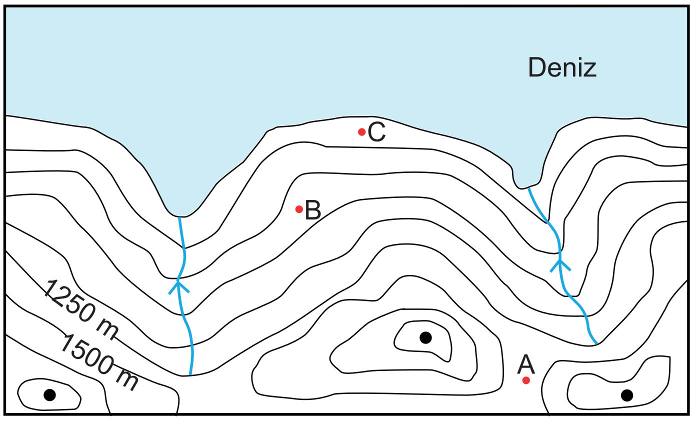
39. Falez; kıyılarda bulunan ve dalga aşındırmasına bağlı olarak meydana gelmiş dikliklerdir. Falezlerin bulunduğu kıyılarda kısa mesafede deniz derinliği artar.
Aşağıda eş yükselti eğrileriyle çizilmiş bir bölgenin haritası verilmiştir.

Buna göre haritada gösterilen oklardan hangisi yönünde hareket edildiğinde denizin derinliğinin daha kısa mesafede artığı söylenebilir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

40. Fiziki haritalarda kullanılan renkler arazinin yükseltisine bağlı olarak farklılık gösterir. Deniz seviyesinden 500 m yüksekliğe kadar olan yerler yeşil renk ile gösterilirken, 500 m ile 1000 m arası sarı renk, 1000 metrenin üzerindeki yüksek yerler ise kahverengi ve tonları ile gösterilir.

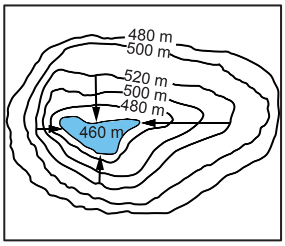

Yukarıdaki harita yükselti basamaklarına göre renklendirme yapılsa A, B ve C noktalarının bulundukları aralıklar hangi renkler ile gösterilir?

	A	B	C
A)	Yeşil	Sarı	Kahverengi
B)	Kahverengi	Sarı	Yeşil
C)	Sarı	Yeşil	Kahverengi
D)	Kahverengi	Yeşil	Sarı
E)	Sarı	Kahverengi	Yeşil

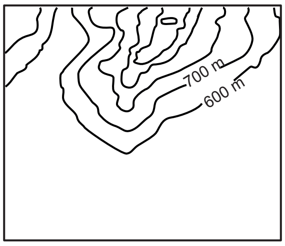
41. Aşağıda eş yükselti eğrileriyle gösterilen yer şekillerinden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A)

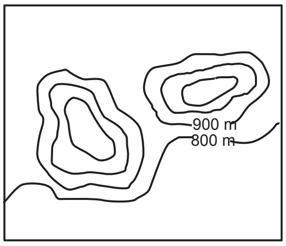
Kapalı Çukur

B)

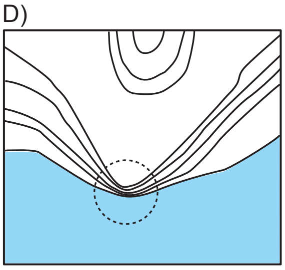
Sırt

C)

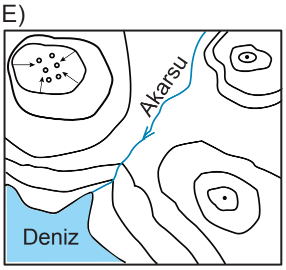
Boyun

D)

Falez

E)

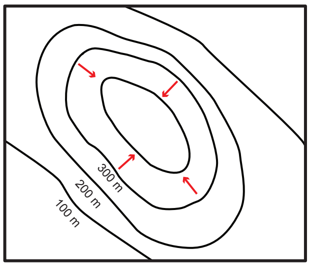

Delta

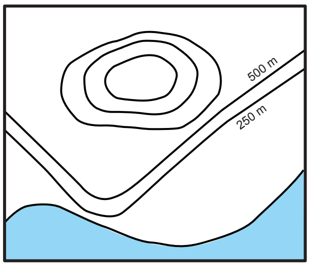
42. Eş yükselti eğrileri deniz seviyesinden itibaren yükseklikleri aynı olan noktaların birleşmesiyle oluşan ve birbirini kesmeyen eğrilerdir. Genel olarak en dıştaki eğriden içteki eğriye doğru yükseklikleri artar.

Aşağıda eş yükselti eğrileri ile çizilen yer yer şekillerinden hangisi bu açıklamaya ters düşer?

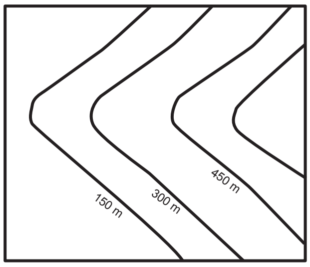
A)

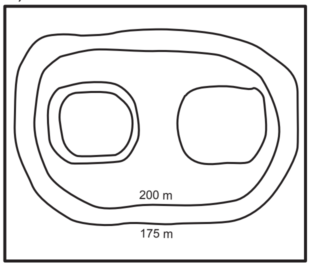
B)

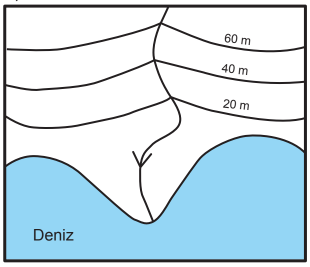
C)

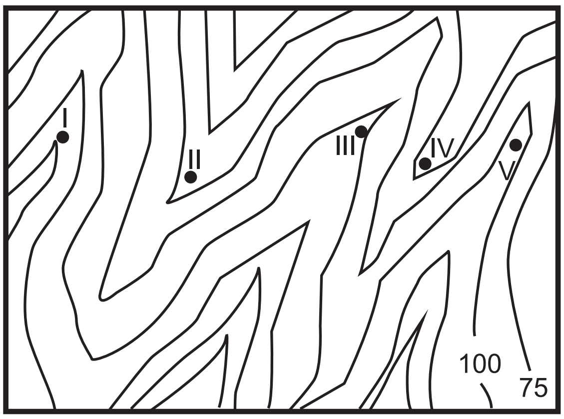
D)

E)

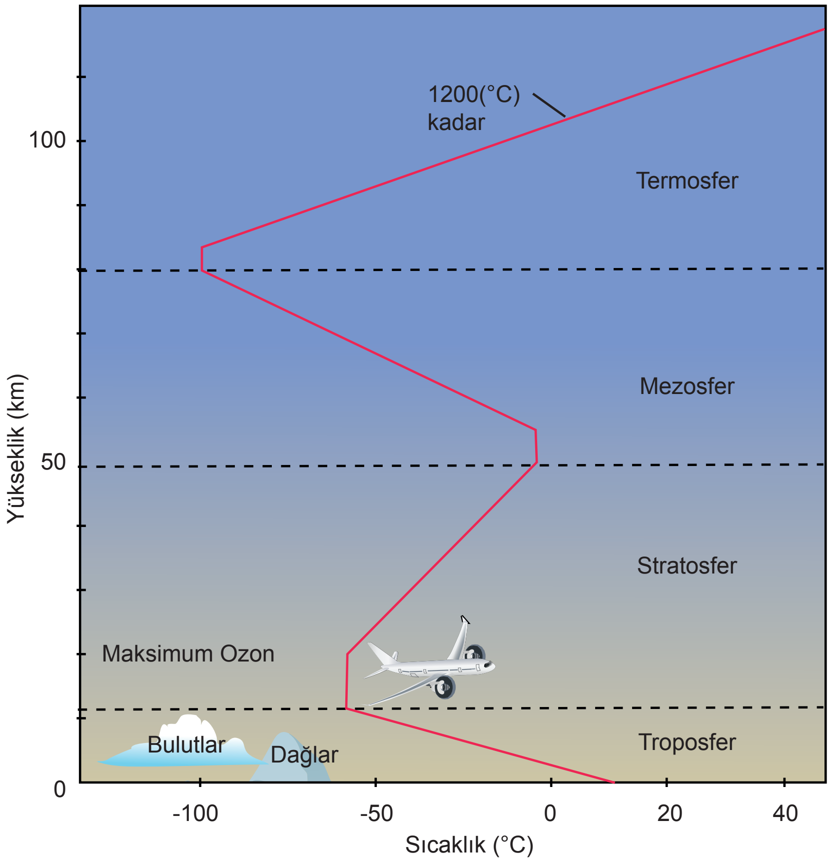
43. İzohips eğrilerinin yükseltisinin arttığı yöne doğru büklüm yaptığı yerler vadi konumundadır. Sırt ise izohips eğrilerinin bir yamaçta yükseltinin azaldığı yöne doğru yapmış olduğu büklümlerdir. Engebeli ve dağlık alanlarda vadiler ulaşım için oldukça önemli yerlerdir. Bu yerlerde bazen köprülerle ulaşım sağlanır. Sırtlarda ise ulaşımı sağlamak için genellikle tüneller yapılır.

Buna göre harita üzerinde numaralandırılmış yerlerde ulaşımı sağlamak için hangileri köprü hangileri tünel için uygun alanlardır?

	Tünel	Köprü
A)	I, III, V	II, IV
B)	I, II, IV	III, V
C)	II, IV	I, III, V
D)	I, II	III, IV, V
E)	II, IV, V	I, III

44. Aşağıdaki görselde atmosferdeki sıcaklık değişimi verilmiştir.

Buna göre atmosferdeki sıcaklık değişimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) En yüksek sıcaklıklar Termosferde görülmektedir.
B) Termosferde sıcaklık değişimi daha fazladır.
C) Termosfer ile Stratosferde yükselti arttıkça sıcaklık artar.
D) Troposferde ve Mezosferde yükselti arttıkça sıcaklık azalır.
E) Stratosferde yatay hava akımları nedeniyle sıcaklık dağılışı dengelidir.

45. Anadolu'nun farklı illerinde bulunan eski Türk konaklarının kapı ve pencereleri genellikle güneye doğru bakmaktadır. Kuzeye bakan cephelerde ise pencere yok denecek kadar azdır.

Eski Türk konaklarının bu özelliği aşağıdakilerden hangisi ile daha ilgilidir?

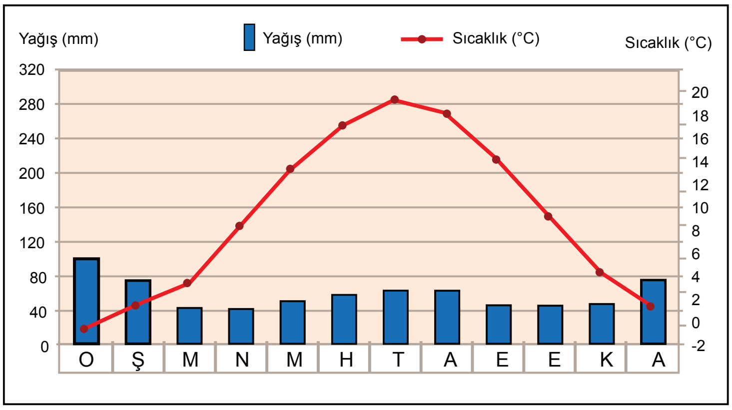
A) Şiddetli yağışların etkisinden korunmak
B) Güneş ışığından daha uzun süre yararlanmak
C) Kuzey yönünden esen rüzgârlardan korunmak
D) Sıcaklıkların yüksek olduğu günlerde serinlemek
E) Sel ve taşkın gibi doğal afetlerin zararlarını azaltmak

46. **Hava durumu:** Dar bir alanda kısa süreli olarak yaşanan atmosfer olaylarıdır. Hava olaylarını inceleyen ve hava olayları ile ilgili tahminlerde bulunan bilim dalına ise meteoroloji adı verilir.

İklim: Geniş alanlarda uzun yıllar boyunca görülen atmosfer olaylarının ortalama durumudur. İklimi inceleyen bilim dalına ise klimatoloji denir.

Aşağıdaki tabloda meteoroloji istasyonu verileri kullanılarak bir yere ait 5 günlük hava tahmini ile yıllık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Tarih	TAHMİN EDİLEN				
	Sıcaklık °C		Hadise	Nem (%)	
	En Düşük	En Yüksek		En Düşük	En Yüksek
12 Ocak Pazartesi	11	15		84	100
13 Ocak Salı	7	14		78	100
14 Ocak Çarşamba	8	13		70	93
15 Ocak Perşembe	7	13		68	88
16 Ocak Cuma	6	12		70	93

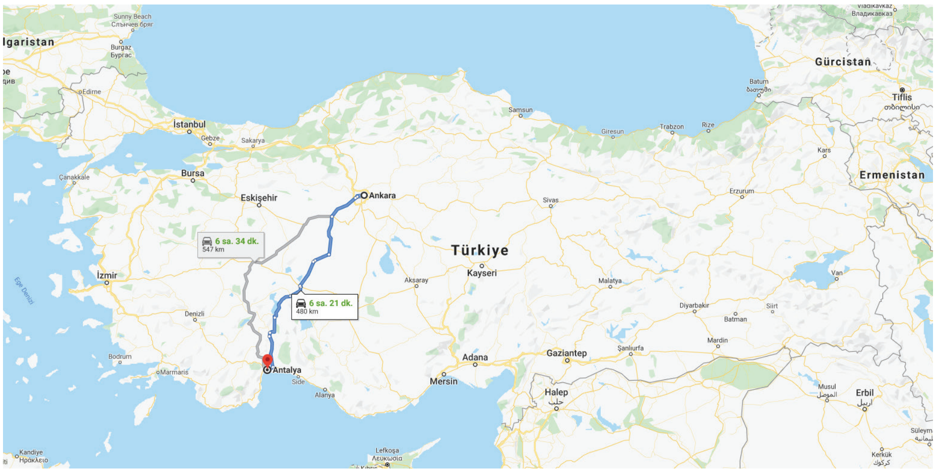
Tanımlar ve grafikler dikkate alındığında;

I. 12 Ocaktan 16 Ocak tarihine kadar sıcaklık mevsim normalleri üzerindedir.
II. Hava tahmininde verilen yağış durumu iklim şartlarına uygundur.
III. Kış mevsimi sıcak ve yağışlı yaz mevsimi ise serin geçmektedir.

yorumlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

47. Ankara'da yaşayan Saliha ve ailesi, yarıyıl tatili için Antalya'daki akrabalarını ziyarete gitmeye karar vermişlerdir. Aşağıdaki haritada, Ankara – Antalya arasındaki araç güzergâhı verilmiştir.

"Güneye doğru yol alırken, Polatlı - Akşehir arasında yoğun kar yağışı ve sisten yol almamız oldukça güçleşti, hatta bir ara arabamız kaydı ve zincir takmak zorunda kaldık. Toros dağlarını tırmanırken buzlanma şiddeti daha da arttı. Torosları aşıp güneye, Antalya'ya doğru yol alırken rahat bir nefes aldık, sanki kara kış bitmiş, bahar havası gelmişti. Bu kadar kısa sürede, iklimde böyle bir değişim hepimizde büyük şaşkınlığa neden oldu".

Yolculuğun yapıldığı tarihte ülkemizin genel hava durumu ve iklim koşulları için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Ülkemizde kış koşulları yaşanmaktadır.

B) Antalya'da hava durumu ulaşım için sorun oluşturmamıştır.

C) Polatlı - Akşehir arasında hava koşulları görüş mesafesini kısaltmıştır.

D) Ülkemizde kısa mesafelerde iklim ve hava koşulları değişir.

E) Antalya'da yaz mevsimi yaşanmaktadır.

48. Akdeniz iklimi genel olarak yazları sıcak ve kurak; kışları ise ılık ve yağmur yağışlı bir iklim olarak tarif edilmektedir.

Buna göre Kuzey Yarım Küre'de Akdeniz İklim Bölgesi içerisinde yer alan bir merkezde aşağıdakilerden hangisinin yaşanması iklimin genel karakteri ile <u>uyuşmamaktadır</u>?

A) Haziran ayının sıcak ve kurak geçmesi

B) Kış aylarında kapalı ve bulutlu havanın görülmesi

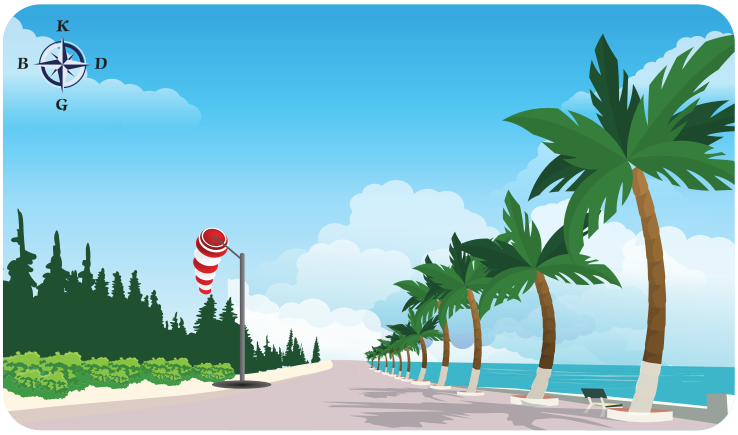
C) Temmuz ayı içerisinde güneşli bir günün yaşanması

D) Ocak ayında sıcaklık ortalamasının 0 °C nin üzerinde olması

E) Şubat ayı içerisinde iki hafta boyunca kar yağışının görülmesi

49. Meltem rüzgârları gün içinde kara ve denizlerin farklı ısınma özelliklerinden kaynaklanır. Kara ve denizlerin farklı ısınmalarına bağlı olarak bu rüzgârlar kara ve deniz arasında gün içinde yön değiştirir.

Aşağıdaki görselde bir yaz günü meltem rüzgârının yönünü belirlemek için kıyıya rüzgâr tulumu dikilmiştir.

Bu rüzgâr tulumunun gün içinde rüzgârı alma yönü aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

Gündüz	Gece
A) Batıdan	Doğudan
B) Kuzeyden	Güneyden
C) Güneyden	Kuzeyden
D) Doğudan	Batıdan
E) Kuzeyden	Doğudan

50. Dar bir alanda kısa süreli olarak yaşanan atmosfer olaylarına **hava durumu** denir.

Geniş bir bölgede uzun yıllar boyunca yaşanan atmosfer olaylarının ortalama durumuna **iklim** adı verilir.

Buna göre;

I. Konya Havzası'nda ilkbahar mevsiminin yağışlı geçmesi tahıl tarımını olumlu etkilemiştir.

II. İstanbul Boğazı'nda sabah saatlerinde oluşan yoğun sis nedeniyle vapur seferlerinde aksamalar yaşandı.

III. Rize çevresinde her mevsimin yağışlı geçmesi su isteği fazla olan çay gibi ürünlerin yetişmesine imkan sağlamıştır.

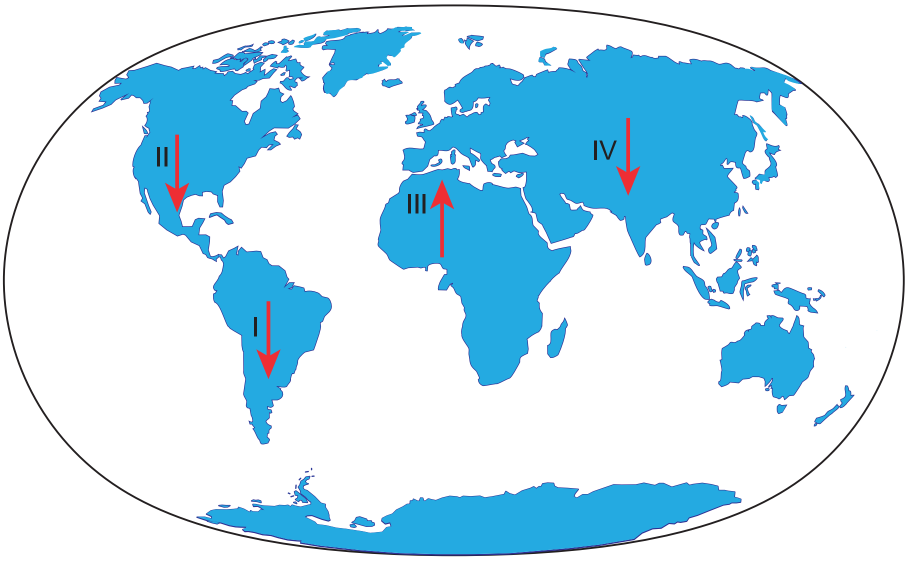
IV. Antalya'da bugün son yılların en düşük sıcaklıklarının görüleceği bu sebeple don olayına karşı çiftçiler önlem aldılar.

olayların iklim ve hava durumu olarak sınıflandırılması aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

hava durumu	**iklim**
A) I ve II	III ve IV
B) II ve III	I ve IV
C) II ve IV	I ve III
D) I ve IV	II ve III
E) I ve III	II ve IV

51. Rüzgârlar, enlem etkisine bağlı olarak ulaştıkları yerin sıcaklığını artırıcı ya da azaltıcı yönde etkilerler.

Aşağıdaki harita üzerinde verilen oklar yönünde esen bazı rüzgârlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu rüzgârların ulaştıkları yerdeki sıcaklığa etkileri ile ilgili aşağıdaki eşleştirmeler yapılmıştır.

	Sıcaklığı azaltır	Sıcaklığı arttırır
I	✔	
II	✔	
III		✔
IV		✔

Yalnızca enlem etkisi dikkate alındığında bu eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II.　　B) I ve III.　　C) II ve III.　　D) II ve IV.　　E) III ve IV.

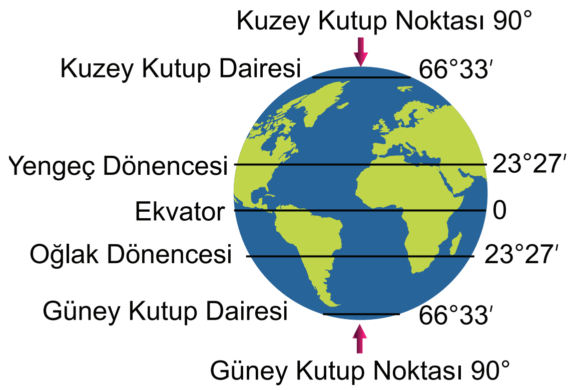
52. Troposfer katmanında yükseldikçe sıcaklık her 200 metrede 1°C azalmaktadır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

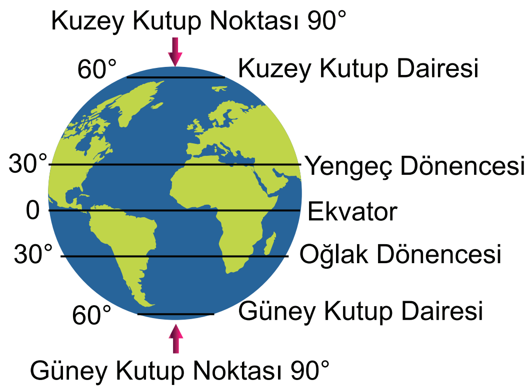
A) Troposferin kalınlığının her yerde aynı olmaması
B) Troposferde yükseldikçe hava yoğunluğunun azalması
C) Atmosferin şeklinin Dünya'nın şekline benzer olması
D) Troposferin yerden yansıyan ışınlarla ısınması
E) Troposferin güneş ışınlarını yıl içinde farklı açılarla alması

53. Eksen eğikliği sonucu oluşan 23° 27’ lık açı, dönence ve kutup dairelerinin yerlerini belirler. Eksen eğikliği açısının değişmesi hâlinde dönencelerin ve kutup dairelerinin yerlerinde de değişiklik olurdu.

Aşağıda I. şekilde eksen eğikliği açısına göre oluşmuş dönenceler ve kutup daireleri gösterilmiştir. II. şekilde ise eksen eğikliğinin 30° olması durumunda oluşacak dönenceler ve kutup daireleri gösterilmiştir.

Şekil I

Şekil II

Buna göre eksen eğikliği açısı 15° olsaydı aşağıdakilerden hangisi görülürdü?

A) Dönenceler 30° enlemlerinden geçerdi.
B) Kutup daireleri 75° enlemlerinden geçerdi.
C) Güney Kutup Dairesi ile Güney Kutup Noktası arasındaki enlem farkı artardı.
D) Ekvator ile Oğlak Dönencesi arasındaki enlem farkı şimdikine göre artardı.
E) Yengeç Dönencesi ile Kuzey Kutup Noktası arasındaki mesafe azalırdı.

54. Dünya kutup noktalarından basık, Ekvator’dan şişkin kendine özgü bir şekle sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi Dünya’nın bu şeklinin sonuçları arasında gösterilebilir?

A) Yıl içerisinde gece - gündüz sürelerinin uzayıp kısalması
B) Gece ve gündüzün düzenli bir şekilde birbirini izlemesi
C) Yarımkürelerde aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması
D) Ekvator çevresinin kutuplar çevresinden büyük olması
E) Güneş ışınlarının yere düşme açısının gün içinde değişiklik göstermesi

55. Yaşadığı şehirde bir hafta boyunca Güneş'in doğuş ve batış saatlerini gözlemleyen bir araştırmacı elde ettiği değerlere ilişkin aşağıdaki tabloyu oluşturmuştur.

Günler	Güneş'in Doğuş Saati	Güneş'in Batış Saati
....../....../2020 Pazartesi	05.33	19.57
....../....../2020 Salı	05.32	19.58
....../....../2020 Çarşamba	05.31	19.59
....../....../2020 Perşembe	05.30	20.00
....../....../2020 Cuma	05.29	20.01
....../....../2020 Cumartesi	05.28	20.02
....../....../2020 Pazar	05.27	20.03

Tablo incelendiğinde bu gözlem ile ilgili;

I. Mayıs ayı içerisinde Kuzey Yarım Küre'de yapılmış olabilir.
II. Kasım ayı içerisinde Güney Yarım Küre'de yapılmış olabilir.
III. Ekvator üzerinde Nisan ayı içerisinde yapılmış olabilir.

çıkarımlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

56. Denizlerin tuzluluk oranı Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe azalmaktadır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

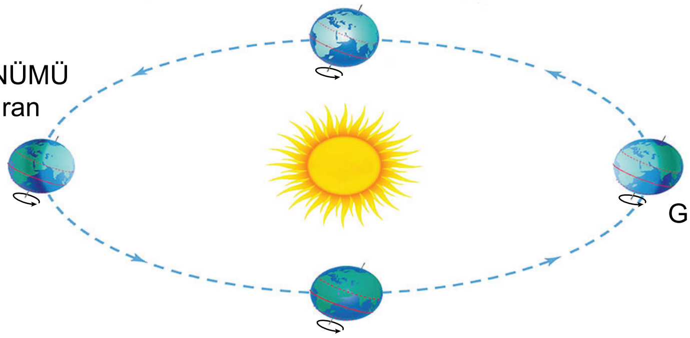
A) Kutuplarda kalıcı kar sınırının deniz seviyesine kadar inmesi
B) Ekvator üzerinde gece - gündüz sürelerinin yıl boyu eşit olması
C) Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe yerçekimi kuvvetinin artması
D) Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe güneş ışınlarının geliş açısının azalması
E) Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe gece – gündüz süreleri arasındaki farkın artması

57. Dünya günlük hareketini batıdan doğuya doğru 24 saatte tamamlamaktadır.

Dünya'nın bu hareketi aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili <u>olmamıştır</u>?

A) Ankara'da Güneş'in İzmir'e göre daha erken doğması
B) Gün içerisinde cisimlerin gölgesinin yön değiştirmesi
C) Rize'de yerel saatin Sinop'a göre daha ileri olması
D) Kırklareli ilinde iftar vaktinin, Van iline göre daha geç olması
E) Hatay'a güneş ışınlarının Samsun'a göre daha büyük açıyla düşmesi

58. Aşağıdaki görselde Dünya'nın yörünge hareketi gösterilmiştir.

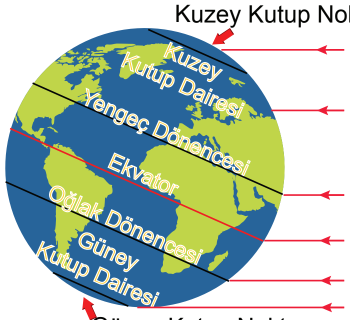

Güneş sisteminin bir parçası olan Dünya, elips şeklindeki yörüngesi üzerinde Güneş'in etrafında hareket eder. Dünya'nın bu hareketi sırasında Güneş'e olan uzaklığı yıl içinde sürekli değişir. Bu durum, Dünya'nın yörüngesi üzerindeki hızının sabit olmamasına neden olur.

Bu durumun sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Ayların sürelerinin birbirine eşit olmaması
B) Ekvator yarıçapı ile kutuplar yarıçapının eşit olmaması
C) Cisimlerin gölge uzunluklarının gün içinde değişmesi
D) Yarımkürelerde aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması
E) Güneş ışınlarının yeryüzüne düşme açısının enleme göre değişmesi

59. Aşağıdaki görselde Dünya'nın yıl içinde Güneş karşındaki bir konumu gösterilmiştir.

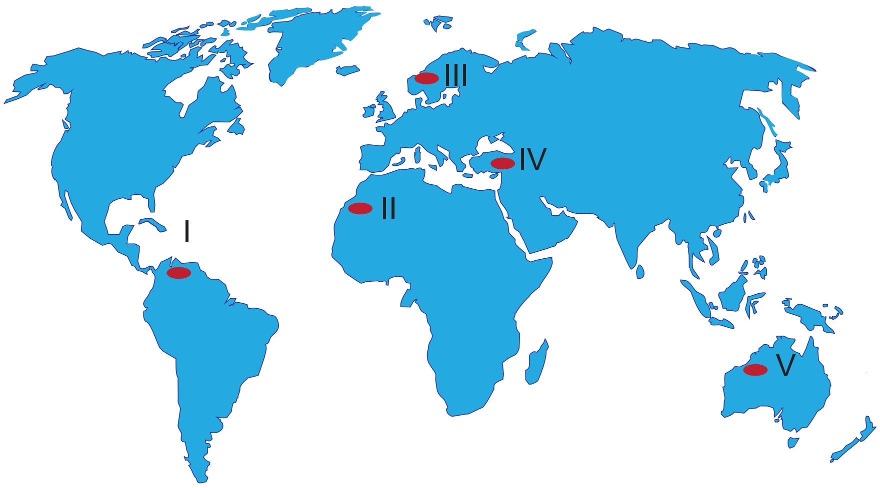
Bu konumda Türkiye'de,

I. Yaz mevsimi başlangıcıdır.
II. Gece – gündüz süresi birbirine eşittir.
III. Güneş ışınları yıl içindeki en büyük açıyla gelmektedir.

durumlardan hangileri görülür?

A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) Yalnız III.   D) I ve III.   E) I, II ve III.

60. Aşağıdaki harita üzerinde beş farklı yer verilmiştir.

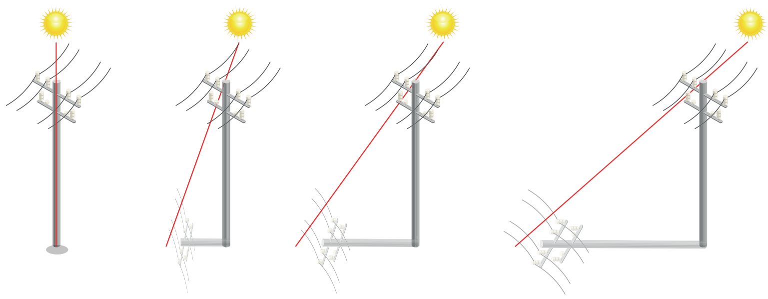

Dünya üzerindeki bir noktanın Güneş'in karşısından geçme hızına çizgisel hız denir. Bu hızın yavaş olduğu yerlerde Güneş'in doğuş ve batış anı daha uzun süre gözlemlenebilmektedir.

Buna göre, bu anı daha uzun süre gözlemlemek isteyen bir kişi haritada üzerinde numaralandırılmış yerlerin hangisine gitmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

61. Aşağıda bir cismin 21 Haziran günü farklı saatlerde oluşan gölge uzunlukları verilmiştir.

Buna göre cisim ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Yengeç Dönencesi üzerindedir.
B) Ekvator ile Oğlak Dönencesi arasındadır.
C) Gölgesinin yıl içinde en uzun olduğu tarih 21 Mart'tır.
D) Yengeç Dönencesinin kuzeyinde yer almaktadır.
E) 21 Aralık tarihinde öğlen vakti güneş ışınlarını dik açıyla alır.

62. I. Meltem rüzgârlarının oluşması
II. Dinamik basınç kuşaklarının oluşması
III. Muson rüzgârlarının oluşması
IV. Mevsimlerin oluşması

Yukarıdaki oluşumlardan hangileri üzerinde Dünya'nın günlük hareketi etkili olmuştur?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

63. Ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe gece – gündüz süreleri arasındaki fark artmaktadır. Aynı meridyen üzerindeki noktalardan gündüz süresi gece süresinden uzun olanda güneş daha erken doğup daha geç batmaktadır.

Aşağıdaki tabloda aynı meridyen üzerinde yer alan K, L ve M şehirlerin 21 Haziran günü gece ve gündüz süreleri verilmiştir.

Şehirler	K	L	M
Gündüz Süresi	18	11	14
Gece Süresi	6	13	10

Yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında K, L ve M şehirleri ile ilgili;

I. K şehrinde Güneş L şehrine göre daha geç batar.
II. L şehri diğerlerine göre Ekvatora daha yakındır.
III. 21 Mart günü üç şehirde Güneş aynı anda doğar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

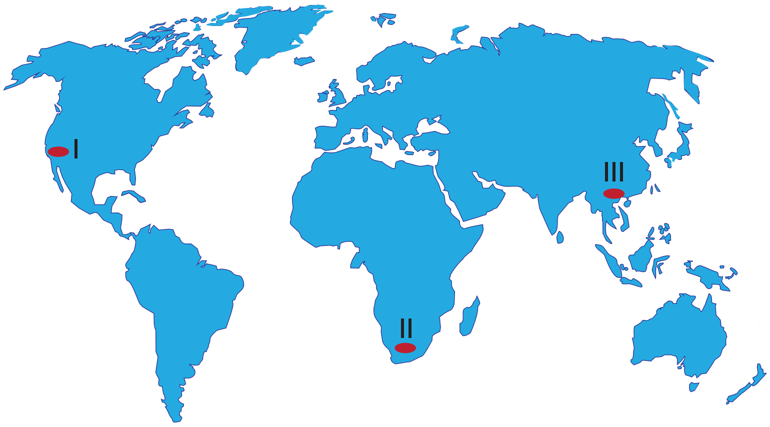
A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

64. Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe sıcaklıklar genel olarak azalmaktadır. Ancak bazı yerel özellikler sayesinde Ekvator'a uzak bir yer Ekvator'a daha yakın olan diğer bir yere göre sıcak olabilmektedir.

Bu yerel özellikler arasında aşağıdakilerden hangisi <u>yer almaz</u>?

A) Enlem B) Karasallık C) Yükselti D) Rüzgârlar E) Okyanus akıntıları

65.

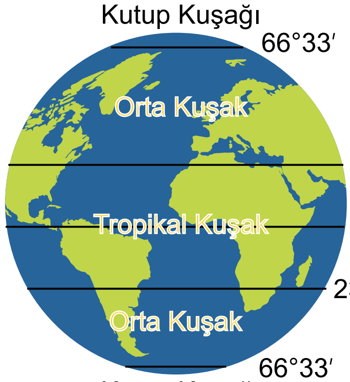

Harita üzerinde numaralanmış yerlerde en uzun gündüz süresinin yaşandığı tarihler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	21 Aralık	21 Haziran	21 Mart
B)	21 Haziran	21 Aralık	21 Haziran
C)	23 Eylül	21 Mart	21 Aralık
D)	21 Aralık	21 Aralık	21 Haziran
E)	21 Mart	23 Eylül	21 Aralık

66. Eksen eğikliği sonucu oluşan 23° 27' lık açı, dönence ve kutup dairelerinin yerlerini belirler. Dönenceler ve kutup daireleri de matematik iklim kuşaklarının sınırlarının belirlemiştir.

Aşağıda matematik iklim kuşakları gösterilmiştir.

Buna göre matematik iklim kuşaklarının sınırlarının belirlenmesinde;

I. kara ve denizlerin dağılışı,

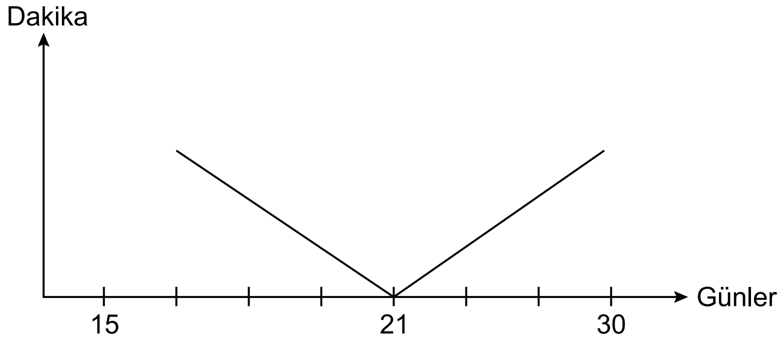
II. sıcak ve soğuk su akıntıları,

III. yıl içinde güneş ışınlarının düşme açısı

unsurlarından hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve III. E) I, II ve III.

67. Aşağıdaki grafikte Kuzey Yarım Küre'de yer alan bir merkeze ait on beş günlük gece gündüz süresi arasındaki fark verilmiştir.

Grafik incelendiğinde bu sürede yaşanan olaylar ile ilgili,

I. Güney Yarım Küre'de kış gündönümü başlamıştır.
II. Güneş ışınları Ekvator'a bir kez dik açıyla düşmüştür.
III. Kuzey Yarım Küre'de gündüz sürelerinin hem kısaldığı hem de uzadığı günler olmuştur.

çıkarımlarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

68. Ekvator ile yörünge düzlemi arasındaki açı 23° 27' dır.

Aşağıdakilerden hangisinin oluşmasında bu açının etkisinden söz edilemez?

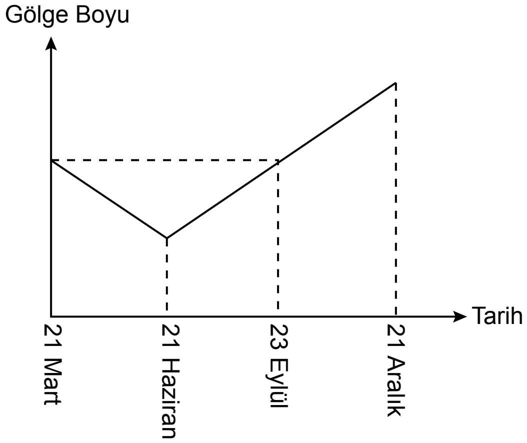
A) Dinamik basınç kuşaklarının oluşması
B) Matematik iklim kuşaklarının oluşması
C) Aydınlanma çemberinin yer değiştirmesi
D) Dönenceler ile kutup dairelerinin oluşması
E) Yarımkürelerde aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması

69. Dünya'nın şekline bağlı olarak Ekvator ve çevresinde yıl boyunca ortalama sıcaklık yüksektir.

Ekvator ve çevresinde görülen aşağıdaki olaylardan hangisi bu durum ile açıklanamaz?

A) Termik alçak basınç oluşması
B) Yıllık yağış miktarının fazla olması
C) Bitki ve hayvan çeşitliğinin fazla olması
D) Toprakların yıkanma oranının fazla olması
E) Grup ve tan sürelerinin daha kısa olması

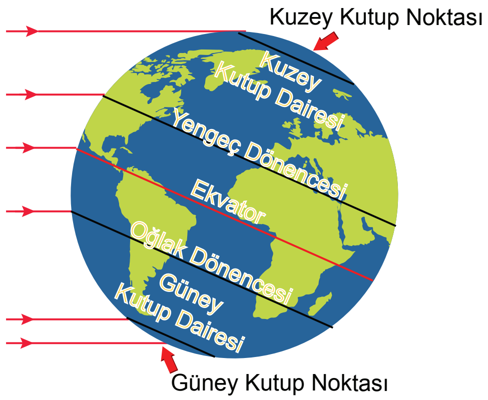
70. Aşağıda bir cismin yıl içinde öğle vakti oluşan gölge boyu değişim grafiği verilmiştir.

Grafiğe göre cismin bulunduğu yer ile ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin doğrudur?

A) Yengeç Dönencesi üzerindedir.
B) Güney Kutup Dairesi üzerindedir.
C) Kuzey Yarım Küre'de yer almaktadır.
D) Başlangıç meridyeninin doğusundadır.
E) Başlangıç meridyeni ile Ekvator'un kesiştiği yerdedir.

71. Aşağıdaki görselde Dünya'nın yıl içinde Güneş karşındaki bir konumu gösterilmiştir.

Bu konumda yeryüzünde aşağıdaki durumlardan hangisi yaşanır?

A) Kuzey Yarım Küre'de kış mevsimi başlar.
B) Aydınlanma çemberi kutup noktalarından geçer.
C) Kuzey Yarım Küre'de en uzun gündüz yaşanır.
D) Kuzeyden güneye doğru gidildikçe gece süresi uzar.
E) Yengeç Dönencesi, Güneş ışınlarını öğle vakti dik açı ile alır.

72. Aşağıdaki tabloda bazı illerimizin paralel ve meridyen dereceleri verilmiştir.

İller	Paralel Derecesi	Meridyen Derecesi
Ankara	39° Kuzey	32° Doğu
İzmir	39° Kuzey	27° Doğu
Van	39° Kuzey	42° Doğu
Bartın	41° Kuzey	32° Doğu

Tablo incelendiğinde şehirler ile ilgili;

I. Ankara ve Bartın'ın yerel saatleri aynıdır.
II. İzmir ve Van güneş ışınlarını yaklaşık aynı açı ile alır.
III. Bartın ve Ankara' da gün içinde Güneş tepe noktasına aynı anda ulaşır.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve III. E) I, II ve III.

73. Okyanus akıntıları Kuzey Yarım Küre'de hareket yönünün sağına, Güney Yarım Küre'de ise soluna doğru sapma göstermektedirler.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kuzey Yarım Küre'de yaz mevsiminin kıştan uzun sürmesi
B) Dünya'nın günlük hareketini batıdan doğuya doğru yapması
C) Yeryüzünde okyanusların oranının karalara göre daha fazla olması
D) Dünya'nın güneş etrafında elips şeklindeki yörüngede hareket etmesi
E) Kuzey Yarım Küre'de karaların oranının Güney Yarım Küre'ye göre fazla olması

74. Dünya'nın günlük hareketine bağlı olarak güneş ışınlarının yere düşme açısı gün içinde değişiklik göstermektedir.

Bu durum gün içinde;

I. sıcaklık,
II. cisimlerin gölge boyu,
III. dinamik basınç alanları

unsurlarından hangilerinin değişmesi neden olmaktadır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

COĞRAFYA
CEVAP ANAHTARI

1. Ünite

1. D	26. B	51. C
2. E	27. C	52. D
3. A	28. E	53. B
4. B	29. B	54. D
5. A	30. A	55. D
6. C	31. D	56. D
7. B	32. A	57. E
8. C	33. E	58. A
9. B	34. E	59. D
10. D	35. C	60. C
11. A	36. C	61. A
12. A	37. D	62. A
13. B	38. D	63. E
14. E	39. B	64. A
15. D	40. B	65. B
16. B	41. E	66. C
17. A	42. A	67. B
18. B	43. A	68. A
19. E	44. E	69. E
20. D	45. B	70. C
21. B	46. D	71. A
22. B	47. E	72. E
23. A	48. E	73. B
24. B	49. D	74. C
25. E	50. C	

9. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

1. Ünite

1. • “(İnsanlar) devenin nasıl yaratıldığına, göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine, yeryüzünün nasıl yayıldığına bir bakmazlar mı?”
(Gâşiye suresi, 17-20. ayetler)

• “Görenle görmeyen bir olmaz, iman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapan ile kötülük yapan da bir değildir. Ne kadar kıt düşünüyorsunuz!”
(Mü’min suresi, 58. ayet)

• “Ey insanlar! İşte size Rabb’inizden gerçek gelmiştir. Artık kim doğru yolu tutarsa kendi lehine bu yolu seçmiş, kim de saparsa kendi aleyhine sapmış olur. Ben sizin adınıza hareket edecek değilim.”
(Yûnus suresi, 108. ayet)

Bu ayetler;

I. akıl,
II. vahiy,
III. duyular

bilgi kaynaklarından hangilerine örnek oluşturur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III.
D) II ve III. E) I, II ve III.

2. “Kötülüklerin çokluğu seni cezbetse de iyi ile kötü bir değildir. O halde ey akıl sahipleri, Allah’a karşı gelmekten sakının ki kurtuluşa eresiniz!”
(Mâide suresi, 100. ayet)

“Onların çoğu sadece zanna uyuyor. Oysa zan hiçbir şekilde gerçek ve kesin bilginin yerini tutamaz. Allah yaptıklarınızı çok iyi bilmektedir!”
(Yûnus suresi, 36. ayet)

Verilen ayetlerde doğru bilgiye ulaşmaya engel oluşturan;

I. taklitçilik,
II. arzulara uymak,
III. varsayımla hareket etmek

durumlarından hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III.
D) II ve III. E) I, II ve III.

3. Hz. Peygamber’in İslam’ı tebliğ ettiği dönemde Mekkelilerin de Allah inançları vardı. Ancak Allah’a aracısız ulaşılamayacağını düşündüklerinden, bazı varlıkları ona ortak tutuyorlardı. Bu varlıklar bazen bir kabilenin ölmüş büyüklerinden biri iken bazen Allah’ı temsil ettiğine inanılan bir simge olabiliyordu.

Metinde sözü edilen inanç şekli Kur’an’da hangi kavramla ifade edilmektedir?

A) Küfür B) Fısk C) Şirk
D) Nifak E) Fesat

4. Düşünen insan, varlıklar ve onlarla ilgili bilgileri sorgular. Hayat tecrübeleri ilk öğrendiği bazı şeylere şüpheyle bakmasına neden olabilir. Bu şekilde insan kendisi, çevresi ve kâinatta olup biteni anlamak ister ve ulaştığı cevaplar hayatı anlamlandırmasına katkı sağlarsa kendini huzurlu hisseder. Diğer taraftan insan hayata yüklediği anlamın sonucunda çeşitli deney ve gözlem araçları ile hayatını kolaylaştıracak, insanlığa faydalı olacak buluşlar yapar ve bunları geliştirir.

Metinde, insanın nasıl bir varlık olduğuyla ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Kendini geliştiren
B) Araştıran
C) İcat eden
D) Duygusal
E) Akıllı

5. “Yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmeniz erdemlilik değildir. Asıl erdemli kişi Allah’a, ahiret gününe, meleklere, kitaba ve peygamberlere iman eden; sevdiği maldan yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, (ihtiyacından dolayı) isteyene ve (özgürlüklerini kaybetmiş olanlara) harcayan; namazı kılıp, zekâtı verendir. Böyleleri antlaşma yaptıklarında sözlerini tutarlar; darlıkta hastalıkta ve savaş zamanında sabrederler. İşte doğru olanlar bunlardır ve işte takva sahipleri bunlardır.”
(Bakara suresi, 177. ayet)

Bu ayette iman aşağıdaki kavramların hangisi ile ilişkilendirilmiştir?

A) Bilgi B) İkrar C) Amel
D) İrade E) Tasdik

6. "İman edenlerle karşılaşınca 'inandık' derler, şeytanlarıyla (münafık dostlarıyla) baş başa kaldıklarında ise 'Biz sizinleyiz, biz yalnızca alay etmekteyiz.' derler."

(Bakara suresi, 14. ayet)

"Ey Peygamber! Kalpleri inanmadığı halde ağızlarıyla 'iman ettik!' diyenlerden ve Yahudilerden küfürde yarışanlar seni üzmesin. ..."

(Mâide suresi, 41. ayet)

Verilen ayetlerde asıl eleştirilen tutum aşağıdakilerden hangisidir?

A) İkiyüzlü olmak
B) Zanda bulunmak
C) Kusurları araştırmak
D) İyilikleri başa kakmak
E) Emanete ihanet etmek

7. Sosyal medya günümüz dünyasının önemli bir gerçeğidir. Bu alan, iletişim imkânlarında artık yeni bir dönemi de beraberinde getirmiştir. Ancak sağladığı yararlar kadar eksik veya yanlış bilgi ve yönlendirmelere son derece müsait bir ortam olduğu da bir başka gerçektir. Örneğin; dinin uygun görmediği bilgilerin dine aitmiş gibi sunulduğu, Kur'an'da olmayan bilgilerin ayet gibi gösterildiği gözlemlenmektedir. O hâlde sosyal medya ortamlarında karşılaşılan içeriklere kesinmiş gibi bakmamak ve işin aslını öğrenerek hareket etmek gerekir.

Bu metinde sözü edilen durum aşağıdaki ayetlerden hangisinin içeriği ile örtüşmektedir?

A) "Sen af yolunu tut, iyiliği emret, cahillerden yüz çevir." (A'râf suresi, 199. ayet)
B) "Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun..." (Mâide suresi, 8. ayet)
C) "Müminler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan korkun ki esirgenesiniz." (Hucurât suresi, 10. ayet)
D) "Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur." (İsrâ suresi, 36. ayet)
E) "Allah size, mutlaka emanetleri ehli olanlara vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder…" (Nisâ suresi, 58. ayet)

8. Selim akıl, ön yargılardan sıyrılmış akıldır. İnsan selim aklıyla iyiyi kötüden, güzeli çirkinden ayırır. Kendisi ve diğer varlıklar hakkında elde ettiği bilgilerin doğru olup olmadığını onunla ortaya koyar. Bu nedenle insanın bu amacına ulaşmasına engel oluşturacak, yaşadığı kültürün düşünme biçimleri ile olay ve olgulara yaklaşan bir akıl İslam'da bilginin kaynağı olarak değerlendirilemez.

Bu metinde kişinin aklını doğru kullanmasını engelleyen hangi durumdan bahsedilmektedir?

A) Şartlanmışlık B) Yoksunluk C) Arzular
D) Kibir E) Hırs

9.
- "Allah, sizi analarınızın karnından, siz hiçbir şey bilmez durumda iken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi." (Nahl suresi, 78. ayet)
- "Bu (Kur'an), kendisinde şüphe olmayan kitaptır. Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için yol göstericidir." (Bakara suresi, 2. ayet)

Verilen ayetlerde;

I. selim akıl,
II. doğru haber,
III. salim duyular

bilgi kaynaklarından hangilerine yer verilmiştir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III.
D) II ve III. E) I, II ve III.

10. "Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp bunların hepsi ondan sorumludur."

(İsrâ suresi, 36. ayet)

Bu ayette insanlar aşağıdakilerden hangisine karşı uyarılmıştır?

A) Kibirlenmeye
B) Haset etmeye
C) Cimrilik yapmaya
D) Zanla hareket etmeye
E) Gıybet etmeye

11. "Sizler kitabı okuduğunuz halde insanlara iyiliği emredip kendinizi unutuyor musunuz? Aklınızı kullanmıyor musunuz?"

(Bakara suresi, 44.ayet)

"Hâkimiyeti ele aldığında ise ülkede bozgunculuk çıkarıp ürünleri ve nesilleri yok etmeye çalışır. Allah bozgunculuğu sevmez."

(Bakara suresi, 205. ayet)

"Allah'ın indirdiği kitabın bir bölümünü saklayanlar ve onu az bir şey karşılığında satanlar yok mu, onlar karınlarına ateşten başka bir şey doldurmuyorlar. ..."

(Bakara suresi, 174. ayet)

Verilen ayetlerin mesajı, bilgi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi ile <u>ilişkilendirilemez</u>?

A) Gizlenmesi
B) Elde edilmesi
C) İçselleştirilmesi
D) Tahrif edilmesi
E) Çıkar amaçlı kullanılması

12. Kur'an'ı Kerim, bir yol gösterici (hidayet) kitap olarak insanlara temelde inanç, ibadet ve ahlak konularında rehberlik yapmaktadır.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi diğerlerinden farklı bir kategoride düşünülebilir?

A) "İyi bir söz ve bir bağışlama, arkasından eziyet gelen bir sadakadan daha iyidir…"
(Bakara suresi, 263. ayet)

B) "İşte bunun için sen çağrına devam et ve emrolunduğun gibi doğru çizgini sürdür. …"
(Şûrâ suresi, 15. ayet)

C) "De ki: O, Allah'tır, tektir. Allah sameddir. Doğurmamış ve doğmamıştır. Onun hiçbir dengi yoktur."
(İhlâs suresi)

D) "… Gizlilikleri araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? ..."
(Hucurât suresi, 12. ayet)

E) "… Allah için hakkı ayakta tutun, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Herhangi bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adaletsiz davranmaya itmesin…"
(Mâide suresi, 8. ayet)

13. İslam'da iman-amel ilişkisi sıkça vurgulanarak, Müslümanların inançlarının gereğini yerine getirmeleri ve imanlarını davranışla desteklemeleri istenmektedir.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi metinde sözü edilen durumla ilgilidir?

A) "Ancak iman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlar başka; onlar için kesintisiz bir ödül vardır."
(Tîn suresi, 6. ayet)

B) "De ki, Allah'tan başka göklerde olsun yerde olsun hiç kimse gaybı bilemez..."
(Neml suresi, 65. ayet)

C) "Düşünseler ya, ilk yaratılışta acze düştük mü? Buna rağmen onlar yeni bir yaratma konusunda şüphe içindeler."
(Kâf suresi, 15. ayet)

D) "İnsanlardan bazıları da vardır ki inanmadıkları hâlde 'Allah'a ve ahiret gününe inandık.' derler."
(Bakara suresi, 8. ayet)

E) "Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. …"
(Nisâ suresi, 136. ayet)

14.
- "İman eden kullarıma söyle, namazı kılsınlar; alışverişin ve dostluğun olmayacağı günün gelmesinden önce, kendilerine verdiğimiz rızıktan (bizim yolumuzda) gizli açık harcasınlar."
(İbrahim suresi, 31. ayet)
- "İman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanları -hiç şüpheniz olmasın- içinde ebedî kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetteki köşklere yerleştireceğiz…"
(Ankebût suresi, 58. ayet)
- "Asra yemin ederim ki, insan gerçekten ziyandadır. Ancak iman edip dünya ve ahiret için yararı işler yapanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler başkadır."
(Asr suresi)

Bu ayetlerde vurgulanan <u>ortak</u> husus aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanın hakikatten kopmaması gerektiği
B) İnsanın ahirette hesabını tek başına vereceği
C) Yoksulları korumanın imanın bir gereği olduğu
D) İnanç ve ibadetin birbirini tamamlaması gerektiği
E) Ebedi kurtuluşun hayatta yapılanlarla gerçekleşeceği

15. “Allah tarafından kendilerine, yanlarında bulunanı tasdik edici bir elçi gelince ehl-i kitaptan bir gurup, sanki Allah’ın kitabını bilmiyormuş gibi onu arkalarına atıp terkettiler.

(Bakara suresi, 101. ayet)

“Onlar (halkı) Allah yolundan alıkoyan ve onu eğri ve çelişkili göstermek isteyen kimselerdir. Hem de onlar ahireti inkâr edenlerin ta kendileridir. ”

(Hud suresi, 19. ayet)

Bu ayetlerde aşağıdaki bilgi edinme yollarından hangisinin ihmal edildiği anlatılmaktadır?

A) Akıl B) Vahiy C) Sünnet
D) Duyular E) Örf ve Adet

16. Pozitivizme göre, bilinebilecek tek gerçeklik bilimin ortaya koyduklarıdır. Bu düşünceleri onları metafizik alana ait her şeyi reddetmeye kadar götürmüştür. Ancak bu durumun aksine Kur’an-ı Kerim incelendiğinde, bilimin sonradan keşfettiği bazı gerçeklerin binlerce yıl öncesinde vahiy ile bildirildiğine tanıklık edilmektedir.

Buna göre,

I. “Göğü kudretimizle biz kurduk ve şüphesiz biz genişletmekteyiz.”

(Zâriyât suresi, 47. ayet)

II. “İnkâr edenler, gökler ve yer bitişik iken onları ayırdığımızı ve her canlıyı sudan yarattığımızı görmezler mi? Hâlâ inanmayacaklar mı?”

(Enbiyâ suresi, 30. ayet)

III. “Allah, rüzgârları gönderendir. Onlar da bulutları harekete geçirir. Allah, onları dilediği gibi, (bazen) yayar ve (bazen) yoğunlaştırır. Nihayet yağmurun onların arasından çıktığını görürsün...”

(Rûm suresi, 48. ayet)

ayetlerinden hangileri metindeki düşünceye örnek oluşturur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) I, II ve III.

17. “İstismar” kelimesi, iyi niyeti kötüye kullanmak, sömürmek, değerleri suistimal etmek anlamlarına gelir. Bu anlamda din istismarı; kendi grubunun görüşlerini desteklemek amacıyla din sömürüsü yapmak, dine ait kavramlar ve değerler yoluyla insanları aldatmak, maddi-manevi çıkar elde etmek, kısaca menfaatleri için dini kullanmak demektir. İnsanlara doğru dinî bilgileri ulaştırarak onları istismar tehlikesinden korumak ve bu sorunun önüne geçmek amacıyla ülkemizde bazı kurumlarca “Din İstismarı ile Mücadele Seferberliği” başlatılmıştır.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi metindeki durum kapsamında <u>değerlendirilemez</u>?

A) “Ey iman edenler! Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu, insanların mallarını haksız yollarla yiyorlar ve Allah’ın yolundan alıkoyuyorlar. Altın ve gümüşü biriktirip gizleyerek onları Allah yolunda harcamayanları elem dolu bir azapla müjdele.”
(Tevbe suresi, 34. ayet)

B) “Bakınız ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Artık Allah’a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin. Bunun için sizden bir karşılık beklemiyorum. Benim ücretimi vermek yalnız âlemlerin Rabb’ine aittir.”
(Şuarâ suresi, 178-180. ayetler)

C) “Ey insanlar! Allah’ın verdiği söz gerçektir. Dünya hayatı sakın sizi aldatmasın, o aldatma ustası da Allah hakkında sizi kandırmasın.”
(Fâtır suresi, 5. ayet)

D) “Elinizdekini (Tevrat) tasdik edici olarak indirdiğime (Kur’an) iman edin; sakın onu inkâr edenlerin ilki olmayın! Ayetlerimi az bir karşılığa satmayın. Yalnız benden korkun.”
(Bakara suresi, 41. ayet)

E) “Onlardan bir grup, kitapta olmayanı ondan sanasınız diye kitabı okurken dillerini eğip bükerler ve Allah katından olmadığı halde, ‘Bu Allah katındandır.’ derler. Onlar bile bile Allah hakkında yalan uydurmaktadırlar.”
(Âl-i İmrân suresi, 78. ayet)

18. Gelecekte mühendis olmayı planlayan bir öğrenci hedefine ulaşabilmek için gerekli çabayı gösterdikten sonra mühendislik fakültesini kazanmıştır. Fakültesinde mesleği ile ilgili dersleri görüp başarıyla mezun olmuştur. Sonra bir fabrikada işe girip mesleği ile ilgili çalışmalar yapmaya başlamıştır.

Buna göre mühendis parçada altı çizili bölümde bilginin hangi aşamasında yer almaktadır?

A) Kesbi bilgi B) Zaruri bilgi C) İlme'l-yakin
D) Ayne'l-yakin E) Hakka'l-yakin

19. Öğrenciler, "Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahtır. Gizlilikleri araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Bak bundan tiksindiniz! Allah'a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur." (Hucurât suresi, 12. ayet) ayetini okuyunca çevrelerinde gözlemledikleri olaylardan, dedikodunun sonuçları ilgili şu çıkarımları yapmışlardır:

- İnsan ilişkilerini zedeler.
- Allah o kişiden razı olmaz.
- Toplumsal güven sarsılır.
- Kötülükler normal görülmeye başlar.
- İnsanlar hakkında gerçekten öte bilgiler yayılır.

Buna göre öğrenciler bu çıkarımları yaparken;

I. selim akıl,
II. salim duyular,
III. doğru haber

bilgi kaynaklarından hangilerini kullanmışlardır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

20. "Kulları içinden ancak bilenler, Allah'ın büyüklüğü karşısında derin saygı duyarlar. ..."
(Fâtır suresi, 28. ayet)

"… De ki hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri hakkıyla öğüt alır."
(Zümer suresi, 9. ayet)

Aşağıdakilerden hangisi bu ayetlerde verilen mesajlardan biri değildir?

A) Bilgi insana değer katmaktadır.
B) Gerçek bilgi kişiyi Allah'a yöneltir.
C) Düşünen insan hakikate ulaşabilir.
D) Vahiy, doğru bilginin başında yer alır.
E) Öğrenen insanlar değişime de açıktırlar.

9. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

2. Ünite

1. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Âdem'in ilk peygamber olduğu vurgulanır. O günden bu güne gelmiş geçmiş bütün insanların çeşitli inanç biçimlerine bağlı yaşadıkları bilinmektedir. Bunun en eski göstergelerinden biri Şanlıurfa'nın Göbeklitepe mevkiinde yapılan yakın zamanlı arkeolojik kazılardaki bulgulardır. Burada 12 bin yıl önce inşa edilmiş mabedler bulunmuştur. Fâtır suresinin 24. ayetindeki "…her millet için mutlaka uyarıcı (peygamber) gelmiştir." ifadesi bu durumun başka bir açıdan kanıtı olarak değerlendirilir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine varılabilir?

A) Zaman faktörü inanç çeşitliliğinin sebebidir.
B) Din insan doğasının ayrılmaz bir parçasıdır.
C) İnsanlar yaşam alanlarını tapınak biçiminde inşa etmiştir.
D) Mabetler dinlerin inanç biçimleri hakkında bilgiler vermektedir.
E) Tarihi süreç içerisinde insanların inançlarında değişimler meydana gelmiştir.

2. Allah inancı ve din duygusu, insana kuvvetli bir irade ve sağlam bir karakter kazandırır. İnsanı ruhsal bunalımlardan korur; başarı için ümit ve cesaret verir. Maddi ve manevi her türlü sıkıntıya karşı insanın direncini artırır. İnsan, günlük hayatında karşılaştığı yalnızlık, çaresizlik, korku, üzüntü, hastalık, musibet ve felaketler karşısında yegâne teselli kaynağı olarak dini görür.

Bu paragrafta vurgulanan ana düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnancın bireye psikolojik faydalarının olduğu
B) Dinin topluma değerler kazandırdığı
C) Allah'a inanmanın fıtrattan geldiği
D) İnsanın zayıf yönlerinin bulunduğu
E) Dinin ilahi kurallar bütünü olduğu

3. İnsan, doğasında var olan anlam arayışını bir dine ya da inanca bağlanarak tatmin etmeye çalışır.

Aşağıdakilerden hangisi insanın bu yönünü ortaya çıkaran etkenlerden biri <u>değildir</u>?

A) Aşkın bir güce sığınma ihtiyacı
B) Kendi varoluşunu anlamlandırma ihtiyacı
C) Biyolojik varlığını sürdürme gereksinimleri
D) Aklın, mutlak bilgiye ulaşmada yetersiz kalması
E) Evrendeki ihtişamın insana acizliğini hatırlatması

4. Allah'ın kendisini tanıttığı ayetlerden olan Haşr suresinin, 22-24. ayetleri:

"O, kendisinden başka tanrı olmayan Allah'tır; duyular ve akılla idrak edilemeyeni de edileni de bilir. O rahmandır, rahimdir. O, kendisinden başka tanrı olmayan Allah'tır; egemenliğin mutlak sahibidir, her türlü eksiklikten uzaktır, esenlik verendir, güven sağlayan ve kendisine güvenilendir, görüp gözeten ve yönetendir, üstündür, iradesine sınır yoktur, büyüklükte eşi olmayandır. Allah onların yakıştırdıkları ortaklardan tamamıyla münezzehtir. O, takdir ettiği gibi yaratan, canlıları örneği olmadan var eden, biçim ve özellik veren Allah'tır. En güzel isimler onundur. Göklerdekiler ve yerdekiler hep onu tesbih ederler. O üstündür, hikmet sahibidir."

Bu ayetlerde aşağıdaki Allah'ın güzel isimlerinden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) el-Alîm B) el-Melik C) es-Selâm
D) er-Rezzak E) el-Musavvir

5. Yerleşim bölgeleri dışında göçebe olarak yaşayan bir grup bedevi Hz. Peygamber'e geliyor, sosyal yardımlardan pay almak için kendisine boyun eğiyor, teslim oluyorlardı. Bu davranışlarını iman etmiş olmak için yeterli saymaları, kendilerini mümin olarak göstermeleri üzerine Hucurât suresinin 14 ve 15. ayetleri indirilmiştir: "Bedevîler, 'İman ettik.' dediler. Şunu söyle: 'Henüz iman gönüllerinize yerleşmediğine göre, sadece boyun eğdiniz. Bununla beraber Allah'a ve Resul'üne itaat ederseniz yaptığınız hiçbir şeyi boşa çıkarmaz; Allah çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir.' Müminler ancak, Allah'a ve Resu'lüne iman eden, sonra şüpheye düşmeyen, Allah yolunda malları ve canlarıyla cihat eden kimselerdir. İçleri dışları bir olanlar işte bunlardır."

Bu ayetlere göre Arap kabilelerinin uyarılmalarına sebep olan durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Allah'ın varlığını kalp ile tasdik etmiş olmaları
B) Dil ile ikrarın iman etmek için yeterli olduğunu düşünmeleri
C) Allah'a inandık dedikten sonra eski inançlarına geri dönmeleri
D) Müslümanların düşmanlarıyla işbirliği içinde olmaları
E) Hz. Peygamber'in iyi niyetini suiistimal etmeleri

6. Delillere dayalı olmaksızın sadece çevrenin telkini ile meydana gelen ve kişinin İslam toplumunda doğup büyümüş olmasının tabii sonucu olarak gözüken imana taklidî iman denir. İslam âlimlerinin görüşlerine göre bu tür iman geçerlidir. Ancak bu imanın akli ve dinî delillerle kuvvetlendirilmesi gerekir. Çünkü taklidî imana sahip olan kişi küçük bir engel veya itirazla karşılaştığında şüpheye düşerek imanı sarsılabilir. Ayrıca taklidî iman yeterince bilgiye dayanmadığı için insanı taassuba ve bağnazlığa sürükleyebilir.

Bu metne göre taklidî imanla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Müslüman kabul edilmek için yeterli görülür.
B) Oluşumunda çevresel faktörler etkilidir.
C) Araştırma ve sorgulama ile kazanılır.
D) Doğru bilgi zayıf yönlerini izale eder.
E) İmanın alt derecelerinden biridir.

7. Belli bir konuda insanlar tarafından ileri sürülen bir görüşün sorgulanamaz bir gerçek olarak kabul edilmesi dogma olarak isimlendirilir. Dogmalarda insanlar veya belirli kurumlar tarafından belirlenen düşünce ve kabullerin başka insanlara dayatılması söz konusudur. İslam inanç esasları ise insan ürünü değil, vahiy kaynaklıdır. İnanan insanlar baskı ve zorlama altında olmaksızın dine gönülden bağlanırlar. Ayrıca İslam inanç esasları insan fıtratına uygundur. Bu nedenle anlaşılması kolaydır ve hakkında her türlü temellendirme, açıklama ve yorumlama yapılabilmektedir.

Buna göre İslam inanç esasları hakkında aşağıdakilerden hangisi ileri sürülemez?

A) Güvenilirdir.
B) Benimsenmesi kolaydır.
C) Dinin temelini oluştururlar.
D) İnanmada gönüllülük esastır.
E) Mezheplerin görüşleriyle şekillenmiştir.

8. Hz. Muhammed (sav.) din hakkında "Kolaylaştırınız, güçleştirmeyiniz. Müjdeleyiniz nefret ettirmeyiniz." buyurmuştur. Çünkü dinin kolaylaştırılması onun insanlar tarafından daha istekli kabulünü sağlar. Peşinden gelen "Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz." emri ise baştaki emri tamamlar. Çünkü zorlaştıran nefret ettirir, nefret ettiren uzaklaştırır. Kolaylaştırmadan müjdelemek yoktur. Din konusunda insanın özgür bırakılması da insanın özgür iradesi ve aklına saygıyı ifade eder. Korkutarak iman ettirmek hiçbir peygamberin uyguladığı bir yöntem olmamıştır.

Buna göre aşağıdaki ayetlerlerden hangisi metinde anlatılan konuyla ilişkilendirilemez?

A) "...Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim, size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı beğendim..."
(Mâide suresi, 3. ayet)

B) "O vakit, Allah'tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın, şayet kaba ve katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz etrafından dağılıp giderlerdi..."
(Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)

C) "Artık sen öğüt ver, çünkü sen ancak bir uyarıcısın. Onlara egemen bir zorba değilsin."
(Ğâşiye suresi, 21 ve 22. ayetler)

D) "Dinde zorlama yoktur. Artık olgunluk ile sapıklık birbirinden kesin olarak ayrılmıştır..."
(Bakara suresi, 256. ayet)

E) "...Eğer İslam'a girerlerse hidayete ermiş olurlar. Yok, eğer yüz çevirirlerse sana düşen şey ancak tebliğ etmektir..."
(Âl-i İmrân suresi, 20. ayet)

9. İman, inancın manevi (kalbi) boyutu, İslam ise dışa yansıyan ameli boyutudur. Bu bağlamda inanan kişi imanını amel ile desteklemelidir.

Metinde anlatılan duruma göre hareket eden bir kişiden aşağıdakilerin hangisini yapması beklenmez?

A) Birlik ve beraberlik ruhu taşıması
B) Haksızlıklara sabretmesi
C) Musibetlerden dersler çıkarması
D) Takva sahibi olması
E) Güzel ahlaklı olması

10. Bir gün Hz. Peygamber sahabe ile beraber bulunduğu bir sırada, aniden yanlarına elbisesi bembeyaz, saçı simsiyah biri çıkageldi. Üzerinde yolculuk eseri görülmüyor, kimse de onu tanımıyordu. Doğruca Hz. Peygamber'in yanına oturdu ve dizlerini onun dizlerine dayadı, ellerini de uylukları üzerine koydu ve şu soruları sordu: (I) "- - - - nedir?" Hz. Peygamber, "Allah'tan başka ilâh olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Resul'ü olduğuna şehadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, orucunu tutman ve gücün yeterse Kâbe'yi hac etmendir." buyurdu. O kişi, 'Doğru söyledin.' dedi. Ardından (II) "- - - - nedir?" diye sordu. Resulullah, "Allah'a, Allah'ın meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe inanman, bir de kadere; hayrına şerrine inanmandır." buyurdu. O kişi (yine) 'Doğru söyledin.' dedi. Ve tekrar sordu. (III) "- - - - nedir?" Resulullah: "Allah'a onu görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. Çünkü her ne kadar sen onu görmüyorsan da o seni muhakkak görür." buyurdu.

Bu metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki kavramların hangileri getirilmelidir?

	I	II	III
A)	İman	İslam	Fıtrat
B)	Tevhit	İslam	İhlas
C)	İslam	İman	İhsan
D)	İman	Hanif	İhsan
E)	İslam	İman	İhlas

11. Din vahiy yoluyla Allah tarafından bildirilen ilahi emirler ve kurallar bütünüdür. Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e (sav.) kadar bütün peygamberlerin getirdiği dinlerin ortak adı İslam'dır. Bütün peygamberler özü itibariyle aynı dini tebliğ etmişlerdir. Ancak önceki peygamberlere indirilen vahiyler insanların eliyle tahrif edilmiştir. Böylece Yahudilik, Hristiyanlık gibi yeni isimlendirmeler ortaya çıkmıştır.

Bu parçaya göre aşağıdaki cümlelerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Hz. Muhammed (sav.) İslam'ın son peygamberidir.
B) Yahudilik ve Hıristiyanlık asılları itibariyle tevhit dinleridir.
C) Peygamberler gönderildikleri toplumların içinden çıkmıştır.
D) Vahiy bilgisi peygamberler aracılığı ile insanlara iletilmiştir.
E) Dinlerin farklı isimlerle anılmasının sebebi vahyin özünün değiştirilmesidir.

12. İslam düşünce tarihinde amelin imanın bir parçası olduğu söylemini ilk defa Emeviler, ekonomik ve siyasi gerekçelerle uygulamaya koymuşlardır. Onlar, yeni Müslüman olan kişileri namaz kılmayı bilmediklerinden -iman ettiklerini söyleseler de- tam anlamıyla Müslüman saymıyorlardı. Bu nedenle Müslüman olmayanlardan alınan ve zekâta göre ağır olan cizye vergisini alıyorlardı. Yeni Müslüman olanlar arasında hoşnutsuzluğa neden olan bu uygulama Ömer b. Abdülaziz döneminde kaldırılmıştır.

Bu metinden aşağıdaki yargıların hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Devletin uygulamaları inanan ve inanmayanlara göre farklılık göstermiştir.
B) Politik ve ekonomik gerekçeler dini düşünceler üzerinde etkili olmuştur.
C) Bu uygulamalar zamanla diğer mezheplerce de benimsenmiştir.
D) Bazı devlet yöneticileri dinin özünü kavrayamamıştır.
E) İnsanların İslam'a girme süreci sekteye uğramıştır.

13. "Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlere, 'Şüphesiz, benden başka hiçbir ilah yoktur. Öyleyse bana ibadet edin.' diye vahyetmişizdir."
(Enbiyâ suresi, 25. ayet)

"(Resulüm!) Sen yüzünü hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler."
(Rûm suresi, 30. ayet)

Verilen ayetlerden hareketle,

I. Tüm peygamberler tevhit inancını tebliğle görevlendirilmiştir.
II. İnsan, Allah'ın emir ve yasaklarına inanmaya doğuştan yatkın yaratılmıştır.
III. Her insanın en başta gelen sorumluluğu, yaratıcısını tanımaya çalışmaktır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I ve III. E) I, II ve III.

14. I. "...Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim..."

(Mâide suresi, 3. ayet)

II. "Kim İslam'dan başka bir din ararsa, (bilsin ki o din) ondan kabul edilmeyecek ve o ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır."

(Âl-i İmrân suresi, 85. ayet)

III. "Allah kimin gönlünü İslam'a açmışsa o, Rabb'inden gelen bir aydınlık içinde olmaz mı? Allah'ı anma konusunda kalpleri katılaşmış olanlara ise çok yazık! Onlar apaçık bir sapkınlık içindedirler."

(Zümer suresi, 22. ayet)

Numaralanmış ayetlerden hangilerinde "İslam" **kelimesi aynı anlamda kullanılmıştır?**

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) II ve III. E) I, II ve III.

15. • "Allah'ı ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyenler, 'Bir kısmına inanırız ama bir kısmına inanmayız.' diyenler ve bunlar arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu, işte gerçek kâfirler bunlardır ve biz kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır."

(Nisâ suresi, 150 ve 151. ayetler)

• "Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlere, 'Şüphesiz, benden başka hiçbir ilah yoktur. Öyleyse bana ibadet edin.' diye vahyetmişizdir."

(Enbiyâ suresi, 25. ayet)

Bu ayetlere göre İslam inanç esaslarının,

I. Değişmez ve sabittir.
II. Parçalanamaz bir bütündür.
III. Temeli tevhit inancına dayanmaktadır.

özelliklerinden hangileriyle ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I B) I ve II. C) I ve III.
D) II ve III. E) I, II ve III.

16. • "Ey Resul! Kalpleri iman etmediği halde ağızlarıyla 'inandık' diyen kimselerin hali seni üzmesin…"

(Mâide suresi, 41. ayet)

• "İnsanlardan bazıları da vardır ki inanmadıkları halde 'Allah'a ve ahiret gününe inandık.' derler."

(Bakara suresi, 8. ayet)

Bu ayetlerde söz edilen kişi için kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Müslüman B) Mümin C) Müşrik
D) Münafık E) Kâfir

17. İmanın dünyada hür iradeye dayalı bir tercih olması, baskı, tehdit veya <u>ye's (ümitsizlik) durumunda</u> gerçekleşmemesi gerekir.

Bu parçadaki altı çizili yer ile aşağıdaki ayetlerin hangisi anlamca örtüşür?

A) "…Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? İçinizden bu şekilde davranan birinin dünya hayatındaki cezası ancak rezil rüsvâ olmaktır; …"

(Bakara suresi, 85. ayet)

B) "Ama azabımızı gördüklerinde artık inanmaları kendilerine fayda vermeyecektir; Allah'ın, kulları hakkında öteden beri uygulanan yasası böyledir. İşte o zaman artık inkârcılar hüsrana uğramışlardır."

(Mü'min suresi, 85. ayet)

C) "Siz ona inanın veya inanmayın, şu bir gerçektir ki, bundan önce kendilerine ilim verilen kimselere (Hakk'ın kelâmı) okununca derhal yüzüstü secdeye kapanırlar."

(İsrâ suresi,107. ayet)

D) "Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka tanrılar bulunsaydı kesinlikle yerin göğün düzeni bozulurdu. Demek ki arşın Rabb'i olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir."

(Enbiyâ suresi, 22. ayet)

E) "Şüphesiz bunlar bir öğüttür; artık dileyen Rabb'ine ulaştıracak bir yol tutar."

(Müzzemmil suresi,19. ayet)

18. İslam'ın özü; samimiyet, içtenlik ve Allah rızasına dayanır. Bu nedenle İslam'a inanıp inanmamak kişinin kendi tercih ve sorumluluğundadır.

Buna göre aşağıdaki ayetlerin hangisi metindeki durum ile <u>ilişkilendirilemez</u>?

A) "...Artık kim doğru yolu tutarsa kendi lehine bu yolu seçmiş, kim de saparsa kendi aleyhine sapmış olur. Ben sizin adınıza hareket edecek değilim."
(Yûnus suresi, 108. ayet)

B) "Artık bundan sonra kim Allah'a karşı yalan uydurursa işte onlar zalimlerin ta kendileridir."
(Âl-i İmrân suresi, 94. ayet)

C) "Bu (din), Rabb'inin dosdoğru yoludur. Biz öğüt alacak bir kavim için ayetleri ayrıntılı olarak açıkladık."
(En'âm suresi, 126. ayet)

D) "Ve de ki: Gerçek, Rabb'inizden gelendir. Artık dileyen iman etsin dileyen inkâr etsin…"
(Kehf suresi, 29. ayet)

E) "Şüphesiz bunlar bir öğüttür; artık dileyen Rabb'ine ulaştıracak bir yol tutar."
(Müzzemmil suresi,19. ayet)

19. Hz. İbrahim kavmine şöyle seslendi:

"… Ey kavmim! Ben sizin (Allah'a) ortak koştuğunuz şeylerden uzağım. Doğrusu ben yüzümü, gökleri ve yeri yaratana, doğruya yönelerek çevirdim, ben ortak koşanlardan değilim."
(En'âm suresi, 78 ve 79. ayetler)

Bu ayetlerde Hz. İbrahim inanç konusunda kavminin hangi tutumuna karşı çıkmaktadır?

A) Şirk B) Riya C) Fısk D) Nifak E) Küfür

20. "Din; akıl sahiplerini kendi iradeleriyle, peygamberin bildirdiği gerçekleri benimsemeye çağıran ilâhî bir kanundur."

Şerif Cürcânî'nin din tanımında aşağıdaki kavramlardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Tercih B) Resul C) Vahiy D) Tebliğ E) Zaman

21.
I. İnsanın yaratılışına uygun olarak Allah'a inanmaya yatkın halde olmasına denir.
II. Batıldan yüz çevirip yalnız bir Allah'a yönelen, doğruya ve hakka bağlanan, gerçeğe dönen kişi demektir.
III. Diliyle Müslüman olduğunu söyleyip kalbiyle inanmayan kişi demektir.
IV. Akıl sahiplerini peygamberlerin bildirdiği şeyleri kabule çağıran ilahi bir kanundur.

Tanımları verilen kavramlar aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Fıtrat	Hanif	Münafık	Din
B)	Münafık	Fıtrat	Din	Hanif
C)	Fıtrat	Din	Hanif	Münafık
D)	Din	Hanif	Münafık	Fıtrat
E)	Hanif	Münafık	Fıtrat	Din

22.
- "Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar…"
(Hadis-i şerif)
- "Sen yüzünü hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler."
(Rûm suresi, 30. ayet)

Bu hadis ve ayette insanla ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

A) Günahsız yaratıldığı
B) Doğruyu bulabileceği
C) Rehberliğe muhtaç olduğu
D) Seçme özgürlüğü ile yaratıldığı
E) İslam'ın, insanın doğasına uygunluğu

23. "De ki: 'Ey kitap ehli! Bizimle sizin aranızda ortak bir söze gelin: Yalnız Allah'a ibadet edelim. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilah edinmesin.' Eğer onlar yine yüz çevirirlerse, deyin ki: 'Şahit olun, biz Müslümanlarız.'"

(Âl-i İmrân suresi, 64. ayet)

"(İbrahim şöyle dedi) Ben, onun birliğine inanarak yüzümü, gökleri ve yeri yoktan yaratan Allah'a çevirdim ve ben müşriklerden değilim."

(En'âm suresi, 79. ayet)

Bu ayetlerde;

I. dinin temelinde tevhidin yer alması,

II. ilahi dinlerin ortak ahlaki değerler bildirmesi,

III. peygamberlerin aynı inanç ilkelerini getirmesi

durumlarından hangilerinin örneği görülmektedir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

24. Aşağıda verilen ayetlerin hangisinde din kelimesi "kural" **anlamında kullanılmıştır?**

A) "Dağlar gibi dalgalar onları kuşattığı zaman, dini tamamen Allah'a has kılarak (ihlâsla) ona yalvarırlar. Allah onları karaya çıkararak kurtardığı vakit içlerinden bir kısmı orta yolu tutar. Zaten bizim ayetlerimizi, ancak nankör hainler bilerek inkâr eder."

(Lokmân suresi, 32. ayet)

B) "Onlar Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar! Oysa göklerde olanlar da yer de olanlar da isteyerek veya istemeyerek hep ona boyun eğmişlerdir ve ona döndürüleceklerdir."

(Âl-i İmrân suresi, 83. ayet)

C) "Bütün dinlerin üzerindeki yerini alsın diye Resul'ünü doğru yol rehberi ve hak din ile gönderen odur. Buna tanık olarak da Allah yeter."

(Feth suresi, 28. ayet)

D) "…İşte biz Yusuf'a böyle bir tedbiri öğrettik, yoksa Allah dileyip bunu öğretmeseydi kralın dinine göre kardeşini alıkoyamazdı…"

(Yûsuf suresi, 76. ayet)

E) "Din günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum yine odur."

(Şuarâ suresi 82. ayet)

9. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

3. Ünite

1. Sözlükte “boyun eğme, alçakgönüllülük, itaat, kulluk, tapma, tapınma” anlamlarına gelen ibadet, dinî bir terim olarak insanın Allah’a saygı, sevgi ve itaatini göstermek, onun hoşnutluğunu kazanmak niyetiyle ortaya koyduğu belirli tutum ve gerçekleştirdiği davranışlar için kullanıldığı gibi daha genel olarak aynı mahiyetteki düşünüş, duyuş ve sözleri de ifade eder. Bu bağlamda ibadet, sadece dinî içerikli belli ve düzenli davranış biçimleri için değil, insanın hayatını daima Allah’a karşı saygı ve itaat bilinci içinde tüm sorumluluklarını sürdürmesidir.

Bu parçadan ibadetle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine varılamaz?

A) İnsanın Rabb’i ile ilişkisini güçlendirir.
B) Allah’ın rızasına ulaştıran davranışlardır.
C) İnanma duygusunun oluşmasına kaynaklık eder.
D) Kulluk bilincini canlı tutan duygu ve düşüncelerdir.
E) Belli formu olan davranışlardan ibaret görülmemelidir.

2.
- “Kitaptan sana vahyedilenleri oku, namazı özenle kıl. Kuşkusuz namaz hayâsızlıktan ve kötülükten meneder. Allah’ı anmak her şeyden önemlidir. Allah yaptıklarınızı bilir.”
(Ankebût suresi, 45. ayet)
- “Oruç bir kalkandır. Oruçlu, saygısızlık yapmasın, kötü konuşmasın. Eğer biri kendisine sataşırsa ‘Ben oruçluyum.’ desin…”
(Hadis-i şerif)

Verilen ayet ve hadisin aşağıdaki konulardan hangileri ile ilgili olduğu söylenebilir?

A) İman - İbadet ilişkisi
B) İbadet - Ahlak ilişkisi
C) Ahlaklı bireyin özellikleri
D) İbadetlerin temel ilkeleri
E) Dinin hayat üzerindeki etkisi

3. “Ey iman edenler! Allah’a ve ahiret gününe inanmadığı halde malını gösteriş için harcayan kimse gibi başa kakmak ve incitmek suretiyle yaptığınız hayırlarınızı boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan düz kayaya benzer ki sağanak bir yağmur isabet etmiş de onu çıplak, pürüzsüz kaya haline getirivermiştir. Bunlar kazandıklarından hiçbir şeye sahip olamazlar...”
(Bakara suresi, 264. ayet)

Bu ayette ibadetle ilgili aşağıdaki temel ilkelerden hangisine vurgu yapılmaktadır?

A) Sünnete uygunluk
B) Kolaylık
C) İhsan
D) Niyet
E) İhlas

4. İslam dinine göre ibadetleri yerine getirmekle yükümlü kişiler, akıllı ve ergenlik çağına girmiş olmalıdır. Bu özellikleri taşıyan kişilere mükellef denir. Mükellefin yapıp ettiği her fiilin dinde bir karşılığı vardır. Buna göre Allah’ın mükelleften yapmasını açık ve kesin olarak emrettiği fiiller olduğu gibi kesin olarak yasakladığı söz ve davranışlar da vardır. Bununla beraber dinen yapılması kesin ve bağlayıcı olmaksızın yapılması istenen veya terkedilmesi kınanmayan güzel işler olduğu gibi yapılması yasak olmadığı halde yine de yapılması hoş görülmeyen söz ve davranışlar da vardır.

Bu metinde aşağıdaki kavramlardan hangisine değinilmemiştir?

A) Mendub B) Mekruh C) Farz
D) Sünnet E) Haram

5. İbadetlerin Allah katında makbul olması için bazı ilkelere uyulması gerekir. Bunlardan bazıları;

- İbadetlerin yalnızca Allah'ın emrettiği ve Hz. Peygamber'in açıklayıp gösterdiği şekilde yapılması esastır.
- İbadetlerin geçerliliği ve manevi fayda vermesi ancak samimiyetle yapılmasına bağlıdır.

Bu metinde,

I. Niyet

II. İhlas

III. Devamlılık

IV. Kur'an'a ve sünnete uygunluk

ilkelerden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I. B) I ve III. C) II ve IV.
D) I, II ve III. E) I, III ve IV.

6. "Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine merhamet etmekte ve birbirlerini korumakta bir vücudun organları gibidirler. Vücudun herhangi bir organı ağrıdığında, hasta olduğunda, diğer organlar da nasıl rahatsız olursa, bir mümin sıkıntı içinde bulunduğunda diğer müminlerde onun sıkıntısını paylaşırlar."

(Hadis-i şerif)

Aşağıda verilen sözlerden hangisi hadiste vurgulanan düşünceden farklıdır?

A) "Bir mum diğer mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez." (Mevlana)

B) "Herkes ötekisine yardım etseydi, herkesin işi yapılmış olurdu." (Erner Erchenbach)

C) "Bir başkasının yaşamasına yardım etmeyen, yaşadığını bilemez." (Jacson Brown)

D) "Kardeşinin salını karşıya geçirmesine yardım et, göreceksin sende karşıdasın." (Hint atasözü)

E) "Yaşamın en güzel örneği kişinin önce kendisine yardımcı olmadan bir başkasına yardımcı olamayacağıdır." (R.W. Emerson)

7.
- "Münafıklar Allah'a oyun etmeye kalkışıyorlar. Hâlbuki Allah onların oyunlarını kendi başlarına çevirmektedir. Onlar namaza kalktıklarında üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah'ı da pek az hatıra getirirler."

(Nisâ suresi, 142. ayet)

- "İhsan, sanki Allah'ı görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. Çünkü sen onu görmüyorsan da o seni görüyor."

(Hadis-i şerif)

Verilen ayet ve hadiste ibadetlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine önem verilmesi istenmektedir?

A) Zamanında yerine getirilmesine

B) Rükünlerine riayet edilmesine

C) İnsanın gücünü aşmamasına

D) İçtenlik ve samimiyete

E) İstikrarlı olunmasına

8.
- "Biz sana kitabı gerçeğin ta kendisi olarak indirdik. O hâlde sen de ihlâsla yalnız Allah'a ibadet et!"

(Zümer suresi, 2. ayet)

- "...Bana, din ve ibadetimi yalnız Allah'a has kılarak gönülden kulluk etmem emredildi."

(Zümer suresi, 11. ayet)

- "...Din hususunda sizin üzerinize hiçbir zorluk yüklemedi..."

(Hac suresi, 78. ayet)

Bu ayetler ibadetlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi ile ilgilidir?

A) Ahlak ibadet ilişkisi

B) İbadetlerin bireysel faydaları

C) İbadetlerin toplumsal faydaları

D) İbadetlerle ilgili temel ilkeler

9. Başkalarının ibadet etme hakkına saygı "Gördün mü, o hesap ve ceza gününü yalanlayanı! İşte o, yetimi itip kakan, yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimsedir. Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar namazlarıyla gösteriş yaparlar. Ufacık bir yardıma bile engel olurlar."

(Maûn suresi)

Bu surede aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisine yönelik bir eleştiri yoktur?

A) Allah'tan başkalarının rızasını arama
B) İhtiyaç sahiplerini görmezden gelme
C) İbadetlere karşı özensiz davranma
D) Cemaatle ibadetten kaçınma
E) Ahireti inkâr etme

10. İbadetler yapılışlarına göre bedenle yapılanlar, mal ile yapılanlar ve hem beden hem de mal ile yapılanlar olmak üzere üç kısma ayrılmıştır.

Buna göre,

I. Malın zekâtını vermek.
II. Ramazan ayında oruç tutmak.
III. Ömründe bir defa hacca gitmek.
IV. Beş vakit namazı zamanında eda etmek.

ibadetlerinden hangileri yapılışlarına göre aynı kategoride yer almaktadır?

A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve IV.
D) I, II ve III. E) I, III ve IV.

11. "İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, o kimsenin yaptığıdır ki, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaplara, peygamberlere inanır. Allah'ın rızasını gözeterek yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere ve kölelere sevdiği maldan harcar, namaz kılar, zekât verir. Antlaşma yaptığı zaman sözlerini yerine getirir. Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder. İşte doğru olanlar, bu vasıfları taşıyanlardır. İşte bunlar, Allah'a karşı gelmekten sakınanların ta kendileridir."

(Bakara suresi, 177. ayet)

Bu ayette takva sahiplerinin özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Dürüst B) Tutumlu C) Fedakâr
D) Metanetli E) Yardımsever

12. "Allah'a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz Allah, kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez."

(Nisâ suresi, 36. ayet)

Verilen ayetten aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Yapılan iyilikleri anlatmak, başkalarını da iyilik yapmaya teşvik eder.
B) İslam'da iman ile ibadetler ayrılmaz bir bütündür.
C) Kur'an iyilik yapmanın ibadet olduğunu bildirir.
D) Allah tevhidi zedeleyen davranışları yasaklar.
E) Allah tevazu sahibi olunmasını ister.

13. Hz. Peygamber bir defasında şöyle demiştir: "Birinizin kapısından bir nehir geçse ve onda her gün beş defa yıkansa bu o kimsenin kirinden bir şey bırakır mı, ne dersiniz?" Sahabeler, "Onun kirinden hiçbir şey bırakmaz." dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber de, "İşte beş vakit namaz da böyledir…" buyurmuştur.

Bu hadiste Hz. Peygamber namaz ibadetiyle ilgili aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

A) İnsanı kötülüklerden uzaklaştırdığını
B) Gerekli temizliklerin yapılarak eda edilmesini
C) Her namazdan önce abdest alınması gerektiğini
D) İnsanın zamanını planlamasına yardımcı olduğunu
E) Gösterişten uzak ve huşu içerisinde yerine getirilmesini

14. İbadet, insanın inandığı ve bağlandığı yüce varlığa karşı kulluk borcunu yerine getirmesi ve onunla manevi bir bağ kurmaya çalışmasıdır. İnanan insan ibadet ederek Allah'a olan sevgi, saygı, şükür, inanç ve bağlılığını ortaya koyar. Bu bağlamda insanın, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için yaptığı her iyi ve faydalı davranış ibadet olarak değerlendirilir.

Bu parçadan ibadetlerle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Müminin Allah'a bağlılığını artırır.
B) Amaç Allah rızasını kazanmaktır.
C) Belli rukûnlara uyularak yerine getirilir.
D) Allah ile kurulan doğru bir iletişim yoludur.
E) İmanın tezahürü olarak ortaya çıkar.

15. İslam'da ibadet yükümlülüğü konusunu anlatan bir tablo hazırlanmak istenmiştir.

Kavramlar:	
I	Vacip
II	Farz-ı Kifaye
III	Mekruh
IV	Sünnet
V	Mendup (Müstehap)

Örnekler:	
a	Teravih namazı
b	Teheccüd ve kuşluk namazı kılmak
c	Vitir namazı, bayram namazları, fıtır sadakası
d	Ramazan ve kurban bayramının ilk günleri oruç tutmak
e	Kur'an-ı Kerim'i ezberlemek, cenaze namazı kılmak

Buna göre verilen tablo ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğru yapılmıştır?

A) I – c, II – d, III – a, IV – b, V – e

B) I – d, II – c, III – a, IV – e, V – b

C) I – c, II – e, III – d, IV – a, V – b

D) I – e, II – c, III – b, IV – a, V – d

E) I – c, II – b, III – d, IV – e, V – a

16. "Benim ümmetimden müflis kimse; kıyamet günü namaz, oruç ve zekât gibi ibadetlerle gelen, ama aynı zamanda birine kötü söz söylemiş, birine iftira etmiş, diğerinin malını yemiş, bir başkasının kanını dökmüş, kaba davranmış olarak Allah'ın huzuruna gelip, yaptığı ibadetlerinin sevabı kötülük ettiği bu insanlara dağıtılan, hak sahibi insanların alacakları bitmeden de sevapları bitince, onların günahları alınıp üzerine yüklenilen ve böylece başkalarının günahı sebebiyle de cehenneme atılan kimsedir."

(Hadis-i şerif)

Hz. Peygamber bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmektedir?

A) Kul hakkına

B) Çalışmanın önemine

C) Adil olunması gerektiğine

D) İbadetlere özen gösterilmesine

E) Ümmet bilinci kazanmanın gerekliliğine

17. Müşrikler Müslümanların kimsesizlerini ve fakirlerini bulup çeşitli işkence ve eziyetler ediyorlardı. Bu duruma maruz kalanlardan biri de Ammar ve ailesiydi. Babası Yâsir ve annesi Sümeyye, işkencelere dayanamayıp "İlk Müslüman Şehit" ünvanını almışlardı. Anne ve babasını kaybeden Ammar bu durumdan çok etkilenmiş ve diliyle İslam'dan vazgeçtiğini söyleyerek ölümden kurtulmuştu. Bu durumu Hz. Peygamber'e arz edip böyle yapmakla dininden çıkıp çıkmadığını sorunca o, "Kalbin nasıldı?" diye sordu. "Kalbim imanla doluydu." cevabını vermesi üzerine Hz. Peygamber "Ammar tepeden tırnağa kadar imanla doludur. Şayet sana tekrar böyle işkenceler yaparlarsa, aynı şekilde hareket etmende bir günah yoktur." cevabını verdi.

Bu olay karşısında Hz. Peygamber'in tavrı aşağıdaki kavramlardan hangisi kapsamında değerlendirilir?

A) İhlas B) Niyet C) Özveri D) İhsan E) Tevekkül

18. İnanç, ibadet ve ahlak İslam dininin temel unsurlarıdır. İnanç; Allah'a iman, peygamberlere, kitaplara, meleklere, ahiret gününe ve kaza-kadere iman diye bilinen iman esaslarını, ibadet; namaz, oruç, zekât, hac gibi ibadetleri kapsar. Ahlak ise; insanın Allah'la ve yaratılmış diğer varlıklarla ilişkisinin hangi ilke ve kurallarla gerçekleştiğidir.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi farklı bir konuyu vurgulamaktadır?

A) "...Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinizi (kötü) lakaplarla çağırmayın…"
(Hucurât suresi, 11. ayet)

B) "Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar. Bu davranış onlar için daha nezihtir. Şüphe yok ki, Allah onların yaptıklarından hakkıyla haberdardır. Mümin kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar…"
(Nûr suresi, 30 ve 31. ayetler)

C) "Fakat onlardan ilimde derinleşmiş olanlar ve müminler, sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler. O namazı kılanlar, zekâtı verenler, Allah'a ve ahiret gününe inananlar var ya, işte onlara büyük bir mükâfat vereceğiz."
(Nisâ suresi, 162. ayet)

D) "...Kendinizin veya anne babanızın ve akrabanızın aleyhine de olsa adaletten asla ayrılmayan, Allah için şahitlik eden kimseler olun. (İnsanlar) zengin olsunlar, yoksul olsunlar Allah onlara sizden daha yakındır. Öyleyse siz hislerinize uyup adaletten ayrılmayın…"
(Nisâ suresi, 135. ayet)

E) "Aranızda birbirinizin mallarını haksız yere yemeyin. İnsanların mallarından bir kısmını bile bile günaha girerek yemek için onları hâkimlere (rüşvet olarak) vermeyin."
(Bakara suresi, 188. ayet)

19. Allah, insanı eşrefi mahlûkat (en üstün varlık) olarak yaratmış, ona akıl ve irade vermiştir. Bunların yanı sıra insanın yaşamını devam ettirebilmesi için birçok nimet yaratıp hizmetine sunmuştur. Bütün bunların karşılığında insana düşen görev, Allah'a doğru bir şekilde iman etmek ve nimetlerine karşılık şükrünü göstermektir.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi verilen metnin konusu ile <u>örtüşmez</u>?

A) "Allah, sizin için yarattığı şeylerden gölgeler kıldı. Dağlarda da sizin için barınaklar kıldı, sizi sıcaktan koruyacak elbiseler, sizi savaşınızda (zorluklara karşı) koruyacak giyimlikler de var etti. İşte o, üzerinizdeki nimetini böyle tamamlamaktadır, umulur ki teslim olursunuz."
(Nahl suresi, 81. ayet)

B) "İnsanın başına bir sıkıntı gelince bize yalvarır. Sonra katımızdan ona bir nimet verdiğimiz zamanda: 'Bu bana bilgimden dolayı verilmiştir' der…"
(Zümer suresi, 49. ayet)

C) "Ey insanlar, Allah'ın üzerinizdeki nimetini anın. Gökten ve yerden sizi rızıklandıran Allah'ın dışında bir başka Yaratıcı var mı? Ondan başka ilah yoktur. Öyleyse nasıl olur da çevriliyorsunuz?"
(Fussilet suresi, 3. ayet)

D) "Allah, gökleri ve yeri yaratan, gökten yağmur indiren ve onunla size rızık olarak türlü meyveler çıkaran, emri gereğince denizde yüzmek üzere gemileri emrinize veren, nehirleri de hizmetinize sunandır."
(İbrahim suresi, 32. ayet)

E) "Denizi de sizin emrinize veren odur, ondan taze et yemektesiniz ve giyiminizde ondan süs eşyaları çıkarmaktasınız. Gemilerin onda (suları) yara yara akıp gittiğini görüyorsun. (Bütün bunlar) onun fazlından aramanız ve şükretmeniz içindir."
(Nahl suresi, 14. ayet)

20. Hz. Ömer bir gece, Medine sokaklarında, şehrin düzenini kontrol etmek için dolaşırken yoruldu ve dinlenmek amacıyla bir evin duvarına yaslandı. O sırada, bir annenin kızına şöyle dediğini duydu:

– Kalk kızım! Sağdığımız süte su ekle!

– Anneciğim, sen ne söylediğinin farkında mısın? Halife bunu yasaklamadı mı?

– Güzel kızım! Halife Ömer bizim süte su eklediğimizi nereden bilecek! Kalk dediğimi yap!

– Sana karşı gelmek istemem ama bu söylediğini yapamam. O bilmese de Allah bizi daima görüp gözetir.

Anlatılan hikâyede altı çizili bölümde İslam'da ibadetlerin temel ilkelerinden hangisi ön plana çıkmaktadır?

A) İhlas B) Niyet C) Özveri
D) İhsan E) Tevhid

21. İslam dinine göre ibadetleri yerine getirmekle yükümlü kişiler, akıllı ve ergenlik çağına girmiş olmalıdırlar. Bu özellikleri taşıyan kişiler mükellef yani yükümlü olarak adlandırılırlar. Mükellef olan kimselerin ibadetlerini nitelendirmek için kullanılan bazı kavramlar vardır. Bunlara mükellefin fiilleri denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi metindeki bilgilere örnek olarak gösterilemez?

A) Oruç tutmak
B) Adağı yerine getirmek
C) Bakımlı ve temiz olmak
D) Zamanında işine gitmek
E) Çocukların geleceğini öngörmek

22. İnsanın mümin kardeşine tebessüm etmesi, güzel söz söylemesi, namaza giderken atılan her adım, birisine yol göstermek, insanlar arasında adaletle hüküm vermek, iyiliği tavsiye edip kötülükten alıkoymak, işini iyi yapıp kendisini mesleğinde geliştirmek, eziyet veren bir engeli yoldan kaldırmak ve ailesinin nafakasını temin etmek için çalışmak Hz. Peygamber tarafından sadaka olarak nitelendirilmiştir.

Bu parçadan çıkarılan en kapsamlı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her iyi davranış bir ibadettir.
B) İnsanlara iyi niyetle yaklaşmak asıldır.
C) İnanan insanda toplumsal duyarlılık olmalıdır.
D) İslam, insanlarla iyi ilişkiler kurulmasını istemektedir.
E) Ailevi sorumlulukları yerine getirmek bir iyiliktir.

23. Ebu Talha hurmalık bakımından Ensar'ın en zenginlerindendi. En sevdiği malı da Mescid'in karşısındaki Beyruha denilen hurma bahçesiydi. Hz. Peygamber bu bahçeye girer ve oradaki tatlı sudan içerdi. Ebu Talha Hz. Muhammed'in (sav.) yanına gelerek: "Bana ait olan Beyruha adlı bahçem, Allah için sadakadır. Allah'tan onun sevabını ve ahiret azığı olmasını dilerim. Burayı Allah'ın sana gösterdiği şekilde kullan." dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "Bu ne kârlı ve ne iyi bir maldır. Fakat ben bu malı akrabalarına vermeni uygun görüyorum." dedi. Bunun üzerine Ebu Talha bahçeyi ihtiyaç sahibi akrabaları ve amca çocukları arasında taksim etti.

Verilen rivayette Ebu Talha'nın bu davranışını en iyi açıklayan ayet aşağıdakilerden hangisidir?

A) "Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça en iyi olan hayra ve cennete ulaşamazsınız."
(Âl-i İmrân suresi, 92. ayet)

B) "İçlerinden, 'Eğer Allah bize lütuf ve kereminden verirse mutlaka bol bol sadaka veririz ve mutlaka salihlerden oluruz' diye Allah'a söz verenler de vardır."
(Tevbe suresi, 75. ayet)

C) "Onların mallarından, onları kendisiyle arındıracağın ve temizleyeceğin bir sadaka al ve onlara dua et. Çünkü senin duan onlar için sükûnettir. Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir."
(Tevbe suresi,103. ayet)

D) "Sadakaları açıktan verirseniz ne güzel! Fakat onları gizleyerek fakirlere verirseniz bu, sizin için daha hayırlıdır ve günahlarınızdan bir kısmına da kefaret olur. Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."
(Bakara suresi, 271. ayet)

E) "Kendileri ihtiyaç duydukları halde yiyeceklerini, sırf Allah rızasına ermek için fakire, yetime ve esire ikram ederler. Ve derler ki: 'Biz sadece Allah rızası için ikram ediyoruz, yoksa sizden karşılık istemediğimiz gibi bir teşekkür bile beklemiyoruz'…"
(İnsân suresi, 8 ve 9. ayetler)

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite	3. Ünite
1. E	1. B	1. C
2. D	2. A	2. B
3. C	3. C	3. E
4. D	4. D	4. D
5. C	5. B	5. C
6. A	6. C	6. E
7. D	7. E	7. D
8. A	8. A	8. D
9. E	9. B	9. D
10. D	10. C	10. C
11. B	11. C	11. B
12. C	12. C	12. A
13. A	13. E	13. A
14. D	14. C	14. C
15. B	15. E	15. C
16. E	16. D	16. A
17. B	17. B	17. B
18. B	18. B	18. C
19. E	19. A	19. B
20. E	20. E	20. D
	21. A	21. E
	22. E	22. A
	23. C	23. A
	24. D	

BU ÇALIŞMA KİTABI
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR
PARA İLE SATILAMAZ

Bandrol Uygulamasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.